

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Nichol_John-A_stopy_mizi.pdb

PDB Name: A stopy mizi
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 17.11.2006
Modification Date: 17.11.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

John Nichol

Věnování

Poprvé vydáno ve Velké Británii v roce 1997 vydavatelstvím Hodder and Stoughton

V průběhu války v Zálivu v roce 1991 zahynulo při bojových operacích čtyřicet britských vojáků.

Od skončení operace Pouštní bouře v únoru roku 1991 zemřelo podle odhadů téměř sto třicet britských veteránů na následky nemoci, které se začalo říkat syndrom války v Zálivu. Jejich průměrný věk byl dvacet osm let. Téměř čtyři tisíce dalších válečných veteránů dnes trpí různými jinými nemocemi, z nichž mnohé jsou nevyléčitelné.

Moje kniha je věnována památce všech těchto hrdinů, žijících i mrtvých.

Všechny postavy, které v knize vystupují, jsou smyšlené a jakákoli podobnost se skutečnými osobami, ať žijícími nebo mrtvými, je čistě náhodná.

Při studiu problematiky, na které jsem román A stopy mizi založil, mi pomáhalo mnoho lidí. Po pravdě říkám, že tuto knihu bych nedokázal napsat bez pomoci nejrůznějších společností sdružujících aktivní účastníky války v Zálivu, zvláště členů sdružení veteránů z Newcastleu, kteří věnovali mnoho hodin svého času, aby mi vylíčili své otřesné příběhy.

Obchodní vztahy mezi Irákem a západními firmami dodávajícími této zemi zařízení a suroviny potřebné pro výrobu chemických a biologických zbraní byly a stále jsou velice spletité a navýsost utajované. Proto bych rád poděkoval Brianu Johnsonu-Thomasovi, který mi byl v tomto tajemném bludišti průvodcem. Děkuji mu za ochotu, s jakou mi byl nápomocen svými encyklopedickými znalostmi historie vývoje iráckých chemických zbraní, ale také za to, že mi vysvětlil okolnosti sledování a kontroly jejich výroby, jak jsou vedeny odborníky Spojených národů.

Děkuji rovněž dr. Hughovi Millerovi za cenné informace o účincích chemických a biologických prostředků na lidský organismus. Bohužel tu nemohu vyjmenovat všechny, kterým vděčím za rady a informace týkající se uvedené problematiky, oni však vědí, že můj dík patří i jim.

Děkuji také NeHovi, Philovi a pracovníkům vydavatelství Hodder & Stoughton za to, že mi pomohli dát celou knihu dohromady. Nakonec chci vyslovit dík svému agentu Marku Lucasovi, bez kterého by román A stopy mizi nespátl světlo světa.

7

Pro[og

Mark nezaznamenal žádný varovný signál, spatřil pouze ostrý bod bílého světla mířícího jako blesk k nim. Světlo nenasytně polykalo zbývající vzdálenost. Náhle hukot střely přehlušil i hřmění motorů letounu a vzápětí se vše utopilo v oslepujícím záblesku.

Mark si uvědomil, že letoun přestal reagovat na knipl. Instinktivně pohlédl na varovný panel, ale kakofonie akustických signalizací spolu se záplavou poruchových světel mu jasně říkaly, že letoun se už nedá zachránit.

Na zlomek vteřiny zaváhal, protože ho ovládl strach z černé prázdnoty pouštní noci otevírající se dole pod ním. Vtom se nad jeho hlavou roztříštil překryt kokpitu. Ucítíl, že se mu kolem těla stáhly upoutávací pásy a bolestně se zařízly do ramen a nohou.

V okamžiku, kdy ho vystřelovací sedačka vrhla vzhůru do tmy, stačil jen hlasitě heknout.

Burácení motorů vystřídalo divoký hukot proudu vzduchu, který ho při rychlosti šesti set mil za hodinu zasáhl silou železné palice. Krkolomný let vzhůru kulminoval a přešel v pád. Mark si uvědomoval jen to, že si s ním proud vzduchu pohrává jako s hadrovou loutkou. Pak se otevřel padák. Ucítíl prudké trhnutí a popruhy ho vyhodily nahoru.

Neměl čas uvažovat, co se stalo. Věděl jen, že v okamžiku zásahu letěli velice nízko, sotva třicet stop nad zemí. Přestože ho rakety vystřelily vysoko k obloze, viděl, že už se proti němu opět řítí poušť. Rychle se rozhlédl a snažil se zorientovat.

Na východě, jihu i západě se černala neproniknutelná tma, pouze od severu se šířila slabá zář nějakého vzdáleného města.

Kdesi uprostřed tohoto prostoru protínaly tmou modře, zeleně a bíle svítící dráhy granátů protiletectvé palby, kterým odpovídaly červené a oranžové záblesky výbuchů bomb. Zbývajícím letou-

9

nům jeho formace se tedy podařilo proniknout až k určeným cílům. Když pomyslel, že jeho kamarádi budou za chvíli obracet a zamíří zpět najih do bezpečí, sevřelo se mu srdce.

Dopadl na zem a převálil se, vzápětí si však uvědomil, že ho vítr vleče na nafouknutém padáku pryč. Cítil, jak mu přilba poskakuje po písku a drobných kamínkách. Nalunatal zámek na hrudi, a jakmile se padák uvolnil a splaskl, stáhl ho ručkováním k sobě. Byla to naprosto zbytečná opatrnost, protože plameny šlehající z hořícího tornáda zářily do tmy jako maják a v plochem pouštním terénu byly vidět na míle daleko, udělal to však mechanicky, stále ještě pod vlivem přestálého šoku.

Náhle někde nedaleko propukla prudká dělostřelecká palba.

Vrhl se k zemi a s bušícím srdcem čekal, co bude dál. Kolem něho svištěly ohnivé čáry střel. Teprve když palba ustala, uvědomil si, že to byly výbuchy munice jeho vlastního hořícího letounu.

Šok z kanonády ho kupodivu vrátil do reality a pomohl mu, aby se vzpamatoval. Rozhlédl se kolem sebe a pátral pohledem ve tmě. Měsíc visící nízko na obloze vrhal na písečnou pláň šedé světlo, ale oheň, který zuřil kolem trosek tornáda, jako by vše utápěl ve tmě.

Konečně spatřil v blízkosti hořícího vraku těla. Doběhl k němu a obrátil je. Když se sehnul blíž, uviděl, že jeho navigátor otevřel oči a dívá se na něho. "Steve! Slyšíš mě, Steve? Jsi v pořádku?" Steve zahýbal rukama a nohama a teprve pak zamumlal: "Myslím, že jo." Otočil hlavu k Markovi a sykl bolestí. "Do prdele!

Musel jsem se pěkně praštit do hlavy. Co se vlastně stalo?" "Nevím. Do poslední chvíle jsem nic neviděl. Asi SAM čtrnáctka." Steve zvedl hlavu a zíral na hořící trosky letounu. "Jak jsme se z toho dostali?" „Musel jsi nás oba odpálit. Já to nebyl. Uviděl jsem záblesk a pak si už pamatuju jen to, že jsem se snášel dolů na padák." Mark vstal, otočil se zády k ohni a snažil se, aby přizpůsobil oči tmě. Jeho dech se v chladném nočním vzduchu srážel v páru.

Uvědomil si, že tam nahoře v kokpitu, v prostoru přeplněném elektronikou, kde se člověk cítí jako v ochranném pouzdře, vlastně neměl nikdy čas pocítit strach. Válku odtud vnímal téměř jako počítačovou hru, a pokud se opravdu nějaké fyzické nebezpečí objevilo - například když se mu nepřátelský stíhač dostal za záda do palebné zóny nebo když k němu ze tmy svištělo bílé světlo letící rakety - následovala okamžitá reakce podporovaná prudkým přívalem adrenalinu a na jakékoliv city, včetně strachu, nezbyval čas. V takových situacích nebyl prostor pro úvahy a pochybnosti. Vše se vyřešilo v několika vteřinách - buďto byl letoun zasažen a nastal konec, nebo nebezpečí pominulo. Tady na zemi v poušti však nesvítla žádná uklidňující světla elektronických přístrojů ani člověka nechránil uzavřený prostor kokpitu.

Obrátil se k Stevovi a zkoumavě mu pohlédl do tváře. "Máš strach?" S v'ký I ,A ty?" tebe pn v. , ..

"Plný kalhoty. Můžeš jít? Jestli jo, měli bychom zmizet. Ať se dívám jak dívám, nevidím na míle daleko nic, za čím bychom se mohli schovat, přitom se to tady může za pár minut hemžit Iráčany." Ani nečekal, co Steve odpoví, a zamířil k žluté krabici s nouzovým balíčkem, která ležela v písku pár yardů od něho. Otevřel ji a vyklopil obsah ven. Ze všeho vybral pouze batoh plný plastových zásobníků s vodou, potravin a pomůcek pro nouzové přežití a zavěsil si ho přes rameno. Prázdnou krabici spolu s nafukovacím člunem odnesl co nejdál od hořícího letounu na opačnou stranu, než zamýšlel vyrazit se Stevem.

Steve se pozvedl na lokti a pozoroval ho. "Co to děláš? Zbytečně ztrácíš čas." "Neztrácím, naopak se snažím pár minut získat. Ti, co sem přijdou první, to tady nenechají, protože by se s tím už neshledali.

Když tu pro ně zorganizujeme honbu za pokladem, můžeme je pěkně zdržet." Rozhodil zbývající věci z nouzového balíčku daleko do tmy a sehnul se, aby sebral zmuchlaný padák. S rancem padákového hedvábí pod paží se pak vrátil k Stevovi. Ten se zatím nejistě postavil na nohy.

Než vyrazili, zapnul Mark GPS*) a aktivoval vysílačku zastr-

čenou v kapse své letecké kombinézy, která byla naladěna na frekvenci Guard, tedy na mezinárodní kanál pro volání o pomoc.

"Mayday. Mayday. Tady Falcon 2-1, dvoučlenná posádka sestřelena, poloha 200-10." Vypnul vysílačku, vzal Steva za loket a vykročil s ním do tmy.

"Jdeme špatně," prohlásil Steve s náznakem paniky v hlase.

"Tam je sever." "Já vím. Půjdeme pár set yardů na sever, abychom Iráčany trochu zmátli, a pak se obrátíme kjihu." „A na co se vláčíš s padákem?" "S tím si nedělej starosti. Daleko ho neponesu." Objal Steva kolem pasu, aby ho lépe podepřel, a zpola chůzí, zpola poklusem vyrazili pryč od hořícího letounu. Oba se instinktivně krčili, i když to v ploché holé poušti nemělo žádný smysl.

Po chvíli Mark zjistil, že mu jeho letecké boty na skalnatém, větrem vyfoukaném terénu neustále podklouzávají. Když už dvakrát se Stevem upadl, vzdal se úmyslu, že ho bude podpírat, a oba šli dál husím pochodem.

Po určité době se dostali do místa, kde jemný, sypký písek vy_ tvářel v závětrří skalních výstupků návěje. Jejich pochod se stával čím dál obtížnějším a písek jim ztěžoval každý krok. Nakonec se Mark zastavil, sehnul se a holýma rukama vyhloubil v písku jámu, do které nacpal padák. Nahoru navršil tenkou vrstvu písku. Dal si však záležet, aby jasně oranžové hedvábí místy vyčnívalo a bylo i v mdlém měsíčním světle vidět alespoň na několik desítek yardů.

"Proč zase tohle? To už jsi ho mohl rovnou jen tak pohodit." "Chci, aby ho našli, ale zároveň si mysleli, že jsme ho chtěli ukrýt. To je utvrdí, že za námi jdou správným směrem." Ještě chvíli pokračovali v pochodu na sever, ale jakmile narazili na holý skalnatý podklad, obrátil se Mark směrem najih. Po několika stech yardech minuli hořící letoun a znovu se ponořili do tmy.

Mark co chvíli pátral pohledem po obzoru, jestli někde nespátrí irácké vojáky. Neustále také sledoval minutovou ručičku hodinek, která se líně vlekla k celé hodině, a držel vysílačku připravenou k spuštění.

Režim vysílání nouzového signálu o pomoc měl pevně zafixovaný v podvědomí. Po prvním volání mayday bylo třeba

vyslat každou půlhodinu třiceti sekundový signál. Pokud by tento signál vyslal v kteroukoliv jinou dobu, znamenalo by to, že jsou v situaci ohrožení, a pak by pro ně nepřiletěla záchranná helikoptéra, ale raketa z A desítky. První celou hodinu nechal Mark přejít, aniž vysílačku aktivoval, protože chtěl, aby se co nejdříve dostali do bezpečné vzdálenosti od místa zřícení letounu. Tam bylo riziko, že je Iráčané zaměří, největší.

Postupovali dalších dvacet minut, když zaslechli vzdálené vrčení motorů. Ohlédli se a uviděli poskakující kužely světlometů iráckých aut, která se kodrcala k hořícímu letounu.

Zrychlili pochod, klopýtali přes bizarní skalní ostrohy vytvořené za dlouhé věky pouštním větrem a nakonec vyběhli do táhlého svahu. Sotva se dostali za vrchol mírného převýšení, našli si mělkou proláčku vymletou větrem mezi dvěma balvany. Leželi tváří k zemi a ztěžka oddychovali.

Po chvíli se Mark ohlédl na tornádo hořící v dálce jako obrovská vatra. Proti plamenům se ostře rýsovaly tmavé profily vojenských aut.

Cítil chlad a na těle mu stydl pot. Silný severovýchodní vítr je začal nepříjemně profukovat. Zachvěl se a znovu se schoulil do prohlubně.

"Co když nás najdou... co myslíš, že se stane?" ozval se Steve.

"Nenajdou nás." "Říkal jsem co když." "Nevím." Na chvíli se 'odmlčel. "Pokud jsou alespoň trochu chytří, uvědomí si, že pro ně máme mnohem větší cenu jako rukojmí než jako mrtvoly. Doufejme, že jde o pravidelné vojsko, a ne o nějakou místní domobranu, která se chce pomstít, že jim spojenci vybombardovali město." "Takže jak naše šance odhaduješ?"

Mark po dlouhém tichu otočil hlavu a pohlédl Stevovi do očí.

„Abych řekl pravdu, moc dobře to nevidím. Padák a léčka se stopami na sever je mohou zdržet, ale pokud začnou metodicky prohledávat okolí vraku, musí nás najít dříve, než se nadějeme.

Podle mě čekají, až se rozední - alespoň já bych to na jejich místě udělal." Pohlédl k východu, kde se obloha začínala mírně

12

13

jasnit. „Moc času nám už nezbyvá. V polovině hodiny vyšleme signál. Dál jsme už dojít nemohli." "Nemáš strach, že nás zaměří?" Mark přikývl. "Mám. Vím, že je to riskantní, ale pokud se neozveme, stejně nás Iráčané za pár hodin najdou." "Marku." Cítil, že mu Steve sevřel paži. "Co když nás budou mučit?" Stejná otázka napadla před chvílí i jeho. Rozbušilo se mu srdce a v ústech ucítil hořkou chuť. "Nevím. Doufejme, že jim nebudeme muset dokazovat, jací jsme hrdinové." Přesně v polovině hodiny Mark zapnul vysílačku. Přestože Iráčané byli téměř dvě míle daleko, přistihl se, že do mikrofonu mluví tlumeným hlasem. Jakmile skončil, přepnul na příjem a čekal.

Dlouho bylo ticho. Pak se v šumu a praskotu atmosférických poruch ozval tlumený hlas s americkým přízvukem.

"Falcone 2-1, tady je Magic na frekvenci Guard. Prokažte se kódem." "Do prdele, kde máme kódy?" Mark prohledal kombinézu a vytáhl kódové tabulky. Našel kód platný přesně pro každou minutu jejich letu a přitom se zhrozil, že od okamžiku zásahu raketou neuplynula ještě ani hodina.

"Jaké je číslo dne," ověřoval si znovu operátor A WACSu.

"Devatenáct." "Souhlasí," potvrdil AWACS. "Přepněte se na alfu." Alfa byla bezpečnější frekvence, i když ani ta nebyla proti odposlechu stoprocentně zabezpečena.

"V oblasti, kde se nacházíte, probíhá let 2-7. Je to -" Zbytek zprávy zanikl v atmosférických poruchách.

Mark nervózně pohlédl na Steva a znovu přepnul na vysílání.

„Magicu, opakujte, prosím, svou zprávu." "V oblasti, kde se nacházíte, probíhá let 2-7," ozval se stěží slyšitelný hlas utopený v šumu a praskotu, jako kdyby hovořili obyčejným rádiem, a ne komunikačním prostředkem nejvyšší technické úrovně. "Vrtulník je dvacet mil severozápadně od místa, jehož polohu jste udali. Za několik minut může být u vás. Vydržte." Mark poslouchal, jak se operátor AWACSu domlouvá s posádkou vrtulníku. "Panthere 0-1. Dva sestřelení letci dvacet mil jihovýchodně od vás. Máte dostatek paliva?"

"Ano, máme," ozval se hlas s americkým přízvukem. "Letíme k nim." Steve se ušklíbl. "Bylo by lepší, kdyby pro nás letěl záchranný tým než jakýsi osamocený chinook, který se vrací ze svého letu." "Proboha, Steve, pro mě za mě ať pro nás pošlou třeba vyřazený dvouposchodový autobus, jen když nás odsud dostanou." Sotva to dořekl, uviděl, že irácká auta u havarovaného letounu se dala do pohybu.

"Do prdele, nečekají ani na rozednění." Nákladní auta a obrněné vozy se rozvinuly do šířky a pojížděly po poušti jako jachty křížující proti větru. Občas se v kuzelech světlometů objevili i pěší vojáci. Náhle zazněl z místa vzdáleného několik set yardů severně od hořících trosk křik a vzápětí divoká střelba z ručních zbraní.

"Myslím, že našli padák," řekl Mark.

Z vysílačky se ozvalo zapraskání. "Falcone 2-1 - tady Panther 0-1." Mark sáhl po přístroji. "Panthere, tady Falcon. Jsme rádi, že vás slyšíme." "My zase, že vám můžeme pomoci. Udejte svou polohu." „Přibližně dvě míle na jih od místa pádu. Až vás uvidíme, budeme vás navádět." "Marku." Steve ho zatahal za rukáv a ukázal do tmy.

Od ostatních iráckých vozidel se oddělily dva ozbrojené transportéry a rychlou jízdou zamířily najih. Kužely jejich reflektorů poskakovaly při jízdě nerovným terénem nahoru a dolů. Bylo dokonce vidět i vojáky stojící na vnější straně vozidel s připravenými samopaly.

"Panthere, vypadá to, že se k nám blíží irácká vítací delegace.

Jak jste daleko?" "Devadesát vteřin. Buďte připraveni." S blížícím se svítáním poněkud ustal ostrý vítr, ale zase se přihnala hradba mračen, která pohltila slabé světlo měsíce pomalu zacházejícího za obzor.

Náhle Mark zaslechl kovové klapání, které se neslo nad hřměním ozbrojených transportérů. Rachot chinooku silil a rychle se přibližoval.

14

15

"Panthere, slyšíme vás." Mark se odmlčel a pátral pohledem ve tmě. Konečně spatřil tvar, který byl tmavší než okolní obloha _ letěl ze severozápadního směru. "Vidíme vás! Vidíme vás!"

Jsme z vašeho pohledu na jedenácti hodinách." "Okay, Falcone. My jen trochu zchladíme hlavy té vítací delegaci, která k vám míří." Chinook přeletěl nad iráckými vozidly a tmu protřaly dráhy červených a žlutých svítících střel. Jeden z transportérů náhle vybočil doprava a vzápětí z něho vyšlehly plameny. Z vozu vyskočil voják, na kterém hořela uniforma. Muž po několika krocích padl na zemi a zůstal ležet jako odhozená pochodeň. Druhý transportér se zastavil a právě ve chvíli, kdy nad ním přelétával chinook, z něho začali vyskakovat vojáci. Vrtulník zasypal Iráčany deštěm kulek.

Náhle tmou probleskl oslnivě bílý zážeh a směrem k chinooku vylétla raketa. Posádka zareagovala okamžitě - do vzduchu vyšlehly klamné světlice a stroj se na místě otočil, aby se naváděcí systém rakety nemohl chytit infračerveného záření jeho motorů.

Mark jen bezmocně hleděl a v hrůze čekal, kdy na obloze vybuchne ohnivá koule. Po několika mučivých vteřinách střela minula cíl, zasvíštěla oblohou a explodovala kdesi nad pustou pouští.

V tu chvíli už Mark opět komunikoval s posádkou vrtulníku.

"Panthere, teď nás máte na jedné hodině. Jděte o dvacet doprava.

Ještě... ještě... teď jsme asi čtyři sta yardů přímo před vámi." Chinook, který stále pátil po iráckých vozidlech a vypouštěl klamné světlice, se ocitl nad jejich hlavami, ale přeletěl je a pokračoval dál.

"Minuli jste nás, vraťte se!" "Musíte vystřelit světlici!" Mark si vyměnil pohled se Stevem a vytáhl z batohu signální světlici. Tak se mu chvěly prsty, že když ji připravoval k odpálení, málem mu vypadla. Konečně vyšlehl z pouzdra rudý plamen a k obloze začal stoupat kouř. Rachot rotorů chinooku se okamžitě změnil a přešel do ohlušujícího burácení. Vrtulník nalétával přímo k nim.

Teď už však k jejich úkrytu mířila i zbývající irácká auta a obkličovala návrší.

Mark znovu dlouze pohlédl na Steva a zapnul vysílačku. "Zabalte to, nemáte šanci. Musíme si poradit sami." "Blbost! Když jsme se dostali až tak daleko, těch padesát yardů už dorazíme." Chinook se vznášel téměř nad jejich hlavami. To už je zasáhl vzduchový vír od rotorů ženoucí proti nim prudké poryvy bodajícího písku a drobných kaménků. V okamžiku, kdy vrtulník klesal na přistání, spustili Iráčané palbu z obrněného transportéru, který zůstal nepoškozený. Mark s hrůzou sledoval, jak se neviditelný střelec zastřeluje a svítící dráhy se neúprosně blíží k masivnímu trupu chinooku. První dávka zasáhla hlavní rotor a rozprskla do tmy gejzíry jisker.

Na okamžik se zdálo, že vrtulník vyváží bez poškození, potom se však rotor vychýlil z vodorovné polohy a jeho stejnoměrný rachot se změnil na nový děsivý zvuk. Mark si uvědomil, že listy rotoru začínají narážet na trup. Vzápětí se ulomila celá ocasní část a to, co z trupu zbylo, se zřítilo k zemi. I tam ale rotory pokračovaly ve své děsivé destruktivní činnosti, vyhazovaly gejzíry písku a jisker a ničily samy sebe i vše, co se ocitlo v jejich dosahu.

Dunění motorů vrtulníku, rachot jeho rotoru i výstřely z obrněného transportéru, to vše náhle zaniklo v ohlušujícím výbuchu.

Masivní stroj, zjezož proražených nádrží tryskalo palivo, se v jediné vteřině změnil v ohnivou kouli. Mark zabořil obličej do písku. Cítil, jak se přes něj přelínala vlna spalujícího horka.

Sotva se nárazová vlna po výbuchu přehnala, zvedl hlavu a zíral na ruiny jejich jediné naděje na záchranu, jako by nechápal, co se vlastně stalo. Těla obou pilotů ležela vedle hořícího stroje, ale po dalších dvou členech posádky nebylo nikde ani stopy zřejmě zůstali uvnitř zmasakrování listy hlavního rotoru nebo spálení na uhl v peci hořícího trupu.

Mark i Steve se začali plazit k troskám. Mark se nejdříve dostal k tělu ležícímu dál od olmě, ale když na ně sáhl, ucítil tam, kde měla být hrud', pouze hlubokou díru zalitou krví.

Hrůzou strnul, vzápětí však rychle zalehl a schoval hlavu, protože opět propukla palba. Několik kulek hvízdlo těsně kolem něho a odštíplo spršku úlomků z výstupku ležícího na dosah jeho

16

17

Okresní knihovna v Hradci Králové

ruky. Koutkem oka zaznamenal, že tělo mrtvého pilota sebou po zásahu dvakrát škublo. Další kulka roztrhla tkaninu Markovy kombinézy, takže měl na zlomek vteřiny pocit, že ho někdo prudce chytil za rukáv. Ležel jako mrtvý a neodvažoval se pohnout. Po chvíli se zhluboka nadechl a začal se plazit zpět. Oči měl zavřené jako dítě, které doufá, že tím unikne nebezpečí. Náhle ucítil, že narazil nohama na něco měkkého. Owědl se. V místě, které bylo částečně chráněné před iráckou palbou hořícím vrakem, leželo tělo druhého pilota a vedle něho Steve.

Společně uchopili objemné tělo, odtáhli ho z dosahu žaru a začali se s ním plazit zpět do svého úkrytu. Když měli za sebou asi polovinu vzdálenosti, propukla opět střelba, tentokrát z ručních zbraní. Znovu museli zalehnout a zabořit hlavy do písku.

Právě se nacházeli ve zcela otevřeném terénu, kde nebylo nic, za čím by se mohli schovat. Mark ležel nehybně, ale vždy, když mu kolem hlavy zlověstně hvízdla kulka nebo těsně vedle něho vyhodila pršku písku, sebou trhl. "Musíme se vrátit do svého úkrytu," křikl ze všech sil, aby ho Steve přes rachot výstřelů slyšel.

"Ne," odpověděl Steve. "Jestli se pohneme, budeme v tu ránu mrtví." "To budeme tak jako tak. Jestli zůstaneme tady, dostaneme to, jako bychom si o to řekli." Mark se snažil několikrát zhluboka nadechnout, ale strach mu stahoval hrdlo tak, že dýchal příliš ryčce a povrchně a nemohl nabrat dostatek kyslíku. Na několik vteřin zavřel oči a uvažoval, jestli ty, co budou následovat, nebudou jeho poslední. "Připraven? Tři, dva, jedna, teď!" S bezvládným tělem pilota mezi sebou přeběhli posledních pár yardů a v dešti kulek padli do prohlubně. Pilotova kombinéza byla potrhána a sežehnutá

a od spálených vlasů se šířil odporný zápach. Stehno měl lepkavé krví. Mark otevřel lékárníčku, vytáhl obvaz a přitiskl ho na ránu.

Palba na chvíli ustala. Mark ležel bez hnutí a napínal uši, jestli nezaslechne nějaké zvuky. Cítil, že mu naskakuje husí kůže. Pohlédl na Steva a pak se posunul k okraji skály. Počítal do dvaceti, aby se mu zklidnilo divoce bušící srdce. Potom opatrně vystrčil hlavu.

V tu chvíli palba znovu propukla. Markovi stačil zlomek vteřiny,

aby uviděl, že iráčtí vojáci postupují směrem k nim. Schoval hlavu. Vzduchem opět hvízdla kulka a těsně vedle něho se ze skály odštípl úlomek.

"Nevím, jak ty," ozval se Steve, "ale já nemám chuť hned teď zemřít. Ty naše pistolky jsou proti jejich samopalům k ničemu.

Pokud se začneme bránit, ti parchanti nás rozstřílejí na cucky." Mark přikývl. Steve vytáhl z batohu přikrývku, a aniž zvedl hlavu, opatrně ji zamával nad hlavou.

Tentokrát se neozvalo nic, ani palba, ani žádná jiná odpověď.

Po chvíli zaslechli výkřik v arabštině. Mark zvedl hlavu. Sotva padesát yardů od nich stálo na čtyřicet iráckých vojáků. Všechny jejich zbraně mířily na ně. Oba pomalu vstali s rukama nad hlavou. Mark hleděl z jedné tváře na druhou.

Některé postrádaly jakýkoliv výraz, ale z očí zbývajících šlehalo nenávist.

Velitel Iráčanů ukázal prstem na opasek stahující jeho vyboulené břicho. Střelil po Markovi krátkým pohledem a vyštěkl:

„Američan?" Mark zavrtěl hlavou a otočil k němu rameno, aby ukázal našitý obdélník s britskou státní vlajkou. "Brit."

"Vím, že máte zlato nebo dolary. Dejte mje." Mark na okamžik zaváhal, pak pomalu odepjal opasek a podal Iráčanovi pouzdro s penězi, které dostává každý letec startující k bojovému letu. Dopředu vystoupili dva jiní vojáci a vzali peníze také Stevovi i zraněnému pilotovi vrtulníku.

Iráčan se usmál. Jeden svazek dolarů podal svým mužům, zbývajících dva si nacpal do kapsy. Za jeho zády se ozvalo nespokojené mumlání. Velitel se otočil a namířil rebelovi pistoli do tváře.

Pak vyštěkl jakýsi rozkaz. Marka uchopilo několik hrubých rukou a svázalo ho elektrickým kabelem za zápěstí a za kotníky.

Sykl bolestí, jak se mu pouta zařizla do masa. Vzápětí ho kdosi chytil za vlasy, až mu jich chomáč vytrhl. Vlekli ho s kopanci dolů ze svahu, kde ho jako pytel brambor hodili na korbu nákladního auta.

Ležel na kovové podlaze a těžce dýchal. Za chvíli dopadl vedle něho i Steve a pilot vrtulníku. Několik iráckých vojáků se vyšplhalo k nim a usadili se na dřevěných lavicích po obou stranách korby. Jejich vysoké těžké boty spočívaly jen pár palců od hlav

18

19

spoutaných. Snad aby jim Iráčané připomenuli jejich bezmocnost, každou chvíli je některá bota kopla nebo jim přišlápla tvář na podlahu.

Ozval se další vyštěknutý povel. Kdosi zvedl Markovi hlavu a vzápětí mu přes ni přetáhl hrubý černý pytel páchnoucí naftou.

Mark začal bojovat o dech a zoufale potlačoval nával paniky. Pytel se mu lepil na tvář a on škulal hlavou z jedné strany na druhou a snažil se vytvořit si prostor pro dýchání, jenže za každý pohyb si od svých vězňů vysloužil další kopanec. Přestal sebou tedy škubat a ležel pokud možno bez hnutí. I když cítil, že má málo vzduchu, přinutil se dýchat pomalu a povrchně.

O chvíli později kdosi nastartoval motor a auto se rozjelo.

Mark neměl ponětí, jak dlouho jeli, konečně však auto začalo zpomalovat. Pak zaslechl zaskřípání železné brány, projeli dovnitř a zastavili. Někdo sklopil zadní ohrazení korby. Mark cítil, že ho vytahují a vlečou do jakési budovy.

Hodili ho na holou betonovou podlahu, pak bouchly železné dveře a nastalo ticho. Přestože věděl, že vojáci stojí kolem něho, slyšel jen svůj vlastní těžký dech. Napjal celé tělo a čekal, až přijde to, co muselo přijít.

Z ticha vyšlehla bolest a vzápětí se na něho sesypaly další rány. Slyšel tupé zvuky úderů a pokaždé si jejich zvuk uvědomil o zlomek vteřiny dříve než palčivou bolest. Jednotlivé úderky se však začaly slévat do souvislé agonie bití, která postupně ustupovala, vzdalovala se, až nakonec zanikla v temnotě.

Ležel bez hnutí na chladné podlaze celý a uvažoval, co ho vzbudilo. Možná drobné kamínky a úlomky betonu, které ho tlačily do tváře, nebo drsný, roztřepený lem hrubé přikrývky škrábající ho v obličeji.

Chvilí slyšel pouze šustění švábů na betonu a uspávající bzučení much. Pak se ozvaly kroky provázené šoupavým zvukem někdo něco táhl po zemi.

Kroky se zastavily a kdesi dál na chodbě zaskřípaly železné dveře. Zaslechl žuchnutí, jako když řezník hodí na špalek vepřovou půlku. Slabé, sotva slyšitelné sténání ustalo s bouchnutím železných dveří a kroky se opět vydaly po chodbě. Mark si uvědomil, že se blíží k jeho cele. Ztuhl a na čele mu vyrazil pot. Potlačil nával nevolnosti a znovu napjal uši v očekávání, že uslyší zachrastění klíče v zámku.

Do jeho cely vcházel jen proto, aby ho odvedli k dalšímu výslechu, jinak ne. Když mu jednou za den přinesli jídlo, otevřelo se pouze okénko ve dveřích a jakési neznámé ruce mu prostrčily kus okoralého chleba a misku omaštěné vody. Pokaždé jídlo zhltl dříve, než se stačila slétnout hejna much rojících se kolem smradlavé díry v koutě, kam chodil vykonávat potřebu. Jedl na zemi jako pes. Žil v tichu a tmě stěží schopný sledovat monotónně ubíhající sled dní narušovaný pouze dalšími a dalšími výslechy nebo křikem jeho spoluvězňů při mučení. Rezonoval studenými, šedými zdmi pokrytými nápisy, které tam vyškřábali ti, co zde trpěli před nimi.

Kroky se zastavily. Mark přestal dýchat. Dveře zadrmčely a kdosi pohlédl dovnitř špehýrkou. Mark vydechl, teprve až

se hluk kroků začal opět vzdalovat.

Měl ve zvyku počítat je a odhadovat, kam míří. Pět kroků zakončených kopnutím do dveří - Steve. Deset kroků - Marvyn, americký podnikatel. Patnáct - Dan, pilot helikoptéry. Dvacet - americký naftařský dělník Luther Young. Kroky se zastavily a v zámku zachrastil klíč. Jakmile Mark zaslechl, že někoho vlečou chodbou pryč, nedokázal se ubránit pocitu úlevy. Bože, tentokrát mě to minulo.

Křik, částečně bolestný, částečně protestující, zanikl v dusotu těžkých bot. Pak se ozval znovu, tentokrát slabý a vzdálený, ale zato plný panického strachu. Opět ticho, vzápětí hrubé výkřiky, nesouvislé mumlání, pak zoufalé, naříkavé skučení.

Ve tmě jeho cely se začaly míhat záblesky jako od neonu poblikávajícího za oknem levného motelu. Znovu se převálil a z opuchlých zápěstí mu do celého těla vystřelila bolest. Úzkým okénkem umístěným vysoko ve zdi viděl létat vzhůru bílá, zelená a modrá světla protiletadlové palby, která se na noční obloze rozprskávala jako jiskry od svářečovy elektrody.

Světla se míhala na mohutném vítězném oblouku u vstupu do objektu vyzdobeném bezduchými obrazy ve stylu socialistického realismu: Saddám veliký vůdce, Saddám mírotvorce, Saddám moudrý, Saddám dobrotivý.

Mark zavřel oči a naslouchal temným výbuchům bomb. Něko-

20

21

i I

lik posledních nocí si krátil čas tím, že počítal dobu mezi zábleskem a zahřměním exploze, jako to dělal v dětství při letních nočních bouřkách. Ta dnešní noc však byla zcela jiná. Na pozadí výkřiků a vzlyků k němu dolehl zvláštní naříkavý zvuk, zprvu slabý, postupně však silící a narůstající do zběsilého, vše pohlcujícího kvílení, které jako by vyplňovalo celý vesmír.

Náhle šlehl tmou oslepující záblesk. Podlaha Markovy cely se zatřásla a jakoby prudce poklesla, když ho tlaková vlna výbuchu zvedla a vrhla proti zdi.

Zůstal ležet. Chvil se strachem a neodvažoval se pohnout. Po chvíli ticha se kvílivý zvuk ozval znovu. Tentokrát byl hlasitější, začínal ve vyšší poloze a kulminoval ve vytí připomínající protiletadlovou poplachovou sirénu. Další exploze. Znovu ho tvrdě zasáhla tlaková vlna. Stočil se do klubička a těžce dýchal. Ve vzduchu vířil prach. Padaly na něho úlomky cihel a betonu a zasypávaly ho.

Přes oblak prachu viděl, že železné dveře jeho cely visí podivně zkřivené a ve vnější zdi zeje díra. Z chodby se ozývaly výkřiky, dupot nohou, šířil se pronikavý pach spáleniny.

Vyhrabal se na nohy a potácel se ke dveřím. Už to tu bylo zase _ spíš vycítil než zaslechl kvílení další bomby. Vrhle se k zemi a vzápětí budovu zasáhla nová těžká exploze.

Ted' už se železné dveře zcela vyvrátily ze závěsů a řítily se přímo na něho, naštěstí však dopadly na hromadu trosek a zůstaly viset pár coulů nad jeho hlavou. Zeď oddělující celu od chodby praskla a do plechu zborcených dveří začaly bubnovat úlomky betonu a cihel. Nad výkřiky plnými děsu a bolesti se začalo ozývat syčení potrhaného potrubí a hukot plamenů.

Vnější stěna se naklonila směrem ven, ale pak zůstala viset.

Stačil jediný další přímý zásah a celá budova by se zhroutila jako domeček z karet. Mark si uvědomil, že i kdyby takový výbuch přežil, zůstal by zřejmě žijící pohřben v troskách.

Během krátké chvíle relativního klidu zahlédl trhlínou ve zdi čtyři Iráčany běžící tryskem přes dvůr. Vzápětí další oslepující záblesk a nová exploze následovaná další a další. Výbuchy se však lišily od předchozích tím, že k nim docházelo několik set stop nad zemí. Všichni čtyři Iráčané leželi na zemi zmasakrováni deštěm ostrých ocelových střepin.

Mark věděl, že to jsou bomby určené k zabíjení lidí, tobolek plné smrticích semen v podobě stovek malých bombiček, z nichž každá je schopna zmrazit, roztrhat a zabít vše živé, co jí přijde do cesty. Přitiskl se k vyboulené betonové podlaze. Země vřela pod sprškou bombiček, jejichž exploze připomínaly střelbu celé armády kulometníků. Mark slyšel kolem sebe hvízdát šrapnely, které vyrývaly hluboké rýhy v podlaze a bubnovaly na železné dveře nad ním.

Opět nastalo ticho. Do nosních dírek mu vnikl povědomý pach - ráno po silvestrovské noci, vyčpělý smrad po ohňostroji visící nehybně v chladném vzduchu. Málem se neodvažoval dýchat.

Zkusil opatrně zahýbat končetinami, ale vykřikl bolestí. Levou nohou nemohl pohnout.

Vtom zaslechl Stevův hlas. "Marku, jsi celý?" "Mám přiskřípnutou nohu." Otočil hlavu, jak nejvíc mohl, aby se podíval přes rameno. Z rozežrané praskliny ve zdi oddělující jejich cely na něho hleděla Stevova oteklá tvář. Steve se k němu dobelhal přes hromady rumu a začal odhazovat kusy betonu a úlomky cihel navršené na zborcených dveřích.

Náhle se zarazil. Z chodby se ozval křik a dusot těžkých bot.

Do cely vtrhli dva Iráčané. Jeden namířil svou zbraň na Steva, který se začal opatrně zvedat, druhý chytil Marka za ramena a pokoušel se ho vytáhnout zpod dveří. Mark hekl bolestí.

Steve hněvivě vykřikl, uchopil dveře a začal je ze všech sil zvedat. Mark viděl, jak se mu na krku napínají šlachy a na čele nabíhají žíly. Steve se v nejvyšším úsilí otočil k Iráčanům a hlavou jim naznačil, aby něco dělali.

Ti na něho několik vteřin zírali, ale pak Marka znovu chytili za ramena. Tentokrát noha povolila. Steve prudce vydechl a dveře bouchly o zem. Mark se pokusil vstát, přiskřípnutá noha ho však zradila a převálil se na stranu. Ve snaze ztlumit pád natáhl ruku, ale místo betonové podlahy se dotkl něčeho měkkého a lepkavého. Na zemi leželo tělo zbrocené krví - bylo nahé, tlaková vlna zřejmě z nešťastníka servalo všechno oděv. Mark zavrával zpět, vzápětí ho jeden ze strážných chytil za vlasy a postavil. Vyvěkli ho ze zpola zřícené budovy na dvůr, kde už strážní shromažďovali i ostatní vězně.

Markovi se naskytl pohled na obraz apokalypsy. Z hořících

22

23

palivových zásobníků tryskala nafta, oheň hučel a rozstříkával se široko daleko po troskách, křížem krážem přes sebe ležely potrhane betonové bloky, z nichž jako zlámané kosti trčely pokroucené tyče armovacího železa. Z troskek budovy stoupala hustá oblaka černého kouře a oheň postupoval hladově dál.

Mark pohlédl na oblohu, kde zazářila bílá stopa letící rychle vzhůru. Raketa Scud opsala nad pouští široký oblouk a o chvíli později vyšlehl záblesk exploze. Jakmile světlo pohaslo, objevil se na obloze žlutohnědý mrak unášený pouštním větrem pryč.

V záblesku výbuchu Mark uviděl, že z troskek cely, v které se konaly výslechy, vylezla postava ve špinavě žlutém vězeňském obleku a poskakovala na po raněné noze pryč. Poznal Luthera Younga. V tu chvíli se ozval výkřik iráckého velitele a za Lutherem vyrazili dva vojáci. V běhu si sundávali z ramen pušky.

Náhle zazněl poplachový signál. Nebyla to však siréna leteckého poplachu, která Marka budila každou noc, tohle znělo jinak, spíš jako pronikavý přerušovaný klakson.

V řadách Iráčany nastal zmatek. Velitel se obrátil na své lidi a selhávajícím hlasem vykřikoval rozkazy. V jeho očích byl panický strach.

Oba vojáci pronásledující Luthera se nerozhodně zastavili a pak se rozběhli zpět, aniž se za prchajícím vězněm pokusili vystřelit.

Zpod maskovacích sítí začaly vyjíždět obrněné vozy a asi deset nákladních aut, která zůstala nepoškozena. K Markovi přiskočil strážný, dovlék ho k jednomu z aut a zpola ho vtáhl, zpola hodil dovnitř. Mark si stačil všimnout, že Iráčan má v očích podobný výraz panického strachu jako jeho velitel.

Nad jejich hlavami se ozvala série ran podobných výstřelům z pistole a dolů se začaly na padácích snášet světlice, jež zaplavily objekt vězení ostrým bílým světlem. Mark se podíval škvírou v boční stěně nákladáku a uviděl řadu tanků valících se napříč pouští, za nimiž následovala pěchota v ochranných protichemických oblecích. V okamžiku, kdy spatřil Luthera Younga klopýtajícího s rukama nad hlavou proti nim, strhl Marka jeden ze strážných za vlasy a srazil ho na podlahu.

Vzduchem zasvištěla salva a docela blízko se rozprskla série explozí granátů. Sotva odezněla další salva, zahřměly motory

a auta vyjela z polorozbořeného objektu. Kolona zamířila na sever, tedy na opačnou stranu, než odkud postupovala spojenecká vojska.

, Poslední, co Mark uviděl, byl osamocený sloup, na jehož vrcholu se skvěl kamenný vlys zpodobňující zpupnou tvář Saddáma Husajna - to bylo vše, co zbylo z triumfálního oblouku.

Kolona aut se dokodrcala k hrbolaté silnici a rozjela se po ní.

Mark strnul. Uvědomil si, že v tomto plochem a prázdném terénu je mohou lehce objevit bojové vrtulníky a postřílet je jako krysy chycené v sudu. Ještě nestačil domyslet, co by se dělo, když auto jedoucí v čele konvoje zasáhla raketa a vůz vybuchl. Vzápětí se změnil v ohnivou kouli i jeden z obrněných vozů. Zlomek vteřiny po zásahu raketou následovala další, ještě silnější exploze, neboť vybuchla munice a palivová nádrž.

Řidič Markova vozu strhl názorů mezi velitelem a řidičem vůz odbočil ze silnice a vyrazil do pouště. Po krátké, vzrušené výměně názorů mezi velitelem a řidičem vůz odbočil ze silnice a vyrazil do pouště.

Divokou jízdou se přehnali přes vrchol mírného pahorku a téměř neovládaný vůz sklouzl ze svahu na dno mělkého vyschlého řečiště. Ostatní vozy nebylo vidět, i když podle výbuchů se dalo tušit, kde ajak skončily.

Velitel opět cosi vyštěkl a řidič vypnul motor. Nastalo ticho.

Mark se schoulil na podlaze a čekal, kdy uslyší naříkavý zvuk blížící se rakety, ale v tichu se ozývalo pouze praskání chladnoucího motoru. Asi patnáct minut po poslední explozi dal velitel pokyn řidiči a ten opět nastartoval.

Auto pomalu kodrcalo řečištěm. Řidič napínal zrak do tmy a snažil se vyhýbat větším balvanům. Po několika stech yardech zřejmě spatřil místo, kde břeh nebyl tak strmý, a pokusil se řečiště opustit. V jednu chvíli se ocitli v návěji jemného sypkého písku a kola se začala protáčet, našťastí se však řidiči podařilo sjet stranou na štěrku 0'1 podklad. Vůz zadměl, a jakmile kola zabrala, vyjeli na břeh. Řidič opatrně zamířil zpět k silnici - kjediné sjízdné komunikaci v nekonečně prázdné pustině pouště.

Míjeli jeden spálený vrak za druhým jako jakési děsivé milníky. Pak se vpředu objevily další ohořelé zbytky - tentokrát obrněného vozu. Kolem ležela poházena mrtvá těla. Posádce se sice

24

25

po zásahu raketou podařilo vyskakat, ale exploze, která následovala, všechny spálila na uhel, takže teď leželi na šedivém povrchu cesty jako hrůzné zčernalé škvarky.

Řidič zaváhal, ale velitel mu s ledovým výrazem pokynul, aby jel dál. Auto pomalu projelo kolem vraku a drtilo koly zuhelnatělá mrtvá těla. Jakmile se ocitli za nimi, řidič přidal plyn a znovu se rozjel po silnici táhnoucí se přes poušť jako světle šedá stuha.

Krátce po rozednění auto zpomalilo a odbočilo ze silnice do prostoru obehnaného ostnatým drátem. Uvnitř stálo několik řad betonových baráků. Iráčané jim přikázali vystoupit. Mark se díval, jak strážný odemyká těžké zrezivělé dveře a najednou mu někdo položil na rameno ruku. Steve. Na okamžik pocítil nával hřejivého lidského tepla.

Pak ho Iráčané strčili do malé vlhké cely bez oken. Dveře zabouchly a opět byl sám.

1(apito {a první

Taxík se pomalu sunul hustým provozem Kensingtonské třídy a nakonec odbočil na rozlehlé parkoviště hotelu Royal

Lodge.

Mark zaplatil. Taxikář si spočítal spopitné, a protože se mu zřejmě zdálo malé, pohrdlivě si Marka změřil a vzápětí si vyměnil významný pohled s hotelovým portýrem postávajícím v černém cylindru opodál. Pak se suverénně zařadil do hustého proudu vozidel a na parkovišti po něm zůstal jen namodralý oblak kouře.

Před Markem se tiše otevřely dveře ze zrcadlového skla a propustily ho do velkého klimatizovaného vestibulu. Zvuk kroků rezonoval na mramorové podlaze a svou nepravděpodobností zdůrazňoval Markovo lehké napadání na jednu nohu. Nikdo však nemohl vědět, že je to trvalá památka na Irák.

Rozhlédl se, zda neuvidí někoho známého, ale kolem byli jen samí cizí lidé. Uprostřed vestibulu stáli dva elegantně oblečení byznysmeni a s přehnanou obřadností se zdravili s dvěma Araby v dlouhých bílých róbách, vedle zase seděla skupinka Američanek, jež obklopené zavazadly si hlasitě sdělovaly zážitky z nákupů. Kromě nich tu bylo ještě několik osamocených hostů, kteří četli noviny a občas vrhali kradmé pohledy na hodinky.

Mark přelétl očima tabuli ve zlatém rámu. Někde uprostřed seznamu mezi akcí firmy Infotech PLC, která se konala v alžbětinském salonku, a společným obědem jakéhosi literárního klubu v zahradní restauraci bylo uvedeno: tudorovský salonek - šestý výroční sjezd Asociace válečných zajatců války v Zálivu.

Mark přistoupil k recepčnímu pultu, odkud na něho vrhala profesionální úsměv zářivě krásná recepční s kaštanově hnědými vlasy. "Jsme velice potěšeni, že jste se rozhodl právě pro náš hotel, pane kapitáne. Kdybyste chvíličku počkal, náš provozní

26

27

ředitel by se s vámi rád pozdravil" Mark jí oplatil stejným úsměvem.

Sledoval, jak recepční kráčí halou směrem k nenápadným dveřím z mahagonového dřeva, a náhle ucítil na rameni něčí ruku. Za ním se ozval hlas s typickým jihozápadním přízvukem.

Steve.

"Na to se neodvažuj ani pomyslet. Dnešek je jediný den v roce, kdy bys měl potlačit všechna svá pokušení a věnovat se kamarádům." Mark se na něho naoko žalostně usmál. „Ale snít o tom snad mohu, ne?" "To ano, ale přece své sny znáš. Víš dobře, že mají tendenci se vyplňovat." Mark se otočil a pohlédl na přítele. "Krucí, Steve, nikdy bych netušil, že takhle zhubneš. Doufám, že jsem tě nepřiotrávil svou skvělou domácí kuchyní." Steve se přinutil k úsměvu. "To ne. Tvoje kuchtění bylo báječné. Víš přece, že jsme si ho oba nemohli vynachválit." Teprve teď si Mark všiml, že vedle stojí Stevova žena.

"Promiň, Jenny," omlouval se. "Neviděl jsem tě. Jak se máš?"

A co bříško?" Mdle se na něho usmála. „Díky, obojí ujde." "Doufám, že jsi Steva nepřijela hlídat?" "Ne. Jen ho vyprovázím. Nemusíš mít strach, že bych se pokoušela omezovat tvůj vliv. Budu nesmírně vděčná za všechno, co v něm zůstane, až s ním Air Force i jeho milovaná eskadra skončí." Nastalo nepříjemné ticho. "Musím už jít. Dobře se bavte," řekla nakonec.

Steve ji políbil a zašeptal jí do ucha pár slov. Lhostejně přikývla a odešla.

Steve se vyhnul Markovu pohledu.

"Copak? Pohádali jste se?" Zavrtěl hlavou. "Je jen trochu nervózní." „A jinak všechno v pořádku? Myslím s dítětem." Steve vydechl a teprve pak odpověděl. "Pokud vím, tak ano.

Jsou to jen obavy, nic víc." Mark mu položil ruku kolem ramen. "To je přirozené. Ale vám už přece zbývají jen dva měsíce, ne? Podle mého máte nejkritičtější období pro potrat za sebou, nemyslíš?" "Asi ano." Mark čekal, ale Steve to dál nerozváděl.

Prodávající se ticho přerušila až recepční, která se vrátila s ředitelem hotelu. Připlul v dokonale padnoucím denním obleku.

"Oh pane kapitáne, je pro nás velikou ctí, že jste si pro své setkání vybrali právě náš hotel," spustil a mírně se přitom uklonil.

Dokonale ovládal umění všech vrchních číšníků, kteří dokáží suverénně skloubit servilnost s blahosklonností.

"Doufám, že vše je připraveno k vaší naprosté spokojenosti. A na důkaz toho, jak si vážíme, že jste si vybrali právě náš hotel, dovolili jsme si přichystat v tudorovském salonku pár lahví vychlazeného šampaňského. Pokud budete cokoliv potřebovat, obraťte se na mě nebo na náš personál. Přeji vám příjemný pobyt v našem hotelu a..." obdařil je důvěrným úsměvem, "mnoho štěstí na vaší misi." Steve na něho nechápavě pohlédl.

"Díky, jste velice štědrý," pospíšil si Mark. "Opravdu to oceňujeme." Ředitel jen mávl rukou a vrátil se do své kanceláře.

"Okay," ozval se Steve. "Tak za koho nás má tentokrát?" Mark pohlédl směrem k hnědovlasé recepční a ztlumil hlas.

"Nemohu o tom moc mluvit, ale v několika příštích dnech máme být vysláni do zahraničí - tajná mise. Zřejmě to bude naposledy, kdy budeme všichni pohromadě." Zašklebil se. "Zdá se, že to splnilo svůj účel. Máme zadarmo tudorovský salonek a pokoje skoro za třetinu normální ceny." "Ty podvodníku!" ozvalo se za nimi. Oba se otočili ke štíhlému, šlachovitému Jiholondýňanovi, který se objevil za jejich zády. "Ne že bych proti tomu něco měl, těch sto padesát liber se mi zdálo trochu moc." Mark zakroutil hlavou. "Proboha, Dexy, tohle je Kensington, ne Kennington. To ti přestala SAS platit?" "Panebože, myslel jsem, že z toho dostanu infarkt," odfoukl si Dexy. "Pojďme někam složit zavazadla a pak bych zkusil, jestli mě nevzkřísí trocha šampaňského." Mark si vzal klíče a přitom krátce pohlédl na recepční, která je

28

29

pobaveně sledovala. "Mám pro vás trochu toho šampaňského schovat?" Na okamžik jeho pohled opětovně. "Na vašem místě bych si to rozmyslela. Než mi skončí služba, bude teplé a zvětralé." „Jestliže nechám láhev v ledu,

nebude." „Promiňte," vmísil se mezi ně Dexy, vzal Marka pod paži a táhl ho pryč. "Stejně žádný led nezbude, protože mu ho budeme muset všechen nasypat do kalhot, aby se uklidnil." „Moment, kamaráde," ohradil se Mark. "Ještě jsem neskončil." "To je v pořádku," zavolala za ním recepční. "Tohle je Kensington, ne Kennington. Zavazadla máte v pokojích." „Doufám, že s nimi moc nemlátili," brblal Mark, když ho Dexy postrkoval k výtahům. "V jednom je můj drahocenný pentax." „Proboha, už zase ten tvůj zatracený foťák? Kdybych to věděl, sám bych tvým kufrem třískl." "Já také," přidal se Steve.

"Když jsem fotil na tvé svatbě, tak sis nestěžoval - alespoň o tom nevím." "To byl tenkrát pěkný trapas. Ještě jsem neslyšelo o svatbě, na kterou se nevěsta dostavila včas, ale pak musela čekat, až se ženichův svědek vyřadí s fotoaparátem." „Doufám, že mě tam tenkrát nevyfotil," zabručel Dexy.

"Neměj obavy. Předtím, než fotky ukazuju lidem, kteří nejsou spolehlivě prověřeni, nalepím na tvůj ksicht černý čtvereček." „Ale stejně, řekni mi, jak bys chtěl to focení zvládnout?" pokračoval Dexy. "Dovedu si tě klidně představit, jak držíš v jedné ruce sklenku šampaňského a druhou objímáš recepční, ale kde chceš mít foťák?" Odmátl se, protože se chystali vystoupit z výtahu. Na chodbě pak tiše hvízdal. "Podívejte se na ten koberec, musí mít vlas nejméně šest palců hluboký. Kdyby ti tady spadla kovová jednolibrovka, už bys ji nenašel." "Ty bys ji našel." Mark na něho úkosem pohlédl. "Pánové, žádné hraní s toaletními potřebami, žádné zkoumání minibaru nebo zkoušení koupacího pláště, jdeme přímo do tudorovského salonku, abychom zjistili, jestli tam už někdo je." Byli tam téměř všichni. Kolem stolů prostřených bílými damažkovými ubrusy postávalo asi deset mužů a spousta prázdných lahví svědčila o tom, že nepřišli před chvílí. Se Stevem se Mark vídal téměř denně v kokpitu tornáda, ale většinu ostatních od loňského setkání neviděl.

Následovalo bouřlivé vítání, žerty, potřásání rukou a poklepávání po ramenou. Na první pohled to byla dosti nesourodá sešlost - muži nejrůznějšího věku, výšky i tvarů - ale to, jak se na sebe dívali a jeden druhého zkoumavě prohlíželi, naznačovalo, že je spojuje cosi hlubšího.

Když před šesti lety nastupovali do letadla, které je odváželo zpět do svobodného světa, vypadali jako horda uprchlíků z hladomorny. Některé dokonce museli do letadla donést - například Mark a Dexy měli zlomenou nohu, jiní zase byli tak slabí a zdecimovaní, že se neudrželi na nohou. Všichni byli vychrtlí na kost, oči měli hluboko zapadlé v důlcích a vězeňské obleky na nich plandaly jako na hastroších. Dnes už nebylo na jejich zjevu nic, co by svědčilo o společně prožitém utrpení - snad kromě jisté ostražitosti, s kterou pohlíželi na svět.

Dexy se zdravil se všemi kolem sebe, ale zároveň se hrnul přímo ke stolu. Jakmile zjistil, že tam ještě zbývá několik neotevřených lahví šampaňského, úzkost z jeho očí zmizela a tvář se roztáhla do spokojeného úsměvu. Když to Mark viděl, musel se usmát. Za chvíli se už Dexy prodíral k němu a ke Stevovi s třemi plnými sklenkami v jedné ruce a s další nenačatou láhví v druhé.

Dexy svou sklenku vypil jedním dlouhým douškem, dolil si a pak se spokojeně rozhlédl po místnosti. "Podle mě vypadají všichni skvěle... nebo alespoň nesrovnatelně lépe, než když s námi ti iráčtí parchanti skončili, co říkáte?" Mark přikývl a upřel na něho zkoumavý pohled. "Slyšel jsem jakési řeči o tom, že se tam pár lidí od vás vrátilo, aby jim složili poklonu." „Nevěř všemu, co se k tobě donese." Dexy se rozhlédl a ztlumil hlas. "Třeba by tě rozesmutnilo, kdyby ses dověděl, jaké se jejich veliteli přihodilo politováníhodné neštěstí. Mám takový dojem, že se udusil svým elektrickým obuškem." Mark se podvědomě zachvěl. „Pamatuju se. Zkoušel ho na mně těsně předtím, než jsem se zlomil. Vyhrožoval, že mi ho strčí do zadku, a dal mi čas, abych přemýšlel, jaké to bude. Pak se na mě usmál a dodal, že to by ještě nebylo ono. Prý kdyby mi ho str-

30

31

čil do držky, rozletěly by se mi všechny plomby jako bouchací kuličky." Dexy přikývl. "V tom měl pravdu." "Panebože..." "Ty jsi s tím začal," řekl Dexy a otočil se, aby se pozdravil s jedním z kolegů ze SAS.

"Ale jak jste je našli?" zeptal se Mark. "Vždyť jsme vám ani neřekli, kde nás věznili." Dexy si poklepal na nos.

"Zpravodajská služba. Ta věděla celou dobu, kde kdo byl. Proto jsem byl tak nasranej, že na nás ještě navíc házeli bomby - dokonce ty, které jsou určené k ničení živé síly, parchantijedni." „Ale jak to mohli vědět?" Dexy pozvedl obočí. "Řekl bych ti to..." Mark se usmál. „Ale pak bys mě musel zabít." Steve se pátravě rozhlížel po tvářích přítomných. "Pár lidí mi tu chybí. Dan nepřijede?" "Měl by přijet. Možná se jen opozdil." "Ten se opoždí po pořádku," řekl Steve. "Opozdil se s helikoptérou v poušti, opozdil se na náš sjezd a teď právě se opoždí na poslední láhev šampaňského." Pozvedl sklenku, kývl ostatním a obrátil ji do sebe. Pak se znovu natáhl pro láhev.

„Nepřeháníš to trochu?" řekl Mark.

"Co -" Láhev mu vyklouzla z prstů a převrhla se, přičemž ještě stačila rozbit dvě sklenky. Všichni zařičeli sborovým smíchem.

Mark zakroutil hlavou. "Teď ses ukázal. Takhle nasávat jsem tě neviděl od tvé svatby. Vzpomeň si, jak jsem začal svůj proslov a ty jsi myslel, že se chystám mluvit o Ilse a Elle, o těch dvojčatech, se kterými jsme se seznámili v Aalborgu." Steve vzrušeně přikývl a sáhl po další sklence.

"Ještě teď vidím, jak si tě Jenny změřila, když jsi jí převrhl kbelík s ledem na svatební šaty. Skoro jsem myslel, že dříve, než na vašem oddacím listě uschne inkoust, bude rozvod." Steve se usmál, ale k všeobecnému řehotu se nepřipojil.

Mark dolil nové sklenky. "Takže kromě Dana jsou tady všichni?"

Steve se rozhlédl po místnosti. "Podle mě chybí ještě Raz.

Kde je můj spolubydlicí z cely?" Dexy zvedl hlavu. "Raz před několika měsíci zemřel." „zemřel? Proboha, co se mu stalo?" zeptal se Steve zděšeně.

Dexy zavrtěl hlavou. "Teď na to není vhodná chvíle. Pojďme raději mezi ostatní." Mark chvíli váhal, pak vzal sklenku, bouchl dlaní do stolu a zesílil hlas. "Přátelé, jak vidíte, jsme pořád tady. My jsme však ti šťastní. V iráckých věznicích

nás bylo dvacet, svobody se dočkalo sedmnáct, a teď nás tu je už jen třináct. Doufám, že se dnes večer budeme dobře bavit, ale předtím si připomeňme své kamarády, kteří mezi nás nepřišli nebo nemohli přijet." Pozvedl sklenku. "Drazí nepřítomní kamarádi, všichni nám moc chybíte. " Vyprázdnil jedním douškem sklenku a zůstal tiše stát. Nikdo se ani nepohnul.

Chvilí ticha porušil až Marvyn. Byl to americký obchodník, který s nimi sdílel útrapy iráckého věznění. Přistoupil k Markovi a objal ho svou masitou paží kolem ramen. "Chlapci, a teď se pojďme rozšoupnout. Odskočil jsem si za vámi jen na čtyřicet hodin." Mark se na něho vděčně usmál. "Poslyš, cvalíku, nevím, kdo jsi, ale řekl bych, že nejsi podvodník. Pokud si vzpomínám, Marvyn King byl hubený jako žingle a vězeňské hadry na něm visely jako na strašákově v zeli. Ty vypadáš spíš na Burgera Kinga. " Marvyn se zasmál a rýpl ho do žeber. "Podívej se na sebe, kamaráde. Ani o tobě se nedá říct, že by ses ztrácel před očima. " "Jak to myslíš? To jsou všechno železné svaly." Mark se nadechl a vypjal hrud'.

"No dobře, nechám tě při tom. Ale teď řekni strýčkovi Marvynovi, co jsi od té doby dělal. Nebo je to tajné?" "Bránil jsem Argentině, aby podnikla invazi na Falklandy, a sovětským hordám, aby podnikly invazi do Británie. Jenže Argentinci nemají o invazi na Falklandy zájem a žádné sovětské hordy už neexistují... i když my jsme jim v tom pro všechny případy stejně bránili. A pokud bychom nedělali to, zřejmě bychom

32

33

naháněli strach ovčím v celé severní Anglii. Za dva dny však poletíme do Nevady nahánět strach americkým pilotům. " "Co je to Nevada, pokud nepočítám pár tisíců šlapek a pár stovek tisíců hracích automatů?" "Základna amerického vojenského letectva Nellis obklopená několika miliony akrů pouště," řekl Mark. "Pořádá se tam cvičení Red Flag. Jestli ti to nic neříká, tak to bude letecká bitva, kterou překoná až válka v Zálivu číslo dvě. Tady se Stevem těm vašim frajerům ukážeme, jak se létá s tryskovými letouny." Steve netečně přikývl.

"To bys musel být, kamaráde, Tom Cruise," zasmál se Marvyn. "Jenže na fotkách vypadáš mnohem menší." "To se ti jen zdá, za to může špatná optika," usmál se Mark.

"Jakmile skončíme v Nevadě, vrátíme se do tvých oblíbených míst - pošlou nás do Kuvajtu, abychom převzali střežení bezletových zón nad iráckým územím." "Do Kuvajtu bys mě Už, kamaráde, nedostal a Irák už nechci vidět ani z dálky," prohlásil Marvyn. "Stačilo mně, co jsem si tam užil před šesti léty. Dokonce bych ani nechtěl nad Zálivem letět, natož tam někde přistát." Chvilí si prohlížel Markovu uniformu. "Já se v těch vašich epoletách a knoflíkách v životě nevyznám. Ještě jste to nedotáhli na generály?" "My sloužíme v Air Force, Marvyne, a tam žádní generálové neexistují." "No dobře, tak co vlastně jste?" "Pořád jen kapitáni letectva," řekl Steve a dolil sklenky. "To jen Mark se už málem cítí majorem." Šampaňské, které jim věnovalo vedení hotelu, vydrželo stěží na dalších dvacet minut, a protože je potom číšníci nestačili obsluhovat, po dvou hodinách se rozhodli, že se přesunou přímo do baru. Mark si všiml, že jak večer ubíhal a zábava nabývala na hlučnosti, objevil se čas od času ředitel hotelu a váhavě postával opodál.

"Mám dojem, že si s naší misí začíná dělat starosti," poznamenal Mark ke Stevovi.

Ještě chvilí zůstal u baru, pak vstal a začal se mezi přítomnými potulovat s fotoaparátem. Někteří ho zaháněli pryč, druzí si ho zase ani nevšimli.

Dva příslušníci SAS se teprve ráno vrátili ze zámoří a bylo vidět, že je kombinace pásmové nemoci se šampaňským začíná znáhat. Nakonec se oba natáhli na pohovku hlavou k sobě a chráпали jako manželský pár po třiceti letech. Dexy všem vzrušeně vykládal, že kdyby fotbalový tým Millwallu neměl tu nehoráznou smůlu, že se rozpadl, určitě by se probojoval až do Premier League, zatímco Marvyn se zase vášnivě přel s jedním Američanem, na kterého natrefil u baru, o to, kde dělají v New Yorku nejlepší sendvič s pastrami*).

Nakonec si Mark vylezl na stůl, aby pořídil závěrečný skupinový snímek. Tváře všech byly rozpálené alkoholem a navíc rudé odrazem záře z umělého krbu. Potom Mark odložil fotoaparát na barový pult, vylezl na židličku vedle Steva a zapálil si cigaretu.

Steve, který už delší dobu zíral na dno své sklenky, zvedl hlavu a pro změnu se zaměřil na žhavou špičku Markovy cigarety.

"Myslel jsem, že jsi toho nechal," řekl.

"To nechal. Teď kouřím jen cigarety." "Tak proč šlukuješ?" „Kdybych nešlukoval, bylo by to, jako bych pil nealkoholický ležák nebo kávu bez kofeinu - prostě by to nemělo smysl." "Jako nemá smysl kouření vůbec." Mark si otráveně povzdychl. "Kdybych tu chtěl mít vedle sebe maminku, přivedl bych si ji sám." Rozhlédl se po baru. "Je tu někdo, kdo mi od něho pomůže? Už mě z těch jeho zdraví prospěšných rad bolí uši." "Ne, díky," ozval se Dexy. "Je to tvůj parták, tak si ho poslouchej. " Steve dopil sklenku a kývl na barmana, aby mu dolil. Pak se obrátil k Markovi. „Mohu tě o něco požádat?" "Samozřejmě že můžeš. Všechno, co mám, je tvoje." "Týká se to mě, ne tebe," "Okay. Počkej chvíli, jen si zanesu foťák do pokoje. To moje zapomínání a nechávání věcí na barovém pultu už začíná hraničit s paranoiou." Jakmile vyšel do hotelové haly, zavolala na něho recepční.

"Silně kořeněný uzený plátek z hovězí plece; pozn. překl.

34

35

"Haló, pane kapitáne, něco tady máte." Podala mu faxovou zprávu.

Stálo v ní: Promiň, že jsem se nemohl zúčastnit. Jestli poletíš do Vegas na Red Flag, zastav se za mnou. Dan.

"Las Vegas je asi příliš těžká konkurence, že?" poznamenala recepční.

Mark se usmál. „záleží, na které straně oceánu člověk je. Mimochodem, vy nevíte, že je neslušné číst cizí dopisy?" Její úsměv se ještě rozšířil. "Vím, ale když já se tu hrozně nudím." Na okamžik se odmlčela. "Mimochodem, jestli to vaše pozvání na šampaňské pořád platí, za pět minut mi končí služba." "To je skvělé..." Mark se naklonil přes pult, aby si

přečetl jméno na mosazném štítku, který měla připevněný na klopě.

"...sarah. Moment, jen se musím ještě zastavit v baru," vyhrkl a ve spěchu se vracel.

"Steve, nemůže náš rozhovor počkat do zítřka? Recepční bude mít za pět minut po službě _" Steve na okamžik zaváhal, ale potom otráveně přikývl. "Samozřejmě. Stejně už sotva držím hlavu." V jeho hlase zaznělo něco, co Marka přinutilo, aby se zastavil.

"Promiň, jsem asi příliš sobecký. Můžeme si promluvit hned teď'.

Řeknují, že nemůžu." Steve sklouzl ze stoličky a postavil se. "Ne, na tom zase tak nezáleží. Užij si." "Vážně to počká?" zeptal se znovu Mark, ale Steve už odcházel.

Mark sice pocítil výčitky svědomí, ale sotva uviděl Sarah, která právě vstoupila do baru, okamžitě na ně zapomněl.

Jakmile ho spatřila, usmála se a začala si k němu razit cestu mezi stoly.

Dexy zvedl kalný pohled od sklenky a podíval se, na koho Mark tak rozzářeně kývá. "Ty syčáku, ty máš ale štěstí," zabručel. "Jak to, k čertu, děláš?" Mark se k němu naklonil. "Řekl bych ti to. Ale pak bych tě musel zabít."

Mrzutě se vyhrabal z postele, napil se vody a dlouho se cachtal pod sprchou. Při holení musel mžourat do zamlženého zrcadla, na kterém se neustále srážela pára. Nakonec si prohrábl rukou tmavé, nakrátko ostříhané vlasy a zamračil se, protože si všiml, že má oči podlité krví a pod nimi temné stíny. Zavrtěl hlavou.

"Už na to začínáš být starý, kamaráde." Sešel dolů do restaurace a přinutil se něco sníst. Steva ani nikoho jiného nebylo vidět - zřejmě už odešli, nebo stále ještě leželi polomrtví ve svých pokojích. Neviděl však ani Sarah.

Přestože už byl tak dost bledý, zbledl ještě víc, když mu recepční úředník předložil účet. Mark k němu posunul svou kreditní kartu a zahleděl se do neurčita. Po chvíli si však uvědomil, že si ho úředník měří a stále čeká.

"Pardon?" "Vaše karta, pane," řekl úředník a vrátil mu ji zpět, jako by to bylo něco velice nepříjemného, na co šlápl na koberci. "Obávám se, že je tu problém - jistě jde o nějakou administrativní chybu." Mark mu místo kreditní karty podal kartu American Express a vydechl úlevou, když transakce v pořádku proběhla.

Vyšel před hotel a mžoural do jasného jarního slunce. "Přejete si taxík, pane?" Hotelový vrátný se mu lehkým povytažením obočí pokoušel naznačit, jak velká je jeho omrzelost životem.

Pak se otočil, pronikavě hvízdal a velitelským gestem komusi pokynul. Z ulice poslušně odbočil taxík. Vrátný držel dveře, zatímco Mark šátral po kapsách. Nenašel nic jiného než padesát pencí.

Vrátný minci vzal, podíval se na ni a potom mu ji vrátil. "Díky, pane, ale mám dojem, že těch padesát pencí budete potřebovat víc než já." Mark se zasmál, zavřel dveře a udal řidiči adresu v East Endu.

Sotva se taxík zařadil do proudu vozidel, stáhl Mark okno, pohodlně se opřel a nechal na sebe proudit chladný vzduch. Díval se tiše ven a sledoval, jak vůz projíždí napříč celým Londýnem, pak dál kolem tyčících se věží Docklandu a nakonec odbočuje na úzkou silnici stáječící se k řece.

Zaplatil před šestipodlažní budovou bývalého tabákového skladu, která byla nyní adaptovaná na nebytové prostory, vstoupil

Ráno se probudil s rozbolavělou hlavou. Ještě se ani nepokusil otevřít oči a už sáhl na druhou polovinu postele. Místo měkkého a teplého těla však nahnatal pouze prázdnou plechovku od piva.

36

37

do haly a vyjel úzkým rachotícím výtahem do posledního poschodí.

Odemkl dveře označené tabulkou Fotografie na počkání. Budova sloužila pouze ke komerčnímu využití, což byl jeden z důvodů, proč si Mark mohl dovolit koupit si v ní podkroví - samozřejmě on ho užíval tak, jak ho užíval. Dařilo se mu to už šest let, aniž vzbudil pozornost správce domu nebo jeho nájemců. Po pravdě řečeno, ani ten nejvýmluvnější obchodník s realitami by se jeho podkroví neodvážil prezentovat jako byt.

Jemu tu však bylo dobře. Měl rád strohost prostředí, v němž žil, s jeho hrubými cihlovými zdmi, odkrytými ocelovými nosníky a vybělenými dřevěnými podlahami. Přátelé, kteří ho navštívili, většinou odcházeli s poznámkou, že by zde nebydleli ani den, on však neměl v úmyslu zakrývat hrubé zdi závěsy a nábytkem. Prostor mu svou strohou funkcí připomínal tornádo proto ho měl rád takový, jaký je.

Byt koupil v době hlubokého poklesu cen nemovitostí a původně měl v úmyslu provést v něm všechny potřebné renovace a vylepšení, ale nyní, po šesti letech, to byl stále týž obrovský holý prostor, z něhož byla vyčleněna pouze koupelna a fotografická temná komora.

Fotografování mu nebylo pouhým koníčkem, ale přímo vášní.

Na kovové polici vedle temné komory ležela těla fotoaparátů, pouzdra s objektivy, filtry a na zdech kolem zase visely zarámované fotografie. Snímky většinou zachycovaly různé fragmenty průmyslové krajiny, ale byly mezi nimi i mnohem konvenčnější osobní fotografie.

Napustil konvici, a zatímco čekal, až voda začne vařit, pozoroval oknem provoz na řece. Kdesi nahoře proti proudu se v elegantních docích Docklandu kývaly stěžně jachet s bílými trupy, ale zde v kalných vodách pod jeho okny se pohupovala pouze plovoucí rypadla upoutaná těžkými lany k špinavému betonovému molu Balfour Docku.

hleděly dvě neskutečně mladé tváře, jejichž pohledy se upíraly kamsi k vzdálenému horizontu. Oba byli natočeni tak, aby co nejvíc vynikla novotou se lesknoucí spojená křídélka připíchnutá na jejich uniformách jako odznak příslušnosti k britskému královskému letectvu. To bylo před osmi léty. Vedle viselo několik dalších fotografií, které těch osm let dokumentovaly. Téměř všechny nějak souvisely s RAF - nová eskadra, nové detašované působiště, výcvikový kemp, cvičení NATO - a na žádné nechyběl Steve.

Mark položil čerstvé snímky na stůl a chvíli některé z nich srovnával s obrázky na zdi. Stevova kdysi oválná tvář s chlapeckým výrazem byla nyní protáhlá a poznamenaná vráskami. Dlouho si ji zamyšleně prohlížel a nakonec pokrčil rameny. Nikdo za ta léta neomládl.

Shrnuł nové fotografie na hromádku, pohlédl na hodiny a šeptem zaklel. Cvičení Red Flag, na kterém se mohlo rozhodnout o jeho povýšení, začínalo za necelých čtyřicet hodin.

V rychlosti si začal chystat zavazadla.

Nakonec si do vaku přibalil mahagonově červený emblém se vsazenými stříbrnými plaketkami, z nichž většina už byla tak oblyskaná, že text na nich se stal téměř nečitelným. Na posledních dvou byl nápis: kapitáni válečného letectva Mark Hunter a Steve Alderson. Omotal emblém tričkem a opatrně ho uložil na ostatní oblečení. Potom se naposledy rozhlédl po bytě, bouchl dveřmi a seběhl ze schodů.

Po pár hodinách vylezl z temné komory se štůskem sotva doschlých snímků, které pořídil včera na sjezdu. Jeho pohled padl na jednu z fotografií visících na zdi. Byl na ní zachycen se Stevem při slavnostním vyřazení z důstojnické školy. Z obrázku

Základna RAF Coldchurch ležela pár mil na jih od Maldonu uprostřed essexské roviny. Za druhé světové války byla důležitou součástí obranného prstence základen spitfirů kolem Londýna.

V následujících letech v době studené války i později její význam postupně upadal, ale přestože jí mnohokrát hrozilo bezprostřední nebezpečí, že bude uzavřena, vždy se na poslední chvíli zachránila, zatímco okolní základny padaly jedna po druhé.

Teď však byly definitivně sečteny i její dny. V posledním vydání časopisu Defence Review vyšel článek nejen o základně, ale i o eskadře, která je v ní umístěna, a Mark a jeho kolegové už věděli, že jejich nadcházející působení v Kuvajtu bude poslední etapou dlouhé, i když nijak příliš významné historie jednadvacá-

38

39

té. Po návratu z Kuvajtu měla být rozpuštěna a její příslušníci rozmístěni do přežívajících eskader s tornády, jejichž počet se však neustále snižoval. Pak přijedou buldozery a coldchurchské ranveje a budovy uvolní prostor výstavbě dalšího šedivého satelitního městečka Londýna nebo průmyslového objektu.

Ranveje, hangáry opatřené protiatomovým pláštěm a budovy pro přípravu posádek byly stále ještě funkční, ale všechno ostatní vybavení, které není pro činnost eskadry životně důležité, už bylo připraveno k stržení. Pokud šlo o Marka, příliš lítosti nad zánikem Coldchurchu necítil. Zpomalil před hlavní bránou a pohledem přeletěl zrezivělé oplocení z ostnatého drátu a řadu letitých Nissenových chat, které se stále ještě občas využívaly k ubytování svobodných vojáků.

Když viděl, že se k němu blíží strážný, stáhl okno a ucítil závan chladného, vlhkého východního vzduchu vanoucího přes mokřiny od Severního moře. Strážný vzal jeho služební průkaz, potáhl a utřel si hrbetem ruky nos. Jakmile mu průkaz vrátil, Mark rychle vytáhl okénko, protože si všiml, že vojákova tvář se začíná křivit ke kýchnutí.

Zařadil rychlost a bez ohledu na stav cesty hnál audi směrem k srdci základny. Po několika stech yardech odbočil na konec ranveje a po betonovém povrchu dojel až k místnosti pro osádky.

Byla to přízemní cihlová budova nabílená vápnem, která vypadala jako pobřežní bungalov vyvržený až sem nějakou gigantickou vlnou.

Zjistil, že přijel první. Udělal si kávu a začal studovat mapy a instruktážní materiál o operační oblasti v okolí základny Nellis, kde mělo cvičení Red Flag probíhat. Později se jeden po druhém začali trousit zbývající letci eskadry. Už ze vzrušené konverzace bylo poznat, že dnešek je na hony vzdálen běžnému výcvikovému dni. Nejvíce se to projevovalo u Bobbyho, který patřil k čerstvým nováčkům eskadry. Bobby nikdy v Nellisu nebyl a v jeho hlase zaznívalo neskrývané vzrušení.

Steve přijel mezi posledními. Udělal si čaj a sedlsí s ním proti Markovi.

"Všechno dobrý?" zeptal se Mark.

"Jo, dobrý." "Opravdu?"

Steve přikývl a napil se. „Až na kocovinu po včerejší pijatice.

A co ty? Jak jsi dopadl s recepční?" Mark se usmál. "Doufám, že to ušlo. Ale nemohl jsem se jí zeptat. Když jsem se ráno probudil, byla už pryč." Odmlčel se.

„O čem jsi se mnou chtěl tam v baru mluvit?" Steve vrhl rychlý pohled kolem sebe a pak pokrčil rameny.

"Na tom nezáleží. Nebylo to nic důležitého." "Ale já jsem měl dojem, že to důležitéje." Steve zavrtěl hlavou. "Zapomeň na to. Teď bychom se měli soustředit na Red Flag." Markova tvář se roztáhla do širokého úsměvu. „Konečně rozumná řeč." Velitel perutě James Edwards, přezdívaný Řek, který eskadře velel, se přihnalo chvíli později jako poslední. Se svými podezřele tmavými vlasy vypadal tak trochu jako miláček divadelních návštěvnic; starší ženy o něm tvrdily, že je fešák, mladší ho však měly za příliš uhlazeného. Na první pohled působil dojmem otevřeného a téměř naivně upřímného člověka, ale ve skutečnosti se v něm nikdo příliš nevyznal. Když se ho někdo z jeho podřízených pokusil charakterizovat, téměř vždy začal popisem fyzického zevnějšku a pak mu došla slova.

"Dobré ráno, chlapci," spustil Edwards. "V instruktážní místnosti už zase prosakuje voda, takže pokud vám to nevádí, uděláme briefing tady." Měl příjemný hlas, i když jeho akcent sestával z podivné kombinace mluvy okolo londýnského East Endu a způsobu vyjadřování lepší společnosti - zkrátka essexský chlapec z dobré rodiny maskující svůj původ. Edwards se rozhlédl po místnosti, aby se přesvědčil, že se už shromáždili všichni.

"Bobby, jestli ještě zbývá nějaká káva, možná bych riskl jeden šálek." Bobby mu podal otlučený hrneček se znakem eskadry, ale sotva Edwards usrkl, zašklebil se a odložil ho. "Až příště někoho nachytám, že koupil instantní kávu z jiných zdrojů než z kantýny, udělám ho na celý měsíc velitelem stráže. A teď k tomu, co nás čeká. Do Nellisu se přepravíme tristarem a hned po přistání sebou budeme muset hodit, protože první briefing pro Red Flag bude zítra ráno v šest nula nula. Jistě víte, že tamní čas je o šest hodin zpožděn za britským, takže pokud budeme mít příznivý

40

41

vítr, přiletíme tam chvíli předtím, než jsme odsud vzletli." Odmlčel se, aby se mohl ozvat zdvořilý smích.

"Je mi jasné, že nemá smysl na vás apelovat, ať jdete dnes večer spát a lasvegaské noční podniky necháte plavat - to bych od vás chtěl opravdu moc - ale užijte si s mírou. Za těch čtrnáct dní budete mít dost času, abyste město vypili do dna a přišli o všechny peníze, případně o panictví." Jeho pohled se na chvíli zastavil u Bobbyho, který se pod kšticí blond vlasů začervenal jako pivoňka. "Není nutné táhnout to tam celou noc. Jak jsem řekl, užijte si, ale také nezapomeňte, kvůli čemu do Ameriky letíme. Nebude to dovolená - alespoň ne v době mezi východem a západem slunce - ale tvrdá práce.

V první řadě se tam rozhodne o trofeji Top Crew*). Nemusím vám připomínat, že během tří měsíců bude naše eskadra rozpuštěna, a ať mě čert vezme, jestli připustím, aby ta trofej skončila u nějakého panáka z Whitehallu v kanceláři." Mezi muži se ozvalo souhlasné mručení. "Víte, že kdo Top Crew vyhraje tentokrát, získá ji natrvalo. Minule se stali nejlepší posádkou Mark se Stevem. Doufám, že letos se to povede někomu jinému z vás a trofej od nich převezme." "To se ještě uvidí," řekl Mark a vytáhl emblém. "Zatím žádné předávání nepřichází v úvahu. Bereme ji s sebou jen proto, abychom vám připomněli, jak vypadá." V místnosti se zvedl pokřik, ale Edwards si gestem zjednal ticho. "Chci vám říct ještě jedno: Red Flag je samozřejmě nejdůležitější cvičení v našem kalendáři, ale je to pořád jen cvičení. Za tři týdny budeme provádět bojové lety při střezení bezletových zón nad Irákem, a tam už to bude doopravdy. Ocitneme se v dosahu skutečného nepřítele vyzbrojeného skutečnými raketami a dal bych za to krk, že Saddám bude mít choutky je proti nám vyzkoušet. Využijte tedy Red Flagu k zdokonalení svých schopností a k otestování vlastních mezí i mezi bojové techniky _ někde nad Irákem vám to může zachránit život."

1 (apito {a 'ruliá

Tvář, která na Natalii shlížela, jí byla až nepříjemně povědomá. Muž měl těžká víčka a nad ústy pokřivenými do karikatury úsměvu se ježil hustý černý knír.

Sklopila oči ke schůdkům a sestoupila z letadla. Když stanula na zaprášené betonové ploše, znovu vrhla letmý pohled směrem k plakátovací tabuli tyčící se proti ní. Z tohoto úhlu vypadal Saddám snad ještě odpudivěji.

Kolem přešli čtyři členové jejího týmu a zamířili k zadní části letadla, kde letištní dělníci v špinavě hnědých kombinézách začínali vykládat přepravní palety s krabicemi označenými znakem Spojených národů. Vedle už stál připraven třítunový nákladník.

Zbývající část inspekčního týmu, tvořeného asi deseti lidmi v bleděmodrých uniformách, následovala Natalii do letištní budovy. Při kontrole jejího pasu a vstupního víza si příslušníci irácké státní bezpečnosti něco lopotně poznamenávali do svých zápisníků a neustále se šepem radili s jakýmsi mužem v civilním oblečení, který stál opřený o dveře a upřeně se na ni díval. To pro ni nebylo nic nového, na pronikavé pohledy mužů si už zvykla ostatně její vizáž k nim přímo vybízela - ale v očích tohoto Iráčana jiskřilo pouze nepřátelství, nic víc. Když jí konečně pokynul, že může projít, šlehla po něm hraným úsměvem. Jeho výraz zůstal strnulý.

Odbavovací hala byla prázdná, až na několik mužů postávajících odděleně. Všichni měli ve tváři neproniknutelný výraz a oblečení byli do neforemných obleků nebo staromódních sportovních souprav. Někteří listovali v novinách, jiní zase předstírali, že studují odletovou tabuli, na níž však nebylo nic jiného než údaje o každodenní lince do Ammánu.

Natalie se rozhlédla a usmála se. "Samé známé tváře, Larsi."

*) Soutěž o nejlepší posádku; pozn. překl.

42

43

Mnohaleté působení mimo Spojené státy vymazalo z jejího vyjadřování téměř všechny stopy amerického přízvuku. Její společník, asi o patnáct let starší, drsný, ošlehaný Nor, pohlédl směrem, kterým se dívala. „Nechápu, jak to můžeš tak tvrdit. Mně se zdají jeden jako druhý - všichni mají hustý knír a tuctové tepláky. Myslím, že nejlepším maskováním by v jejich případě bylo, kdyby se oholili nebo nasadili úsměv." Přikývla a poněkud tlumenějším hlasem poznamenala: "Není divu, že se zatím nikomu nepodařilo spáchat na Saddáma atentát.

Člověk ho nejdříve musí vytřídit z půl milionu úplně stejných tváří, než si může být jist, že je to skutečně on." Z

Larsova výrazu bylo zřejmé, že podobné řeči, třebaže pronesené v žertu, považuje za nebezpečné.

Vyšli z letištní budovy do horké pece pozdního iráckého odpoledne. U obručníku stály čtyři bleděmodré vozy Toyota Landcruiser s bílými symboly Spojených národů na dveřích.

Ridič prvního z nich se usmál na znamení, že Natalii poznává.

„Doktorka Kennedyová. Určitě jste šťastná, že jste zase tady." Natalie se zasmála. "Můj drahý, šťastná je příliš slabý výraz." Když odjížděli, rozjel se za nimi zaprášený mercedes. Vůz je sledoval po celou dlouhou cestu, co se plahočili živelně se rozrůstajícími čtvrtěmi najiho Bagdádu.

Bloky omšelých budov z betonových panelů se střídaly se zpustlými, zaplevelenými plochami plnými trosek a zpola zřícených domů, které se šest let po skončení války nikdo nepokusil opravit. To vše přehlížela z mnoha a mnoha tabulí, rozmístěných podél silnice s pravidelností milníků, odpudivá Saddáмова tvář.

Třikrát zastavila konvoj vozidel policejní hlídka nebo vojenské zátarasy. Pokaždé museli všichni vystoupit a před namířenými hlavními samopalů čekat, až ozbrojenci přepečlivě zkontrolují jejich dokumenty. Teprve pak mohli pokračovat dál. Sotva se však rozjeli, vždy se za nimi objevil zaprášený mercedes, který kontroly propouštěly bezjakéhokoliv omezení.

Natalie se tvářila, jako by se všechny ty prohlídky, všudypřítomné nepřátelství a hrubé zacházení týkaly někoho jiného.

Chovala se zdrženlivě a nevšímalá si ani drobných provokací ze strany Iráčanů, ani Larsových podrážděných protestů. Když se už téměř snášel soumrak, zabočili na širokou ulici

probíhající podél starého zavodňovacího kanálu a zastavili před omšelou dvoupodlažní budovou hotelu Canal. Natalie vystoupila z auta a pohlédla směrem k zaprášenému mercedesu, který mezitím zaparkoval na konci ulice. Oba záhadní muži sedící uvnitř se evidentně řižovali na dlouhé čekání. Všimla si rovněž, že v oknech budovy sousedící s hotelem se za stahovacími záclonami nezřetelně rýsují postavy. Kdosi je odtud pozoroval. Podívala se na Larse a usmála se. "Myslím, že ti, co tam bydlí, se dnes moc nevyspí." „0 to déle budou spát zítra." Prošli prázdnou halou a zamířili přímo ke svým kancelářím v prvním poschodí. U dveří stál voják v uniformě Spojených národů.

"Všechno okay?" zeptala se Natalie.

"Dnes ráno jsme znovu prohlédli kanceláře, ale na žádné šteničky jsme nenarazili. Je to tu čisté." „A instruktážní místnost?" Voják se zazubil. "Iráčtí technici provedli velmi důkladnou revizi klimatizačního systému." "Vy jste je tam pustili? No dobře." Mrkla na Larse. "Pojďme se podívat na poslední satelitní snímky a pak odvysíláme zprávu pro Rádio UN." Fotografie oblasti, kde hodlali provést inspekci, ležely na hromádce na jejím stole. Rozložila je a spolu s Larsem, který se jí díval přes rameno, je začala prohlížet. Snímky s rozlišením do tří stop byly pořízeny krátce po rozbřesku a nízké světlo ohraničovalo sebemenší terénní výstupky ostrými stíny. Na první pohled na nich moc vidět nebylo, protože zachycovaly očividně pustou oblast. Kromě silnice táhnoucí se napříč pouští je upoutaly už jen jakési podivné obrazce v písku připomínající starověké klínové písmo.

Natalie ukázala na jednu fotografii. "Protitankové zátarasy.

Jen tak pro nic za nic by je z pouště neodstraňovali, nemyslíš?

Vidíš ještě něco, co by stálo za pozornost?" Lars sraštil obočí a potom se usmál. "Tady tu silnici. Někam přece musí vést." Také ona se usmála. "Někam? Sám přece vidíš, že nikam." Silnice náhle končila uprostřed pouště v nízké ploché vyvýšení-

44

45

ně. "V osmdesátých letech postavila jakási belgická společnost pro Irák čtyři podzemní letiště," pokračovala. "Na povrchu jsou z nich vidět jenom ranveje - všechno ostatní je hluboko pod zemí. Vím ale, že pro ně vybudovali další dvě podzemní stavby.

Dala bych za to krk, že tady vidíme jednu z nich. Podle kontraktu by to měla být nemocnice." Lars se opět pousmál.

"Pochybuju, že to, co tam pod zemí dělají, někdy někoho uzdravilo. Asi by bylo bláhové doufat, že získáme satelitní snímky toho, jak odtud odjíždějí nebo tam přijíždějí nákladní auta." Pokrčila rameny. "To máš pravdu. Oni zase nejsou tak hloupí - vědí, kdy satelit nad objektem přelétává. Můžeš se vsadit, že sotva zmizí za obzorem, začne tam být živo." Na dalším snímku byla vidět skupinka nízkých staveb bez oken a dvě podivné symetrické pískové duny ležící vedle sebe.

Natalie ukázala na spleť hvězdčovitě se rozvětřujících čar vedoucích k dunám. "Stopy po těžkých nákladních autech. Jestli tam nejsou podzemní sklady, tak jsem Saddám Husajn." Odmělčela se a pohlédla na hodinky. "Za deset minut je briefing. Pojďme na chvíli na vzduch." Vystoupili po schodech na střechu. Z rozpálené betonové plochy pod jejich nohama stoupalo horko, ale večerní vánek už začínal být docela chladivý. Natalie se rozhlédla. Plochá střecha byla podřbaná tmavými skvrnami, jak se někdo snažil utěsnit praskliny v betonu .asfaltem. Stálo tam pár železných židlí, stůl a houpací sedačka potažená látkou. Natalii to připomnělo letní večery, které v dětství trávila na verandě před jejich texaským domem - ačkoliv v tomto prostředí to bylo stejně absurdní jako představa mešity na americkém Středním západě. ' Zkoumavě si prohlédla sloupkové zábradlí, jako by mu příliš nevěřila, a postoupila o půl kroku blíž k okraji střechy. Když pohlédla dolů do ulice, všimla si, že ve stínu protější budovy zazářil žhavý konec cigarety. "Tak daleko bych asi nedoplivila, že?" Lars se podíval směrem, kterým hleděla. „Možná doplivila, ale nedoporučoval bych ti to zkoušet. Není nutné je zbytečně provokovat. Stačí, že je rozzuříme tím, co se jim chystáme provést zítra ráno."

Zasmála se. "Už zase ten tvůj hlas rozumu, Larsi? Kde bych byla, nebýt tebe?" "Nejspíš tamhle." Ukázal na temný monolit budovy ústředí tajné policie.

Oba stáli vedle sebe a hleděli na město. Až na ostrůvky jasně osvětlených vládních budov a několika Saddámových rezidencí tonul zbytek Bagdádu ve tmě. Bylo to tak každou noc - pro běžné bagdádské obyvatele nebylo dost proudu. Na pozadí večerní oblohy se rýsovaly kupole a minarety nesčetných mešit a jedině, co připomínalo zkázu způsobenou spojeneckým bombardováním před šesti léty, byly příliš rozeklané obrysy některých domů a zuby vykousnuté v siluetě města tam, kde zbyla jen hromada trosek.

"Večer je na Bagdád lepší pohled," poznamenala Natalie.

"Tma dokáže schovat hodně." Lars přikývl. "To platí pro většinu měst." Usmála se. "Kromě Paříže, samozřejmě." Lars se otočil a pohlédl na ni.

Na okamžik jeho pohled zachytila, pak poodstoupila od zábradlí. "To je už dávno, Larsi. Ted' jsme oba starší a rozumnější." Podíval se na hodinky. "Pojďme odvysílat zprávu, pak něco sníme a půjdeme spát. Musíme vyrazit brzy ráno. Zítra má Saddám narozeniny... doufám, že mu nepokazíme oslavu." Sešli ze schodů do konferenční místnosti, kde už čekali zbývající členové jejich týmu. Stáli shromážděni kolem velkého stolu uprostřed.

"Tak, pánové, zahajují poslední briefing," řekla Natalie.

"K tomu, co jsme si řekli v New Yorku, už není moc co dodat.

Dovolte mi však, abych vám ještě jednou připomněla, že je nutné zdržovat se jakýchkoliv neopatrných řečí o čemkoliv, co se týká naší práce, a zvláště zítřejší inspekce. Základem úspěchu je překvapení." Členové týmu si mezi sebou vyměnili úsměvy.

"Do Ar Muzamu vyrážíme přesně v osm hodin ráno." Zvedla ruku dlaní dopředu a roztáhla všech pět prstů. "Je to čtyřicet mil severozápadně od Bagdádu, takže bychom tam neměli dorazit později než v devět třicet." Odmělčela se a po chvíli pokračovala. „A ted' něco velice důle-

46

47

žitého. Ať dojde z irácké strany k jakýmkoliv provokacím, držte se svých instrukcí, dělejte svou práci a především zachovávejte klid." Úkosem po Wédla na Larse. Předstíral, že si její poznámky nevšiml, ale semknuté rty ho prozradily. "Jakmile tam přijedeme, musíme jednat rychle. Nemůžeme si dovolit, abychom místo dlouze obhlíželi, takže i když to ještě zhorší trampoty cesty v horku, musíte si obléct NBC*) už zde před odjezdem." Místností zazněly vzdechy a úpění. Všem bylo jasné, jaké to bude peklo vydržet v ochranných oblecích v pouštním vedru.

"Po celou dobu našeho pobytu v objektu bude platit stav chemického a biologického ohrožení, proto si, prosím vás, své ochranné prostředky zkontrolujte - nejdříve každý sám na sobě a potom vzájemně mezi sebou. Doporučuji vám provést kontrolu už zde před odjezdem a také po příjezdu na místo. Nikdo z nás neví, co tam v podzemí je." Úsměvy pohasly a v místnosti se rozhostilo ticho.

si, jaká panika teď asi musela vypuknout v ústředí irácké tajné policie.

Obrátila se dovnitř místnosti. "Dáme jim dvě minuty náskoku." "Natalie." Lars ji odtáhl stranou a ztlumil hlas. "Myslím, že bychom měli uvědomit Američany." Zavrtěla Wavou. "Tohle je operace pod patronací Spojených národů, Larsi. Američané s ní nemají nic společného." „Ale budou mít, pokud dopadne špatně. Jsou jediní, kdo dokáží Saddáma přinutit k poslušnosti." Odmlčel se. "Můžeme je potřebovat. Mohou nám hodit záchranné lano." „Až je opravdu budeme potřebovat, spojím se s nimi. Do té doby ne." Lars z dlouholeté zkušenosti věděl, že nemá smysl se s ní hádat. Pomalu vydecW a obrátil se ke dveřím. "Okay. Tak pojďme." Zbývající členové inspekčního týmu vyšli tiše ven a vzápětí vyjely z ohrazeného prostoru za budovou čtyři landcruisery a třitunové nákladní auto. Po chvíli se dal konvoj do pohybu, místo na severozápad se však stočil n jih a přes rozpadající se bagdádské periferní čtvrti se vydal ven do pouště.

Natalie sledovala během jízdy irácké muže a ženy, jak už teď za šera rozestavují u silnice stánky a vozíky, aby se pokusili prodat své ubohoučké zboží - odrbané polštáře, přikrývky, stará rádia, několik hrnecků a talířů, zkrátka cokoliv, co by jim vyneslo alespoň pár drahocenných mincí.

"Odkud to všechno vzali?" zeptal se Lars, který sledoval její pohled.

„Ze svých vlastních domovů," odpověděla. Právě mljeli jakousi starou ženu, která pečlivě kladla na kus plátna roztažené na prašné zemi tři elektrické žárovky.

Jakmile konvoj opustil hranice Bagdádu, zvýšil rychlost. Na silnici nebyl téměř žádný provoz, protože většina zboží se přepravovala po západní trase do Jordánska. Silnice na jih k uzavřené hranici s Kuvajtem byla cestou duchů a ten, kdo po ní jel, mohl potkat nanejvýš osamocený rozhrkaný nákladák nebo menší kolonu vojenských aut.

Lars, který sledoval trasu na mapě, ukázal řidiči, aby sjel z hlavní silnice na neoznačenou prašnou cestu vedoucí do pouště.

V době, kdy se na obloze začínaly objevovat první známky svítání, stáli už všichni v hale oblečení v neforemných a nepohodlných ochranných oblecích. Natalie vykukla oknem ven na ulici. Kromě dvou vozů s označením UN a zaprášeného mercedesu na jejím konci byla pustá a prázdná. Oba muži uvnitř mercedesu měli sklopená sedadla a evidentně spali.

"Jste všichni připraveni?" zahuhňala přes respirátor. "Takže, pánové, jdeme přichystat Saddámovi narozeninové překvapení.

První skupina může vyrazit." Osm zakuklených postav vyšlo ze dveří a nastoupilo do obou landcruiserů stojících venku před budovou. Jakmile Natalie uslyšela startovat motory, vyklonila se znovu z okna. Ve chvíli, kdy oba vozy přijížděly na konec ulice a mījely mercedes, jeden z lračanů se posadil a zuřivě zatřásl svým kumpánem na vedlejším sedadle. Asi po minutě se mercedes rozjel, prudce se otočil do protisměru a zmizel v zatáčce. Natalie se usmála - představila

*) Nuclear, Biological and Chemical- ochranný oblek proti radioaktivním látkám, chemickým a biologickým bojovým prostředkům;

pozn. překl.

48

49

Když zatáčeli, pohlédla Natalie do zrcátka a všimla si, že se za nimi řítí mercedes. "Budeme mít společnost," poznamenala.

„zřejmě jsme je podcenili." Zapnula rádio. „Máte za sebou mercedes. Je čas přejít na variantu B." Nákladák na konci konvoje prudce zastavil a zablokoval cestu. Zezadu se ozvalo vzteklé troubení.

Landcruisery se kodrcaly po cestě rozryté hlubokými koleji od těžkých kol. Asi po sto yardech se zhouply dolů za hřebe terénního zlomu, kam nebylo z hlavní silnice vidět. Tady rozbitá cesta náhle přecházela v silnici s asfaltovým povrchem.

Před nimi se objevila závora s nízkým strážním domkem a o kus dál stály dva betonové bunkry. Za nimi se na obě strany táhl daleko do pouště plot z ostnatého drátu. Ze strážního domku vyšel voják a ospale si protíral oči.

Natalie stáhla okénko a podala strážnému tlustý svazek papírů označený arabským písmem: Inspekce VNSCOM.

Inspekční tým je v souladu s rezolucí VN číslo 987 pověřen provést inspekci objektu Multhana.

Voják nejistě nahlédl do papírů, pak stejně nejistě pohlédl na Natalii a opět do papírů. Nakonec cosi zamumlal arabsky a vrátil se do strážního domku. Za chvíli bylo slyšet, že někomu cosi hlásí vysílačkou.

"Opatrně, Natalie," varoval Lars, ale ona už byla rozhodnuta.

"Jed!" vykřikla.

Řidič prudce sešlápl plynový pedál. Vůz vyrazil dopředu a smetl dřevěnou závoru. Ostatní vozy je následovaly.

Natalie sáhla po vysílačce, aby se spojila s posádkou nákladního auta. "Okay, projeli jsme. Jedte za námi, ale nedovolte mercedesu, aby vás předjel dříve, než budete za strážním stanovištěm." Přimhouřila oči před ostrými paprsky slunce visícího stále ještě nízko nad obzorem. Vpředu se z pouště zvedal dlouhý, uměle navršený pískový val. Cesta končila u těžkých pancéřovaných vrat zapuštěných do výklenku valu.

"Tady už to tak lehce nepůjde," poznamenal Lars.

Natalie pokrčila rameny. "Nemůžeme čekat, že před námi roztáhnou kobereček na uvítání. Tudy se tam ale dostávat nebudeme." Ukázala na malý pahorek, který se zvedal asi padesát yardů od okraje pískového valu. V jeho boku se černal otvor.

Opět sáhla po vysílačce. "Skupina CaD může nastoupit. Pokud to nepůjde po dobrém, vezměte to silou. Jakmile budete uvnitř, nezabývejte se zařízením, které tam je - alespoň ne v horním podlaží. Pouze zajistěte dokumentaci a pak čekejte, až skončíme předběžné ohledání zbývajících prostorů. Mimochodem, bez našeho vědomí nesmí nikdo nic vynést ven ani vnést dovnitř." Z vozů vyskákalo osm postav v ochranných oblecích a vydalo se k úzkému vchodu. Natalie čekala a ve sluchátkách naslouchala, jak se vedoucí týmu dohaduje s Iráčanem střežícím vchod do podzemí. Pak bylo chvíli ticho, které porušily až těžké údery sochorů do dveří.

Dala znamení řidiči a zbýající auta se znovu rozjela po kamenitém pouštním terénu.

Budovy, které Natalie viděla na satelitních snímcích, byly zchátralé a téměř zpustlé. Dveře jedné z nich visely vyvrácené jen na jednom závěsu. Uvnitř bylo vidět kovové sudy zčásti zakryté potrhanou plachtovinou, s níž si pohrával pouštní vítr.

"Tak tomu říkám objev," prohlásila. "Myslím, že tentokrát jsme je opravdu nachytali nepřipravené. Žádné hory popela ze spálené dokumentace, žádné otisky kol těžkých aut, žádné stopy v písku po uložených kontejnerech a jiném materiálu." Vystoupili a všichni si zkontrolovali stupeň zamoření na povrchu svého ochranného obleku. Pak začali vykládat materiál. Vědecká část inspekčního týmu čekala v hloučku, až se bezpečnostní skupina poohlédne po okolí a provede počáteční testy.

Přestože slunce bylo stále ještě nízko, Natalie cítila, že jí po těle stékají stružky potu. Při každém nadechnutí jí do nosu vnikl nepříjemný pach gumy a valchářské hlinky.

Rozhlédla se. Začínal se jí zmocňovat zvláštní neklid. Něco tady nehrálo, ale nemohla přijít na to, co. Pak jí" svitlo. Všude, kam se při minulých inspekcích v Iráku dostali, je pronásledovala hejna much. Lezly jim po tvářích i ve vlasech, vnikaly do očí, nosu a úst nebo bez ustání bzučely na průzorech jejich masek a doháněly je mnohdy až na pokraj zoufalství. Tady se neobjevila ani jediná.

50

51

Sled Nataliinych myšlenek přerušil Lars tím, že se dotkl její paže a ukázal směrem do pouště. Pískem se k nim kodrcaly dva vozy, za nimiž se táhla dlouhá vlečka zvířeného prachu. "Jestli se nemýlím, naše třítunka a za ní mercedes," řekl. Natalie klidně čekala, až mercedes zastaví kousek od nich.

Oba Iráčané vystoupili. Ten, který neřídil, si potáhl pomačkanou uniformu a zamířil k ní. "Do tohoto objektu je vstup zakázán. Vy tu nesmíte být." "Mýlíte se," opáčila Natalie. "Na základě rezoluce Spojených národů číslo 987 máme plné právo tu být. Jsme řádně akreditovaná inspekční skupina UNSCOM, která zde plní své poslání.

Máme za úkol zjišťovat, identifikovat a likvidovat irácké zbraně hromadného ničení." Muž v uniformě zíral do průzorů její masky, ale ona věděla, že vidí pouze odraz své vlastní tváře. "Tady žádné zbraně nejsou.

Multhanaje civilní objekt." "Jestli je to tak, neměli byste mít žádné námitky proti tomu, aby v něm můj tým provedl inspekci." Ukázala na sudy zakryté plachtou. "Dejme tomu, že obsahují pouze neškodné látky. Třeba byste nám chtěli s jejich kontrolou pomoci?" Muž pohlédl směrem k sudům, zarazil se a bezděčně o krok ustoupil. Opět začal něco namítat, ale Natalie si ho už nevšímalá a obrátila se ke svým lidem. "Je jasné, že po našem odjezdu z Bagdádu vyhlásili poplach. Odhaduji, že za půl hodiny přijedou s posilami, a pak už to budeme mít těžké. Dejme se do toho." Iráčan se mezitím vzpamatoval, předstoupil před členy inspekčního týmu a vytáhl pistolí. "Zakazuji vám pokračovat v jakékoliv činnosti." Natalie se zasmála. "My sice nemáme zbraně, ale jsme kryti pověřením Spojených národů a navíc vojenskou podporou Spojených států. Myslím, že by od vás bylo velice nerozumné bránit nám v naší činnosti. Mohlo by to pro vás mít dosti neblahé důsledky." Nechala svou hrozbu viset ve vzduchu, a když viděla, že Iráčan zaváhal, dala svým lidem znamení, aby kolem něho prošli. Rozdělili se do skupinek po dvou nebo po třech a vykročili ke skladovacímu prostoru. Vždy po několika krocích se zastavili a kontrolovali údaje na detekčních přístrojích.

Lars vedl svou skupinu k otvoru s vyvrácenými dveřmi. Natalie sledovala, jak dovnitř strkají dlouhou sondu z nerez oceli.

Lesklý kov zablýskl odrazem slunečních paprsků a o pár vteřin později se rozezněl elektronický poplachový signál.

Iráčan se vrátil do vozu a sáhla po vysílačce. Chvilí mluvil sám, pak se odmlčel a potom se už jen několikrát chabě pokusil přerušit kohosi na druhém konci linky. Natalie nerozuměla, o čem mluví, ale ostrý rozčilený hlas vycházející z malého reproduktoru říkalo charakteru rozhovoru vše.

Iráčan se opět vynořil z vozu a nasadil nejistý úsměv. "Došlo k nešťastnému nedorozumění. Vraťte se se mnou do Bagdádu.

Zajistíme pro vás všechna povolení a zítra nebo pozítří vás v klidu zavezeme zpět a ukážeme vám všechno, co budete chtít vidět." Natalie se zasmála. „A mezitím všechno, co chceme vidět, převezeťe jinam. Ne, díky. A teď promiňte, máme tu práci. Jakýkoliv pokus něco odvézt nebo bránit nám ve shromažďování dokumentace nebo vzorků budeme považovat za nepřátelský akt.

Myslím, že nemusím opakovat, jaké by to pro vás mohlo mít důsledky." Náhle zaslechla Larsův výkřik. Ohlédla se a

uviděla, že její kolega stojí v prostoru, kde byly uskladněny záhadné sudy.

Chtěla se kolem Iráčana prodrat, ale on ji zadržel. "Vaši kolegové v podzemí jsou teď fakticky zadrženi. Mohou samozřejmě svobodně odejít, ale musí tady nechat dokumenty, které shromáždili. Jakmile si ověříme všechny formality, opět vám přístup do objektu umožníme." Pokrčila rameny. Cítila, že jí po zádech mezi lopatkami stekla stružka potu.

"Jedinou závaznou formalitou pro vás a vaše kumpány je jít nám z cesty. Pokud nám budete bránit v činnosti, dočkáte se toho, že do ventilačních šachet objektů, které jste nám nepovolili prověřit, shodíme pár řízených střel." Odmělna se a snažila se něco vyčíst z výrazu jeho tváře. "Věřte mi, že takhle to bude mnohem bezpečnější." Vytrhla se z jeho sevření a zamířila k Larsovi, který stahoval potrhanou plachtovinu zakrývající několik sudů v rohu skladu. "Podívej se na to," řekl. "Jestli tohle není nejnebezpečnější místo na zemi, pak jsem papež." Ukázal na řadu sudů. Většina

52

53

z nich byla různě zdeformována a porušena hlubokými rýhami.

„Ani jeden není označen. Podívej se na tenhle." Natalie pohlédla na sud těžce poškozený rýhami způsobenými nosníky vidlicového zdvižného vozíku. V jednom místě unikla ze sudu jakási černá kapalina a utvořila v písku zaschlý koláč. Při bližším pohledu zjistili, že z proděravělého místa ještě i teď vytéká tenký pramének.

"Co je to?" „zpuchýřující chemická látka." Natalie se zachvěla.

„A teď se podívej sem." Vedl ji na druhou stranu skladu, kde na sobě stály řady sudů vystavené záru přímého slunce. Většina byla vyboulena vnitřním přetlakem.

"Ve vedlejší skladu je munice, granáty a bomby. Všechno vypadá, jako by to tady zůstalo od války. Pokud to tak opravdu je, bude se stav materiálu rychle zhoršovat a tohle místo se může stát zatraceně nebezpečným." „Zjistili jste ještě další podobné závady?" "Spoustu." Ukázal na vedlejší budovu. "Sotva jsme tam vkročili, šly detekční přístroje mimo rozsah. Hned u vchodu je velký kontejner, z něhož uniká obsah. Bůh ví, co je ještě uvnitř." Natalie se už rozhodla. „Dobře. Myslím, že je to tady opravdu příliš nebezpečné. Pokud by jen jediný z těchto sudů explodoval, nebudou nám naše ochranné obleky k ničemu, protože je výbuch roztrhne jako papírový kapesník - a to nepočítám s výbuchem munice. Vraťte se do podzemí a seberte veškerou dokumentaci, kterou tam najdete. Později ji vyhodnotíme. Jakmile budeme mít lepší představu o tom, co tady opravdu je, pošleme sem destrukční tým, aby vše zlikvidoval."

Pohlédla na baráky a nespočet sudů a kanystrů kolem. "I když nevím, jak by to měli bezpečně udělat. Možná se to bude muset všechno vyhodit do vzduchu." "To těžko," poznamenal Lars. "Výbuch by vyvolal takový toxický mrak, že Černobyl by byl proti tomu docela banální příhoda." "Jenom doufám, že by se ten mrak v první řadě snesl na Saddáma." Zatáhla hněvem zamířila zpět k Iráčanovi. "Dospěli jsme ke zjištění, že objekt je těžce zamořen jedovatými chemickými

látkami. Je nanejvýš riskantní zdržovat se tady bez ochranných prostředků. To se týká i vás - v tuto chvíli už můžete být zasaženi." Muž zbledl.

Viděla, že Lars a ostatní členové týmu začali provádět dekontaminaci svých ochranných kombinéz. Potom Lars pomohl i jí a nakonec oba nastoupili do toyoty. Jakmile ostatní naložili materiál, vyrazili k hlavní části objektu.

Když přijížděli k jeho vchodu, Natalie tiše zaklela. U vchodu stála třítunka připravená odvézt zabavené dokumenty, případně počítače, kolem ní však byly v půlkruhu rozestaveny irácké transportéry a obrněné vozy. Jakmile uviděli landeruiser, vojáci proti němu okamžitě obrátili své zbraně.

"Doufala jsem, že je slavnostní přehlídka na počest Saddámových narozenin zdrží alespoň tak dlouho, abychom mohli bez problémů naložit, co je třeba, a odjet odtud." "Bohužel, máme smůlu," konstatoval Lars. "Tihle kníratí fešáci nás spíš rozstřílejí na cucky, než by nás nechali odjet se svými tajnými dokumenty." Chvilí uvažovala, pak přikývla a sáhla po vysílačce. "Teď je tedy čas obrátit se na Američany. Velení Cobra, tady inspekční tým UNSCOM 2." Po krátké chvíli ticha se z šumu atmosférických poruch ozval hlas s americkým přízvukem. "Slyším vás, UNSCOMe. Co pro nás máte tentokrát, Natalie?" "Jsme v objektu Multhana, poloha 195447. Objevili jsme skladiště obsahující velké množství látky CBW v munici i volně uložené. Iráčané zadržují část mého týmu s dokumenty, kterých se zmocnili. Nechtějí nám dovolit, abychom je odvezli." "Proč jste nás o své akci neinformovali?" Natalie zaváhala. "Nemohli bychom si tohle vyříkat později, Jacku? Teď je nejdůležitější, abychom mohli odjet i se zabavenými dokumenty." Na chvíli zahltil spojení atmosférický šum. "Podniknu potřebné kroky, abych vám zajistil volný odjezd, ale jakmile to proběhne, očekávám vysvětlení. Bylo by to tak lepší, Natalie." Američan se odpojil dříve, než mohla odpovědět.

Ještě dlouhých sedm hodin museli trčet v autech a koupat se

54

55

ve vlastním potu. Iráčané mezitím přivolali další vojenské posily, a aby ještě zvýšili napětí, dokonce dopravili na místo i najatý dav demonstrantů.

Natalie se střídavě dohadovala s Iráčany a pak zase uklidňovala členy svého týmu v podzemí a snažila se navázat spojení s velitelstvím Cobra.

Těsně před západem slunce v rádiu zapraskalo a ozvalo se:

"UNSCOMe, tady Cobra. Myslím, že jsme váš problém vyřešili.

Dali jsme Iráčanům na vědomí, že pokud nebudete do devatenácté hodiny na cestě zpět se všemi dokumenty, bude první vzdušný úder směřovat na Saddámov nový palác. Mají deset minut na to, aby naše ultimátum proniklo k jejich lidem tam u vás." "Díky za pomoc, Cobro." "Není zač. Tohle je naše každodenní práce. Ale poslyšte, Natalie, teď už bychom mohli ztratit pár slov o tom, proč jste před námi svou akci tajili. Máte zatraceně štěstí, že jsme pořád ještě ochotni vás z toho vytáhnout. Na tu vaši modrou uniformu, na kterou jste tak hrdí, každý kašle. Vás i celý váš tým chrání americká síla, proto bychom byli rádi, kdybyste nás příště nikdy říkám nikdy - nezapomněli o svých akcích

informovat. Nevyjedete dříve, než nám dáte vědět kdo, co, proč, kam a kdy. Tentokrát jsme vás z toho ještě vytáhli, ale pokud zase něco podniknete na vlastní pěst, budete se také muset spolehnout na vlastní síly." "Rozumím, Jacku," odpověděla Natalie klidně. „Ale na druhou stranu byste nám mohli být vděční, že jsme tohle místo objevili dříve, než se vaši hoši rozhodli vybrat si ho za cvičný terč.

Pokud by k tomu došlo, smetl by výbuch nejen větší část Iráku, ale navíc polovinu Kuvajtu a Saúdské Arábie." "Právě proto nás musíte informovat. Jestli jste si nevšimli, stojíme na stejné straně jako vy." Sotva Natalie ukončila hovor, začalo to mezi Iráčany vřít. Jejich velitel vykřikl několik rozkazů a vojáci nasedali zpět do transportérů. Irácké obklíčení se rozpadlo a vozy zmizely v šeru, které se pomalu snášelo na poušť. O chvíli později se těžká pancéřovaná vrata odsunula a z podzemí vyšli zbývající členové inspekčního týmu. Všichni začali rychle nakládat bedny s dokumenty na nákladní auto.

"Co teď?" zeptal se Lars.

"Pojedeme přímo na letiště. Tam už stojí letadlo, které nás dopraví i s úlovkem do Bahrajnu." „A potom?" „začneme připravovat další inspekci do As Salmanu. To by mohlo být také zajímavé, protože tam by nám mohli házet klacky pod nohy víc Britové než Iráčané." Odmělčela se. "Je to dost podivné. Místo se zdá být opuštěné, a přesto ho Britové neustále monitorují." "Jak to víš?" Poklepala si na nos. "Mám své informační zdroje, Larsi." Zvědavě na ni pohlédl a mnul si rukou šedé strniště na bradě, když však viděl, že se nic nedozví, pokrčil rameny a nechal to být. „A kde do té doby budeš? V New Yorku?" Zavrtěla hlavou. "V Las Vegas. Na Nevadské univerzitě se koná sympozium o genetickém inženýrství virů. Zajímáme se o jednu vědeckou pracovníci, která tam bude. Cestuje na syrský pas, ale my se domníváme, že pracuje pro Irák. Chceme vědět, jaké semináře navštíví a s kterými vědci se setká." "Tajné sledování vědců... to trochu vybočuje z běžného rámce naší práce, nemyslíš?" poznamenal Lars. "Na to přece máme jiné lidi." "Já vím. Po pravdě řečeno, zařídila jsem si to ze své vlastní iniciativy, protože do Vegas stejně potřebuju." Odmělčela se. "Musím zase jednou navštívit bratra." Lars se natáhl a sevřel jí ruku. „Pořád stejný problém?" Přikývla. "Jenom teď mnohem, mnohem horší."

56

57

!!(p,pito {a třetí

také belgické, francouzské, německé, norské, holandské, italské a španělské letouny.

"Vsadím se, že tady poprvé uvidíme auroru." "Co je to?" zeptal se Bobby, ale vzápětí se začervenel, když na něho Mitch, jeden z nejstarších navigátorů eskadry, vrhl soucitný pohled.

"Vy mladí se o nic nezajímáte. Aurora je nástupce stealthu.

Udělá kolem tři tisíc mil za hodinu a je nezjistitelná radary." "To mě nechává chladným," prohlásil Bobby a obrátil se k Mitchovi. "Poslyš, co je s tebou? Na obzoru se rýsuje moře alkoholu, hory hracích žetonů, zástupy svůdných žen a ty, sotva jsme se objevili před branami města hřichu, se nezmůžeš na nic jiného než na přednášku o jakémsi pitomém letadle." Mark se usmál. "Ještě se moc nevzrušuj. Dříve, než začneš myslet na zábavu, dostaneš úkol na dnešní misi." Bobby znejistěl. "Najakou misi?" "Na nejdůležitější část cvičení Red Flag. Musí se zajistit dostatečná zásoba piva na uvítací přípitky, než se objeví Belgičané a Němci a všechno vypijou."

Tristar přeletěl nad pravidelnými zuby vrcholů Spring Mountains a plul dál ve výšce deseti tisíc stop. Vzduch byl průzračný jako křišťál, ale v dálce na západě za horami vroubícími mohavskou poušť Mojave se jako špinavá šmouha objevila šedá clona smogu. Mark předpokládal, že tam někde leží Los Angeles.

Občas, když se dostali do turbulencí v proudech teplého pouštního vzduchu stoupajícího k pustým horským úbočím, letoun sebou zakolébal nebo i prudce trhl, po chvíli však už opět klidně plul nad nekonečně rozlehlou plání červených skal, písku a zakrsklých křovinatých porostů.

Jakmile tristar klesl níže, vlasově tenká čára protínající poušť se postupně měnila v černý pruh, po němž se sunulo nekonečné procesí aut a kempinkových vozů směrem k vzdáleným pyramidám a věžím výškových budov.

Ve chvíli, kdy se před nimi otevřel pohled na siluetu Las Vegas zářící v jasném slunci jako křišťálové město, ozval se v kabině vzrušený šum. Vzápětí však Vegas zmizelo, když se letoun naklonil, aby proletěl posledním úsekem nad oslepující bílou plochou vyschlého solného jezera a dostal se do přistávacího koridoru základny Nellis.

Teď se základna objevila v dohledu. Mark už viděl Nellis mnohokrát předtím, pokaždé ho však pohled shora znovu ohromil. Mladší letci nikdy nic podobného nepoznali.

Tristar přistál, zpomalil a otočil se. Stačila mu k tomu sotva třetina délky jedné ze dvou enormně dlouhých ranvejí. Rolovali podél obrovské betonové plochy parkoviště, na němž stály v jedné řadě vedle druhé stovky vojenských letounů. Kromě tuctu eskader F patnáctek, F šestnáctek a F osmnáctek vojenského letectva Spojených států tam byly dvě eskadry britských tornád, ale

Hned na prahu důstojnického klubu se Bobby udiveně rozhlédl. "Co je to za chlapy? Vypadají jako z nějakého sovětského filmu." Mark se otočil, aby viděl, co Bobbyho tak zaujalo. Stranou od ostatních stála skupinka mužů oblečených do zmuchlaných a vybledlých sovětských kombinéz, na kterých měli připíchnuté rudé hvězdy. Vykřikovali hlučné ruské přípitky a házeli do sebe čistou vodku.

"Proboha, kde jsi do dneška žil, Bobby? Neříkej, že jsi neviděl film Top Gun? To jsou Red Air - eskadra, která vystupuje v simulovaných vzdušných bitvách jako ruský agresor. Létají na F šestnáctkách přemalovaných na ruské barvy. Vžívají se do svých rolí tak, že jsou z nich celí Rusové - proto ta vodka." Bobby do sebe obrátil pivo, olízl si rty a poznamenal: "Když je tak poslouchám, dělají na mě dojem tlupy pobudů." Mark pozvedl obočí. "Na tvém místě bych si úsudky nechal na později. Až se s nimi střetneš ve vzduchu, pak mi přijď říct, co si o nich myslíš."

58

59

"Haló, Marku! Marku Huntere!" Od baru kýval jeden z pilotů Red Airu.

Markova tvář se roztáhla do širokého úsměvu. Přistoupil k statnému Texasanovi a potřásl si s ním rukou. "Jeffe Riversi, to je skvělé, že tě opět vidím." "Tak jsi zase tady? Na čem teď válčíš?" „Pořád na tornádu, ale pro změnu ujiné eskadry." "Marku, některé věci se nemění. Třeba to, že můžeš letět nevím jak nízko, ale já tě stejně dostanu." Mark věděl, že na Jeffova slova zřejmě dojde, ale v žádném případě to nemohl jen tak připustit. "Víš co, až bude večer hodnocení, pořádně se dívej na obrazovku, abys viděl, jak moje tornádo vypadá. Jinou šanci ti nedám." Jeff se zasmál a poplácal ho po rameni. "Výborně, kamaráde."

Na Britech jsou nejlepší dvě věci: na hovno vybavení a neotřesitelný duch. Od dob Titaniku se vůbec nic nezměnilo. Lod' se potápí, ale kapela hraje dál." Mark se shovívavě usmál. "Já ti zase řeknu, které dvě věci jsou nejlepší na Američanech: skvělé vybavení a neotřesitelné kecy." "Poslyš, Marku, na to se musíme napít." Jeff kývl na barmana a rozhlédl se kolem, aby se ujistil, že nikdo z jeho eskadry není na doslech. „A dáme si pivo - z vodky se mi už obrací žaludek."

*

Rozhrkaný vojenský autobus projel kolem strážnice a zatočil na veřejnou silnici. Když projížděli hlavní branou, všiml si Mark, že před ní postává skupinka lidí. Jejich tváře vypadaly v ostrém neonovém světle nepřirozeně bíle. Mark stačil zahlédnout transparent napsaný ručně neumělým písmem: Přestaňte krýt zločince! Žádáme okamžitou spravedlnost pro oběti GWS*!)

Také Steve se na svém sedadle otočil a hleděl za demonstranty, dokud nezmizeli ve tmě. Ostatní nevěnovali scéně u hlavní brány větší pozornost, protože byli příliš zaměstnáni rozdělováním plechovek piva.

Bobby sedící hned za řidičem se natáhl pro mikrofon. "Chce někdo udělat zájízdku na Slepíčí farmu?" "Ne, díky," ozval se Mark. "Nechci chytitsalmonelu." Autobus vybuchl smíchem, jen Steve zůstal vážný a dál zíral oknem do tmy.

"Já vím," dodal Mark. "Starý ořepaný fór." Steve na něho pohlédl. "Cože?" "Co je s tebou? Jsme zadarmo na dovoleně, navíc v Las Vegas, kam se lidé od nás dostanou, až když zaplatí majlant, a ty koukáš jako bubák." Než Steve stačil odpovědět, ozval se Bobbyho obdivný výkřik. Vpředu za čelním sklem autobusu se objevila zář. Právě vyjížděli do posledního kopce před městem a pak už se Las Vegas objevilo před nimi v plné kráse stovek megawattů zářících do noci.

Když vjížděli do města, i ti nejtřízlivější z nich si mohli vykroutit krk jako turisté před pyramidami v Luxoru. Zastavili před barem BaBy a všichni se hrnuli ven.

"Pánové," vykřikl Mitch. "Každý má dvacet minut na to, aby se ubytoval, osprchoval a oholil, a pak rovnou dolů do baru, kde bude odstartována Grand Tour se zastávkami v každém kasinu po celé Strip**)." "

Když asi za hodinu vyrazili do Las Vegas, jel Jeff s nimi. Cestou z klubu se Mark zastavil u telefonního automatu, aby zavolal Danovi. Na druhém konci linky se ozval příjemný ženský hlas.

"Bohužel Dan teď k telefonu nemůže. Mám mu něco vyřídit?" "Vy asi nejste Marie, že?" „Ne. Jsem Danova sestra." "Já jsem Mark Hunter. Přiletěl jsem dnes se svou eskadrou z Anglie. Řekněte Danovi, že asi za hodinu budeme v baru BaBy, takže kdyby měl chuť, mohli bychom se tam setkat." Na okamžik se odmlčel a pokusil se představit si za hlasem v telefonu konkrétní ženu. Měla sotva znatelný jižanský přízvuk. "Můžete přijít s ním, jestli máte čas," dodal.

"Možná někdy jindy." Na okamžik bylo ticho. „Ale váš vzkaz vyřídím."

*) GulfWar Syndrome - syndrom války v Zálivu; pozn. překl.

**) Hlavní lasvegaská třída s nejznámějšími nočními podniky a hernami; pozn. překl.

60

61

Vešli dovnitř. Široký plyšový běhoun se táhl od vchodu k recepci přepážce, u které se tlačilo dvacet nebo třicet nových návštěvníků a čekalo na ubytování. Hotelová posílčci nestačili odvázet zavazadla.

Vstupní hala byla velká málem jako fotbalové hřiště, ale to nebylo nic proti rozlehlosti kasina nacházejícího se několik stop pod úrovní ulice. Když Mark nakoukl dolů, pro záplavu blikajících světel a hemžení lidí nedohlédl na konec.

Prostor, uprostřed kterého se nacházely stoly na ruletu, bakarát, craps*) a poker, ohraničovala nekonečná řada hracích automatů a mezi tím vším se přelávaly vlny lidí jako jedna velká záplava. Mark si všiml, že Bobby už stojí u prvního volného automatu a chystá se do něho cpát mince.

"Já to dnes vzdávám... jestli proti tomu nic nemáš," ozval se Steve. "Nemám náladu." Mark se na něho zmateně podíval. "Jak myslíš, ale podle mě by ti takový noční tah jenom prospěl. Potřebuješ přijít na jiné myšlenky." Odmlčel se a ztlumil hlas, protože kolem se přehnal Bobby s ubytovací kartou, na kterou zíral, jako by to byl klíč k zahradě nadpozemských rozkoší. "Mimochodem, Jeff se zmínil, že dostali na F šestnáctky nějaké nové vybavení. Říkám si, že když se s ním posadíme na pár sklenek, mohl by nám prozradit, co ty jejich nové věci umějí. Je ti jasné, že by se nám to mohlo hodit." „Ne, opravdu. Nemám chuť..." Mark ho vzal za rameno. "Věř mi, Steve. Jestli tě v téhle náladě nechám odejít nahoru do pokoje, budeš zítra ráno viset na zadní straně dveří koupelny." Steve zaváhal a pak jen pokrčil rameny. "Dobře. Ale jen pár sklenek." Mark ho poplácal po zádech. "Samozřejmě." Než se dostali do baru, byla už většina eskadry dole a napájela se tequilou. Mark viděl, že Steve opět váhá, a rychle ho postrčil na volné místo mezi Mitchem a Jeffem. Chvilí pozorovali ostatní.

Bobby měl rozostřený pohled a vypadal, že už začíná být opilý.

„Na rozdíl od toho, co nás čeká zítra, si vybereme něco jemnějšího, takže to asi bude margarita," řekl Mark.

Bobby okamžitě zareagoval. "Margarita? Skvělý nápad." Opřel si hlavu o barový pult a začal hučet do barmana, co má dělat. "Šéfe, nachystejte si prostředník, dejte mně sůl na rty a namíchejte mně to v puse." Barman nehnul brvou a udělal, co mu bylo řečeno. Mitch nevěřícně kroutil hlavou.

"V Las Vegas mají rádi, když se host opije," řekl Jeff. "Vědí, že ho tak lépe pumpnou o peníze. Pokud hazardnímu hráči

ve všem vyhovíš, můžeš si sním pak dělat, co chceš." Mark se podíval na Bobbyho. "Na univerzitě jsem znal jednoho maníka, který se ti podobal, Bobby. Pil, co mu přišlo pod ruku.

Jednou jsme se s ním na silvestrovské oslavě vsadili o padesát liber, že za hodinu nevypije galon piva*).

„0 padesát liber? To bych vypil za půl hodiny." Mark se usmál. "Ta sázka měla ještě dvě podmínky. Každou pintu**) musel vypít jinak: první slámkou, druhou pomocí kávové lžičky, třetí z misky a tak dále." Bobby zvedl hlavu. „A jaká byla ta druhá podmínka?" zeptal se.

„za každé zvracení penalizace pět minut." „A vyhrál tu sázku?" "Vyhrál, ale byl z toho tak špatný, že to muselo půl desáté zabalit a odejít." Chvilí bylo ticho. "No a?" Mitch se rozesmál. "Viš co, Bobby, dej si další sklenku a přemýšlej o tom." Mark zvedl pohled a náhle se jeho úsměv stáhl do strnulého výrazu. Davem návštěvníků si k nim razil cestu chorobně hubený muž na kolečkovém křesle. Muž na chvíli zastavil před dvojítm schodem a rozhlédl se. Sotva uviděl Marka, objevilo se na jeho tváři něco mezi úsměvem a trpnou grimasou, pak ale sklopil oči a zdálo se, jako by se ve svém křesle celý schoulil, aby ho nebylo vidět.

"Panebože... to je Dan," vydechl Mark. V tu chvíli se už Steve

*) Hra v kostky s dvěma kostkami; pozn. překl.

**) 4,54 l; pozn. překl.

**) Přibližně půl litru; pozn. překl.

62

63

prodral davem a zůstal stát několik kroků před kolečkovým křeslem. Bylo zřejmé, že muž je těžce nemocen. Kůže mu na tváři visela stejně splihle a pomačkaně jako proužkovaný oblek na těle a velká lysina na temeni hlavy prozrazovala místo, kde mu zřejmě po chumáčích vypadaly vlasy.

Mark se bál, že ho zradí hlas, ale přemohl se, přistoupil k Danovi a vzal ho za rameno. Cítil, že se mu do očí tlačí slzy. Steve stál jako opařený vedle něho.

Dan přejel pohledem z jednoho na druhého. "Není na mě pěkný pohled, že?" "Dane, tak jsem to... Já..." Zarazil se a nevěděl, jak dál.

Dlouho bylo ticho. Také ostatní si jich už všimli a rozpačitě poposedávali. "Poslyš, Dane," dostal ze sebe konečně Mark.

"Musíš umírat žizní. Něco ti objedná a pak si popovídáme." Zarazil se. "Můžeš snad pít, ne? Myslím, jestli nebereš nějaké léky nebo..." "Máš pravdu, že umírám, ale ne žizní." Dan se rozhlédl po baru. "Měl jsem zůstat doma. Vidím, že se tu všichni bavíte, a já..." Kolem se ozvaly protesty, ale Dan je posunkem umlčel.

"Opravdu. Neměl jsem sem jezdit. Už tak mě to unavilo." Otočil kolečkové křeslo a odjížděl do haly.

Mark se za ním vrhl. "Dane, prosím tě, vrať se!" Zavrtěl hlavou. "Byla to chyba, že jsem přijel. Už jsem říkal...

opravdu mě to unavilo." Mark se zarazil a snažil se zachytit jeho pohled. "Můžeme tě zítra navštívit?" Přikývl. "Budu rád. Je to dlouho, co jsme se neviděli. Přijďte kolem sedmé." Projel dveřmi a nechal Marka samotného uprostřed haly. Mark se otočil a pomalu se vracel do baru. Chvilí se rozhlížel po Stevovi, ale nikde ho neviděl. Také ostatní se pomalu začínali trousit pryč. Bobby se potácel k výtahům a cestou se opíralo hrací automaty.

Mark si všiml, že na něho kývá Mitch se sklenkou v ruce.

"Objednal jsem ti ještě jednu margaritu. Vidím na tobě, že potřebuješ něco na vzpomínání." Zvedl svou sklenku a napil se.

"Kdo byl ten cWápek?" "Dan Kennedy. Létal s chinookem. Sestřelili ho, když se mě a Steva pokoušel zachránit v Iráku." Mark si sáhl na spánky, aby si rozmasíroval bolest, která mu v nich tepala.

"Jak dlouho už je na kolečkovém křesle?" "Nevím, ale dlouho asi ne. Naposledy jsem ho viděl před rokem na sjezdu válečných zajatců." Odmlčel se, protože si vzpomněl, o čem spolu tenkrát mluvili. Dan si stěžoval, že se necítí příliš dobře, ale Mark mu jen poklepával po rameni a objednával další pití.

Mitch dopil svou sklenku. "Dáš si ještě jednu?" zeptal se.

Mark se otočil zády k baru. „Ale jenom jednu," řekl. „zítra nás čeká těžký den."

Briefingy na cvičení Red Flag začínaly v šest ráno. Mark vstoupil do sálu, který už byl téměř zaplněný. Odevšad se ozývala změt' nejčůznějších jazyků.

Steve vypadal bledý a nevyspalý a jen mu kývl na pozdrav, zato Bobby živě rozmlouval se všemi kolem sebe, jako by chtěl demonstrovat svou nezdolnost a málem zázračnou schopnost obnovy energie.

Konečně před ně předstoupil americký plukovník, sportovně vyhlížející muž s krátce střiženým ježkem, který byl moderní v padesátých letech. Sevřel řečnický pultík, jako by to byl volant dvacetitunového nákladáku, a přehlédl celou místnost. "Vítám vás v Nellisu. Ti z vás, kteří sem přijeli na dovolenou, zažijí peklo. Red Flag je nejtěžší a nejnebezpečnější létání, jaké můžete absolvovat před skutečným bojem. Tady budete útočit proti skutečným cílům skutečnými zbraněmi. Budete mít veškerou podporu nejmodernější elektroniky, s jakou může bojový stíhač v opravdové válce počítat, ale i obrana, na niž budete útočit, bude na nejvyšší možné úrovni, to znamená, že budete muset čelit raketovým systémům země-vzduch, protiletadlovému dělostřelectvu, jehož palba je řízena radary, a těm nejlepším - myslím opravdu těm nejlepším - obranným stíhačům.

Red Flag je cvičení, které má prověřit vaše individuální schopnosti při střetech s elitou vojenských letců, ale je také určeno k tomu, abyste se učili bojové součinnosti. Red Flagu se účastní letci z dvanácti různých zemí, ale všichni jsou zde, aby se naučili bojovat jako jednotná armáda, která je natolik vycvičená a silná,

64

65

aby smetla toho parchanta Saddáma Husajna nebo kteréhokoliv jiného válečného štváče z povrchu zemského.

Nikdo nikdy netušil, že dojde k Zálivu, Bosně, Rwandě nebo Somálsku, a nikdo také neví, kdy nebo kde propukne nově válečné ohnisko. Dnes tedy cvičte, jako byste měli jít zítra do války." Usmál se, protože věděl, že si získal pozornost celého sálu.

„A ještě jedno bych vám chtěl říct. V Nellisu máme nejlepší vybavení, jaké nenajdete nikde jinde na světě, a vy jste sem přijeli proto, abyste ho po dobu čtrnácti dnů využívali co nejlépe." Dal znamení technikovi v zadní části místnosti. Světla pohasla a z reproduktorů se ozvalo Elvisovo Viva Las Vegas. Na obrovské promítací ploše se objevila letadla letící nízko nad pouště, která se vzápětí zvedla nad ostré horské hřebeny.

Letadla se vrhala proti sobě ve vzdušných soubojích, stáčela se do čím dál utaženějších zatáček a jejich piloti z nich vymačkávali maximum, aby se dostali do palebné zóny za ocas svého protivníka.

Mark se rozhlédl po sále, protože věděl, co bude následovat.

Tváře Bobbyho a dalších nováčků Red Flagu hořely vzrušením a jejich oči se ani na vteřinu neodtrhly od promítací plochy. Občas se ozvalo i hvízdnutí jako projev nejvyššího obdivu.

„Ano, Red Flagie takový, jakým ho děláte vy." Sotva to dořekl, došlo na plátně k vzájemné kolizi dvou bojujících letounů, které vzápětí vzplály v jednu ohnivou kouli. Bobby ztuhl a zůstal civět s otevřenými ústy. Na promítacím plátně proletěl další letoun - bylo to těsně předtím, než přešel do ploché vývrtky a začal se řídit k zemi. Letoun se nejdříve pomalu kýval kolem své osy, pak se rychlost jeho pádu zvyšovala, až nakonec po nárazu na zem explodoval. Další scéna: F šestnáctka letící v ideální diagonále končí v poušti - pilot se nestačil katapultovat. Následovala B padesát dvojka, které se utrhlo křídlo, když zachytila za horský vrchol.

Obrovský trup letounu vržený proti svahu kosil vysoké stromy jako stébla suché trávy a skončil v ohnivě záplavě valící se lesem.

Jeden za druhým se střídaly záběry katastrof - deset, patnáct, dvacet letounů. Někteří piloti špatně odhadli výšku, a proto naletěli do země, jiní šli do útoku příliš prudce, strhli letoun do příliš

utažené zatáčky nebo zkrátka v rychlosti téměř tisíc mil za hodinu ztratili přehled o vzdušné situaci kolem sebe.

Náhle byly pohledy z velké dálky vystřídány bezprostředními záběry kamery uvnitř kokpitu. Krypt pilotního prostoru tornáda svištěcího prázdnotou oblohou se pojednou celý vyplnil šmouhou lehkého civilního letadélka, které se objevilo bůhví odkud. Tato scéna skončila dobře - oba stroje se jen o pár stop minuly.

Záběr z kamery v nose dalšího letounu ukázal rysující se horský hřeben. Pohled se zvedal, ale příliš pomalu. Horský hřeben rostl až k záběru z bezprostřední blízkosti, kdy se na zlomek vteřiny na plátně objevila každá drobná skalní puklina... Výkřik na zvukovém záznamu zmlkl ve stejném okamžiku, kdy se obraz rozpadl a promítací plocha zůstala bílá. Plukovník nechal působit ticho a jen se rozhlížel po šokovaných tvářích letců. Pak pomalu pokýval hlavou. "Všechny záběry zachycují to, k čemu opravdu došlo - smrt skutečných lidí, posádek letounů, kteří se zabili při cvičení Red Flag. Pánové, nedopusťte, abyste skončili stejně jako oni. Létejte na hranici svých možností, ale nepřekračujte ji. To je všechno. Přeji vám mnoho zdaru." Ticho v sále přetrvávalo. Také v šatně při převlékání do výstroje se jen sporadicky ozývaly obvyklé žerty.

Po rituálu nekonečných předletových kontrol Mark konečně vyjel se svou čtyřčlennou formací bombardérů. Pomalu, jako auta v ranní dopravní zácpě, se ve frontě na rolovací dráze posouvali dopředu.

Formace před nimi vytočila otáčky, z trysek vyšlehly plameny a za okamžik zůstala za letouny jen oblaka černého dýmu. Zatímco se stroje řítily po ranvěji a nabíraly vzletovou rychlost, Mark se posunul na startovací pozici. Bobby se zařadil vedle - konce křídel obou letounů od sebe dělilo stěží šest stop. Druhé dva letouny jejich formace se za ně posunuly tak, aby je nezasáhly plameny z trysek před nimi.

V rádiu zapraskalo a ozvalo se: "Sharku 2-1. Start povolen.

Přeju úspěšný den." "Rozumím," odpověděl Mark. "Okay, jdeme na to." Mrkl na Bobbyho, kývl hlavou a posunul páky škrticích klapek dopředu. Hluk v kokpitu vzrostl na čtyřnásobek a změnil se

66

67

v dvojí děsivé vyti. Všechny části letounu drženého na brzdách začaly vibrovat jako vidlice ladičky.

Mark přelétl pohledem provozní údaje i varovný panel, pak znovu kývl na Bobbyho a uvolnil brzdy. Všechna čtyři tornáda vyrazila vpřed jako jediná, sevřená formace.

Steve hlásil údaje o zvyšující se rychlosti. "Sto uzlu. Lano. Sto třicet uzlu. Bod rozhodnutí. Sto šedesát uzlu. Vzletová rychlost.

Motory v pořádku. Žádná indikovaná závada, vzlet." Jakmile to vyslovil, Mark přitáhl knipl a tornádo se zvedlo do vzduchu.

„zatahují podvozek... a klapky." Ozvalo se temné bouchnutí a podvozek zaklapl.

"Dvě stě padesát uzlu." "Vypínám forsáž." Mark stáhl páky škrticích klapek.

Čtyři tornáda se vyrovnala ve výšce deseti tisíc stop a připojila se k vlně bombardéru a stíhačů, která kroužila severně od Nellisu a čekala na zbývající formace.

Nepřítel čekal připraven za příkrou rozsedinou v horách na severu, která byla jediným prulomem v hradbě skal táhnoucí se do dálky.

Přesně v osm nula nula se mohutný svaz letadel rozletěl směrem k Student Gapu. Nebyl vydán žádný rozkaz, ale vedoucí každé formace znal čas, kurs i polohu, které jim byly určeny.

Mark se rozhlédl. Jeho dech se zrychloval. I po deseti letech v kokpitu tryskového letounu ho stále vzrušovala nesmírná síla, kterou kolem sebe cítil. Nad nimi a kolem nich křížovaly oblohu roje stíhačů, zatímco hlavní voj tvořený ostatními letouny se valil vpřed jako hroťový útočník fotbalového týmu.

Stíhače měly vzdušný prostor rozdělen tak, aby kryly nejen bombardéry, ale i samy sebe navzájem. Bombardéry

zachovávaly minimální odstup nutný k tomu, aby se stačil rozptýlit déšť doběla rozžhavených kovových střepin z bomb, které svrhla vedoucí dvojice.

Jakmile se čtyřčlenná formace tornád přiblížila k Student Gapu, Mark sestoupil do nižší letové hladiny. Zbývající tři letouny ho následovaly a celá formace pak proletěla hradbou skal tyčících se po obou stranách vysoko nad nimi.

Jakmile vpluli do nesmírného prostoru pouště, odjít Mark

zbraňové systémy. Z přístrojového panelu se ozvalo důvěrně známé vrčení sidewinderu. Seřadili se do bojové formace, v níž vedoucí dvojice letí vedle sebe s rozestupem dvou mil a s odstupem čtyř mil je následují další dva letouny.

Nyní zahájili strmý sestup z výšky deseti tisíc stop a v okamžiku, kdy dosáhli nástupního bodu fáze letu nízko nad zemí, duněli sotva třicet stop nad plochou pouště. Bylo to tak nízko, že vzduchová vlna ohýbala keře pelyňku i trsy kaktusů a ze země vířila oblaka červeného prachu.

Během sestupu se postupně dostávali mimo dosah radarů a z obrazovky mizela jedno po druhém uklidňující poznávací znamení ostatních bombardérů. Nebýt stíhačů hlídkujících vysoko nad nimi, cítili by se téměř osamoceni.

Mark zahlédl koutkem oka osamělého prérijního psa prchajícího dlouhými skoky do úkrytu ve skalách. Nic jiného se v rozžhavené peci pouště nehýbalo.

Hřměli těsně nad zemí a kopirovali terén. Pokaždé, když tornádo narazilo na vzduchovou kapsu, ohnuly se konce křídel dolů a letoun divoce zavibroval, až se obraz na zelené obrazovce pruhledového displeje rozostřil.

Letěli směrem k vzdáleným horám a Mark udržoval všechny své smysly v nejvyšší pohotovosti, protože v každém okamžiku mohl přijít útok nepřátelských stmačů.

Kdesi vysoko nad nim se v ostrém slunečnímjasu zablýskl odraz lesklého kovového trupu. Jejich vlastní stíhače, které je kryly shora, se stáčely k severozápadu a jako mikroskopicky malé stříbrné šipky letěly vstříc hrozbě nepřátelských letounů. Ty však byly pro radary Markova tornáda stále ještě neviditelné.

Pak se objevilo první znamení blížícího se nebezpečí, první signál varovného radaru.

"Bogies*)" na jedné hodině," ohlásil Steve. „Dvacet mil." Jejich vlastní stmače okamžitě zaútočily a Steve komentoval vývoj situace. Stopy radarových odrazů na obrazovce kroužily, uhýbaly jedna před druhou a přibližovaly se k sobě tak, že často zcela splynuly.

*) Ve vojenském slangu neidentifikovaná zpozorovaná letadla; pozn.

překl.

68

69

I

.....

"Bogies na deseti hodinách." Ze svazku jejich vlastní obrany se oddělily čtyři obranné stíhače a rychle se blížily k Markově formaci. Systém varovného radaru ostře zavřel a přes Markovu obrazovku prokmitly zelené stopy.

"S lakra" Mark vrazil páky škrticích klapek nadoraz dopředu, vyhnal motory na maximální výkon a strW letoun do ostré zatáčky. Vzápětí ho přetížení sedmi G tvrdě přibilo do sedačky.

"Obraz čistý." Stevův hlas zněl klidně a nevzrušeně, ale Mark věděl, že je to jen naoko.

Ještě dvakrát musela formace bombardérů unikat před radarovými paprsky nepřátelských letounů, ale pokaždé, když se pokusili vrátit na svůj kurs, vrčení varovného systému vyletělo do vyšších poloh a zelené stopy na obrazovce se posunuly o trochu blíž.

"Do šířky!" "Rozletět se do šířky!" Mark sledoval, jak se ostatní letouny formace spirálně stácejí a se zářícími tryskami přídavného spalování se vzdalují. Zvýšil rychlost na maximum a vrhl tornádo směrem k úzkému kaňonu s červenými skalními útesy po stranách.

Země pod nimi byla jedna rozmazaná šmouha. Vzdálený horský hřeben se rychle zvětšoval, až vyplnil celý výhled, vzápětí zmizel pod nimi a letoun opět poskakoval v turbulencích horkého pouštního vzduchu.

Mark střelil pohledem po zelených stopách na varovném radaru. Nepřátelský letoun se neustále pohyboval v pozici mezi devíti a osmi hodinami.

"Pozor, chystá se na tebe!" Stevovo varování bylo zbytečné.

Mark už věděl, že si F šestnáctka vybrala jeho.

Stlačil tornádo ještě níž ke dnu údolí a ve snaze uniknout radaru F šestnáctky se držel při skalní stěně zvedající se strmě nad nimi. Nakláněl letoun doleva a hned zase doprava, podle toho, jak se kaňon stácel.

Ze zadu se ozvala rána a Steve zaúpěl po nárazu přílbou do krytu kokpitu. "Pořád se přibližuje." Mark uznale zahučel, pak ale hlasitě zaklel, protože údolí končilo strmou skalní stěnou. Vyhnal letoun nahoru a zároveň přešel do inverzního výkřutu, aby zkrátil na minimum čas, po který se ocitnou nad skalním masivem zcela nechráněni.

Stále v inverzní poloze sklonil nos ještě víc dolů, aby vrchol minuli co nejtěsněji. Na zlomek vteřiny po nich natáhl své spáry řetěz rozeklaných vrcholů, ty však vzápětí zmizely vzadu za nimi a Mark znovu stlačil letoun ke dnu dalšího údolí. Jakmile se přetočil do normální polohy, zapnul forsáž, aby znovu získali rychlost, kterou letoun ztratil během stoupání.

Nad vrcholem horského hřebene se ocitli jen na zlomek vteřiny, ale Mark věděl, že F šestnáctka je za nimi tak blízko, že je poprvé uviděla na přímou viditelnost.

Zarískoval kratičký pohled na obě strany dozadu, zda útočníka nezahledne. I Steve se otočil dozadu a z reflexních pruhů jeho přílby šlehl oslepující záblesk.

"Viděl jsem ho! Je šest nebo sedm mil za námi. Přibližuje se." „Necháme ho, ať se o něho postará ECM*)," řekl Mark, ale varovná siréna neutichala a zelená stopa na obrazovce stále svítila. "Pořád nás má zaměřené. Co se to ksakru -" pohlédl na panel a zaklel. "Do prdele, ECM selhal." Znovu zapnul forsáž a strhl letoun do prudké zatáčky kolem terénní vlny. Motory zavyly jako siréna. "Pásky! Světlice!"**) Ze zadu se ozvalo zaúpění a vzápětí kletba - Stevova přílba opět

narazila na boční kryt. Začal vypouštět pásky.

Mark šťval letoun na hranici jeho možností, smýkal jím doprava i doleva, klesal a opět stoupal nad stěny kaňonu, stále se mu však nedařilo nepřátelský letoun setřást. Věděl, že je to beznadějně. Maximální rychlost F šestnáctky je o sto padesát uzlů vyšší než ta, kterou byl schopen vyždímat z tornáda.

„Zkusím mu hodit před čumák granát. To je jediné, co můžeme udělat. Dej mi vědět, až bude v dosahu.“ „Blíží se... blíží... blíží... teď!“

*) Kontejner zavěšený na křídelních závěsnících obsahující aktivní i pasivní systémy elektronického boje, tedy i systémy rušení; pozn.

překl.

**) Napadený letoun vypouští rozptýlené staniolové pásky a klamné světlice, aby zmátl samonaváděcí systém střel; pozn. překl.

70

71

Mark přitáhl knipl, na vrcholu smyčky stiskl tlačítko odhození zbraní a vzápětí stočil nos dolů k zemi. "Koupil to?"

Ještě než Steve stačil odpovědět, uviděl sám, že ne. F šestnáctka se prudce zvedla nahoru a do strany a vystoupila na pět tisíc stop.

"Vezmi to doleva na nula-dva-nula," řekl Steve. "Než se vrátí, schováme se do křoví." Mark stočil letoun na nový kurs a nasměroval ho k bludišti skalních štítů a hlubokých údolí. Vzápětí se F šestnáctka opět vrhla za nimi. Znovu opakovali sled všech možných obranných manévru, jenže tentokrát už bylo zřejmé, že se rychle blíží konec.

Znovu se rozječel varovný signál, pak ale zakolísal a zmlkl.

Křídla F šestnáctky zablýskla v prudkém slunci, stroj se naklonil k západu a zmizel za rozžhavenými stěnami kaňonu.

"Vzdal to - asi mu docházelo palivo nebo mu něco selhalo," řekl Steve. Neznělo to však příliš přesvědčivě.

"To už je pravděpodobnější, že se jmenuje Doris Dayová." Mark stáhl výkon motorů. "Obraz čistý. Vracím se na původní kurs." Stále ještě za letu třicet stop nad zemí navedl tornádo do zatáčky. "Student Gap," řekl. „za pět minut budeme na letišti.“ "Možná ani ne." Steve podvědomě ucukl před špicemi skal, které sahaly po břichu letounu jako spáry dravce.

Když se blížili k nekonečným paralelním ranvejím, uviděli, že tam krouží a čeká na přistání víc letounů než nad letištěm v Orlandu v den slavnosti Svátku práce. Dispečer je však na obě ranveje rozděloval s nonšalantností vyvolavače na venkovské tancovačce.

"Eagle 2-1 nalevo, Cobra 0-1 napravo, Hawk 2-2 nalevo." Sotva letouny, které právě přistály, zatočily do bludiště pojižďecích drah, na druhý konec ranveje již dosedaly další stroje.

Jakmile tornádo zastavilo na čáře před hangárem, zvedl Mark kryt kokpitu, vyskočil ven a rozběhl se k palubnímu mechanikovi. "Selhalo nám ECM." Noel Smith byl sice o pět let mladší než Mark, ale léty kultivovaná omrzelost životem, tak typická pro všechny palubní mechaniky, z něho pomalu dělala člověka důchodového věku. "To se občas stává, pane. Jen klid, já se na to potom mrknu."

"To nebude žádná banální závada, Noeli. Ten krám si ani neškrtl. Potřebujeme, abyste to spravili nebo co nejdříve vyměnili." Noel si povzdychl a začal cosi říkat, ale Steve rychle odtáhl Marka stranou. „žádné ECM neselhalo. To já... jenom jsem ho zapomněl zapnout.“ "Cože? To nemyslíš vážně." Mark sundal přílbu a setřel si z čela pot. „zapomněl? Kdyby to bylo ve skutečné bojové situaci, stálo by nás to tvoje zapomněl život. Jaksi, proboha, mohl zapomenout?" Steve stál se sklopenýma očima a mlčel.

Mark se marně snažil ovládnout hněv. "Doufám, že teď už nikdy nezapomeneš. Když dojde k boji, máš na starosti jen čtyři věci: zapínat rušení, vypouštět pásky a světlice a mít oči otevřené. To by dokázal i Gerald Ford." Náhle se zarazil - vzpomněl si totiž na všechny své vlastní chyby, kterých se už v kokpitu dopustil. Steve je vždy bez komentáře opravil. Zhluboka se nadechl. "Promiň, ale sám víš, jak je tohle cvičení důležité. Pokud tady uspějeme, bude to znamenat povýšení. Pokud ne, potáhnu to až do důchodu jako kapitán." Otočil se a zamířil do hangáru. Rozehřátý, zpocený a unavený z letu se napil vody, pak si udělal šálek kávy a šel do promítací místnosti. Posadil se vedle Mitche a čekal na rekapitulaci bitvy na dvou velkých počítačových obrazovkách. O chvíli později přišel i Steve, ale posadil se stranou a sám.

Na vyvýšené pódium zasedli dva štábní důstojníci, kteří se tvářili jako konferenciéři nějaké špatné televizní soutěže, ale Mark si jich příliš nevěšmal. Když se na obou obřích obrazovkách začaly objevovat záběry z bitvy, od celkových pohledů až po rozbor každého individuálního střetu, zmocnilo se ho stejné vzrušení, jaké cítil během vlastního letu.

Každá formace byla identifikována jinou barvou, takže na obrazovce se pohybovaly modré, zelené, červené, fialové a žluté body. Červené trojúhelníky zase reprezentovaly rakety a tečkované čáry jejich dráhy - ty se táhly obloukem od letounu útočníka k napadenému, který odpovídal mračny staniolových pásků.

Neomezenou moc nad životem a smrtí zde měly velké výkonné počítače. Jestliže rozhodly, že vypouštění staniolových pásků bylo účinné a únikový manévr před letící raketou úspěšný, ne-

72

73

chaly napadený letoun pokračovat v letu, zatímco symbol rakety zhasl. Jestliže však odpálená raketa zasáhla cíl, letoun zbělel a počítač přes něj zobrazil symbol rakve.

Tady se nedalo nic zatajit ani nebylo o čem pochybovat. Každý zásah byl pozdravován vítězoslavnými výkřiky, zatímco minuty cíle hučením a posměšky. Jásot posádek letounů vzdušné obrany, které měly vždy více důvodů k oslavám, byl samozřejmě častější a hlučnější než opačné reakce pilotů bombardérů.

Mark se přinutil k úsměvu a gestem poblahopřál Jeffu Riversovi, který ho pronásledoval a nakonec sestřelil. Dokonce i

stíhacím verzím tornád se proti rychlejším a hbitějším F patnáctkám a F šestnáctkám nedařilo o moc lépe.

"Stejně je dobře, že jsou na naší straně," zabručel Mark.

Mitch přikývl. „Ale dobře také je, že britští daňoví poplatníci nevědí, jak lehké je sestřelit letoun, který je stojí třicet milionů liber." Jakmile obrazovka zhasla, spěchal Mark za Stevem. "Poslyš, Steve, omlouvám se ti, že jsem se na tebe tak utrl..." Steve pokrčil rameny. "To je v pořádku." Pohlédl na hodinky.

"U nás je už skoro jedenáct večer. Musím zatelefonovat Jenny, než půjde spát." "Samozřejmě. Ale nezapomeň, že v sedm máme být u Dana." Mark hleděl za Stevem a nejednou ucítil na rameni něčí ruku.

Otočil se a uviděl, že se na něho zubí Jeff. "Viš, Marku, tady u nás je takový zvyk: kdo je sestřelen, platí."

:J(apitoCa čtvrtá

Krátce po sedmé nakoukl Mark do baru, ale byl tam jen Bobby, který se bavil v kruhu turistů. Pak uviděl, že Steve už čeká v hale.

Jejich taxík odbočil z jasu hlavnílasvegaské třídy a zamířil na západ, kde se až téměř k horizontu táhly pěkné, spořádané, ale také jako vejce vejci si podobné okrajové čtvrti.

Steve mluvil jen málo a na Markovy pokusy navázat konverzaci odpovídal jednoslabičnými slůvky. Zatočili z hlavní cesty do uličky lemované domky v pastelových barvách, jejichž architektura se evidentně snažila napodobit koloniální styl. Před každým z nich byla malá veranda s houpacím křeslem a za bHým laťkovým plotem udržovaný trávník.

Auto zastavilo. V tichu Mark uslyšel šumění postřikovačů trávníku. Pár yardů za Danovým domem náhle zelený trávník končil a dál do pouště se táhl les nivelačních tyčí.

Vystoupili z taxíku a Mark se zasmál. "Podívej, žádný chodník. Tady když chceš zajít k nejbližšímu sousedovi, musíš jet autem." Letmo zahlédl, jak se kolem domu mihla štíhlá postava tmavovlasé ženy. "No ne, že by to byla Danova sestra?" Steve pokrčil rameny a stále mlčel.

Ve dveřích se objevila Danova žena Marie. Její tmavé vlasy byly prokvetlé šedivými prameny a pod očima měla temné kruhy.

Ustoupila, aby mohli vejít. Markji objal. "Marie, já-" Přikývla a zvedla ruku. "Vím. Nemluvmě o tom. Nabídněte si něco k pití a běžte se podívat za Danem. Večeře bude za půl hodiny." Vzali si každý pivo a vyšli prosklenými dveřmi na terasu. Dan seděl v kolečkovém křesle a četl noviny. Jakmile se objevili, zvedl hlavu.

74

7S

Mark mu potřásl rukou. "To byla tvoje sestra tam dole v garáži? Prosím tě, řekni, že je ještě svobodná." "Na to zapomeň, Marku. Musel by ses zařadit až na konec fronty citelů." Chvilí mluvili jen tak o ničem a přeskakovali z jednoho tématu na druhé, ale potom se hovor začal zadržávat.

Mark se konečně odhodlal a zeptal se. "Poslyš, Dane, co ti vlastně je?" Dan pokrčil shrbená ramena a rozkašlal se.

„záleží na tom, komu věříš," řekl pak a utřel si ústa kapesníkem. "Vojenští doktoři říkají i, že jeto posttraumatický stres."

„A ti druzí?" Dan roztáhl ruce a zdvihl obočí.

"Syndrom války v Zálivu?" „Asi. Ale nikdo tomu tak neřekne." Nastalo rozpačité ticho, do kterého náhle vpadl svěží ženský hlas. "Napadlo mi, že musíte mít hroznou žízeň." Na terase se objevila Danova sestra se čtyřmi láhvemi piva. Byla vysoká, štíhlá, s krátkými tmavými vlasy sestřiženými na ježka a i v obyčejném tričku a džínsech vypadala skvěle. Dan se usmál a nechal se od ní políbit. "Tak to je moje setra Natalie. Moji kamarádi Mark a Steve." Na jejich rtech se objevil náznak úsměvu. "Těší mě, že vás poznávám." Mark si uvědomil, že mu Wedí do očí trochu děle, než bývá obvyklé. Postavila před každého láhev piva a hned se dlouze napila. Pak se posadila na kraj stolu. "Promiňte, myslím, že jsem vás vyrušila v hovoru." Dan zavrtěl hlavou. "Ne. Spíš jsi nás zachránila před mlčením." Natalie mu položila ruku na paži.

Po další chvíli ticha se ozval Steve. „Ale snad s tím jsou doktoři něco schopni dělat, ne?" Jeho hlas se zachvěl, jako by on sám cítil strach.

Dan zavrtěl Wavou. "Obávám se, že to se mnou už vzdali." Odmlčel se. „Po návratu ze Zálivu se u mě začaly projevovat klasické příznaky - akutní únava, bolesti hlavy, kloubů, ztráta paměti - ale kromě nich ještě tohle." Pokusil se vyhnout košili, a když mu chtěl Steve pomoci, ne-trpělivě jeho ruku setřásl. Nakonec se mu s námahou podařilo odhalit břicho a ukázat řadu nafialovělých skvrn, jejichž povrch byl posetý bílými puchýři.

Mark vrhl krátký pohled na Steva, který seděl mlčky. Všiml se, že má zarudlé oči.

Dan se podíval z jednoho na druhého. „Ale to hlavní, co se děje ve mně, nevidíte. Doktoři tomu říkají demyelinizace*). V podstatě to znamená, že dochází k odumírání mozkového obalu a míchy. Projevy jsou podobné, jako kdybych měl roztroušenou sklerózu - jenže tu nemám. Ovšem konečný důsledek je tentýž: inkontinence**), slepota, ztráta motorických schopností a nakonec..." Nechal opět košili spadnout. "Nikdo mi nedokáže říct, co mou nemoc způsobilo ani jak se dá léčit - dokonce ani specialisté na nemoci z války v Zálivu to nevědí. Tvrdí, že se za celou svou kariéru setkali jen s jediným podobným případem.

Prý jde o nějaký záhadný virus. To je, jako když někdo řekne, že Johna Fitzgeralda Kennedyho zabila kulka." "Ale snad s tebou dokáží udělat víc než s JFK," řekl Mark.

"Říkají, že by potřebovali přesně vědět, čím jsme byli zasaženi. Jenže to už teď nikdo nezjistí. Řekl jsem jim sice o svém jistém podezření, ale to je všechno, z čeho mohou vycházet." „0 jakém podezření?" zeptal se Steve.

"Dalo by se to vyjádřit asi takhle: když hořely všechny ty irácké ropné vrty, zasáhly plameny i baráky, kde měli uložené chemikálie. Natalie a já pocházíme z Texasu, z oblasti, kde se těží ropa, takže o tom něco víme. Jednou, když jsme ještě byli malí, hořela fabrika na její zpracování a pamatuju se, že tenkrát evakuovali polovinu města." Smutně se usmál.

"Tam v poušti neevakuovali nikoho. Byla válka. Umíralo tam všechno živé - psi, krysy, ptáci, domácí zvířata, velbloudi

- ale žádné z těch živočichů nezasáhla kulka. My jsme v blízkosti hořících vrtů pobývali týdny. Dýchali jsme vzduch prosycený kouřem a pili jsme tamní vodu." „Ale to nemusely způsobit jen hořící ropné vrtů," ozval se Steve. "GWS trpí i ti, co se do jejich blízkosti nikdy nedostali."

*) Degenerativní poškození nervových vláken; pozn. překl.

**) Neschopnost udržet moč a stolici; pozn. překl.

76

77

Dan pokrčil rameny. "Pak si musíš vybrat ze spousty dalších možných příčin. To místo, kde -" Zarazil se a pohlédl na Natalii, která téměř nepostřehnutelně zavrtěla hlavou a dotkla se jeho ramene. "Zkrátka nikdo neví nic jistě. Vlastně já vím něco s naprostou jistotou - že jsem tam chytil nějaké zatracené svinstvo." Zahleděl se mimo ně a pozoroval listy vysoké palmy chvějící se ve večerním vánku.

Slunce se již před chvílí schovalo za hradbou hor na západě a začínalo se snášet šero, ale i tak si Mark všiml, že na Danově tváři se zaleskly slzy.

"Moc bych chtěl vědět, co mi je. Moc bych se chtěl uzdravit..."

abych nebyl... tohle." Ukázal na své tělo a začal tiše vzlykat. Jeho ústa byla pootevřená jako zející rána.

Steve se naklonil a přitáhl si jeho hlavu na hrud'

Po chvíli ho Dan odstrčil. "Musím jít na záchod." Otočil křeslo a rozjel se k domu. Jeho tvář byla zkřivená námahou.

"Počkej, Dane, postrčím tě," vyskočil Mark.

„Ne. Tohle ještě svedu." Danovy rty byly semknuty do úzké linky. Namáhavě vyjel na šikmý nájezd, zastavil se ve dveřích, aby popadl dech, a potom zmizel uvnitř.

Po chvíli se zvedli i oni a následovali ho do domu. Marie stála v kuchyni u okna. Natalie k ní přistoupila a objala ji kolem ramen, ale Danova žena sebou při jejím doteku trhla, pak se úzkostně usmála a ukázala ven. Pohlédli, kam ukazuje. Ke skupince palem vzadu v zahradě se táhly koleje vyježděné kolečkovým křeslem.

"Dan pořád mluví o tom, že by si v těch palmách postavil domek, ale já mu říkám, že tady není v Nové Anglii a že domek se dá stavět jen na stromech, které mají větve. On zase tvrdí, že na tom nezáleží a že až tu budou vyrůstat jeho děti, musí mít domek na stromě." Odmlčela se, ale po chvíli pokračovala, i když mluvila tak tiše, že museli napínat sluch, aby jí rozuměli. "Vždycky jsme chtěli mít děti, ale Dan chtěl počkat, až skončí v útvarech prvního sledu. Říkal, že nechce dopadnout jako jeho otec, kterého ve svém dětství téměř neznal, protože byl neustále někde pryč. Po skončení války v Zálivu pořád tvrdil, že slouží poslední tumus. Asi to znáte - vždycky je to ještě jeden poslední turnus, že?"

„Jste mladí," řekl Mark. „Až se Dan uzdraví, budete mít pořád ještě dost času založit rodinu." "Možná ano," řekla, ale výraz v jejích očích prozrazoval, že tomu nevěří.

Po chvíli vjel do místnosti Dan a usedli k večeři. Nikdo neměl chuť mluvit o běžných tématech a jedli tedy většinu času mlčky.

V jednom okamžiku se Mark pokusil uvolnit náladu a řekl:

"Moc jsme tě postrádali na našem sjezdu, Dane. Tentokrát zůstal Marvyn mezi Anglány sám." "Takže Luther Young o sobě pořád ještě nedal vědět?" „Ne. Naposledy jsem ho viděl, jak si to hasí v tom svém žlutém vězeňském oblečku po poušti s rukama nad hlavou." Odmlčel se. "Několikrát jsem mu napsal na adresu Aramca*), ale nikdy jsem od něho žádnou odpověď nedostal. Zřejmě měl vždycky na práci něco lepšího." „zřejmě," řekl Dan. "Nebo tenkrát vůbec nikam nedoběhl." "Musel doběhnout," řekl Mark. "Když jsem ho viděl, byl už prakticky v britské zóně. Iráčané měli takový fofr, že po něm ani nestříleli." Dan zavrtěl hlavou. "Něco se s ním muselo stát. Tenkrát v tu první noc, kdy nás vyslyšeli, jsme spolu uzavřeli dohodu. Řekli jsme si, že pokud se jeden z nás dostane ven a druhý ne, navštíví ženu toho druhého a řekne jí, že na ni její muž v nejtěžších chvílích myslel. Prostě tak nějak. Když jsem se pak vrátil do Států, byl Luther pořád na seznamu nezvěstných, takže jsem zajel navštívit Coru. Žije v Oxnardu, v městečku kousek od Los Angeles.

Vypadá, jako by jí bylo dvacet, ale mají tři malé děti. Řekl jsem jí o Lutherovi, co jsem mohl, i když toho bylo zatraceně málo. VyslecWa mě a začala plakat. Pak začaly plakat i děti. V životě jsem neslyšel nic hroznějšího." Odmlčel se. "Vím, že jsem ji měl navštívit znovu, ale potom jsem už měl problémy sám se sebou. Každý rok jsem jí posílal pohlednici k Vánocům a doufal, že mi odpoví, ale nikdy jsem od ní nic nedostal." Dan se stáhl do křesla a Marie pohlédla na Natalii.

Tají lehce pokynula a vstala. "Poslyšte, mládenci, musím teď do města,

*) Arabian American OH Company; pozn. překl.

78

79

-

abych něco zavezla k noční lince do New Yorku, takže vás mohu vzít do vašeho hotelu nebo kam se vám bude hodit."

Dan se vzhopil a jelje vyprovodit. Ve dveřích se Steve otočil a chtěl cosi říct, pak ale rychle vyšel ven.

Mark stiskl Danovi ruku. „Až zase budeš v pořádku, vezmeme tě na tah a tak se zlinkujeme, že budeš tohle kolečkové křeslo potřebovat, aby ses vůbec dostal domů." Dan unaveně přikývl. "Jistě. Sbohem, Marku." Otočil křeslo a Mark uslyšel, jak se za ním tiše zavřely dveře.

Nataliin červený vůz se zařadil do proudu aut večerní dopravní špičky. Několik minut jeli mlčky a Mark si všiml, že Natalie si hryže spodní ret.

"Dostane se z toho, uvidíte. Nevěřím, že by se Dan jen tak vzdal." Krátce na něho pohlédla, ale vzápětí se opět soustředila na cestu a mhouřila oči před jasnou září nesčetných světél a neonů hlavní lasvegaské třídy. "Nemá smysl si nic nalhávat," řekla po chvíli. "Všichni víme, že se už neuzdraví." Zbývající půl míle k hotelu urazili v tíživém tichu.

"Pojď, Steve, půjdeme se něčeho napít," řekl Mark, když Natalie odjela. "Tohle byl zatraceně hořký večer." „zvláště pro

Dana." Mark mu položil ruku na rameno. "Vidím, že tě to dost sebralo. " Přikývl. "Já _" Opět zmlkl, protože kolem nich proplula skupinka lidí v drahých oblecích, která vystoupila z dlouhé limuzíny.

"Já už dnes nikam nejdu. Uvidíme se zítra." Otočil se a zmizel v hotelu.

Mark svlékl propocenou leteckou výstroj a zamířil do místnosti pro osádky. "Neviděli jste někdo Steva?" Mitch zvedl hlavu. "Myslím, že jsi ho propásl. Když jsem přišel, právě si telefonicky objednával taxi."

Sotva je odpoledne vyklopil autobus před hotelem, vytáhl Bobby tlustý svazek dolarů a zahulákal. "Pánové, mám narozeniny a tady ten balík se dnes večer rozpustí. Začíná se za půl hodiny ve Starlight Baru. Vyhovuje to všem?"

„Hm... Snad jo," řekl Mark. „Ale já se možná trochu zpozdím.

Ještě si musím něco zařídit, ale přijdu tam za vámi." Bobby se na něho podíval jako na tvora zjiné planety. "Proboha, dej si už pokoj s tím svým focením rezavých plechů a rozbitých oken. Kdybys jednou přišel a ukázal nám třeba snímek Pamelý Andersonové." Mark se usmál. "Jednou si můžeme promluvit o tom, co je to krása, Bobby - dokonce bych tě naučil, jak se dá zachytit - ale teď ne." Steve ve svém pokoji nebyl. Mark mu naškrábal na kousek papíru vzkaz a zastrčil ho pod dveře. Pak sebral fotoaparát. Zůstal stát na rohu ulice a chvíli hleděl na blikající změt' neonů, dav chodců a proud aut. Když pohlédl směrem ke Stripu, zahlédl mezi chodci vYsokou dívku v tričku a džínsech.

Přeběhl Flamingo Road, aniž dbal na vřeštící klaksony, arazil si cestu davem. Dohonil ji, až když vstupovala na pohyblivý chodník. Hlas nahraný na pásku je vítal do Caesar's Palace. Chvilí zůstal stát za ní a prohlížel si její postavu, pak postoupil dopředu a zařadil se vedle ní. "Natalie, to je překvapení! Nezašla byste se se mnou něčeho napít?" Jednu nebo dvě vteřiny na něho chladně hleděla. "Proč ne?" Pohyblivý chodník je vyvrhl uvnitř kasina přeplněného návštěvníky, mezi nimiž byli i účastníci sjezdu shrinerů*). Muži středního věku ve fezech už byli většinou hodně opilí, nejistě se

Následujícího dne během letu pracoval Steve jako stroj, přičemž neztratil jediné zbytečné slovo. Tentokrát se jim podařilo stíhačům vzdušné obrany uniknout a doletět k cíli přesně podle plánu.

"Tak to už bylo lepší," poznamenal Mark, když zajel na čáru před hangárem a vypnul motory. "Let bez problémů a maximum bodů." Steve cosi neurčitě zahuhlal na souhlas, ale dříve než Mark stačil vylézt z kokpitu, byl pryč.

*) Zednářská společnost The Ancient Arabic Order of Nobles of the Mystic Shrine - volně přeloženo: starý arabský řád vznešených ryznavačů mystické svatyně; pozn. překl.

80

81

potáceli v uličkách mezi hracími automaty a pokaždé, když se potkali, na sebe pokřikovali jako rozjaření fotbaloví fanoušci.

„Ale tady ne," zvýšila hlas Natalie, aby ji bylo slyšet přes nekonečnou kakofonii hracích automatů a opileckých výkřiků.

"Nemám chuť nechat se okukovat těmi lidmi v kuklách nebo se od nich nechat ušlapat, až si uvědomí, že patří spíš do chrámu v Luxoru než sem. Co tak Starlight Bar? Tam to bývá tišší." Mark zaváhal. "Tam zase bude celá naše eskadra." „A to je dobře?" „Ani ne, i když bych se alespoň mohl ujistit, že je tam s nimi Steve. " "Pochybuji, že by tam byl, protože když jsem odjížděl, seděl u Dana." "U Dana? A co tam dělá?" Upřela na něho zvláštní pohled. „Myslím, že si s ním povídá." Prošli kasinem a konečně našli východ. "Vidím, že ven už žádný pohyblivý chodník nevede," poznamenal Mark.

Natalie zavrtěla hlavou. "Tady ve Vegas se o vás starají, jen když je naděje, že z vás vyrazí nějaké peníze. Odejít už musíte po svých. " Zastavila se, aby se podívala na výbuch sopky nad kasinem Mirage, který se konal každou čtvrt hodinu. Mark zíral na padesát stop vysokou maketu hory chrlicí k večernímu nebi plameny a kouř. Natalie si povšimla jeho skeptického výrazu. "Vím, co si myslíte, ale nevkus předváděný v tomto měřítku musí člověk obdivovat. " Starlight Bar se nacházel na méně okázalém konci Stripu. Byl to dosti zchátralý objekt čekající na demoliční četu, aby uvolnil prostor pro výstavbu nové senzace. Právě když vstoupili do baru, děkoval na scéně za zdvořilý potlesk jeden z lasvegaské armády Elvisových napodobitelů. Zpěvák si upravil košili posázenou hvězdami, utřel si čelo rudým šátkem a pak ho hodil nepřilís početné skupince obdivovatelek v první řadě.

Většina publika však byla obrácena na druhou stranu, kde se odehrávalo zcela jiné představení. V jejich pohledech bylo pobavení, ale i znechucení a úžas. Mark záupěl- pozornost návštěvníků se upírala k jeho kolegům z eskadry, kteří již dosti připilí začínali stavět ze svých těl lidskou pyramidu.

"To je nějaký starý anglický lidový zvyk?" zeptala se Natalie. "Něco takového. Říká se tomu zastavení ventilátoru.

Zlinkujeme -" Vzápětí se opravil: „zlinkují se pod obraz a pak tahají slámku. Kdo prohraje, musí vlastní hlavou zastavit stropní ventilátor. " „A nebolí to?" „Bolí, ale až druhý den ráno. Pak už se ale stejně nedá říct, jestli bolest pochází od ventilátoru, nebo od alkoholu." Odvedl Natalii na druhý konec baru, kde se posadili k rohovému stolku. "Dan mi o vás hodně vyprávěl," začal Mark, když usrl ze své sklenky.

"Nesmíte věřit všemu, co slyšíte. Dan má nepřijemný zvyk pět o mně chválu, kterou si nezasloužím. Co vlastně namluvil vám?" „že jste něco jako vědecká pracovnice." Usmál se. „A také že jste energická, tvrdohlavá a už jste způsobila v Iráku vážný diplomatický incident." Pozorovala ho přes obroučky svých brýlí. „A řekl vám také proč?" "Řekněte mi to vy sama." "Pracuji u UNSCOM*)." "Myslel jsem, že VN je něco jako nová říše zla, která má za úkol svrhnout americkou vládu - alespoň tak jsem to slyšel." "Vezmu-li v úvahu, jaké vlády jsme už ve Spojených státech měli, pak by to bylo jen ku prospěchu věci." Na chvíli se odmlčela. "Vlohou UNSCOM je vyhledávat a likvidovat v zemi Saddáma Husajna zbraně hromadného ničení, stejně jako továrny, kde jsou vyráběny a kompletovány. Dan vám zřejmě vyprávěl o chemických továrnách produkujících yperit, který pak Saddám používal proti Kurdům a šíitům. Západ se ovšem nikdy nestaral, jak Saddám nakládá s těmito lidmi, zato když se obrátí proti Kuvajtu, Saúdské Arábii a nedej bože proti Izraeli, to už je něco jiného." Na volnou židli u jejich stolu těžce dosedl Bobby. Kůže na jeho čele byla poznamenána zarudlým

otiskem. "Poslyš, Marku,

*) United Nations Special Commission = zvláštní komise pracující z pověření Spojených národů; pozn. překl.

82

83

kdyžsi říkal, že sijdeš něco vyfotit, netušil jsem, že máš na mysli ženské půvaby." Mark přimhouřil oči. "Natalie, to je můj kolega Bobby. Bobby, teď je přesně ta příhodná chvíle, kdy bys mohl odprejsknout k baru a znovu strčil hlavu do ventilátoru." "No dobře, dobře... promiň," řekl Bobby a namáhavě vstal.

"Vidím, že máš na práci něco lepšího než se bavit se svými kamarády." Opatrně se otočil a odkráčel k baru.

Mark zachytil Nataliin pobavený pohled. "Pokud by vám to nevadilo, raději bych naše hochy opustil a šel někam jinam." „Nedělejte si se mnou starosti. Jestli máte chuť, běžte klidně za nimi a také strčte hlavu do ventilátoru." "Teď na to opravdu nemám náladu. Pojdme někam, kde je klidněj ší prostředí." "Las Vegas a klidnější prostředí? To nedává smysl." Chvilí na něho zkoumavě hleděla. „Ale pokud jste schopni přežít hodinku, aniž byste držel v ruce sklenku alkoholu, mohli bychom se dopravit někam, kde je skutečně klid." "Kam?" "Počkejte a uvidíte." Zašli na parkoviště za kasinem Mirage, kde měla auto, a vyjeli po West Charlestown Boulevardu ven z města. Poušť vysušená a rozdrolená horkem, se táhla plochá jako stůl a její monotónnost narušovala pouze chudá vegetace tvořená převážně keři juky.

Mark pozoroval, jak horký proud vzduchu čechrá Natalii vlasy.

Mířili k Spring Mountains nezřetelně se rýsujícím v dálce.

Po půlhodině Natalie odbočila ze silnice a zaparkovala kousek od vstupu do obrovského přírodního amfiteátru. Strmé pískovcové stěny hrály všemi barvami ohně - krvavě červenou, oranžovou, žlutou, purpurovou a růžovou. Blízko okraje kaňonu skála vlivem povětrnosti vybledla do popelavě šedého odstínu. Úzké strže a rozsedliny přecházely do postranních kaňonů a obrovské balvany vrhaly stíny tak temné a lákavé jako vodní tůň.

"Red Rock kaňon," řekla Natalie. „Pokaždé, když se mě zmocní deprese z toho, jak naši planetu ničíme, sednu do auta a zajedu si sem, abych si obnovila klid v duši." Vrátil se pro fotoaparát a začal procházet mezi skalami. Natalie stála opřená o auto a chvilí ho pozorovala. Slyšela, jak se do ticha kaňonu ozývá cvakání závěrky jeho kamery.

Sama pro sebe se usmála. "Necítíte se tady, v bezpečné vzdálenosti od všech těch nevypočitatelných lidských tvorů, mnohem šťastnější?" Zazubil se. "Vy víte, kde je na světě krásně." „Myslím, že fotografování je ideální koníček pro toho, kdo se nechce na nikoho vázat." Sklonil fotoaparát.

"Přesně takový jste byl včera večer. Poznala jsem, že váš kamarád Steve s Danem hluboce cítí, sdílí s ním jeho bolest.

Vy jste se držel stranou." Odmlčela se. "Možná to vyplývá z toho, co děláte. V třiceti tisících stopách se nikdy nemusíte nikomu dívat do očí." "Jistě," řekl. „A víte, jaký jsem ještě? Plánoval jsem, že zabiju svého otce a ožením se se svou matkou." Chvilí se mu dívala do očí. "Pokud budete ochoten nechat na chvilí fotografování tří čtverečních milimetrů kaktusu ze všech možných úhlů, uvidíte nejkrásnější západ slunce svého života." Opřel se o auto vedle ní. Byl si velice dobře vědom toho, že se dotýká ramenem její paže. Oba mlčky pozorovali, jak zapadající slunce zbarvuje oblohu a barvy na skalních stěnách pomalu tmavnou.

Zůstali tak, dokud se najižním obzoru nezačala prosazovat zář lasvegaských neonů. Potom Natalie pohlédla na hodinky a protáhla se. "Musím už jet. Dan s Marií na mě čekají." Na zpáteční cestě hovořili jen málo, o to víc však vnímali, jak pohasínající světlo modeluje skály a prohlubuje stíny.

Když zastavila před jeho hotelem, vzal ji za ruku. "Děkuji vám." „za to, že jsem vás svezla?" „Ne. Za to, že jste mi dovolila obdivovat s vámi vaše oblíbené místo." Zasmála se. "Nevím, jestli to bylo něco tak velkého, abyste mi za to musel děkovat." Nastala krátká chvíle ticha. Pak Mark řekl: "Mohu se s vámi ještě někdy vidět?"

84

85

Zaváhala a chvilí uvažovala, co odpovědět. „Nevím, Marku.

V tuto chvíli opravdu žádný vztah nehledám." "Je tu někdo jiný?" "Je tu spíš moje práce a potom Dan..." „Nenabízím vám sňatek, nic vážného, jen si někam zajít na sklenku." Pokrčila rameny. "Někdy možná." "Co tak zítra?" „zítra nemohu. Budu na recepci při příležitosti sympozia, kterého se zde účastním." "To zní ohromně. V kolik hodin tam mám být?" Zavrtěla hlavou. „Budu tam pracovně." "Takže ve volném čase jste nejen psychologka, ale i servírka?" Slabě se usmála. "Prostě je to pro mě pracovní záležitost, to je vše." "Chápu," řekl Mark. „Můžete mi říct -" „Mohu, ale pak bych vás musela zabít." Její úsměv se rozšiřoval tím víc, čím se tvářil překvapeněji. Když otevřel dveře a chystal se vystoupit, sevřela mu paži. „Právě jsem si vzpomněla, že ve čtvrtek nepracuji." Zazubil se. „zavolám vám."

1(apito {a pátá

Sotva druhý den vstoupil do místnosti pro osádky, otočil se k němu Bobby zády a dělal, že je velice zaměstnán opékáním topinek. Mark se pro sebe usmál, pak k němu ze zadu přistoupil a položil mu ruku na rameno. "Dobré ráno, Bobby. Promiň, jestli jsem na tebe včera večer moc vyjel, ale byl jsi navalený a nezapalovalo ti to." Bobby mu ruku smetl. "Jestli někomu něco nezapalovalo, tak jsi to byl ty. Neškodilo by ti, kdyby sis uvědomil, kdo jsou tvoji kamarádi." „Ale proboga, neříkej, že to včera byla společná vycházka žáků čtvrté třídy gymnázia." Bobby se kolem něho prodral a vyšel ven.

Mark se rozhlédl. "Je tu ještě někdo, kdo mně to chce nandat?" Nikdo se nepohnul. Udělal si šálek kávy a posadil se proti Stevovi. "Jak bylo u Dana?" Zatvářil se překvapeně. "Jak víš, že jsem byl u něho?" „Mluvil jsem s Natalií. Měl jsi mi říct, že se k němu chystáš.

Jel bych s tebou." "Proč? Abys mu řekl, že být odkázaný na kolečkové křeslo je náramná legrace?" Mark se otočil, aby se mu mohl podívat zpřímá do očí. "Ne.

Protože mám Dana rád." Steve pohlédl na hodiny. "Raději půjdu. Ještě nemám zaznačenou letovou trať. Nerad bych ti zkazil šanci na povýšení." „Ale ale Steve, jako bys to ani nebyl ty -" Steve však už mířil ke dveřím.

Během předstartovních kontrol se Mark ještě několikrát pokusil uvolnit atmosféru, ale nakonec ztratil trpělivost. "Panebože, Steve, co je s tebou? Chystáme se letět s třicetitunovým mon-

86

87

.1

strem rychlostí šesti set mil za hodinu ve výšce nějakých patnácti stop nad zemí, která je zatraceně tvrdá. Přestaň trucovat a soustřeď se na to, co nás čeká." Nic, žádná odpověď.

Pomalou vydechl a počítal do deseti. "Dobře," řekl, když potlačil nával hněvu. "Vyříkáme si to, až se vrátíme. Do té doby předstírejte, že jsme posádka při bojové akci." Jejich let byl kopií prvního dne. Formace se po útoku nepřítele musela rozletět a Mark měl znovu nepříjemný pocit, že ho Jeff zaměřil a zaznamenal zásah. Obrátili se k návratu a zamířili k nejbližšímu bodu, kde se formace měla opět sletět. Bylo to seskupení skal několik mil směrem na sever.

„Další den a další raketa v naší prdeli," poznamenal Mark, když přeletěli hradbu skal ohraničujících kaňon. Maličko stáhl páky škrticích klapek, stlačil letoun ke dnu a kopíroval stěnu po levé ruce. "Jestli to takhle půjde dál, zaznamenejme skvělý rekord: deset startů, devět sestřelení. Jediným problémem je, aby se na nás postupně vystřídal všichni, kdo potřebují body." Po celou dobu, co mluvil, pohledem současně registroval údaje na přístrojovém panelu i stěny úzkého kaňonu ubíhající v jeho výhledu jako videozáznam při rychlém převíjení dopředu.

"Víš, jaký je tvůj problém, Marku?" ozval se Steve.

Svou myšlenku už nedokončil. Tornádo vlétlo do místa, kde se jejich kaňon spojoval zprava s druhým, ještě užším. Mark zahlédl koutkem oka stříbrný záblesk. Jeho ruka zareagovala snad ještě dřív, než stačil mozek vyhodnotit informaci - instinktivně vrazil páky klapek dopředu a zdvihl nos tornáda vzhůru.

Na zlomek vteřiny je zahltil náraz ohlušujícího hukotu - celý výhled zaplnilo jiné tornádo, které se řtilo proti nim. Zdálo se, že kolize je neodvratná.

Druhý letoun se mihl kolem dřív, než si Mark stačil uvědomit zděšené tváře Bobbyho a jeho navigátora Jima. Křídla letounu prořízla vzduch jen několik palců pod nimi. Mark cítil, jak se kryt kokpitu otrásá ve vzdušném víru za Bobbyho letounem, a zdálo se mu, že ho ošlehl žár jeho trysek. S divoce bušícím srdcem stáhl páky škrticích klapek a opět sklonil nos tornáda dolů, aby letoun srovnal. Pak dlouze s úlevou vydechl.

To však nebyl konec. V horečném úsilí uniknout srážce Bobby na zlomek vteřiny ztratil orientaci a přehlédl jiné, mnohem větší nebezpečí. Šest mil před ním se ze dna zdvihala skupinka špičatých skal - pouhých šest vteřin letu od místa, kde se oba kaňony spojovaly. Ve chvíli, kdy se mu opět podařilo získat nad letounem kontrolu, ocitl se téměř u nich. Mark viděl, jak sebou letoun trhl, když Bobby zabral za knipl. Na okamžik to vypadalo, že unikli nejhoršímu, pak ale letoun špičkou křídla zachytil za skálu. Nebylo to víc než škrtnutí, ale stačilo to.

Křídlo odletělo v troskách. Mark s očima rozšířenými hrůzou sledoval, jak se letoun divoce otočil kolem své osy a vzápětí se roztříštil o kamennou stěnu. Z místa katastrofy vyšlehl oheň. Hořící trosky havarovaného letounu padaly dolů a na dně kaňonu se tříštily v ohnivou záplavu.

Mark naprázdno polkl a strnule zíral na sloup kouře stoupající z místa neštěstí. Pak roztřesenou rukou zapnul rádio. "Mayday. Mayday. Hlásím zřícení tornáda. Poloha 365115. Žádné padáky."

Druhý den ráno předstoupili v Nellisu před vyšetřovací komisi. Dva důstojníci nezúčastněně naslouchali Markovu přerývanému líčení toho, co předcházelo neštěstí.

Když skončil, starší důstojník se naklonil dopředu a prohlížel si jejich tváře. "Uvědomujete si, že máme záznam hovoru, který jste mezi sebou vedli?" Mark viděl, že Steve strnul. "A slyšeli jste, že jsme se dohadovali," doplnil Mark. Důstojník přikývl.

"Je mi to jasné - chcete naznačit, že dostaneme ostrou důtku za to, že jsme se hádali a nevěnovali dostatečnou pozornost pilotáži. Ano, jistě si ji zasloužíme." Mark se na okamžik odmlčel.

„Ale Bobbyho smrt jsme tím nezavinili. Zavinil si ji sám. Podle mého mínění jsme reagovali dostatečně rychle a správně, abychom kolizi zabránili. Bobby se k nám b.lížil od pěti hodin. Viděli jsme ho." Mark rychle pokračoval, protože věděl, že Steve druhý letoun vůbec neviděl. „Byli jsme z pohledu Bobbyho na jedenácti hodinách, měl nás tedy uvidět první. Když se pokoušel uhnout, ne-

88

89

zvládl situaci. Příliš se soustředil na to, aby po úhybném manévru letoun vyrovnal, a skály uviděl až v okamžiku, kdy už bylo pozdě." Důstojník si Marka stále měřil upřeným pohledem, pak pomalu přikývl. "Doufám, že záznamy v obou ADR vaší verzi potvrdí." Oba důstojníci si vyměnili po Wedy a na Stevově tváři se několikrát vystřídal výraz pochybnosti a úlevy. "Děkujeme vám, to je pro tuto chvíli vše. Později budete podrobeni rozsáhlejšímu vý_ slechu, teď ale máte nejméně do konce týdne zákaz létání. Zajistěte si, abyste byli kdykoliv k dosažení telefonem." „A co osmačtyřicetihodinový signál?)" zeptal se Mark.

"Jakmile bude dokončen, velitel vaší eskadry dostane běžnou cestou jeho kopii. A teď, pokud už nic nemáte..." Sotva Mark vkročil do místnosti pro osádky, aby si udělal kávu, všichni zmlkli a zavládlo nepřírozené ticho. Později, když zvedl oči od kávovaru, uviděl, že několik chlapů rychle otočilo hlavy jinam. Bylo mu jasné, co si myslí. Nejdříve chtěl něco říct, pak ale zavrtěl hlavou, vyšel ven a šálek kávy nechal netknutý na pultu.

Jeff;:r našel v důstojnickém klubu. "Poslyš, mohl bys mi na pár hodin půjčit své auto?" "Jistě." Jeff vytáhl klíče. "Jestli chceš, můžeš si ho nechat celou noc. Mám dnes službu, takže je víc než jisté, že ho nebudu potřebovat." Když Mark vyjížděl z hlavní brány základny, všiml si, že tam ve stínu plážového slunečníku stále ještě postávají demonstranti.

Místo aby se pustil po silnici směrem k Las Vegas, odbočil do pouště. Jel téměř nazdařbůh po prашných cestách a někdy kolem čtvrté hodiny odpoledne se ocitl u paty cesty vinoucí se po úbočí do hor. Zastavil, protože si uvědomil,

že tady už jednou byl. Vzal ho sem před třemi lety při jeho první návštěvě v Nellisu Jeff.

Cesta stoupala k bodu nazývanému Freedom Ridge, z něhož se otvíral výhled na vyschlé dno solného jezera. Za jezerem byly

i přes opar z horka vidět nehezské budovy a obrovská ranvej Prostoru 51 - oblasti natolik utajované, že dokonce ani nebyla vyznačena na mapách vzdušných sil Spojených států. Zde byl vyvinut a testován bombardér Stealth a dnes tu podrobovali prvním zkouškám ještě revolučnější typ známý pod názvem Aurora.

Mark a Jefftenkrát nebyli jedinými diváky. Na Freedom Ridgi se shromáždila i skupinka nadšenců sbírajících důkazy o existenci UFO - ti vzhlíželi k vzdáleným budovám, jako by očekávali, že odtud povstane druhý Kristus.

Mark zařadil rychlost a rozjel se nahoru. Ujel sotva sto yardů, když narazil na překážku - přes cestu se táhl vysoký drátěný plot zakončený nahoře ostnatým drátem. Uprostřed visela výstražná tabule s nápisem: Ministerstvo obrany Spojených států.

Přísně tajný objekt. Vstup zakázán.

Obrátil vůz a šel dolů. Vyhledávači UFO teď mají nový námět pro živění konspiračních teorií. Pentagon zřejmě zabral dalších čtyřicet nebo padesát akrů pouště, aby bylo spolehlivě vyloučeno, že do Prostoru 51 nebude moci nikdo dohlédnout ani ze vzdálenosti dvaceti mil.

Našel jinou prašnou cestu vedoucí na druhou stranu hory a zaparkoval na okraji strmého srázu. Sedl si na zem a dlouho pozoroval stíny vrhané na plochu pouště zapadajícím sluncem.

Přemýšlel o Danovi a Stevovi, o Bobbyho smrti i o demonstrantech před branou základny. Všechno, co v něm dosud vyvolávalo pouze zmatek, náhle začalo zapadat do sebe. Ještě chvíli seděl bez hnutí a proklínal svoji Woupost, pak obrátil auto a vracel se do Las Vegas.

V hotelu nebylo po Stevovi ani stopy. Koupil si tedy sendvič a posadil se v baru tak, aby viděl do haly. Při čekání upíjel pivo a vzpomínal na den, kdy končili studium v Cranwellu, a na to, jakou měl radost, když se dověděl, že bude se Stevem v jedné eskadře tornád. Vzpomínal na večery, které s ním strávil - ještě dnes ho viděl, jak jí za dva a pije za tři, slyšel jeho nakažlivý smích, kterým dokázal strhnout všechny kolem sebe.

Vzpomínal i na den, kdy mu Steve s Jenny oznámili, že čekají dítě. Drželi se za ruce položené na ubrusu a Jennina dlaň se v obrovské Stevově pěsti téměř ztrácela. Mark potlačil vzpomínky

*) Předběžné konstatování příčin nehody a návrh okamžitých opatření;
pom. překl.

90

91

..

a dlouho hleděl před sebe do temného zrcadla za barovým pultem. To, co tam viděl, se mu vůbec nelíbilo.

Bylo už po půlnoci, když se Steve objevil v hale. Mark rychle vstal a spěchal za ním, aby mu neujel výtahem.

"Steve, chci si s tebou promluvit. Čekám tady na tebe. Kde jsi byl?" "U Dana." Ve Stevově tváři se objevilo napětí.

"Pak jsem jen tak chodil." Měl vpadlé oči a únavou mu pošukávala víčka.

„Mám toho už dnes dost, Marku. Nemohlo by to počkat?" Mark zavrtěl hlavou. "Konečně mi došlo, co se s tebou děje.

Kdybys se tak nehonil za jinými věcmi, musel bych na to přijít už dříve." Steve čekal, co bude následovat.

Ty t'v také v'?"

"o mas, ze.

Steve se rozhlédl kolem. "Tady o tom mluvit nebudeme." "Tak pojďme ke mně do pokoje." Jeli výtahem ve společnosti požívkující blondýny a jejího bělovlasého společníka, který bylo generaci starší a víc než o hlavu menší než ona. Muž na ně vrhl triumfální úsměv.

Steve se v pokoji postavil k oknu a hleděl na světla hlavní třídy.

"Tak co, že mám pravdu?" řekl Mark. "Máš tytéž problémy jako Dan." Steve zaváhal, ale pak přikývl.

"Jak je to zlé?" „Nevím. V každém případě ne tak jako u Dana. Chodím po svých... alespoň zatím." "Je to vážné?" „Asi ano." Odmlčel se. "Vlastně nevím." „A co říkal lékař? Byl jsi s tím snad u lékaře, ne?" "U svého soukromého." Bylo vidět, že se snaží potlačit slzy.

"K vojenským doktorům jsem s tím jít nemohl, to je ti jasné." „A co? Co ti řekl?" „Není si jistý, ale řekl, že to může souviset s mým pobytem v Zálivu." "Takže neřekl, že je to syndrom války v Zálivu?" „Ne, to neřekl, ale..." Steve se odmlčel a hleděl z okna.

„z čeho tedy usuzuješ, že máš totéž, co Dan? Může se tak přece projevovat spoustajiných nemocí... normálně léčitelných." Steve zavrtěl hlavou. Odstoupil od okna a vyhrnul si košili.

Přes břicho se mu táhla řada malých nafialovělých skvrn velikosti pětipence. Jedna nebo dvě měly na povrchu další bělavé skvrny. "Dan říkal, že u něho to začalo úplně stejně." Mark k němu přistoupil a objal ho. „Proč jsi mi to neřekl? Proč jsi něco neřekl dříve?" "Já..." Přestože byli sami, sklopil Steve oči. "Nechtěl jsem, aby to kdokoliv věděl. Pokud by vyšlo najevo, že jsem nemocný, zakázali by mi létat." "Steve, jestli jsi opravdu nemocný, měl by ses létání sám vzdát. Nejsi závozník v dodávkovém autě." "To nejde." V jeho hlase zazněl prosebný tón. "Teď si nemohu dovolit ztratit práci. Čekáme dítě. Co bych dělal?"

"Pořád bys mohl být na zemi... někde v kanceláři." Ještě nedomluvil, už si uvědomil, jak prázdná jsou jeho slova. Věděl, že pokud Steva shledají natolik nemocného, že by nemohl létat, vyřadí ho z armády úplně. Pohlédl do Stevovy ztrápené tváře. "Podívej, i kdyby došlo k nejhoršímu, přežiješ to - všichni tři to přežijete. V každém případě bys měl od Air Force výslužné a naděje na slušnou práci, i když by to nebylo z kategorie Top Gun." Steve chtěl něco říct, ale Mark ho gestem zarazil. „Kdyby ses zabil při pádu tornáda, nemohl bys svou rodinu podporovat vůbec. Proboha, vzpomeň si na Bobbyho. Nejdůležitější je, abys byl zase zdravý. Teprve pak si můžeš dělat starosti, čím se budeš živit." Steve si

hryzal spodní ret.

„Ale je tu ještě něco jiného, že?“ Přikývl. „Naše dítě.“ „Cože? Jenny má nějaké potíže?“ „Ne. Alespoň o nich nevím. Ale slyšel jsi, co se říká...“ Steve teď mluvil tak potichu, že se Mark musel snažit, aby mu rozuměl.

„zatím nemá jediný důvod dělat paniku, že dítěti něco bude.

Tyhle obavy cítí každý. Každého rodiče napadá, co všechno by se jeho dítěti mohlo stát. Uvidíš, že bude v pořádku.“

92

93

Steve roztržitě přikývl. Nastalo delší ticho. Pak Steve zvedl hlavu a pohlédl Markovi do očí. „Prosím tě, neříkej o tom nikomu.“ „Nemůžeš létat, jako by se nic nedělo, když nejsi stoprocentně v pořádku.“ Steve chtěl něco namítnout, ale Mark ho přerušil.

„Na tvé práci závisí životy spousty lidí, ne pouze můj.“ Viděl, že sebou trhl. „Nemluvím o tom, co se stalo včera. Víš stejně dobře jako já, že se Bobby zabil vlastní vinou.“ Steve chvíli hleděl do země, pak došel ke dveřím a zmizel na chodbě.

Steve, který se už začínal uvolňovat, opět nasadil napjatý výraz. „Ano, šéfe?“ „Jak to, že jste neviděl Bobbyho letoun?“ „Já... já, hm...“ „Viděl ho,“ ozval se Mark.

„Z hlasového záznamu to ale není zřejmé. První varovný výkřik přišel od pilota, ne od navigátora, u něhož se očekává větší přehled o vzdušné situaci v bezprostředním okolí letounu.“ Steve se v tu chvíli soustředil na obrazovku, šéfe, to je všechno. Bobby se objevil náhle z bočního kaňonu. Jeho letoun nebylo do posledního okamžiku vidět, protože byl skryt za skalní stěnou.

Byla to náhoda, že jsem ho uviděl právě já.“ „Opravdu to tak bylo?“ Edwards napjatě hleděl na Steva.

„Hm... ano. Bylo.“ Edwards nechal chvíli působit ticho a teprve pak znovu promluvil. „Teď už to nechám být, Steve, ale vezměte to jako lekci.

Nejde jen o to, co se stalo včera. Byl jste vždy nejlepším navigátorem u eskadry - nebo spíš býval. To už teď neplatí.“

Odměřeně na něho pohlédl, ale po chvíli se jeho tvář roztáhla do úsměvu. „No dobře, dejte si spolu pár piv a pak se s čistou hlavou vraťte ke své práci. Za dva týdny letíme do Kuvajtu a já potřebuju, aby se každý z vás plně soustředil na to, co nás tam čeká.“ „Díky, že jsi mi pomohl,“ řekl Steve, když se chodbou vraceli k místnosti pro osádky. Kousl se do rtu a ohlédl se zpět k Edwardsově kanceláři. „Zdálo se ti, že to byla z jeho strany poslední výstraha?“ „Ani ne. Spíš promluvení do duše.“ Mark se zastavil. „Ale jednou s tím budeš muset vyjít na světlo.“ Steve neodpověděl.

„Myslím s tím, o čem jsme mluvili včera večer. Nechci s tebou letět, dokud se nezačneš léčit a nevyřešíš si své problémy.

A nedovolím nikomu jinému.“ Steve ho přerušil. „Na tom stejně nezáleží. Po návratu mě čeká pravidelná roční prohlídka a víš dobře, že u ní neprojdou.“ Oba si vzájemně hleděli do očí. .

„Tak jim to alespoň řekni sám, aby si nemysleli, že jsi to chtěl skrývat.“ Než stačil Steve odpovědět, objevil se na chodbě Edwards.

Mark ráno chvíli váhal, ale pak se přece jen odvážil vstoupit do místnosti pro osádky. Atmosféra tam zůstávala stejně mrazivá jako falklandská zima. Napjaté ticho ještě víc ztěžkovalo, když letmo zahlédl Stevovu bledou, do sebe uzavřenou tvář, třebaže Steve opět zmizel dříve, než ho Mark stačil oslovit. Seděl tedy sám nad šálkem kávy, dokud se neobjevil velitel eskadry.

„Marku, na slovíčko, prosím.“ James Edwards ho vedl do své kanceláře, kde už seděl Steve.

Oba, Mark i Steve, si dávali záležet, aby se jejich pohledy nesetkaly. Edwards obešel stůl a posadil se.

Chvilí si jen pohrával s perem, pak k nim zvedl oči. „Chtěl bych vám říct dvě věci. Osmačtyřicetihodinový signál týkající se Bobbyho havárie konstatuje chybu pilotáže.“ Na Stevově tváři se mihl výraz ulehčení, ale Edwards mu odpověděl chladným pohledem. „Přesto musím konstatovat, že vaše chování - myslím tím vaše dohadování při bojovém letu - bylo trestuhodné. Pouze zásluhou obrovského štěstí nedošlo k dvojnásobné tragédii. Pokud se to stane ještě jednou, už vám to tolerovat nebudu. Jestliže si nedokážete své rozpory vyřešit na zemi, pak jeden z vás nebo nejlépe oba budete muset od eskadry odejít.“ Mark zachoval klid, ale Steve vypadal, jako by byl na pokraji zhroutení. Začal něco říkat, ale Edwards ho gestem zarazil.

„Nezajímá mě, co bylo, jak bylo, proč bylo. Máte na vybranou: buď si své rozpory vyřešíte, nebo odejdete.“ Opět pohlédl z jednoho na druhého a dodal poněkud smířlivějším tónem.

„Doufám, že si zvolíte to první, protože bych vás nerad ztratil jednoho i druhého.“ Pak pohlédl na Steva. „Ještě jedna věc.“

94

95

II - _ _

„Steve, právě mi volali z Coldchurchu. Jenny převezli do nemocnice. Prý už bude rodit.“ Steve zbledl jako stěna. „Ale vždyť má termín až za dva měsíce.“ Edwards mu položil ruku na rameno, aby ho uklidnil. „Jde zřejmě o planý poplach, ale stejně vás pošlu domů - pro všechny případy. Dnes už žádný vojenský spoj neletí, takže pro vás zajišťujeme místo v civilním letadle. Musíte sebou hodit, odlétá asi za hodinu. Venku na vás čeká auto. Vezměte si jen kartáček na zuby, zbývající věci vám nechám zabalit a pošlu je za vámi.“ Mark chytil Steva za paži. „Neměj strach, všechno bude dobré... Jenny i dítě.“ „Já vím.“ Steve sebral sílu k úsměvu. „A Marku? To, o čem jsme mluvili... Udělám to.“ Mark za ním hleděl, jak ve spěchu odchází.

Edwards stále zůstával. „Máte pocit, že je tu něco, co bych měl vědět?“ Mark zavrtěl hlavou. „Mám jen pocit, že je tu něco, co bych měl vědět já.“ „Jestli se Stevem není něco v pořádku, je vaší povinností mi to říct. Loajalita vůči příteli je chvályhodná věc, ale mým prvořadým zájmem je bezpečnost všech příslušníků eskadry. A to by mělo být i prvořadé

pro vás." Mark zachytil jeho pohled, ale stále mlčel. Po chvilce čekání Edwards odešel.

Mark odjel autobusem do Las Vegas a téměř dvě hodiny bloumal po ulicích. Potom se vrátil do hotelu pro kameru, aby se pokusil uklidnit důvěrně známými rituály fotografování. Když ji však vytahoval ze stolu, zarazil se, chvíli ji potěžkal v ruce a pak odložil na postel. Nakonec sáhl po telefonu.

hle je opravdový podnik, ne nějaká putyka pro turisty. Vede ho pravý Texasan. Nejlepší steak:y na západ od Pecosu." Smutně se usmála. „Alespoň tak mi to říkal Dan." Objednala mu pítí, ale dočkala se jen toho, že seděl se zaťatými zuby a zíral do sklenky. Chvilí ho nechala, ale když se ticho prodlužovalo, ozvala se. "Pochybuju, že právě tam najdete odpověď na své problémy." Rozpačitě na ni pohlédla a odstrčil sklenku stranou.

"Tak proč jste se se mnou chtěl setkat?" Sklopil oči. „Potřebuji s někým mluvit. Nevím, na koho jiného bych se měl obrátit." „A co Steve? Copak v takových chvílích se člověk neobrací na nejbližšího přítele?" "Můj problém je právě Steve." „Ale proč o něm chcete mluvit se mnou? Vždyť o mně nic nevíte. Jsem pro vás neznámý člověk." „Ano, jste pro mě neznámý člověk, ale máte bratra, který je stejně postižený jako můj nejlepší přítel." Čekala, co řekne dál. Zvedl oči a pohlédla na ni. "Víte, že Steve je na tom podobně jako Dan?" Její oči se rozšířily. Naklonila se, aby ho vzala za ruku. "Ne.

Dan nikdy nic takového neřekl. Jste si tím jistý?" "Ukázal mi skvrny na břiše. Tytéž, jaké má Dan." Seděla bez hnutí se staženým obočím. "To jste zjistil teprve teď?" Pomalu přikývl. „Měl jsem na to přijít dávno. Jednou nebo dvakrát se o tom se mnou pokusil mluvit, ale já jsem nikdy neměl čas. Kdybych se o něho alespoň trochu zajímal, mohl jsem zachránit život dvěma lidem." "Jak to myslíte?" „Bobby - ten opilý mladík, který se nám cpal ke stolu, když jsme spolu seděli ve Starlight Baru - se druhý den ráno zabil.

I se svým navigátorem." „Panebože!" "Pamatujete se, jak jsem ho od našeho stolu vyhodil? Ráno jsme se pak ještě pohádali a oba jsme šli do vzduchu víc soustředění na to, jakou máme jeden na druhého zlost, než na pilotáž.

Taxík zastavil na Decatur Boulevardu před nízkou dlouhou budovou stylizovanou jako saloon z divokého západu. Dokonce tam bylo i zábradlí k uvazování koní. Neon, na lasvegaské poměry docela nenápadný, oznamoval: The Lone Star Bar & Grill.

. Mark vešel dovnitř a zamžoural do šera. Teprve po několika vteřinách uviděl Natalii sedící u stolu v rohu.

"Už jsem objednala," přivítala ho. "Skutečně máte hlad? To-

96

97

- - -

Poslední slova, která jsme si řekli, byla nepřátelská. To se už nedá napravit." Číšník přinesl Natalii steak, ale ani se ho nedotkla a dál upírala pohled na Markovu tvář. "Jak se to stalo?" „Potom, co jsme se málem srazili v úzkých soutěskách, ztratil Bobby orientaci a naletěl do skalní stěny. Steve ho uviděl, až už bylo pozdě." "Byla to _" Zaváhala. "Byla to Stevova chyba?" „Pokud ano, tak jen malá. Bobby si to zavinil sám." „A mohou to klást Stevovi za vinu?" Pozoroval, jak v jeho sklence stoupají bublinky. "Ne. U výslechu jsem ho kryl. Stejně se už asi do kokpitu nevrátí. Příští týden ho čeká každoroční zdravotní prohlídka a on si myslí, že už jí neprojde." Opět se odmlčel. "Chtěl bych mu nějak pomoci, Natalie. Nechci se dívat, jak to s ním půjde z kopce a skončí jako Dan." Zarazil se a zahanbeně zrudl. "Omlouvám se, nechtěl jsem _" Zvedla ruku. "To je v pořádku, opravdu. Pokračujte." "Od okamžiku, kdy jsem pochopil, že je nemocný, nemyslím na nic jiného a vždy přitom cítím vinu." Chtěla něco říct, ale on si pospíšil a pokračoval. „znám ho od chvíle, co jsem vstoupil do Air Force. Všim jsme prošli společně - základním výcvikem, důstojnickou školou, dokonce nás přidělili ke stejné eskadře.

Vždycky jsem se na něho mohl spolehnout, je to můj nejlepší přítel, a teď, když mě potřebuje, ho mám nechat padnout? Ve vězení v Iráku byl on ten silný a odhodlaný. On mi dodával odvalu, když jsem byl na pokraji zhroucení." Zhluboka si povzdychl.

„Když jsem se nakonec po mučení zlomil, řekl mi, že on dopadl stejně, že se už sesypal přede mnou. Později po našem propuštění jsem zjistil, že mi lhal, abych neměl pocit, že jsem jediný. Při bombardování našeho vězení mi zachránil život. Spadly mi na nohu těžké železné dveře. Iráčané vybombardované vězení v panice opouštěli a určitě by mě tam nechali zemřít, ale Steve, který byl zbitý a celé týdny hladověl, dveře zvedl, aby mě mohli vytáhnout." Hlas se mu zlomil a musel si otřít oči. „Byli jsme ve stejném vězení, přežili jsme stejné nálety, jedli jsme stejné jídlo, dýchali jsme stejný vzduch, přesto on onemocněl, a já ne. On mi zachránil život, a já jsem mu nedokázal být ani pořádným kamarádem.

Občas jsem s ním zašel na pivo, ale když mě opravdu potřeboval, nemyslel jsem na nic jiného, než jak vyhrát nějakou pitomou cenu a být povýšen." Zvedl k ní oči.

Usmála se na něho a stiskla mu ruku. „Kde je teď?" „Na cestě do Anglie. Jeho žena rodí - o dva měsíce dříve, než měla." „Panebože." "Tohle pro něho nebyl dobrý týden." Povzdychl si. "Navíc se bojí, aby dítě nemělo nějaký defekt." Její výraz se změnil.

"Co se stalo?" zeptal se.

Chvilí uvažovala.

„Můžete se na nějakou dobu vzdálit od své eskadry?" "Pokud bych to ohlásil, neměly by s tím být žádné problémy."

"Dobře. Pak se mnou pojedte do Los Angeles."

98

99

L

l(apito {a šestá

„Bohužel, nejste originální. Tohle už vymyslel někdo před vámi." Zrychlila, aby předjela auto s kempinkovým přívěsem,

ale poté, co se podívala do zpětného zrcátka, znovu zpomalila. Všiml si, že se její výraz změnil.

"Co je?" „Možná nic. Jen jsem měla dojem, že nás kdosi sleduje." Mark se otočil. "Ti v tom dodgi?" Za lesknoucím se předním sklem vozu jedoucího za nimi zahlédl dva muže s rameny jako vrata. Oba měli brýle proti slunci.

„Proč by nás měli sledovat. Vypadají spíš, jako by jeli na výroční schůzi mafie." Usmála se, ale zůstávala ve střehu. "V poslední době jsem si v Bagdádu nenadělala moc přátel." "Neříkejte, že nás v tom autě sleduje Saddám." "Máte pravdu. Asi už podléhám paranoidní psychóze." Přesto co chvíli pohlédla do zpětného zrcátka.

"Řekněte mi o celé věci něco víc. Co Iráčané dělají, když se jim do všeho strkáte nos?" „Přesně to, co se dá očekávat." Pokrčila rameny. "Je to pokaždé stejné. Když se nějak dopídí, kam máme namířeno, zpravidla nenajdeme nic než prázdné budovy a hory popela ze spálené dokumentace. Ale i když se nás snaží odposlouchávat, naše bezpečnostní služba jim toho mnoho nedovolí a ve většině případů se nám podaří přijet na kontrolované místo, aniž o nás vědí. Při poslední inspekci v místě, které se jmenuje Multhana, jsme se zmocnili spousty dokumentace, jenže oni nás tam zadrželi a nechtěli nám dovolit, abychom si ji odvezli. Přivolali si vojenské posily, a dokonce autobusy přivezli dav demonstrantů." „A co se dělo potom?" „Zůstali jsme na místě. Po několika hodinách, kdy velení amerických sil pohrozilo irácké straně raketovými útoky, se sebrali o odjeli. Už jsme ale zažili horší situaci - na jiném místě zadrželi člena našeho týmu a propustili ho až po čtyřech dnech." "Proč ho zadržovali?"

"Kvůli dokumentaci o jejich programu vývoje jaderných zbraní. Zjistili jsme, že na stát, který neprovozuje žádné atomové elektrárny, shromažďují podezřelé množství štěpného materiálu.

O pár hodin později zastavila před jeho hotelem, kde už na ni čekal. Hodil svůj vak na zadní sedadlo a posadil se vedle ní. Podívala se na jeho objemné zavazadlo a povytáhla obočí. „Nemám v úmyslu dělat fotografické zastávky." Zavrtěl hlavou. "Mám tam jen věci na převlečení." Vyjeli z města po mezistátní číslo 95 a zamířili k vzdálené linii hor chvějící se v horkém vzduchu. Mark cítil, že jeho nálada se pomalu zlepšuje. Kolem ubíhala pouštní krajina vybělená sluncem. Na všechny strany se táhla nedohledná pláň šedá jako olovo, řídké porostlá křovisky a zaprášenými kaktusy vzpínajícími své pahýly k rozžhavené obloze.

Občas mijeli vraky aut, jejichž odklopené kryty motorů z dálky připomínaly rozevřenou krokodýlí tlamu. Vraků v suchém vzduchu téměř nerezivěly, zato lak jejich karoserií působením slunce a větru zmatněl do téhož šedého odstínu, který vládl v celé okolní poušti. Auta byla odstrojena ze všeho, co se dalo použít - chyběly jim dveře, kola, motor, dokonce i sedadla - a pokud v některém zbylo sklo v oknech, zely v něm díry po kulkách. Natalie si všimla jeho pohledu. "Neznepokojujte se, to jen mladíci, kteří si hrají na kovboje, tady cvičí střelbu." „Abych se přiznal, mnohem víc jsem znepokojen vaší jízdou." Usmála se a sešlápla plynový pedál ještě o trochu víc k podlaze.

Projížděli kolem vraku obytného automobilu ležícího na boku v prachu, z jehož rozbitého okna povlával zbytek potřhané záclonky. O kus dál vedle jakési nedokončené stavby ležely trosky převráceného a opuštěného těžebního zařízení.

„Bulvár zhroutených snů," poznamenal Mark.

100

101

~-

Irácký jaderný program nám však nedělá největší starosti, protože důkazy o něm se dají obtížně tajit. Jiné to je s chemickými a biologickými zbraněmi.

Myslím, že oběma nám je jasné, že ať je Saddám jakýkoliv, spojenci nemají nejmenší zájem zbavit se ho úplně. Hraje pro ně důležitou roli při udržování rovnováhy na Středním východě.

Chtějí, aby byl silný, ovšem ne tak silný, aby byl schopen vyvolat další válku nebo zaútočit na Izrael. Proto se soustředíme na zbraně hromadného ničení, ale o jeho konvenční zbraně se nezajímáme." Opět pohlédla do zpětného zrcátka. Mark se otočil, ale výhled na silnici za nimi mu blokovalo nákladní auto.

"Takže takhle se věci mají," pokračovala. "Jakmile něco vy_ pátráme, můžeme udělat jediné to, že nalezený materiál zničíme.

Tímto způsobem jsme už zlikvidovali většinu Saddámových továren na výrobu zbraní hromadného ničení, ale ještě to není všechno - máme informace, že například v As Salmanu se nachází velký, velice podezřelý komplex. Je v poušti na jihu Iráku, přibližně ve stejné vzdálenosti od hranice s Kuvajtem i Saúdskou Arábií," dodala, když si všimla, že mu název místa nic neříká.

"Chystáme se tam příští týden." Její výraz ztvrdl. "Doufám, že to nebude stejné jako v Multhaně. Nedovedete si představit, jak děsivé věci jsme objevili." U Barstowu opustili poušť a začali stoupat do hor. Než se dostali na hřeben, ponořilo se již slunce do Pacifiku. Vzduch byl ostrý a čistý, ale nad celou pobřežní kotlinou otevírající se dole pod nimi visel hustý hnědý příkrov smogu.

"To je síla," poznamenal Mark.

Úkosem na něho pohlédla. "Jen se moc nedělejte. To, co jsem před pár týdny dýchala v Londýně, nebyl zrovna alpský vzduch." "Jezdíte do Londýna často?" Okamžitě si uvědomil, že v jeho hlase zazněla až příliš velká dychtivost, a rozpačitě se zarazil.

Pousmála se. "Občas." Vybočila doleva, aby předjela nákladní auto, a přišlápla plynový pedál. Klesali dlouhým táhlým sjezdem k Los Angeles. Před nimi zářila nekonečná síť ulic vyznačených nepatrnými body pouličních světel, takže to dělalo dojem, jako by se blížili k přistání najakémsi obrovském letišti.

Natalie mířila na sever k Hollywoods Hills. Bylo zřejmé, že se

v městě vyzná, protože se spleť ulic a křižovatek proplétala s obdivuhodnou jistotou.

„Nejedeme na Beverly Hills?" Zavrtěla hlavou. „Dokonce ani ne do Burbanku. Pojedeme pár mil podél pobřeží." Mark chvíli čekal, ale bližšího vysvětlení se nedočkal.

Ve Ventuře odbočili z dálnice a vjeli do jakési ulice lemované domy v latinskoamerickém stylu.

Natalie zastavila a vypnula motor. „Žije tady jeden člověk, s nímž bych vás ráda seznámila. Jmenuje se Michael Ringwald a byl s osmdesátým druhým leteckým plukem v Zálivu.“ „A co dělá teď?“ „Vede asociaci postižených syndromem války v Zálivu... třebaže to je společnost pouze dočasné působnosti.“ Zatvářila se ironicky.

„Promiňte, že se ptám... byli - nebo ještě jste si nějak... blízcí?“ „Máte na mysli milenecký vztah? Ne. Jsme pouze přátelé.“ „Omlouvám se, nechtěl jsem strkat nos do vašeho soukromí, po tom mi nic není. Chtěl jsem jen...“ Zmlkl, protože nevěděl, co říct.

„Nic se nestalo, opravdu.“ Hleděla na něho, jako by uvažovala, jak pokračovat. „Měl přesně tytéž příznaky jako Dan, to byl hlavní důvod, proč jsem s ním navázala kontakt. Jsem ráda, že jsem to udělala, Michael je totiž výborný člověk.

Ovšem nedělejte si příliš velké naděje - podobně jako vy nebo já nemá ponětí, co mu vlastně je. Navíc ještě má -“ Zarazila se a zavrtěla hlavou. „Ale on vám to řekne sám.“ Michael Ringwald je přivítal ve dveřích a s Natalií se objal. Byl to muž podsadité postavy, přesto si Mark všiml jistých známek tělesné ochablosti. Jeho plet' byla voskově bledá a oči měl hluboko zapadlé v unavené vráscitě tváři. Na jeho lysé hlavě se sveřepě drželo několik chomáčů vlasů. „Tak tohle je Mark, že?

Jsem rád, že jste přijel.“ Zavedl je do obývacího pokoje. V rohu pomrkávala televize puštěná bez zvuku a na okenní římse se olizovala kočka. Na stole, na židlích, a dokonce i na zemi se povalovaly stohy papírů.

„Mám spoustu práce a zbývá mi na ni málo času,“ řekl Michael.

102

103

„Nonnálně mi tady v tom pomáhá udržovat pořádek Becky, ale před pár dny odjela se Sharon na návštěvu ke svým rodičům.“ Udělal Markovi místo na oděné pohovce a přitáhl si křeslo. Když si sedal, něco mu pod košilí zašustilo.

Mark uhnul před jeho pohledem.

„Pytlík, do kterého mám vyvedené tlusté střevo,“ řekl Michael. „Další věc, za kterou mohu děkovat Zálivu. Nevšímejte si toho. Mě to do rozpaků neuvádí - pokud to ovšem nepřetéká.“ Usmál se na Marka širokým úsměvem. „A teď mi něco povězte o svém příteli. Řekněte mi všechno - kde v Zálivu sloužil, jaké tam dostal injekce a hlavně jaké se u něho nyní projevují příznaky.“ Během Markova líčení seděla Natalie mlčky, napjatě poslouchala a po celou dobu se téměř nepohnula. Michael ani na okamžik nespustil pohled z Markovy tváře. Několikrát mu položil stručnou otázku a čas od času přimhouřil oči, jako by se díval proti slunci.

Mark se odmlčel a po chvíli pokračoval. „Steve má samozřejmě strach o sebe, ale ještě víc se bojí o dítě, které se má jeho ženě narodit. Ostatně, možná už je v tuto chvíli na světě. Já...“ Hlas se mu zachvěl a zmlkl.

Michael sklopil oči a dlouho hleděl na své ruce. Pak vstal, zavřel okno a zůstal stát obrácený zády do místnosti.

Když se otočil zpátky, byl už jeho výraz klidný a vyrovnaný.

„Mojí dcerce Sharon je šest let. Je jako ostatní děti - pěkná, bystrá a zvědavá, zkrátka vypadá jako nonnální, šťastné dítě. Stejně tak její nejlepší kamarádi Sherry a Luke. Když si však spolu hrají, jejich panenky jsou pořád nemocné a umírají. Pak jim vždy vystrojí pohřeb a zpívají přítom písni iako na skutečném pohřbu.

Všechny tři děti měly mladší bratry. Říkám měly, protože je už nemají. Když Sharon uvidí kočárek s malým dítětem, jde vždy k němu a řekne „To je krásný chlapeček. A kdy umře?“ Mark seděl jako zkamenělý. Michael před ním přecházel sem a tam.

„Sharon se narodila 16. ledna 1991 v tu noc, kdy začala válka v Zálivu. Já jsem se vrátil v květnu a krátce nato jsme se začali snažit o další dítě.

Pokaždé, když jsme se milovali, měla Becky pocity pálení.

Později o tom mluvila s ženami ostatních letců a zjistila, že mají stejnou zkušenost. Říkali jsme tomu ‚ohnivá palba‘ - tenkrát jsme se tomu ještě dokázali smát. Když mě spenna přišlo do styku s mou vlastní ktiží, objevily se mi na tom místě později svědivé puchýřky. Znovu a znovu jsme navštěvovali lékaře, ale ti nám to nedokázali vysvětlit.

V prosinci měla Becky první potrat. Byla v tu dobu tři měsíce v jiném stavu. Vzpomínám si, jak jsem si tenkrát říkal, že to se občas stává. V únoru v devadesátém druhém otěhotněla znovu.

V tu dobu už jsme prožívali úzkost, jak to dopadne tentokrát, a ptali jsme se našeho civilního lékaře, jestli jsou známy nějaké zdravotní problémy související s válkou v Zálivu. On se nám však jen smál a tvrdil, že pokud by se takové problémy opravdu vyskytly, dověděli by se o nich lékaři od ministerstva obrany nebo z lékařských časopisů. Za tři týdny Becky potratila znovu.

V následujících dvou měsících postihly Becky těžké deprese.

Byla pořád unavená, neustále trpěla infekcemi a rtiznými bolestmi. Pak se začalo zdát, že už je to s ní lepší. Rozhodli jsme se, že se pokusíme o dítě dotřetice. Becky tedy opět otěhotněla, ale pět měsíců měla krvácení a dva týdny strávila v nemocnici.

Nakonec se jí podařilo dítě porodit, i když bylo o dva měsíce nedonošené. Byl to chlapeček a dali jsme mu jméno Barry. Od narození trpěl chorobou, která se jmenuje Goldenhartiv syndrom.

Během prvních dvanácti týdnů, kdy podstoupil sedm operací, jsme vyčerpali celoživotní limit našeho zdravotního pojištění a další léčbu jsme už museli platit. Pamatuji si, že na prvním účtu z nemocnice byla částka sto dvacet jeden tisíc sedm set čtyři dolary.

Po šesti měsících a dalších pěti operacích se zdálo, že se Barryho stav začíná zlepšovat. Byl na své matce víc závislý než Sharon v jeho věku, nepřibýval na váze tak jako ostatní děti, ale o to víc se potil. Říkali jsme si, že je to horkým létem.“ Michael se odmlčel a Mark bezmocně hleděl, jak bojuje se svými vzpomínkami.

„1. října ve tři hodiny ráno Becky zaslechla, že Barry v postýlce zakňoural. Vstala a začala ho houpat v náručí, ale Barry se

104

105

nehýbal. Dal jsem mu lék, ten však okamžitě zvrátil. Pak jsem uviděl, že se mu zavírají oči. Neusínal, jen se mu oči obracely pod víčka. Becky začala plakat.

Okamžitě jsem vzal auto a chtěli jsme s ním jet do nemocnice, ale ještě jsme ani nevyjeli z naší ulice, když Barry zachrčel a přestal dýchat. Hlava se mu zvrátila dopředu a já jsem věděl, že je mrtvý." Michael opět chvíli bojoval se slzami. "Už jsem se nedočkal, abych viděl, jak sedí a hraje si nebo jak chodí... žvatlá...

ale každý den na něho myslím." "Druhý den volal úřední lékař," ozvala se Natalie. "Při pitvě objevil defekt chlopně Barryho srdce. Byla v ní vrostlá vláknitá tkáň." Michael pouze přikývl a snažil se ovládnout. "Nejdříve jsme přičítali vinu sobě, ale po několika týdnech jsme se začali dovídat o dalších a dalších podobných případech. Jeden můj přítel, voják z Alabamy, mi zavolal, že u nich dvě mladé matky přišly o dítě podobným způsobem a ve třech rodinách v jejich sousedství došlo celkem k šesti potratům. Mezitím na naší základně potratily další dvě matky. Manželé všech těchto žen sloužili v Zálivu.

Bylo prokázáno, že muži vystavení vlivu toxických chemických látek mohou prostřednictvím svého spermatu předávat genetické mutace, přesto mi vojenští lékaři řekli, že počet případů narození mrtvých dětí nebo pozdějšího úmrtí těch, které se stačily narodit živé, není 'statisticky významný'." Odmlčel se a zůstal stát se zaťatými pěstmi.

„A nemohou mít pravdu? Opravdu to všechno nemůže být jen nějaká nešťastná souhra náhod?“ zeptal se Mark. Michael zvedl hlavu. "Jeden epidemiolog mi řekl: 'Když bude na banketu sto lidí a jednomu z nich se později udělá špatně, je těžké určit příčinu jeho nevolnosti. Když však bude mít stejně potíže dvacet hostů, je nanejvýš pravděpodobné, že příčinu je třeba hledat v jídle, které bylo podáváno.' Statistika uvádí, že dvacet procent amerických vojáků po návratu z války onemocnělo nějakou nemocí a jejich ženy měly problémy s menstruací a potracely. Syndrom války v Zálivu skutečně existuje. A jeho příznaky jsou přenosné." „A co vlastně je jeho příčinou?“ Michael si utřel oči. "To nevím, Marku. Musíte o tom hovořit

s lékaři, biology, toxikology, epidemiology," usmál se na Natalii, "a dokonce i s biochemiky, ale ani potom nebudete mít jasno. Nikdo z nich není schopen identifikovat žádnou jednotlivou příčinu - a když na to přijde, vlastně ani žádný charakteristický soubor příznaků. Například já sám nevím o nikom, kdo by měl tytéž konkrétní příznaky jako já a Dan... a nyní ještě váš přítel. Ono by vlastně bylo přesnější nehovořit o syndromu války v Zálivu, ale o syndromech války v Zálivu - o stavech, které se projevují individuálně nebo v různých kombinacích." Všiml si Markova výrazu a zmínil tvrdost svých slov. „zdá se, že u nás ve Spojených státech už toho víme víc než v Británii - možná proto, že u nás bylo zaznamenáno mnohem víc případů. Vypadá to, že teď se pozornost tvrdě soustředila na malathion, aktivní složku v prostředku na hubení hmyzu, který byl rozprášen nad polovinou Saúdské Arábie kvůli vyhubení štěnic.

Vzpomínám si, jak to dělali. Přijeli se strojem, který vyráběl mlhu, a člověk po tom nemohl několik minut dýchat." „Ale proč onemocněli jen někteří, a druzí ne? Byli tomu přece vystaveni všichni." Michael už začínal vypadat unaveně.

"Takhle se to nedá brát.

Vzpomínáte si na thalidomid*)." Mark přikývl. "Jistě." "Pouze dvacetí procentům matek, které ho užívaly, se narodily znetvořené děti." Pokrčil rameny. "Malathion ovšem může být pouze jednou z mnoha příčin - nebo jejich kombinací. Vojáci v Zálivu byli vystaveni nejméně jednadvaceti toxickým látkám, z nichž každá mohla vyvolat genetické mutace a poškození budoucího dítěte. Mohly to být látky uvolňované do ovzduší při požárech ropných vrtů a při explozích protipancéřové munice nebo obsažené v tabletách NAPS**) případně injekcích, které vojáci dostávali. A nelze také vyloučit irácké chemické zbraně." "To myslíte vážně?" podivil se Mark.

Michael se chvíli díval na konce svých prstů, jako by zkoumal

*) Sedativum, po jehož užívání v těhotenství rodily některé matky znetvořené děti; pozn. překl.

**) Nerve Agent Pretreatment Sets = prostředek chránící před působením nervové paralytických bojových látek; pozn. překl.

10.6

107

příznaky své nemoci. "Proč ne? Kdo ví, k čemu tam tenkrát došlo?" Přistoupil ke stolu a vybral ze stohu papíru několik brožurek.

"Já jsem vám už řekl všechno, Marku. Dejte tady ty knížečky vašemu příteli, aby si o celém problému něco přečetl a necítil se tak izolovaný. Je v nich souhrn informací, které uvolnily armádní kruhy - nebo spíš byly nuceny uvolnit." Michael mu pohlédl zpřímá do očí. "Jediný způsob, jak se dobrat podstaty věci, je vynutit si na nich všechny informace. Oni vědí, že GWS existuje, mají však strach. Myslí jen na to, jak se vyhnout záplavě žádostí o odškodnění, která by následovala. Je to jako s bojovou látkou Orange ve Vietnamu. Jediná zbraň, kterou proti nim máme, je zákon o svobodě informací, a i ten nám umožňuje získat jen zlomek z toho, co bychom potřebovali vědět.

Jestliže chcete svému příteli opravdu pomoci, začněte pracovat na tom, abyste vaši vládu přinutili kápnout božskou a zveřejnit vše, co o GWS ví. A můžete být ujištěni, že toho ví mnohem víc, než zatím přiznala." Zápal vyzařující z jeho očí pohasl.

„A teď už mě budete muset omluvit. Jsem opravdu velmi unavený." Oba vyšli ven, beze slova nasedli do auta a vyjeli. Natalie hleděla strnule před sebe a hryzala si spodní ret.

Mark se ohlédl. Světlo v obývacím pokoji zhaslo a dům se ponořil do tmy. "Jsem rád, že jste mě s sebou vzala," řekl.

"Je to statečný muž." "Musí být statečný." Hlas se jí zadrhl. "Stejně jako Dan." Mark se natáhl a dotkl se její paže.

"Dan se z toho dostane, Natalie. Uvidíte." „Nedostane. Vím, že umírá. Nač předstírat, že tomu tak není?" Zařadila se do proudu vozidel a zamířila zpět k Los Angeles.

Mark mechanicky sledoval okolí, ale náhle zpozorněl. Do očí mu padla návěstní tabule před odbočkou. "Oxnard, odtud

přece pochází Luther Young -" Obrátil se na Natalii. "Toho bychom měli využít. Zkusme, jestli ho nenajdeme." Natalie přejela do odbočovacího pruhu, zatímco Mark sáhl dozadu do svého zavazadla a vytáhl odrbaný adresář. Prošel seznam válečných zajatců, ve kterém bylo černou čarou přeškrtnuto Razovo jméno, otočil stránku a řekl: "Tady to je. Oxnard, Ocean Street číslo jedenáct." "Já vím." Usmála se. "Youngovu adresu mi dal Dan. Co o něm víte?" "Jen to, že pracoval v těžářské branži. Ignoroval varování ambasády Spojených států, a když Iráčané vtrhli do Kuvajtu, padl jim do rukou. Odvezli ho na sever, aby ho mohli ještě s jinými využít jako lidského štítu. Hrozně ho zřídili. Luther byl mezi vězni jediný černoch, proto se k němu chovali hůř než k nám ostatním." "Vím, že jim uprchl, ale jak se mu to podařilo?" "Bylo to bezprostředně po bombardovacím náletu, při němž naše vězení dostalo přímý zásah. Luther se protáhl trhlinou ve zdi a utíkal přes poušť k našim." „A to se ho ani nepokoušeli chytit?" "Měli dost starostí, aby sehnali dohromady a odvezli nás ostatní. Koaliční vojska byla na dohled a sám jsem viděl, že Luther běžel přímo k nim." Ocean Street byla úzká strmá ulička lemovaná dvěma řadami šedivých domků pobitých na přední straně prkny. Když zastavovali, zahlédl Mark telefonní automat. "Sakra, zapomněl jsem se ohlásit." "Komu?" "Eskadře. Máme pohotovost pro odlet do Iráku." „I tady v Nellisu?" "Jistě." " ° chvíli později se vrátil. "Je to dobré. Není třeba měnit plán." Přešli na druhou stranu uličky a zaklepali na dveře jednoho z domků. Ozval se zuřivý štěkot a vzápětí jakýsi hlas psa okřikl. Muž, který jim otevřel, byl dosti sešlý věkem, měl svrastělou tvář a řídké šedivé vlasy. Mark o krok ustoupil. "Promiňte, hledáme dům Luthera Younga." Muž zpozorněl. „Ano, tady Luther bydlel." "On se odstěhoval?" "Je mrtvej." Muž na něho civěl. "Jsem Lutherův otec. Vy jste jeho známej?"

108

109

"Byl jsem s ním ve vězení v Iráku." Starý muž zaváhal, pak ale ustoupil stranou a uvolnil jim dveře. „Asi bude lepší, když půjdete dovnitř." Prošli úzkou předsíní do kuchyně. Venku na prašném dvorku si hrály děti se psem. Od stolu, kde krájela zeleninu, zvedla hlavu asi pětadvacetiletá žena a bez zájmu hleděla na Marka, až se představí. „Znal jsem Luthera jen krátce, ale jeho síla a odvaha nám pomáhaly přežít to nejhroší," řekl Mark. Starý muž sklonil hlavu. Žena se smutně usmála. "To je všechno, proč jste přišli?" Mark hledal slova. "Chtěl jsem se také zeptat - snad mi prominete - jak Luther zemřel." „Řekli nám, že ho zastřelili Iráčani, když se jim snažil utéct." Mark nedokázal skrýt své překvapení. Starý muž na něho pohlédl. "To jste asi nečekal, že?" „Abych se přiznal... ne." Odmlčel se. "Viděl jsem, že utekl do pouště. Měl jsem dojem, že se mu útěk podařil. Iráčané měli tolik práce s námi i sami se sebou, že po něm ani nestříleli. Když jsem ho viděl naposledy, byl už téměř v blízkosti linie spojeneckých vojsko." Lutherova žena vyhlédla na dvorek a zavřela zadní dveře. Pak se postavila před Marka - v ruce stále držela nůž, kterým krájela zeleninu. "Pane, chcete vědět, co si o tom všem myslím já? Myslím si, že ten parchant, ten hajzl tam někde pořád je a dobře si tam užívá. Určitě si řekl, proč by se měl vracet k ženě a třem dětem? Proč nevyužít příležitosti a nezmizet? Jestli ho někdy někde dopadnu, bylo by pro něj lepší, kdyby byl mrtvej. A kdyby nebyl, zaručuji vám, že by si přál, aby byl." Vrátila se ke stolu a znovu začala vztekle krájet zeleninu. Když odcházeli, ani nezvedla hlavu. Lutherův otec s nimi vyšel až na ulici. "Neberte vážně, co říkala. Má to zatraceně těžký." Pohlédl k domku. "Lutherovo tělo nikdy nenašli a já celý roky věřím a doufám v nemožný a modlím se, že nám ho jednou Bůh vrátí. Že ho tam někde v Iráku pořád drží. Ale teď už mě ty naděje moc nezbejvají." Mlčky dojeli na vrchol uličky. Na rohu postávali dva muži s mobilními telefony v rukou, jinak tam bylo pusto a prázdno. "Hlídku drogového klanu?" zeptal se Mark.

Natalie pokrčila rameny. "Nebo mākľeři, kteří si zjišťují uzavírací kursy." Když projížděli kolem řady zchátralých obchodů s těžkými ocelovými roletami, odlepil se od obrubníku černý vůz a zařadil se vedle nich. Mark stačil zaregistrovat pouze nezřetelnou bílou tvář a přikrčenou černou postavu. "Podívejte -" Natalie prudce zabrzdila a zařadila zpátečku. Z vedlejšího vozu vyšlehl záblesk a drhnutí převodů přehlušil výstřel. Mark ucítil na tváři závan od odražené kulky. V zlomku vteřiny si uvědomil, že přední sklo je prasklé. Práskly další výstřely. Instinktivně se přikrčil.

Přes čelní sklo zaslepené sítí prasklin nebylo téměř vidět, Natalie už však couvala na plný plyn dolů. Poslepu projela křižovatkou s Ocean Street a teprve za ní zabrala za ruční brzdu a smykem vůz otočila o sto osmdesát stupňů.

Ještě ve smyku prudce vyrazila dopředu. Přehnali se přes železniční přejezd a dál přes vrchol kopce.

Markovi divoce bušilo srdce. Ohlédl se. Natalie smýkala vozem ze strany na stranu, proplétala se temnými uličkami a hledala cestu k dálnici. Teprve když se ocitli v proudu aut mířících k jihu, uvolnila nohu na plynovém pedálu a nechala rychlost klesnout na padesát mil.

Pohlédla na Marka. "Jste v pořádku?" Přikývl. „A vy?" Chvěl se mu hlas, zatímco ji prozrazovaly pouze klouby zbělelé od toho, jak křečovitě svírala volant. "Co to, proboha, bylo? Střílečka z jedoucího auta?" Zasmála se. "Myslíte, že nás dva bílí chlapi sledovali v dodce z Las Vegas do Oxnardu, aby si na nás za jízdy zastříleli? To těžko, Marku." "Jak víte, že to byli oni? A proč by měl někdo zájem nás zabít?" "Ne nás, Marku, pouze mě. Říkala jsem vám, že tím, co děláme v Iráku, není každý nadšen." "Chcete říct, že vás sledují až sem?" zeptal se. Zdálo se mu to neuvěřitelné.

110

111

„A kdo jiný?" Minuli další výjezd z dálnice a stále mířili na jih k Los Angeles.

„Neměli bychom zastavit u nějaké policejní stanice?" zeptal se. "Čím později to uděláme, tím ti gangsteři získají víc času." "Na policii nemá smysl chodit. Co by mohla dělat? Vždyť bychom jim útočníky ani nedokázali popsat." „Ale přece je nemůžeme nechat jen tak ujet." V jejím pohledu se objevilo částečně pobavení, částečně netrpělivost. „A co tedy navrhuje? Zburcovat policejní oddíl a honit je v těch kopcích?" Po chvíli natáhla ruku a dotkla se jeho paže. "Promiňte, ale opravdu nemá smysl hlásit to policii. Věřte mi." Mark byl stále zmaten. "Jak myslíte. Ale co to auto?" Usmála se. "Je z pučkovny." Úkosem na ni pohlédl. „Kde jste se naučila takhle řídit? Pochybuju, že by součástí

přípravy specialistU UN bylo absolvování školy smykU." „Asi byste byl překvapen, co všechno jsem se musela u UN naučit." Opět pohlédla do zpětného zrcátka. "Takže co teď?" "Myslíte teď okamžitě? Nejlépe by bylo dát si něco ostrého pro uklidnění." Usmála se. "Myslela jsem, jak hodláte naložit s tím, co jste se dověděl od Mika?" Mark pozoroval palmy, které se kývaly jako duchové v šedé mlze táhnoucí se od moře. "V žádném případě nemíním Stevovi vyprávět o Michaelových dětech. Už tak nežije ničím jiným než strachem a obavami z toho, co bude. Všechno ostatní mu řeknu. A začnu u nás doma organizovat lidi, abychom se pokusili něco podniknout." "Povytáhla obočí. "To vám ale těžko vynese povýšení." "Teď zase hleděla zkoumavě ona na něho. "Marku, pokud se chcete v této věci opravdu hlouběji angažovat, znám v Anglii někoho, s kým byste si mohl promluvit." "Koho?" "Jmenuje se David Isaacs. Pracoval ve vašem výzkumném centru chemických zbraní v Porton Downu. Budu muset někde sehnat jeho telefonní číslo, protože od té doby, co jsem ho naposledy viděla, určitě změnil adresu." "Mohl bych na něho získat spojení v Porton Downu." "To by, myslím, nebylo nejlepší. Ostatně pokud vím, David z Porton Downu neodešel zrovna za nejšťastnějších okolností." "Jak jste se s ním seznámila?" "Před pár léty jsem v Portonu pracovala v rámci výměnné stáže." "Čeho se ta stáž týkala?" "TestU chemických prostředků a podobných záležitostí." Mark se naklonil dopředu. "A mohu se zeptat, na kom jste testy prováděli?" "Na britských vojácích." Viděla, jak se zatvářil, a dodala: "Samozřejmě na dobrovolnících." "Dobrovolnících?" „Ano. Chemické a biologické prostředky se běžně zkouší na lidech. Musel jste si přece všimnout vyhlášek, jsou vyvěšeny ve všech britských vojenských základnách: Ústav řízený ministerstvem obrany hledá dobrovolníky pro výzkum chemických a biologických prostředků. Tenkrát, když jsem tam byla, to znamenalo třicet liber denně navíc." "To platí pořád, ale netušil jsem, že hledají lidi, kteří by se nechali dobrovolně vystavit plísňení chemických bojových prostředků. Vždycky jsme si mysleli, že na nich zkouší vakcíny proti chřipce." Ušklíbl se. "Kwli třiceti libram si nechat strkat do jídla sajrajt, který způsobuje paralýzu nervové soustavy, to ani náhodou." "Pokrčila rameny. "Dávkování je velice nízké. V nejhorším případě potom cítíte neklid nebo krátkodobou nevolnost, i když musím přiznat, že se to ne vždy podaří uhlídat. Víím, že se tam stala i neštěstí. Jednou došlo ke zmatku a několik vojáků zemřelo, protože dostali desítkrát vyšší dávku, než je běžné." "To muselo přinést z hlediska výzkumu obzvlášť cenné poznatky." "Výzkum v Porton Downu je zaměřen na záchranu lidských životů, na vývoj vakcín, které by plísňily proti účinkům chemických a biologických zbraní. Alespoň takový je teoretický záměr."

112

113

Odmklčela se. "Takže kde vás mám vysadit?" Všimla si jeho zklamaného výrazu. "Je mi líto, ale musím dnes na rodinnou večeři. Kdybych vás vzala s sebou, k smrti byste se nudil a moji rodiče by si mysleli, že se chystám vdávat." "Nevím, co by bylo horší," poznamenal. Chvilu uvažoval.

„Dobře, vrátím se do Vegas. Můžete mě vysadit někde na autobusové zastávce?" "Pilot, a bude cestovat autobusem?" "Odkaziva jsem toužil svězt se linkou společnosti Greyhound." "V tom případě vás čeká kruté zklamání. Připravte se, že budete cestovat ve společnosti pobudů, opilců, psychopatů a vrahů." "Výborně," řekl Mark. "Pak se to nebude nijak moc lišit od noci strávené s eskadrou někde v baru." Zastavila u autobusového nádraží společnosti Greyhound. Otočil se k ní a dotkl se její paže. "Myslíte, že už vám nic nehrozí?" Přikývla. "Viděl jste sám, že jsme je setřásli." Pátravě na ni pohlédl.

"Nemějte o mě obavy, ostatně nezdržím se tady dlouho. Příští týden letíme do Londýna na konferenci. Budeme tam i po vašem návratu z Iráku. Možná vám zavolám." Naklonila se k němu a dotkla se rty jeho úst.

Cestou k pokladně se přistihl, že si pohvizduje.

Během stoupání k Pobřežnímu pásmu začal podřimovat. Probudily ho až vzrušené hlasy kolem. Pohlédl ven. Právě projížděli nejvyšším bodem průsmyku přes Spring Mountains a v dálce se objevila zář lasvegaských neonů. Vrhł melancholický pohled směrem ke kaňonu Red Rock a opět klesl do sedadla.

Sotva autobus zastavil, všichni cestující se rychle vyhrnuli ven. Byly dvě hodiny ráno, ale město, v němž na čase nezáleželo, nejevilo žádné známky zpomalování tempa svého horečného ruchu. Mark beze spěchu vystoupil a zamířil za ostatními. U vý_ chodu z nádraží se zastavil před zastávkou, poslední zastávkou pro mnohé, kteří Las Vegas opouštěli. I zde bylo samozřejmě otevřeno čtyřicet hodin denně. Ze zastávkou právě vyšla žena, jejíž tvář měla v nelitostném světle neonů popelavě šedou barvu.

Mark pohlédl oknem dovnitř. Pulty místnosti byly plné hodi-nek, šperků a neuvěřitelného množství zlatých snubních prstenů.

Nikdo z Markových spolucestujících nevěnoval tomuto obchůdku sebemenší pozornost, všichni spěchali dál přitahováni třpytivými světly nikdy nesplněných příslibů.

Natalie zamířila přímo k půjčovně aut, aby vyměnila poškozený vůz za nějakou nenápadnou limuzínu. Muž u přepážky neměl nejmenší chuť spěchat s vyplňování papírů a trvalo mu deset minut, než pracně sepsal rozsah poškození čelního skla a ~aroserie.

Další zpoždění způsobila Natalie tím, že se ho snažila přemluvit, aby přijal platbu v hotovosti. "V Las Vegas se přece dá platit hotově," namítala.

"Tak ten vůz vraťte v Las Vegas. To je mafiánské město, tam hotové peníze milují, nikdo je neodmítne. Jenže tady jsme v Los Angeles, u nás se neplatí hotově, ale kreditními kartami." „Americké dolary se berou všude, od Mexika až po Mongolsko. Chcete snad říct, že jediný stát na světě, kde jimi nemohu zaplatit, jsou Spojené státy?" "Podívejte se, dámo, když někdo vrací auto v takovém stavu jako vy, může být zatraceně rád, že jsem ochoten dát mu další.

° tom, že se tady neberou hotové, já nerozhoduju. Jestli máte zájem promluvit si se šéfem, seženu vám ho k telefonu, ale pokud chcete pronajmout auto, dejte mi kreditní kartu." Děřlala, co mohla, aby se dostala do města včas, přesto zastavila před restaurací s více než hodinovým zpožděním. Lars seděl u stolu blízko okna a zadumaně hleděl na láhev

vína, která už byla ze tří čtvrtin prázdná. "No konečně! Takové zpoždění, to snad není pravda." "Omlouvám se, ale dříve to nešlo." Políbila ho na tvář a klesla do židle proti němu.

"Kde jsi tak dlouho byla?" „zdržela jsem se s tím anglickým pilotem, o kterém jsem ti říkala. " "Trávíš s ním poslední dobou nějak moc času." „Ani bych neřekla. Viděla jsem se s ním jen jednou před pár dny. Máš k tomu nějaké výhrady?" Snažila se mu pohlédnout do očí, ale on uhnul. "Pokud se ti nezačne plést do tvé práce, pak ne."

114

115

Opřela se dozadu a založila si ruce na prs ou. „Poslyš, Larsi, o co ti jde? Oba víme, že ne o práci." „Mýlíš se. Jde mi právě o ni." Tentokrát se snažil její pohled vydržet, ale zradilo ho, že lehce zčervenál. "Nebo alespoň to s ní souvisí. " Usmála se. "To už je lepší. Chvilí jsem si myslela, že si na mě začínáš dělat vlastnický nárok. A kromě toho bys právě ty měl vědět, že za žádných okolností nedovolím, aby někdo nebo něco ohrožovalo moji práci." "Vím, důkazem je stopa po tvé botě, kterou mám pořád na tváři. " .

"Jen jestli to jsou jediné jizvy, které tam máš." Ještě okamžik mu hleděla do očí, pak sáhla po svém kufříku. „Ale teď už přejdeme k věci. Tentokrát potřebujeme předsunutou základnu v An Nasiriyahu. Stačila by jedna z těch opuštěných továren na jižním předměstí. Záleží na tom, co najdeme, ale to místo bychom potřebovali držet asi tři měsíce. Nasad' na to chlapce z Canal Street." "Nepoužijeme An Nasiriyahu, abychom odvedli pozornost?" Pokrčila rameny. "Podruhé už nám na návnadu neskočí, a kromě toho nepotřebují být žádní géniové, aby si spočítali, kam tentokrát míříme. As Salman je asi jediné místo, které ještě má cenu prověřovat. " „A co bezpečnost? Mimo Bagdád jsme víc zranitelní." "Bezpečnostní opatření zaříd' podle vlastní úvahy - samozřejmě v přijatelném rozsahu." Odmělčela se. „Abych byla upřímná, budu se tam cítit bezpečněji než v tuto chvíli tady." Okamžitě zvedl hlavu. "Co se stalo?" "Byla jsem trochu neopatrná. Nějací dva chlapi po mně stříleli. " „zatraceně! Stalo se ti něco?" Zavrtěla hlavou. "Mark - ten Angličan - byl se mnou." „A co?" "Namluvila jsem mu, že to mohli být Iráčané." „A byli to oni?" Roztáhla ruce. "Co myslíš ty?" „Ze bys měla být opatrnější. Zvláště ve společnosti takzvaných anglických pilotů." "Je to opravdový pilot, Larsi." "Jak si tím můžeš být tak jistá?" „Když pomínu, že málem zabili i jeho, bezpečně vím, že byl sestřelen ve válce v Zálivu. Seděl s Danem v iráckém vězení.

Přece ho tam nestrčili jen proto, že potřebovali, aby mě o šest let později kompromitoval." Vytáhla ze svého kufříku složku.

"Vraťme se k inspekci v As Salmanu." Lars přikývl, ale na jeho tváři zůstal znepokojený výraz.

Ještě asi hodinu probírali své plány, potom Natalie dopila svou sklenku a sbalila papíry.

„zůstáváš na noc v Los Angeles?" „Ne. Vracím se do Vegas. Musím se rozloučit s Danem."

Průsmykem ve Spring Mountains projížděla v době, kdy už začínalo svítat. Jas lasvegaských neonů pomalu pohasínal, až nakonec vyhasl úplně, jak kasína jedno po druhém vypínala svá světla.

Na úpatí hor sjela ze silnice a dala se známou cestou na sever.

Dno kaňonu ještě stále tonulo ve tmě, ale červené skály na okraji se již začaly zbarvovat ranním světlem. Vystoupila a pomalu došla ke skupince nízkých stromů, které natahovaly větve k jasnici se obloze.

Zastavila se. Bylo ticho a kolem panoval strnulý klid. Zůstala nehybně stát, dokud na tváři nepocítila teplo prvních paprsků vycházejícího slunce. Naposledy se rozhlédla po kaňonu a snažila se vtisknout si do paměti každý detail, jako by se sem neměla už nikdy vrátit. Pak se rozjela směrem k Las Vegas.

Šla přímo dozadu do zahrady, protože si myslela, že Dana najde tam. Nenašla. Vešla do kuchyně a zavolala na něho.

Z ložnice jí odpověděl ospalý hlas. Stále ještě ležel ve tmě za zataženými závěsy. Když vstoupila, zvedl hlavu. „Ahoj, sestřičko. Promiň, dnes ráno se necítím zrovna skvěle." "Kde je Marie?" Pohlédl na noční stolek plný lahviček s pilulkami. „Asi mi jela do města pro léky." „A teď jsem přijela já a máš po klidu." Přinutil se k úsměvu.

"Myslíš, že se na tebe mohu podívat?" Povytáhla závěsy a do místnosti proniklo prudké světlo. Snažila se nedat na sobě nic

116

117

znát, ale při pohledu na něho se jí sevřelo srdce. Jeho kůže byla téměř průsvitná a čelo se lesklo potem. "Mohu ti něco přinést?" Zavrtěl hlavou. "Jen snad nový život. Tenhle, co teď mám, už pomalu končí. Zato ty vypadáš výborně.

Maminka vždycky říkala, že ty budeš v rodině nejkrásnější i nejchytřejší. Já měl jediné svaly, a ani z těch už mi nakonec nic nezbylo." Žalostně se usmál. „Poslouchej mě, buď' tak hodná. Viděla jsi někdy horší případ sebelitosti?" Mlčela, protože si nebyla jista, jestli by ji nezahlasil hlas.

"Co tady vůbec děláš? Máš přece být kdesi tam na Východě, ne?" "Chtěla jsem tě ještě vidět." "Říct mi poslední slohem?" Přikývla a v jejích očích se zaleskly slzy.

„Ale trvalo ti, sestřičko, než jsi přiznala pravdu. Ani nevíš, jak mě unavují všichni ti, co říkají, že se brzy uzdravím.

Přitom v jejich pohledech vidím, že je jim jasné, jak na tom jsem. Dokonce ani Marie to nedokáže říct otevřeně." Otočil hlavu a pohlédl oknem k vzdáleným horám. „Byly chvíle, kdy jsme se spolu cítili šťastni, co říkáš? Pamatuješ, jak jsme objevili kaňon Red Rock? Tvůj přítel a moje přítelkyně byli během pěti minut k smrti znudění a chtěli se vrátit do Vegas, aby tam hráli na automatech." „Ano, hrozně jsme se pohádali a oni spolu odjeli." "Pak se ukázalo, že se oba snažíme se svou známostí skončit." Usmál se nad vzpomínkami. "Šli jsme spolu až k vzdálenému konci kaňonu, zapálili oheň a do půlnoci si povídali. Pak jsme si lehli a spali pod hvězdami." „Dnes ráno jsem se tam zastavila. Vzpomínala jsem na tu noc. " Jeho úsměv se změnil v bolestnou grimasu, ale jakmile se k němu chtěla přiblížit, posunkem ruky ji zadržel. "To nic není." Sedla si na kraj lůžka a vzala ho za ruku. "Kdybych se nemohla vrátit... dříve než-" "Já vím. Jsi ta nejlepší malá sestřička, kterou jsem kdy měl." Otočil se a začal cosi hledat ve skřínce vedle lůžka. "Něco pro tebe mám." Podal jí fotografii. "Uchovej si mě v paměti takového, jak vypadám tady, ne jakého mě vidíš teď'."

Sevěla ho v náručí a houpala jako dítě. Zůstali tak mlčky ještě dlouho. Nakonec pohlédla na hodinky, políbila ho na vlhké čelo a vstala. "Už musím jít." Naposledy se zastavila ve dveřích. "Víš, co jdu dělat do Iráku?" Přikývl. "Donut' ty parchanty, aby za to, co mi provedli, zaplatili. Sbohem, sestřičko." "Sbohem, starší bratře." Zadržovala slzy, dokud nedošla k autu. Tam se však její statečnost zhroutila a rozvzlykala se jako malé dítě.

118

119

l(apito {a sedmá

tráva v předzahradce. Steve svůj domek vždy udržoval v bezvadném pořádku. Závěsy na oknech byly stále ještě zatažené a Mark na okamžik zalitoval, že se předem z Las Vegas neozval a svoji návštěvu neohlásil. Pak přece jen přistoupil ke dveřím. Zazvonil a čekal.

Trvalo delší dobu, než se Steve objevil. Jeho tvář byla šedá a unavená.

Mark zvedl plyšového medvěda. "Gratuluju. Dárek z Las Vegas. Tomu, kdo se ho dotkne, přináší zaručené štěstí." Zasmál se.

"Vidím, že tě Matthew nenechá moc vyspat. Ale to přejde - víš přece, že nejhorší je prvních jednadvacet let." Stevův výraz se nezměnil. Mark na něho pohlédl pozorněji. "Byl jsi u lékařské proWidky, že?" Steve přikývl. "Už je rozhodnuto. V Americe jsem s tebou letěl naposledy." "Sakra! To mě mrzí, Steve." Zarazil se a hledal vhodná slova. "Poslyš, v Americe jsem se seznámil s jedním chlápem a získal od něho spoustu informací o syndromu války v Zálivu a o lidech, na které se můžeme obrátit. Mají organizaci, která se jmenuje Sdružení postižených GWS nebo tak nějak. Nech mě jen kouknout na mého kmotřence a pak si sedneme a já ti o tom povím víc." Steve chtěl něco říct, potom ale nasadil rezignovaný výraz a hlavou Markovi naznačil, aby šel do kuchyně. Sám zůstal ve dveřích.

Jenny stála u okna a chovala v náručí dítě zabalené v bílé osušce. Hlavička dítěte byla zabořená do jamky pod matčiným krkem a Mark vlastně viděl pouze chmýří světlých vlásků a kulatou oblínu jeho tvářičky. Jenny byla bledá a pod očima měla temné kruhy.

"Tak tohle je Matthew," řekl Mark. "Vypadá skvěle." NáWe dítě vydalo podivný zvuk a změnilo polohu. Mark strnul. Plyšový medvěd mu vypadl z rukou na dlaždicovou podlahu.

Zoufale hledal slova, ale nic ho nenapadalo.

Druhá polovina obličeje dítěte vypadala, jako by byla vymodelována podle primitivní dětské kresby. Právě oko bylo o dva palce niž než levé, navíc posazené podivně šikmo, a také koutek

Tristar klesal směrem k základně Brize Norton. Po téměř neohrazených nevadských rozlohách si Mark nad pestrou paletou malých políček oxfordshirského hrabství připadal, jako když se vrací do země Liliputů.

Jarní krajina rozpučela do stovek svěžích odstínů zeleně.

I přes poškrábané sklo okénka kabiny viděl chuchvalce mlh váleající se nad zavlažovanými loukami, na které svítilo bledé slunce.

Jakmile se letoun naklonil a začal se stáčet k přistání, opřel se Mark dozadu a sáhl na vedlejší sedadlo, kde trůnil obrovský plyšový medvěd.

Když už tristar roloval na parkovací místo, vstal vpředu Edwards a obrátil se k nim. "Tak, chlapi, výcvik skončil. Příště už budete startovat k letům nad nepřátelským územím. Všichni teď dostanete deset dní volna, ale byl bych rád, kdybyste nezapomněli na to, co nás čeká. A také si zajistěte možnost dosažení telefonem pro případ, že bychom byli povoláni dříve." Tentokrát Marka ani příliš nerozčílovala fronta v příletovém hangáru, a dokonce se shovívavě usmál na příslušníka vojenské policie, který prohlížel jeho zavazadla a prohmatával jeho plyšového medvěda s takovou pečlivostí, jako by předpokládal, že v něm najde nálož semtexu. Po prohlídce spěchal k parkovišti.

Za deset minut osm zastavil před Stevovým domem. Stál v ulici viktoriánského stylu vroubené stromořadí a byl téměř na dosah ruky Cricklewood Dairy. Mark se sám pro sebe usmál _ Steve totiž vždy tvrdil, že jeho adresa přísluší do obvodu West Hampstead.

Vzal plyšového medvěda a svazek příruček. Na chvíli se zastavil u branky, protože ho zarazil odlupující se nátěr a přerostlá

120

121

úst byl stažen dolů a v pokřiveném úšklebku obnažoval dásně. Hrozný dojem navíc umocňovalo, že tvářička neměla žádnou lícní kost a chybělo jí i ucho.

Mark se zoufale snažil skrýt svůj šok, ale z Jennina poWedu poznal, že se mu to nepodařilo. "Řekli nám, že je to Goldenharův syndrom. Není to dědičná nemoc a vyskytuje se vzácně. To, co vidíš - myslím tvář - ještě není to nejhorší." Její hlas zněl mdle a monotónně. "Pár hodin po porodu zjistili, že mu bud' chybí některé vnitřní orgány, včetně jicnu, nebo jsou nefunkční. Musí být osmáct hodin denně připojen na umělé vyživování - je to jediný způsob, jak ho udržet při životě." „A dá se s tím něco dělat?" "Dělají, co mohou. Pokud bychom se rozhodli, že jim ho svěříme, byla by potřeba spousta operací. Jenže já si nejsem jista, jestli má smysl ho tak trápit. Jaký život by Matthewa na konci toho všeho čekal?" Její hlas se zachvěl.

Mark mlčel, protože věděl, že v jejích slovech je obsažena hrozná pravda.

Do kuchyně vstoupil Steve a opřel se o příborník. Na okamžik pohlédl na Marka, pak náhle zlostně potřásl hlavou a odešel do jídelny. Do ticha za ním bouchly dveře.

„Překoná to, Jenny. Steveje bojovník." Rezignovaně přikývla, jako by ji příliš vyčerpávalo mluvit.

Když se pořádně podíval na její tvář, uviděl, že má na lícní kosti žlutnoucí modřinu.

Všimla si jeho pohledu. „změnil se, Marku... dokonce ještě před Matthewovým narozením," Pokračovala šeptem. "Jako by to byl jiný člověk. Vybuchuje hněvem, vztekla na mě křičí. Ano, už mě i uhodil a pak si dokonce nevzpomínal, že to

udělal. Alespoň to tvrdí." "Jenny, co pro vás mohu udělat?" Nebyl si jistý, jestli to miní opravdu jako nabídku k pomoci, nebo pouze formální otázku.

Matthew se znovu pohnul a slabě zakňoural. Jenny jeho znetvořenou hlavičku pohládila a něžně ho pohoupala na ruku.

"Nechci, abych vypadal jako nevděčná, Marku, ale-" Volnou rukou ukázala kolem sebe. "Co bys mohl udělat? Ze všeho nejvíc bych si přála, abys vrátil čas o šest let dozadu a zabránil válce v Zálivu nebo zabránil Stevovi, aby do ní šel... i když si myslím, že i to by bylo nad tvé síly." Mark jen bezmocně stál a poslouchal. Jenny pokračovala poněkud tvrdším tónem. "Nemůžeš dělat nic. Nedokážeš mi ani říct, co způsobilo, že se Matthew narodil nehotový, nebo proč se náš život tak zkazil. Vyléčit dítě také nedokážeš, nebo snad ano?"

Matthew vyžaduje péči čtyřicet hodin denně. Jak to všechno utáhneme finančně? Z čeho budeme žít? Co budu dělat, jestliže -" Pohlédla k zavřeným dveřím a ramena se jí otřásla ve vzlycích.

Mark se nejistě dotkl její paže. "Vím, že toho pro vás moc udělat nemohu, ale to, co je v mých silách..." Zaváhal, protože si uvědomil, jak uboze jeho slova zní. Pokusil se uspořádat myšlenky. "Jenny, existuje spousta rodin s podobným problémem, se stejně znet -" Zarazil se. "Se stejně postiženým dítětem. Jsou organizace -" Jenny ho přerušila. "Matthewa by mohl vyléčit jen zázrak, nic jiného." Otočila se a její ramena se otřásla pláčem.

Objal ji, ale jeho dotyk vyrušil dítě, které začalo opět plakat.

Jeho znetvořená tvářička se ocitla přímo před Markovým očima.

Jenny se odtáhla, utřela si volnou rukou slzy a začala dítě houpat. "Jestli chceš něco udělat, zeptej se jich, proč se Matthew musel narodit." Pohlédla na dítě téměř s nenávistí, vzápětí však jeho tvářičku opět přitiskla k sobě. Do chmýří světlých vlásků stékaly její slzy. "Možná by bylo lepší, kdybys už šel." Mark ji sotva vnímal - myslel na to, jaká ji čeká bezútěšná budoucnost. Natáhl k ní ruku, ale pak ji nechal klesnout. Políbil Jenny na studenou tvář, pohlédl směrem k zavřeným dveřím jídelny a pak opět na dítě.

Otočil se a překročil plyšového medvěda. Za jeho zády se ozval slabý nespokojený pláč. Vyšel na ulici, ale stále měl pocit, že i tady ten nepřírozený zvuk ještě slyší.

Chvilí seděl v autě a po tváři mu tekly slzy. Ochromil ho podobný pocit bezmoci, který cítil dříve, když se musel celá dlouhá léta dívat na otce odkázaného na kolečkové křeslo. Zavřel oči. Stále ho měl před sebou, jak ho viděl v den, kdy zemřel - s kyslíkovou maskou na bledé, voskové tváři, s rukou natahující se k nočnímu stolku pro lahvičku s lékem.

122

123

Tehdy vzal otec Marka za rukáv a přitáhl si ho blíž, aby mu mohl sípavě a šeptem povědět o svých přátelích a dobročinných organizacích, na které by se jeho matka mohla obrátit o pomoc, pokud ji bude potřebovat. Mark věděl, co mu tím otec říká, a přestože vědomí blízké smrti nad nimi viselo jako temný stín, .

nemluvili o ní. Seděli spolu v šeru zimního odpoledne, občas si vyměnili pár slov, ale většinou mlčeli a hleděli jeden na druhého.

Když se potom Mark zvedl k odchodu, řekl jen "Na shledanou zítra" a otec přikývl a usmál se, přestože oba věděli, že se vidí naposledy. Mark mu chtěl říct, že ho má rád a že mu byl i přes svou nemoc dobrým otcem, ale nic z toho ze sebe nevypravil. Pouze na něho naposledy pohlédl, políbil ho na čelo a zavřel za sebou dveře. V noci pak otec zemřel. Z myšlenek ho vyrušilo bouchnutí na přední sklo. Zvedl hlavu a uviděl, že se na něho dívají dva kluci a pošklebují se jeho slzám. Vzápětí kluci se smíchem utekli. Utřel si oči rukávem, potom sevřel pěsti a zaryl nehty do dlaní, aby se přinutil soustředit.

Ještě dlouho však seděl a přemýšlel.

Předtím, než odjel, nastavil si zpětné zrcátko a prohlédl se, jak vypadá. Poprvé si všiml, že se mu na skráních objevují šedivé vlasy a z koutků unavených očí se táhne vějíř vrásek.

Řekl si, že začíná trpět stihomamem, znovu se posadil ke stolu a začal prohlížet příručky, které mu dal Michael Ringwald. Zapnul také notebook a při čtení si poznamenal kontaktní adresy a telefonní čísla.

Po určité době ho začal zmáhat pocit únavy - zřejmě se hlásila pásmová nemoc po přeletu oceánu - ale nebyl schopen odpočívat, protože kdykoliv zavřel oči, vždy ho začaly pronásledovat představy Matthewovy znetvořené tváře nebo Danova studeného těla ležícího v nemocniční márnici. Pak zase viděl Jenny a Marii, jak sedí samy doma a zírají na trosky svého života.

Když probral poslední knížku, odsunul hromádku stranou a přitáhl si telefon.

O tři hodiny později už mířil na jedno z ošumělých předměstí jižního Londýna na adresu Coldharbour Lane. Zastavil před budovou bývalého kina, v níž bylo nyní několik zchátralých skladů oděvů a malé kanceláře. Vstoupil do foyer a zastavil se před tabulí s názvy institucí, které zde sídlí. Od centrály na něho zvědavě hleděl dispečer taxíků najímaných telefonicky.

Vyšel do prvního poschodí a dal se chodbou po jedné straně zastavěnou kartonovými krabicemi. Na konci chodby našel dveře s označením Asociace postižených GWS.

Zaklepal na ně a otevřel. Uvnitř panovala atmosféra činorodého zmatku. Všude, dokonce i na zemi, ležely naskládané pořadače a různé krabice s dokumenty.

Od stolu mu vlídně pokynula šedovlasá žena, a protože právě hovořila do telefonu, pouze mu ukázala na židli. Z vedlejší místnosti vystrčil hlavu jakýsi mladší muž. "Přišel jste za Larrym, že?"

Počkujte, prosím, chvíli. Během dvou minut se vám bude věnovat." Hlas hovořící v druhé místnosti do telefonu nabýval na síle a začínal být rozčilený. "To jsou kecy a vy to víte. Buďte tak laskav a neurážejte moji inteligenci. Těmito nesmysly mě už krmíte celých pět let a nikdy jsem vám je nespokl, tak po mě nechtějte, abych to začal dělat teď."

Ozvalo se třísknutí sluchátkem a vzápětí kroky. Mark zůstal překvapen, protože se před ním objevil člověk, kterému už muselo být přes šedesát - i když podle hlasu to tak zdaleka nevypadalo. Muž mu pevně stiskl ruku a se sebejistým úsměvem mu pohlédl do očí.

Doma si udělal kávu, stoupl si k oknu a pomalu z šálku upíjel. Hleděl dolů do doku. Šedivá hladina byla potažena lesklým olejnatým filmem. Dopil kávu a odstoupil od okna. Rozhlédl se po místnosti a náhle se ho zmocnil lehký neklid. Něco se tady změnilo. Znovu se pozorně podíval.

Na vzdálenějším konci stolu ležel jeho notebook. Měl odklopené víko. Mark si vzpomínal, že ho těsně před odletem do Las Vegas používal, ale byl si jistý, že víko zaklapl. Jak se opřel, stůl se zakolébál na stranu. Podíval se dolů. Jedna noha stolu byla nepatrně kratší a odjakživa byla podložena pivním táckem. Nyní ležel tácek o kousek vedle. Vypadalo to, jako by někdo stůl odsunul a pak už ho nevrátil přesně do té polohy, v jaké byl původně.

Zasunul tácek pod nohu, vstal a přistoupil ke dveřím. Na zámku však žádné stopy poškození nenašel. Chvilí chodil po bytě, ale nic znepokojujícího už neobjevil.

124

125

"Mark Hunter? Já jsem Larry Rafferty. Těší mě." Zavedl ho do své kanceláře. "Je mi velice líto vašeho přítele. Škoda, že se s námi nespojil už dříve." Všiml si Markova tázavého pohledu a zavrtěl hlavou. "Ne, nemohli bychom pro něho udělat nic, co by zlepšilo jeho zdravotní stav nebo uchránilo jeho dítě, ale pomohli bychom jemu i jeho ženě, aby se necítili tak osamoceni." Mávl rukou a ukázal na přeplněné police a kartotéční skříně.

"Zde jsou zachyceny doslova tisíce anamnéz, z nichž některé jsou mnohem otřesnější než případ vašeho přítele." "Co vás přimělo, abyste se v té věci tak angažoval?" zeptal se Mark. "Promiňte, že se na to ptám, ale řekl bych, že vzhledem k svému věku jste vy sám v Zálivu nesloužil." "To si jen myslíte. Věřte nevěřte, byl jsem tam. Sloužil jsem dvanáct let jako lékař u RAMC*), i když v devadesátém prvním jsem už byl šest let z armády pryč - dokonce jsem ani nebyl veden jako záložák." „A jak jste se tedy dostal do Zálivu? Přihlásil jste se dobrovolně?" Usmál se a zavrtěl hlavou. "Byl jsem povolán na základě zákona o všeobecné branné povinnosti." Mark na něho nedůvěřivě hleděl. "Ale zákon o všeobecné branné povinnosti byl přece před čtyřiceti lety zrušen." "Správně, ale ve sbírce zákonů zůstal, aby mohl být v případě potřeby opět okamžitě použit. To jsem samozřejmě před šesti léty nevěděl. Zkrátka jednoho dne zazvonil u dveří mého domu v Newcastlu policista a vyzval mě, abych s ním šel na policejní stanici, že se mnou chce telefonicky mluvit kdosi z ministerstva obrany. Myslel jsem, že jde o omyl a že se to týká mého syna, on byl totiž v armádě, i když mnohem později - tak jsem ho zavolaal a odešel nahoru dát si sprchu. Za chvíli se ovšem syn vrátil a říkal, že chtějí skutečně mě.

Byl jsem z toho dočista zmatený, ale šel jsem na policejní stanici a hovořil s tím člověkem z ministerstva obrany. 'Kde jste?' zeptal se mě, a když jsem mu to řekl, pokračoval: 'Je s vámi policista? Dejte mi ho k telefonu.' Policista vzal sluchátko a během hovoru na mě zíral, jako by nevěřil svým uším. Pak zase podal

sluchátko mně. A víte, co mi ten chlap z ministerstva řekl? 'Konstábl vám vydá oprávnění pro použití železnice. Za osmáct minut vám jede vlak do Londýna. 'Zavezli mě policejním vozem se zapnutými světly i sirénou na nádraží. V Londýně na King's Cross mě čekali čtyři muži v oblecích, kteří mě odvezli přímo k letadlu. Druhý den ráno před rozedněním jsem byl v Saúdské Arábii." „Ale proč...?" "Ministerstvo předpokládalo, že během války v Zálivu budeme mít velké množství zraněných, a začalo povolávat všechny vojenské doktory, kteří kdy od búrské války sloužili v polních podmínkách. Postavili mě do jedné řady spolu se všemi, kteří právě přiletěli - někteří byli dokonce ještě starší než já - vysleci jsme si obvyklou řeč o Bohu, královně a vlasti a vydali nám výstroj a potřebné lékařské vybavení. Pak jsme napochodovali na ošetrovnu, kde už na nás čekali další doktoři, kteří nám dali injekci. Vůbec se neptali, jaké injekce už máme, ani nám neřekli, co nám dávají, prostě každému jednu píciWi a bylo to. Nebrali ohled na věk ani na váhu - chlap, který měl pět stop a osm stone*) dostal tutéž dávku jako ten, který měl šest stop a šestnáct stone**). Dali nám také tablety NAPS proti chemickým bojovým látkám a řekli, že musíme brát každých šest hodin dvě. Po skončení války jsem zjistil, že správné dávkování je jedna tableta vždy po osmi hodinách." Markův výraz prozrazoval ohromení a úžas.

„Je to pravda, Marku, ale tohle nebylo to nejhorší. Jakmile do nás napíchali injekce, dali jsme se do práce. Já jsem dostal za úkol donést zdravotní materiál do lékařského centra. Před budovou, kde se centrum nacházelo, se táhla snad sto yardů dlouhá fronta. Vešel jsem se svou krabicí dovnitř a uviděl jsem, že všichni chlapi ve frontě postupují k doktorům, kteří jim píchají injekce jako na výrobní lince. Někteří dostávali injekce do obou paží současně. Položil jsem krabici na zem, a jak jsem se narovnal, ucítil jsem píchnutí v rameni. 'Co to, proboha, děláte?' vykřikl

*) Royal Anny Medical Corpse = armádní lékařský sbor; pozn. překl.

*) Asi sto padesát centimetrů a padesát kilogramů; pozn. překl.

**) Asi sto osmdesát centimetrů a sto kilogramů; pozn. překl.

126

127

jsem. Vzápětí mi kdosi vyhrnul rukáv druhé ruky a dal mi injekci i do ní." Mark zakroutil hlavou, jako by tomu odmítal věřit.

"Když jsem pak v noci spal, někdo mi rozeplnul spací pytel a dal mi další injekci. Ohradil jsem se, co to k sakru dělá. Doktor jen řekl 'Nechtějte to vědět' a odešel. Jsem si zatraceně jistý, že mi během jednoho dne dali čtyři dávky anthraxu. Když jsem se znovu probudil, koupal jsem se v potu a bylo mi špatně. Pamatuji si jen to, že jsem vstal, a pak už nevím nic, protože jsem se zhroutil a přestal dýchat. Odvezli mě do polní nemocnice. Ráno tam došlo k ostré hádce mezi doktorem a vrchní sestrou. Sestra mě chtěla poslat zpět do Anglie, doktor zase přímo k mé jednotce. Samozřejmě že udělal to, co řekl on. U jednotky si skutečně mysleli, že jsem zemřel, a už měli připravenou zprávu pro moji ženu."

Odmíchl se, jako by ho líčení jeho trampot vyčerpalo. "Někteří však skutečně zemřeli. Veliteli jedné čety se udělalo špatně, uleh na lůžko a už nevstal. Dva jiní vojáci z téže eskadry rovněž zemřeli. Válka trvala jen šest týdnů a padlo v ní všehovšudy čtyřicet Britů. Málokdo ví, že jsme měli víc obětí po očkování, než těch, kteří padli v boji s nepřítelem." Opřel si rukou čelo a dlouho hleděl na desku stolu. „Až do konce války jsem byl neustále nemocný. Trpěl jsem bolestmi kloubů, ztrátou paměti, měl jsem problémy udržet stolicí a neustále se mi zhoršoval zrak. Můj imunitní systém byl těžce oslabený. Po návratu domů jsem se cítil zcela izolovaný. Myslel jsem, že podobnými zdravotními problémy trpím jen já, ale potom jsem se dostal na setkání veteránů války v Zálivu, a když jsem zjistil, že vůbec nejsem jediný, málem jsem plakal ulehčením. Všichni mluvili o svých potížích s psychikou, o sklonech k letargii, špatné náladě, o ztrátě chuti k sexuálnímu životu... a o svých nádorech." Larry zvedl hlavu. „A pak jsem se rozhodl, že musím něco udělat, abych lidem, kteří jsou na tom stejně jako já, pomohl.

Jsem starý člověk a nejlepší část života už mám za sebou, ale některým postiženým GWS bylo teprve osmnáct nebo devatenáct, když onemocněli." Hořce se zasmál. "Měli jsme však něco společného - všichni říkali, že se cítí, jako by jim bylo přes šedesát.

Říkám, je dobře, že jsem se s nimi setkal, i když příroda má svou vlastní metodu, jak pomáhat postiženým, kterým je nejhůř." Zat' al zuby a ukázal na registrační skříňku v rohu místnosti. Byla označená štítkem Zemřelí. „Brzy budeme potřebovat další. Řekl jsem vám, že během války padlo čtyřicet našich lidí, ale to nic není ve srovnání s počtem těch, kteří zemřeli až po návratu domů. Poslední statistika uvádí, že za šest let od skončení války zemřelo na syndrom války v Zálivu asi sto třicet britských veteránů - tedy skoro šestinásobek počtu padlých v boji." Mark se zachvěl a pohlédl na registrační skříňku, jako by v ní byly naskládány mrtvoly. „Panebože! Netušil jsem, že jich je tolik." Larry přikývl. "Nikdo to netušil - ministerstvo obrany se to pokoušelo ututlat. Před několika týdny jsem navštívil jednoho lékaře ve vojenské nemocnici ve Wroughtonu. Vyšetřuje všechny, kteří si stěžují, že onemocněli v důsledku války v Zálivu, aby zjistil, jestli opravdu existuje nějaká souvislost... alespoň tak zní teorie." "A praxe?" "První, co mi řekl, když jsem za ním přišel, bylo: „Jsem tu od toho, abych všechny vaše příznaky GWS vyvrátil." Udělali mi pouze rentgenový snímek a rozbor krve. Po prohlídce konstatoval, že trpím akutní únavou způsobenou PTSD*). Ani ne za dvě hodiny jsem byl na cestě domů." "Dnes už alespoň uznají, že jde o PTSD, ale za první světové války vás prohlásili za zbabělce a zastřelili." "Vím, Marku, ale já jsem měl všechno, jen ne PTSD." Odmíchl se, rychle vytáhl kapesník a vzápětí se rozkašlal. Mark si všiml, že v kapesníku se objevily stopy krve. "Nevěřil byste," pokračoval Larry, „Jaká je to sisyfovská práce chodit po všech těch úřadech od ministerské úrovně až po nejnižší úředníky v kartotéce." „Ale ano, věřil," řekl Mark. „Můj otec měl celoživotní zkušenost s chozením po úřadech ministerstva obrany." Když uviděl v Larryho očích otázku, zavrtěl hlavou. "Na tom teď nezáleží.

Pokračujte." Larry si odkašlal. "Veteráni války v Zálivu, kteří se snaží zís-

*) Post Traumatic Stress Disorder = posttraumatický stres; pozn. překl.

I

128

129

kat své zdravotní záznamy, narážejí na tutéž neproniknutelnou zeď jako já. Úředníci je odbývají výmluvami, kterým by nevěřil ani naprostý pitomec. Někteří se s nimi vůbec nechťejí bavit, jiní jim zase říkají, že se jejich materiály ztratily, případně že byly zničeny při požáru, a stává se i to, že jim úředník neskryvaně řekne, že prostě nemají právo je vidět. Víme o případu, kdy si jeden člověk nakonec vymohl vydání svých zdravotních záznamů soudním příkazem, ale pak se ukázalo, že právě stránka o jeho službě v Zálivu chybí.

Když se obrátíte na civilního lékaře, řekne vám, že k tomu, aby vás mohl léčit, musí vědět, jaká očkování jste v Zálivu dostal. Je to pochopitelné, protože pokud to neví, mohl by vám předepsat lék, který by vaše problémy ještě zhoršil." „A řeknou mu to?" Larryho hrud' se otřásla smíchem. „Řeknou mu, že mu to nemohou říct, protože je to utajovaná informace, která by mohla být zneužita nepřítelem. Ano, jsou schopni dát civilním lékařům výpis o kdejakém aspirinu, který vám byl předepsán od první světové války až do začátku války v Zálivu, ale pak už nic, protože od té doby je všechno tajné.

Přesto se nám podařilo sestavit soupis většiny nemocí - bohužel však ještě ne všech - proti kterým byli vojáci v Zálivu očkováni. Je to pořádný seznam a patří do něho cholera, malárie, žlutá zimnice, meningitida, hepatitida typu B, tetanus, obrna, tyfózní onemocnění, otrava botulotoxinem, dýmějový mor, dva typy anthraxu, a dokonce černý kašel, jehož vakcína byla zřejmě použita jako akcelerační pro některé jiné vakcíny.

Dovedete si představit, jaký otřes zažije váš imunitní systém, když tohle všechno dostanete během sedmdesáti dvou hodin?

Navíc jsou tu ještě NAPS a BATS*), dále atropin, pokud jste měl tu smůlu, že jste musel použít COMBO Pen**).

Dosleci jsme se také o dvou dalších vakcínách: o portonském koktajlu a o něčem, co se jmenuje Inoculation Scimitar. Portonský koktajl může, ale také nemusí být název pro všechny vakcíny, které jsem už vyjmenoval, ale Inoculation Scimitar je naprosto něco jiného. Je to očkování, jež dávali britským vojákům, kteří se chystali k bojové akci, ale nikdo neví - nebo to alespoň nikdo neřekl - co to vlastně je a proti čemu chrání." Pokrčil rameny. „A ještě jedna záhada. Já jsem jedním z mála lidí, kdo je opravdu schopen prokázat, čím vším byl očkován. Moje očkování byla zaznamenána na samostatném formuláři, který měl být později přidán do složky zdravotního záznamu. Pořád ho mám a pěkně si ho hlídám." Zachytil Markův tázavý pohled. "Vím, že to zní trochu zvláštně a určitě si o mně myslíte, že jsem paranoik, ale je to můj jediný důkaz o tom, co do mě napíchali. A pokud opravdu jsem paranoidní, nejsem sám. Postižení dokonce zatajují příznaky onemocnění, protože se bojí, že přijdou o svou práci. Znáám příslušníka vojenské policie, který musí neustále nosit gumové inkontinenční kalhoty. Kdyby o svém

problému někomu řekl, musel by z armády odejít." Mark, který stále ještě hleděl na registrační skřín, přikývl. Když se pak obrátil k Larrymu, jeho výraz ztvrdl. "Co mohu udělat já? Jak bych vám mohl pomoci? Mám deset dní volna před odletem do Kuvajtu. Není to mnoho času, ale šlo by jen o začátek. A kdoví, možná objevím v Zálivu něco, co by se dalo využít - koneckonců v Zálivu to všechno začalo." Larry se usmál. "Nemyslím, že by odpověď na záhadu GWS ležela pohrbená někde v písku jako svítky z Mrtvého moře, takže příčinu nebo možnost léčení syndromu tam asi neobjevíte. Neberte to jako znevažování své osoby, ale lze těžko předpokládat, že vy, pilot RAF, uspějete tam, kde selhali významní vědci. A za deset dní se toho opravdu moc udělat nedá." Mark na okamžik ztuhl, pak se však uvolnil a usmál se. „Ale něco bych snad mohl dělat." Bylo vidět, že Larry uvažuje. "Stále se potýkáme s nedostatkem konzultantů, ale vy se mi jevíte spíš jako muž činu než jako člověk, který by dokázal naslouchat." Opět chvíli přemýšlel.

"Máte znalosti z nějakého vědního oboru?" "Ne - i když jsem měl vždy jedničku z fyziky - ale znám

*) BATS: Biological Agent Treatment Sets = prostředky účinkující proti působení biologických bojových látek; pozn. překl.

**) Protilátka proti nervové paralytickým plynům v injekční stříkačce tvaru tlustého plnicího pera, kterou si postižený aplikuje sám bodnutím do stehna; pozn. překl.

130

131

někoho, kdo by vás mohl zajímat. V minulých dnech jsem se ve Spojených státech seznámil s osobou, která zná jednoho bývalého portonovského vědce." Larry se naklonil dopředu. „A byl by ten vědec ochotný s vámi mluvit?" "To nevím, ale mám dojem, že Porton Down opustil ne zrovna v dobrém, takže by mohl být ochotný."

1\..apito{a osmá

Tu noc Mark usnul až po několika hodinách. Když ležel v posteli a hleděl do tmy, vracely se mu dávno zasuté dojmy a vzpomínky z Iráku.

Viděl Danova druhého pilota ležícího v písku s obrovskou krvavou ranou v hrudi, ale také zčernalé mrtvolky iráckých vojáků po útoku A desítky na jejich konvoj. S pronikavou jasností viděl také chlapeckou, nebo spíš téměř dětskou tvář mladého vojáka, který ho zastavil a požádalo svezení do Brize Nortonu v den, kdy odlétali do Zálivu.

Bylo mu teprve osmnáct, tedy právě tolik, aby se jako voják mohl účastnit bojových operací. "Kdybych se narodil o týden později, zůstal bych tady," řekl mladík. Mluvil o válce, jako by to bylo fotbalové utkání a on čekal na lavičce náhradníků, až ho nasadí do pole. "Doufám jen, že to neskončí dříve, než dostanu příležitost." Mark si vyměnil pohled se Stevem. "Nemějte obavy," řekl mu pak. "Však oni tam pro vás něco nechají." Po propuštění z Iráku Mark pročetl seznam padlých a našel mezi nimi mladíkovo jméno. Byl zabit svými vlastními lidmi první obětí palby z vlastních řad. Znovu se obrátil a snažil se na nic nemyslet, ale myšlenky se hrnuly dál jedna za druhou. Viděl svého otce v kolečkovém křesle, s tváří zcela zakrytou kyslíkovou maskou, slyšel syčení plynu a klepání kyslíkové hadičky o kovový válec. Sotva tento obraz zmizel, objevil se další - krutě znetvořená tvář nemluvněte pozvedajícího hlavičku z matčina ramene. Sled obrazů se znovu a znovu opakoval. Náhle se Mark s trhnutím probudil. Polštář pod hlavou měl promočený potem. Oknem pronikaly dovnitř sluneční paprsky.

132

133

"

Dal si studenou sprchu a za pár desítek minut se už tlačil v nacpaném vagonu podzemní dráhy jedoucím do Londýna. Colindale leželo v severní části města, dvě zastávky před konečnou stanicí severní trasy. Zbývajících pár set yardů k budově čítárny novin prošel pěšky kolem několika předválečných dvojdomků a nedlouhé řady obchodů.

Zjistil, že je deset minut před desátou hodinou, a zařadil se na konec fronty čekajících, až se otevrou dveře. Bylo tam několik studentů, ale většinu tvořili muži středního věku. Přestože byl docela teplý den, měli někteří pláště a kromě odřených aktovek si nesli i pouzdra se svačinou a termosky, jako by se chystali strávit den na kriketovém zápase, a ne v čítně převrácením zažloutlých stránek starých novin.

Jakmile se minutová ručička dotkla desítky, otevřely se s vojenskou přesností dveře a uniformovaný zřízenec za pultem začal se samozřejmostí vrátného v sovětských činžovních domech odebírat přichozím kabáty a tašky. „Do čítny si můžete vzít pouze poznámkový blok a tužku," zavrčel na Marka, aniž se obtěžoval na něho pohlédnout. „žádná pera."

„Já nemám tužku," řekl Mark.

Muž si významně povzdychl. "V prvním poschodí u rezervační přepážky vám nějakou půjčí." Vzal Markův kufřík.

"Číslo vaší čtenářské legitimace, prosím." "Cože?" Muž znovu významně povzdychl a přidal obrácení očí v sloup.

"Jestli chcete jít do čítny, musíte mít čtenářskou legitimaci." „A kde ji dostanu?" Mark si dovedl klidně představit, jak by na mužovo čelo vypaloval rozžhaveným železem číslo.

Zřízenec trhl hlavou směrem ke schodišti. "Rezervační přepážka." "Takže půjdu nahoru do prvního poschodí, vyřídím si čtenářskou legitimaci, vrátím se dolů, řeknu vám její číslo, pak si budu moci vzít svůj kufřík a vrátit se zpátky do prvního poschodí?" „Přesně tak." „A co bude s mým kufříkem, než si legitimaci vyřídím?" „Necháte ho tady."

Typ mykoplasmy, který jsme identifikovali, je velmi neobvyklý a téměř jistě abnormální. Obsahuje jeden gen viru HIV-I, ale pouze jeden. Lze téměř s jistotou tvrdit, že jde o uměle modifikovaný mikrob záměrně pozměněný vědci tak, aby se dal použít jako vysoce infekční činidlo. Objevili jsme důkaz, že testování této mykoplasmy ve formě vakcíny bylo prováděno ve věznicích dlouho před vypuknutím války v Zálivu.

Když jsme si tento poznatek ověřovali, zjistili jsme, že u mnohých vězňů, na nichž byla vakcína zkoušena - včetně jejich rodinných příslušníků, ale také vězeňských strážců - se v současné době projevují stejné příznaky jako u osob trpících syndromem války v Zálivu.

Dr. Nicholson, který publikoval více než čtyři sta vědeckých článků, vydal třináct knih a působí jako redaktor v tří-
"Cože? Bez čísla? Vždyť má větší cenu než celá ta vaše zatracená práce." Když se konečně zbavil zřízence a vstoupil do
čítárny, byli již všichni muži středního věku pohrouženi do čtení a prohlížení. Jediné, co se ztichlou místností ozývalo,
bylo šustění stránek, škrtnutí tužek, vrzání koleček prohlížečského zařízení mikrofilmů a pleskání kožených svazků novin.
Ke své úlevě Mark zjistil, že britské noviny jsou uchovávány i na nosičích CD ROM. Sedl si tedy k jednomu z počítačů
a ve vyhledávacím programu uvedl výraz syndrom války v Zálivu. Za chvíli se na obrazovce objevil nekonečný seznam
referencí.

Bylo pět hodin odpoledne, když se ozval zvonek oznamující, že knihovna se bude zavírat. Mark se zamračil a rychle se
vrátil k článku, který ho zaujal už dříve. Původně vyšel v Da//as-Fort Worth Enquireru, ale později byl přetištěn i v
Anglii.

Titulek „MUTACE VIRU AIDS ZASÁHLA TRESTANCE“ zněl, jako by byl vypůjčen z bulvárních plátků, ale vlastní
obsah už byl serióznější a příběh nahánějící hrůzu byl doplněn vyjádřeními profesora oddělení onkologické biologie
největšího světového centra výzkumu rakoviny v texaském Hustonu. Mark ignoroval druhé zvonění a rychle četl:

134

135

nácti vědeckých nebo lékařských časopisech, říká: "Od chvíle, kdy jsme na tomto problému začali pracovat, jsme se
setkali s mnoha pokusy bránit nám v publikaci našich poznatků. Zaznamenali jsme rovněž, že jsou falšovány naše
žádosti o poskytnutí dotací a příspěvků, odposlouchávány naše telefony a zachycovány dopisy a faxové zprávy."
lal si kávu a pár minut pocházel bezcílně po místnosti, než si všiml, že na telefonním záznamníku svítí indikace
zaznamenaného hovoru. Zapnul přehrávání, ale zpozorněl teprve tehdy, když zjistil, od koho vzkaz je.

"Marku, tady je Natalie. Řekla jsem, že se vám ozvu. Jsem teď v Brown's Hotelu obklopena nudnými patrony ze všech
koutů světa. Když mi zavoláte, bude to skvělé, ale kdybyste se rozhodl mě zachránit, pozvala bych vás z vděčnosti na
večeři."

"Knihovna se zavírá. Je mi líto, ale budete muset odejít." Mark se nechal odvést ke dveřím a dolů ze schodů. Zřízenec
již stál u hlavních dveří a dvěma prsty, palcem a ukazováčkem, držel Markův kufřík, jako by se bál, aby si jeho uchem
neušpinil dlaň.

Mark zachytil jeho pohled. "Kdybyste někdy hledal jinou práci, doporučoval bych vám indickou železnici. Tam byste
se náramně hodil." Dveře se za ním s bouchnutím zavřely.

Šel pomalu ulicí a snažil se vytvořit si z té spousty materiálů, které přečetl, nějaký závěr. V každém případě se mu nyní
nemoc zvaná syndrom války v Zálivu jevila ještě záhadnější a nepostizitelnější než dříve. Zdálo se, že má také mnoho
různých forem a byla zaznamenána, zřejmě náhodně, u stovek různých skupin lidí: u vojenských letců, pozemního
personálu, příslušníků speciálních jednotek, pěchoty, dělostřelectva, posádek tanků, námořníků, kuchařů, zdravotního
personálu i civilistů. Někteří z nich sloužili ve frontové linii, jiní na základnách daleko za ní; někteří byli očkováni, jiní
zase ne.

Každá z řady hypotéz o příčině jejich onemocnění, od těch nejstřízlivějších až po nejfantastičtější, se hodila na některé
případy, ale žádná na všechny. Jediným společným faktorem byla přítomnost postižených osob v Zálivu během války.
Mark si uvědomil, že do odletu do Kuvajtu zbývá devět dní, a on není o nic blíže odpovědi než včera; všechna vodítka
jako by končila kdesi v nedohlednu, v slepé uličce, kde se stopa beznadějně ztrácí. Poté, co minul řadu obchodů a
uviděl malé bistro, si najednou uvědomil, že je vyhladovělý jako vlk. Majitel se právě chystal zavřít, ale po chvíli naoko
neochotného zdráhání mu ještě prodal pár pokroucených sendvičů zbylých z poledního prodeje. Markje zhltl při čekání
na podzemní dráhu.

Když se konečně dostal domů, zmohla ho hrozná únava. U dě-

Jakmile vstoupil do hotelové haly, uviděl ji sedět v křesle u recepcce. Hned vstala a uhladila si dlouhé černé šaty těsně
obepínající její tělo.

"No ne," vypravil ze sebe.

Usmála se a lehce naklonila hlavu na stranu. „Džiny si vezmu, až zase někdy půjdeme do kovbojského srubu.“ Nastala
chvilka ticha, kdy se Mark nezmohl na nic jiného, než že na ni stále zíral.

"Jestli jste si už prohlédl všechno, co jste potřeboval vidět, navrhovala bych zajít si na večeři. Co vy na to? Mám hlad
jako vlk." Restaurace, kterou vybrala, byla veliká, hlučná a plná lidí, navíc se všechny zvuky odrážely od množství
kovu a skla. "Tady to nevypadá na intimní večeři při svíčke, že?" poznamenala s lítostí.

"Můj přítel mi velice doporučoval zdejší kuchyni, ale zapomněl mě upozornit, že budeme jíst na mateřské letadlové lodi
během generálky na třetí světovou válku." Usrkla ze své sklenky. "Jak se daří Stevovi?" Mark se zachmuřil. "Moc
dobře ne. Včera jsem viděl poprvé jejich dítě. Narodilo se s Goldenharovým syndromem. Přesně jako Michaelův syn."
Natáhla se a položila mu ruku na paži. "To je mi líto, Marku." Pohlédl ji do očí. "Chci se pokusit něco udělat, abych jim
pomohl." „Ale jste přece pořád ještě u Air Force: budou na vás vyvíjet nátlak jako na každého jiného vojáka. Pokud si
nechcete zničit kariéru, musíte držet jazyk za zuby." "Já se žádného jejich nátlaku nebojím." Ve chvíli, kdy to vyslovil,
věděl, že říká pravdu. "Miluji létání v rychlých tryskových strojích a chybělo by mi to, kdyby mě z armády vykopli, ale
záro-

136

137

veň jsem už hodně ztratil z respektu, který jsem kdysi k RAF choval." Upřeně na něho hleděla. "Jste si tím jistý? Pokud
budete riskovat, můžete přijít nejen o svou vlastní práci a budoucnost, ale můžete uškodit i svým přátelům. Váš ministr
obraný má hodně dlouhá chapadla." "Jsem si tím jistý. Měla jste pravdu, když jste říkala, že se až moc často stavím do
pozice pouhého pozorovatele." Odmlčel se a pohlédl stranou. "Víte, co je nejhorší? Najednou mě to napadlo.

Kdyby byl můj otec živ, musel by se za mě stydět." "To je nesmysl." "Ne. Je to pravda." Čekala s rukou stále položenou na jeho paži, ale už to dál nerozvíjel. „A co jste tedy až dosud udělal?" "Navštívil jsem Asociaci postižených GWS a setkal jsem se tam s člověkem jménem Larry Rafferty. Myslí, že by se vám líbil. Je to už starší muž - je mu přes šedesát - ale pořád má v sobě plno energie a soucitu s druhými. Musím přiznat, že mě inspiroval - podobně jako Michael. Řekl mi spoustu informací o očkování vojáků v Zálivu i o tabletách NAPS, které jsme všichni brali. Při některých jeho líčeních by vám vstávaly vlasy na hlavě. Prokousal jsem se také horou novinových článků o GWS." „A k čemu jste dospěl?" „Zaujal mě článek o cíleně upravené mutaci jednoho viru HIV.

Zjistili, že byla připravena vakcína s tímto upraveným virem, která pak byla zkoušena na vězňích. Mnoho vězňů má teď podobné příznaky jako postižení GWS." "Pochybuji, že by tohle mělo nějaký velký význam, Marku, ledaže by někdo objevil nový způsob přenosu viru HIV. Nemůžete přece předpokládat, že se všichni ti vojáci v Zálivu mezi sebou milovali. Ať už jsou vojenští doktoři jací jsou, vím, že nepoužívají injekční jehly opakovaně." Odmlčela se. "Promiňte, nechtěla bych, abyste měl dojem, že vás od něčeho zrazuji. Jsem ráda, že jste se do toho pustil." Sáhla po láhvi a dolila obě sklenky.

„A Davida Isaace jste ještě nevyhledal?" „Na to se chystám teď." „Měl jste to udělat hned. V Porton Downu se zabýval látkami

působícími proti chemickým a biologickým prostředkům. Dokonce pracoval na vývoji tablet NAPS." "Jak to víte?"

„Pracovala jsem ve stejné laboratoři jako on." Odmlčela se.

„Poslyšte, zítra nemám celkem nic v plánu. Pokud máte čas, mohli bychom ho zkusit vyhledat, co říkáte? Jeho číslo jsem nenašla, ale nemohl zmizet z povrchu zemského." "To chcete po něm pátrat v informačním katalogu pod hlavičkou, V nemilosti propuštěný portondownský vědec?" "Samozřejmě že ne, ale můžeme zkusit jmenný telefonní seznam nebo informace o telefonních číslech. Pochází z Devonu, takže bychom mohli začít tam." „Ze byste dokázala rozeznat devonský přízvuk? To jste na Američanku dobrá." Zasmála se. "Řekl mi, že odtamtud pochází." "Tak se podíváme do devonského seznamu. Ale co když ho v něm nenajdeme?"

"Budeme hledat jinde. Ve Velké Británii zase nemůže být tolik Davidů Isaacsů." „A co když své číslo nenechal uveřejnit v žádném seznamu?" "Budeme přemýšlet o jiném způsobu, jak ho najít. Jste vždycky takový pesimista?"

"Nejsem. Mimochodem, líbí se mi, jak říkáte to vaše ‚my‘, ale tohle není vaše bitva, Natalie. Nemusíte se v ní angažovat." „Marku, ten člověk je biochemik. Pokud se v tomto oboru nevyznáte, potřebujete, aby vám někdo pomohl klást správné otázky a porozumět odpovědím na ně."

Druhý den ráno Mark ještě dojídal snídani, když se ozval telefon. "Už to číslo znám," hlásila mu Natalie. "Místo, kde bydlí, se jmenuje Totnes." "Tam to znám. Když jsem byl malý, jezdili jsme každý rok do Devonu na prázdniny." "Tak přijďte za mnou a zavoláme mu." "Lépe, když budete za dvacet minut čekat před hotelem.

V tuhle dobu tam nenajdu místo na zaparkování." „A co když nebude doma?"

138

139

Podíval se z okna na sluncem ozářenou řeku. "Tak to vezmeme jako vyjíždku do přírody. Dnes je příliš krásný den, abychom ho promarnili v Londýně."

Čekala na něho už opět ve značkovém tričku a džínsech. Když zastavil, dívala se jinam a Markovi chvíli trvalo, než na sebe přilákal její pozornost. Sotva dosedla vedle něho, podal jí mobilní telefon a ona vyťukala číslo.

Dvakrát zazněl vyzváněcí tón a potom se zapnul záznamník.

Ozval se tichý, nesmělý hlas: "Bohužel, nejsem právě doma. Zanechte mi, prosím, vzkaz na záznamníku." Sotva Natalie začala mluvit, ozval se na druhém konci živý hlas. "Natalie. Jak se máte? Neviděl jsem vás celou věčnost. Promiňte mi ten záznamník, nechávám ho pořád zapnutý, - abych se vyhnul lidem, s nimiž nechci mluvit - i když teď už těch telefonátů tak moc nemám. A jak jste se celou dobu měla vy?" "Výborně," odpověděla. "Poslyšte, Davide, o tom, co všechno se změnilo, si můžeme pohovořit později. Mám vedle sebe jednoho svého přítele, který by se vás rád zeptal na pár věcí týkajících se _" David ji okamžitě přerušil. "Jestli nejsou otázky vašeho přítele tak docela obvyklé, bylo by lepší, kdybychom si o nich promluvili jinak než telefonem." "Samozřejmě. A mohli bychom za vámi dnes přijet?"

"Mrzelo by mě, kdybyste to neudělali." "Právě se chystáme vyjet z Londýna - řekněme tedy za dvě nebo za tři hodiny?" Pohlédla na Marka, který přikývl.

„Dobře. A Natalie? Dal bych přednost rozhovoru v autě nebo někde v hospodě. Může se vám to zdát směšné, ale víte, jak to chodí." Poznamenala si adresu, kterou jí nadiktoval, a ukončila hovor.

Mark zvedl obočí. "Ten člověk trpí paranoiou." Natalie jeho úsměv neopětovala. "Má k tomu dobrý důvod, ale on vám o tom řekne víc sám."

Zasmál se. "Vy jste měla být televizní reportérkou. Začněte vy." "Bratr voják. Žádný jiný sourozenec. Matka pečlivá ochránkyně domácího krbu a opatrovatelka dětí. Otec plukovník u osmdesátého druhého leteckého pluku - tam, kde jsem se seznámila s Michaelem." Usmála se. "To se ale do té stovky slov nepočítá."

Obvyklý život rodiny vojáka, neustálé stěhování, střídání nudných základů a zapomenutých krajů, jako je Kansas a Oklahoma, a několik pobytů v zahraničí, našťastí ne ve Vietnamu. Tam byl otec sám bez rodiny. K hlubokému zklamání jeho neandrtálských vojenských kamarádů se z jeho dcery vyklubalo něco jako předčasně vyspělý intelektuál se sklony k socialismu. K jejich ještě větší hrůze ta dcera nyní pracuje pro Spojené národy." „A co si o tom myslí váš otec?" "Nevadí mu to a je na mě hrdý. Nikdy nepatřil mezi supernadšené vojáky. Byl spíš takový domácí typ - asi proto to nikdy nedotáhl na generála: byl příliš civilizovaný a poctivý." "Tak, to bylo o vašem otci. A co vy?" "Studium chemie na UCLA *) a doktorát v Berkeley. Pár let v chemickém průmyslu, která pro mě byla důležitá především tím, ~e jsem se během nich ujistila, že už dalších pár let v průmyslu strávit nechci." „A co jste vlastně dělala?" "Vývíjela jsem pro svět to, co potřebuje ze všeho nejvíce nové druhy laků na vlasy. V zoufalství jsem pak požádala o práci u Spojených

národů a k mému velkému překvapení mě přijali.

Od té chvíle jsem si pomoci neskrývané ctižádostivosti, bezohledných ran pod pás a slušné dávky talentu probodovala cestu k pozici vedoucího pracovníka u UNSCOM." "Tomu se ani nechce věřit," poznamenal Mark. „zvláště ne o tom talentu.“

Usmála se. "Poslyšte, nebudete vědět kdy ani kde, ale v každém případě mi za tohle zaplatíte." „A není v tom vašem životopise nějaká maličko osobnější událost?"

Během jízdy po dálnici to zařídila tak, aby nehovořili o Gulf War Syndromu. "Tak, Marku, změníme téma. Dáme si životní příběh ve sto nebo méně slovech. Začnete vy, nebo já?"

*) University of Carolina, Los Angeles; pozn. překl.

140

141

„Ani ne. Nějaký ten přítel, nechutná záležitost s jedním ženatým mužem, žádný manžel, žádné děti.“ „Ale spousta zlomených srdcí po všech pěti kontinentech.“ „Nanejvýš po čtyřech. V Austrálii jsem nikdy nebyla.“ „Řekněte mi něco o tom ženatém muži.“ Mark si uvědomil, že pocítil bodnutí ostnu žárlivosti. Intenzita toho pocitu ho překvapila.

„Bylo to složité, to je všechno. Šlo o mého kolegu, který to ještě víc zkomplikoval.“ Odmělčela se. "Tak, to už nejspíš bylo víc než sto slov. Zkuste, jestli to dokážete lépe." „Dobře. Otec kapitán námořnictva ve výslužbě - přesněji vyřazen do invalidního důchodu. Matka byla jeho druhou ženou.

Klasický příběh: pracovala jako sestra v nemocnici, kde šest měsíců bojovala o jeho život." "Co se mu stalo?" Mark zaváhal. "Bylo to v průběhu války - druhé světové války. Během vykládání munice v italském přístavu Bari na jeho loď zaútočily německé bombardéry. Šlo o munic, jejíž náboje byly plněny yperitem, i když to tenkrát nikdo nevěděl. Otec spadl do vody pokryté filmem topné nafty a kapalného yperitu. Zahynuly tam tenkrát stovky mužů, pouze on a několik dalších přežilo.

Když je vytáhli, většina sotva viděla a dýchala, jak byli pokryti puchýří. Nikdo nevěděl, co jim je, ale otec měl štěstí, že se dostal do rukou starého vojenského doktora, který sloužil ještě za první světové války. Ten poznal, že jde o příznaky zasažení yperitem.

Otec oslepl na jedno oko a měl trvale poškozeny plíce, ale přežil. Většina ostatních zachráněných zemřela během několika následujících týdnů. Otce dali nějak dohromady a poslali do Anglie do nemocnice, kde se setkal s její matkou. Z válečného námořnictva ho vyřadili ze zdravotních důvodů, ale už mu odmítli zaplatit kompenzaci za jeho zničené plíce, protože ministerstvo obrany popřelo, že by na lodi byl yperit. Otec byl velice odhodlaný člověk. Po dvacetiletém dohadování s úřady si nakonec vybojoval, že mu invalidní penzi přiznali se zpětnou platností od skončení války." Odmělčel se. "Moc si jí však neužil, protože hned následující rok zemřel." Natalie byla chvíli ticho. "Je tohle jeden z důvodů, proč jste se do toho tak tvrdě dal?"

Přikývl. „Myslím, že jsem se podvědomě snažil před těmito problémy unikat. Měl jsem už dost bolesti jiných lidí.

Teprve pohled na Stevova syna mnou pohnul. Stydím se, že mi to trvalo tak dlouho." Polkl naprázdno. "Vyrostl jsem obklopen vším, co souviselo s otcovou nemocí a co potřeboval k životu. Od malička jsem bral téměř za samozřejmé, že potřebuje několikrát denně kyslík. Jedním z prvních zvuků, který jsem si jako dítě opravdu uvědomoval, bylo řinčení kyslíkových bomb, když je přivázeli po cestičce." Znovu se odmělčel a hleděl před sebe na silnici. Přesto si byl vědom, že ho Natalie pozoruje.

Náhle ucítil, že se dotkla jeho paže. "Jak jste včera večer říkal, že by se otec za vás styděl..." Odmělčela se. "Neměl jste pravdu.

Byl by na vás hrdý." Chvilí pozoroval jeho profil. "Musel jste se s tím vším vyrovnávat sám?" „Ano. Rodiče se několikrát pokoušeli o dítě, ale bez úspěchu.

Matka měla tři potraty a lékaři pak řekli, že by už znovu otěhotnět neměla - ostatně jak se otcův zdravotní stav zhoršoval, bylo to čím dál nepravděpodobnější. Nakonec, když už měli patnáct let po svatbě, se rozhodli pro adopci. No a výsledkem toho rozhodnutí jsem já." Pohlédl na ni, aby viděl, jak zareaguje.

Natalie se rozesmála. "Tak to vše vysvětluje. Už jsem si pomalu začínala myslet, že jste zachovalý šedesátník." Stáhla o kousek okénko a nadechla se čerstvého vzduchu. "Pokusil jste se někdy vypátrat své skutečné rodiče?" Zavrtěl hlavou. "Oni byli mými skutečnými rodiči. Oni mě vychovali." Chystala se říct ještě něco, ale všimla si jeho zaťatých čelistí a změnila téma. "Jedna věc mě na vašem příběhu opravdu mate.

Proč jste se, vzhledem k osudu svého otce, rozhodl vy sám vstoupit do armády?" "Byl jsem posedlý létáním. Můj strýc pilotoval za druhé světové války spitfiry a já jsem ho uctíval jako hrdinu do té míry, že nás to zřejmě uvádělo do rozpaků oba. Dal mi k desátým narozeninám letadlo. Bylo to jen takové dvoumístné vrtulové letadélko, ale pro mě zlistalo tou nejfantastičtější událostí, jaká mě kdy potkala. Ještě teď se mi vybavuje pach kožených sedaček a leteckého benzínu, vzrušení při startu a pohled, kdy jsme stoupali vzhůru a všechno se pod námi zmenšovalo. Pak jsem v dálce nad

142

143

mořem uviděl val mraků vysokých jako hory. Dole na zemi byl stín, ale vrcholky mraků zářily v paprscích slunce a vytvářely nad nimi pohádkovou aureolu." Zarážil se a zrozpačitěl. "Chápete to?

Byl jsem chycen." Usmála se. "Už teď jste překročil limit slov asi o tisíc procent, ale to nevadí." Mark nasadil žalostivý výraz. "Pokusím se zbytek zkrátit na minimum. Tak tedy: škola, univerzita v Sussexu, absolutorium z historie - naprosto nesouvisející s kariérou, kterou jsem si vybral, ale užitečné tím, že mi ušetřilo tři roky pochodování po cvičáku a pobíhání se šroubovákem.

Asi v pětadvaceti jsem pochopil, že pokoušet se překonat strýcovu leteckou kariéru je jednak nemožné a jednak to postrádá smysl. Od té doby jsem se o trochu víc věnoval životu a o trochu méně Air Force.

Následovalo sestřelení, zajetí a mučení v iráckých věznicích a nakonec patnáct minut slávy. Žádné trvalé jizvy - ani na duši, ani na těle - žádné litování, s výjimkou toho, že jsem si nesjednal schůzku s princeznou Dianou, když jsme se setkali na recepci pro propuštěné válečné vězně. Pak už jen pár známostí, ale žádná manželka, žádné děti. V současné době žádná stálá partnerka, ale nabídky od partií jevicích zájem jsou vítány a byly by udržovány v nejpřísnější tajnosti." Pohlédl na Natalii.

Ta jeho pohled chvíli opětovala. "Dám vám vědět." Pak pomalu roztáhla ústa do úsměvu a zahleděla se z okna ven. „Ale moc se netěšte. "

„Dopravní nehoda, pane. Obávám se, že v tuhle chvíli vás dál nepustíme. " "Chtěli jsme se zastavit pro někoho, kdo bydlí tamhle v tom domě," řekla Natalie. "Nemohli bychom tam alespoň zajít pěšky?" Obdařila ho zářivým úsměvem, ale konstábl se již otáčel pryč.

"D.I. *) Fullere?" Od skupinky policistů postávajících asi dvacet yardů od nich se oddělil muž v nepromokavém kabátě. Popuzeně pohlédl na mladého konstábla a potom zamiloval k nim. "Co je zase?" "Tady ta dáma a pán, pane. Chtějí jet k domu pana Isaacse." Inspektor si je každého zvlášť změřil. "Co máte společného s panem Isaacsem?" "Jsme jeho přátelé. Proč vás to zajímá?" ohradila se Natalie proti jeho tónu.

Chladně na ni pohlédl. "Je mi líto, ale pan Isaacs... došlo zde k nehodě. Auto srazilo chodce a ujelo." "Cože? Chcete říct, že pan Isaacs někoho přejel?" "Nepochopila jste mě." Natalie na něho zaraženě hleděla. "Chtěl říct, že tím autem byl sražen David," ozval se Mark.

"Kde je? Je snad těžce zraněný?" Inspektor trochu ustoupil a uvolnil jim výhled do uličky. Skupinka policistů, od které se vzdálil, si pro Wížela obrys těla vyznačený na zemi křídou. V místě, kde podle tvaru ležela hlava, se černaly stopy krve. Nataliin šokovaný pohled se opět stočil k inspektorovi. Pomalu přikývl. "Je mi opravdu líto." Chvilí zírala vyřeštěným pohledem mimo něj. Byla bledá a seděla strnulá jako socha.

"Co se vlastně stalo?" zeptal se Mark.

„Pan Isaacs měl zřejmě ve zvyku každé dopoledne se v této uličce procházet. V blízkosti nejsou žádné obchody, takže lidé si kupují noviny a běžné potraviny u benzínového čerpadla na hlavní cestě." Odmíchl se a ukázal k hloučku místních lidí stojících za modrobílou páskou na vzdáleném konci uličky. „Podle jednoho očitého svědka se pan Isaacs právě vracel, když ho míjelo auto.

Krátce po poledni dorazili do Totnesu a začali se proplétat úzkými uličkami směrem k čtvrti Rattray.

Přijeli ke kostelu, v jehož blízkosti se krčila skupinka nízkých domků s doškovými střechami, ale dům Davida Isaacse - viktoriánská fara z šedé žuly - stál stranou na konci temné, zarostlé příjezdové cesty.

Jakmile zatočili za roh, musel Mark zabrzdít, protože v cestě jim stála dvě policejní auta s blikajícími modrými majáky. Před modrobílou páskou z umělé hmoty nataženou napříč uličkou držel stráž mladý konstábl s růžovou tvář.

"Co se tu děje?" zeptal se Mark.

*) D.I. = Detective Inspector - inspektor tajné policie; pozn. překl.

144

145

Byl to tmavomodrý nebo černý range rover. Pan Isaacs se mu snažil uhnout, ale na zvýšeném okraji uklouzl a upadl zpátky na cestu." Inspektor otráveně zavrtěl hlavou. "Bohužel, tím posledním si však svědek příliš jistý není." Pak se obrátil přímo k Natalii. "Nic necítíte. Byl na místě mrtev." Na okamžik zaváhal a potom dodal: „Pokud nemáte nic proti tomu, rád bych, kdybyste tady konstáblům dali pár údajů o sobě - pro případ, že bychom se s vámi potřebovali spojit." Poté, co nadiktovali mladému policistovi svá jména a adresy, pohlédla Natalie naposledy do uličky. Mark otočil auto a vracel se stejnou cestou, kterou přijeli. Natalie vedle něho mlčela.

"Co teď?" zeptal se.

„zastavme u nějaké hospody. Potřebuji se něčeho napít a především přestat přemýšlet."

„Prakticky všechno, co jsme dělali, je do určité míry financováno státem. Časopisy, ve kterých publikoval, mu začaly jeho články vracet zpět, a pokud žádal o práci, nikdy se nedostal ani na užší seznam kandidátů." Mark mimoděk pohlédl ven z okna. Na zemi vedle jeho auta klečel muž.

„Počkejte tady," vyhrkl a vyběhl ven. Muž se právě stavěl na nohy.

"Co tu, sakra, vyvádíte?" houkl na něho Mark.

"To je vaše auto, pane?" "Samozřejmě že je to moje auto. Ale po tom vám nic není.

Kdo, k sakru, jste a co tu děláte?" Mark strnul. Muž sáhl do kapsy, ale vytáhl pouze služební průkaz v pouzdru z umělé hmoty. Mark na něj pohlédl. "Seržant Michael Tucker, Exeter CID*). To je sice pěkné, ale říká mi to jen, kdo jste, ale už vůbec ne, co hledáte pod mým autem." „Kontroluji, jestli vám bliká signální zařízení, pane. Pouhá rutina. " "Na kolenou?" „A také jsem se díval, jestli máte dostatečně vysoký vzorek na pneumatikách. Zdá se však, že je všechno v pořádku." Muž chtěl kolem něho projít, ale Mark mu zastoupil cestu. "Já neznám policejní procedury, ale bezpečně vím, že příslušník kriminální policie nemarní čas rutinními kontrolami aut na parkovištích. Na to jsou snad vaši uniformovaní kolegové, ne?" Tucker vsadil na důvěrný tón. „Abych řekl pravdu, pane, stíháme bandu zlodějů aut. Specializují se na luxusní vozy, jako je váš. Dostali jsme hlášení, že dnes ráno bylo v Paigntonu ukradeno tmavomodré audio Proto jsem kontroloval váš vůz." Mark na něho vrhl pochybovačný pohled, ale ustoupil, aby ho nechal projít.

Tucker na něho pohlédl. "Ještě malou poznámku, pane. Pokud si svůj vůz nehodláte zamykat, budeme příště opravdu pátrat po něm. Na shledanou." Mark se otočil. Západky zámku byly povytažené a dveře u se-

Zastavili před dlouhou, bíle natřenou budovou stojící stranou od silnice. Podnik se jmenoval Ring of Bells neboli Vyzvánění zvonů. Interiér s nízkými stropy sestával z mnoha malých místností, koutů a přístěnků a Mark se musel sehnout, aby hlavou nenarazil do trámů zčernalých kouřem. Hrsta hostů seděla kolem baru.

Mark koupil pítí a zavedl Natalii k rohovému stolu. Pohlédl na dva muže ve vycházkových oblecích, kteří seděli pár

kroků od nich, a ztlumil hlas. "Užje to lepší?" Přikývla. "Je to jen šok. Vždyť jsme s ním ještě před dvěma hodinami mluvili." "Řekněte mi, co víte." Chvilí na něho upřeně hleděla. „0 Davidovi?" „0 tom, co dělal v Porton Downu." Převracela v rukou pivní tácek. "Řeknu vám, co mohu, ale je to už všechno několik let staré. Naposledy jsem v Porton Downu pracovala -" Rozhlédla se a ještě víc ztlumila hlas. "Před šesti lety. " „Kdy odtud David odešel?" "Pár měsíců po mě. Je jedním z nejlepších odborníků ve svém oboru, ale pokud vím, od té doby nikde nepracuje. Vlastně nepracoval," opravila se.

„Proč ne?"

*) Criminal Investigation Department = oddělení kriminální policie;

pazn. překl.

146

147

dadla vedle řidiče nebyly vůbec zaklapnuté. Zmatený sáhl pro klíče. Za ním se ozval zvuk motoru - policista odjížděl ve své sieře z parkoviště. Mark začal kontrolovat vnitřek vozu, pak si lehl na zem a prohlédl podvozek. Nic neobvyklého neobjevil.

Vrátil se do restaurace, půjčil si telefonní seznam a zavolal z automatu. "CID, prosím.. Dobrý den. Chtěl bych si ověřit totožnost jednoho vašeho detektiva. Můžete mi říct, jestli u vás pracuje jistý seržant Michael Tucker?" „Prosím, počkejte chvíli," řekl hlas s těžkým devonským přízvukem. Mark čekal, až ho přepojí. Po chvíli se na lince ozval šum a vzápětí jiný hlas. "Ptáte se na D.S. *) Tuckera?" „Ano." "Co s ním máte za problém?" "Už nic." Mark zavěsil a vrátil se k Natalii. Řekl jí, co se stalo, a rozpačitě se usmál. "Teď se pro změnu zase já chovám jako paranoik." Její výraz zůstal vážný. "Vidíte, Davidovi nepomohlo ani to, že byl opatrný." "Natalie, co vlastně udělal?" "Ukončili s ním pracovní poměr, když projevil znepokojení o osud některých výsledků svých výzkumů. Spolupracoval na vývoji tablet NAPS a BATS používaných jako preventivní prostředky proti účinkům chemických a biologických látek. Mnohé z jeho objevů byly nové a netestovaly se málem ani na zvířatech, natož na lidech. Zkoušel pětímocný botulinum toxoid jako kontralátku proti botulismu a vyvinul také několik vakcín proti anthraxu včetně jedné, která využívala živého rekombinantu DNA." Odmělčela se. "I tablety NAPS obsahují novou, nedostatečně vyzkoušenou látku, která se jmenuje pyridostigmine bromid. Předávkování touto látkou vyvolává stavy těžké ochablosti, svalové křeče, průjmy, pocení a hyperventilaci, to znamená právě ty příznaky, na které si stěžují veteráni války v Zálivu. Američané ztratili z celkového počtu vojáků nasazených do bojových akcí víc mužů v důsledku nepříznivé reakce organismu na tablety NAPS než působením bojové činnosti nepřítel.

Tablety NAPS byly zavedeny do používání v roce 1981, pře-

sto ministerstvo požádalo o povolení k jejich aplikaci až v roce 1993, tedy dva roky po skončení války v Zálivu. Jsem si jistá, že jediným důvodem, proč o povolení vůbec požádali, byly pozdější spekulace o tom, čím je vlastně GWS vyvolán. Ministerstvo tvrdilo, že pyridostigmine bromid je naprosto bezpečný, protože se už léta používá v civilní oblasti. Zapomněli ovšem poznamenat, že ho lékaři ordinovali pouze v ojedinělých případech, a to výhradně při léčbě vážné nervové poruchy, která se jmenuje myasthenia gravis*).

Jeden z našich ministrů obrany byl rovněž vyprovokován k prohlášení, že bezpečnost a účinnost pyridostigmine bromidu proti chemickým bojovým látkám je uznávána mezinárodní lékařskou veřejností, přesto zpráva zvláštního senátního. výboru amerického senátu pro záležitosti válečných veteránů konstatovala, že tento prostředek, užívají-li ho zdraví lidé opakovaně za všech okolností, není bezpečný. Zpráva konstatuje, že je účinný pouze proti somanu, ale v případě zasažení jinými bojovými látkami může naopak jejich účinky ještě zhoršovat." "Odkud tohle, proboha, všechno víte?" "Vědět takové věci patří k mé práci, Marku. David zásadně nesouhlasil s paušálním používáním tablet NAPS, aniž by se bral ohled na věk, pohlaví, zdravotní stav, váhu, individuální odolnost proti alergiím nebo celkovou anamnézu, navíc prosazoval názor, že příjemce musí být poučen o možných škodlivých účincích.

Nakonec mu řekli, že vakcíny a tablety NAPS budou podávány pouze s dobrovolným souhlasem poučeného příjemce. Jinými slovy, vojenští lékaři měli každému vojákovi přesně říct, co polyká nebo co dostává v injekci a jaká mohou být možná rizika, a teprve pak se ho měli zeptat, jestli souhlasí s užitím prostředku.

A teď se zeptám vás, který máte své zkušenosti v armádě, je tohle vůbec možné?" "Samozřejmě že ne." "Přesně tak.

Když David trval na svých tvrdých výhradách, vyřadili ho z prací na citlivých projektech a už mu neobnovili smlouvu." Odmělčela se. "Ještě byste měl vědět jednu věc, která

*) D.S. = Detective Sergeant - seržant tajné policie; pozn. překl.

*) Myastenie těžká, projevující se rycWou únavou až obrnou některých svalů; pozn. překl.

148

149

staví do jasného světla jejich priority. V určité době došlo k situaci, kdy byl nedostatek lidské vakcíny proti anthraxu. Prostě jí nevyprodukovali dostatečné množství. Řešení bylo jednoduché.

Místo ní použili dvě stě tisíc ampulí běžné veterinární vakcíny _ té, která se dává zvířatům." Markovi poklesla čelist.

"Takže podle vás může být syndrom války v Zálivu vyvolán tabletami NAPS nebo některými očkovacími vakcínami?"

Stiskla špičky prstů k sobě a chvíli přemýšlela. "Nejsem v tomto oboru takový odborník, abych vám mohla poskytnout kvalifikovaný vědecký názor. Nezabýval jsem se studiem případů obětí GWS nebo příznaků tohoto onemocnění."

"Přesto..." "Uvědomte si, že dosud nebyl zaznamenán žádný vyčleněný typický příznak. Thalidomid byl objeven jedině proto, že vyvolával typický a omezený soubor defektů. Pokud by způsoboval patnáct nebo šestnáct různých druhů poruch, jak je tomu u syndromu války v Zálivu, ještě teď bychom o něm nevěděli nic." „Přesto přese všechno, řekla jste, že příznaky vyvolávané předávkováním pyridostigmine bromidu jsou tytéž jako ty, které pociťovalo mnoho obětí GWS." Naklonila hlavu na stranu. "To máte pravdu. Pokud budu mluvit jako vědec, mohu vám nabídnout pouze

neověřené hypotézy, ale pokud se na problém díváte jako obyčejný člověk, vidíte jediné vysvětlení GWS v tom, že oběti byly vystaveny působení chemických nebo biologických látek. A to mohlo být způsobeno pouze očkovaním nebo tabletami NAPS." Odmlčela se. "Nebo nižší expozicí chemických nebo biologických zbraní." „Ale pokud vím, žádné důkazy o chemickém útoku přece neexistují." "Možná k žádnému nedošlo, zato došlo k spojeneckému bombardování některých iráckých závodů na výrobu chemických zbraní. Nepochybuji, že toxický mrak, který přitom musel vzniknout, způsobil smrt nebo těžké onemocnění těch, kteří měli tu smůlu, že se nacházeli ve směru po větru od zasaženého místa." Odmlčela se a uskla ze své sklenky. "Syndrom války v Zálivu je jako jehla v kupě sena; a to je možná ještě příliš zjednodušené přirovnání. Ta jehla může být jen jedna, ale také jich může být třeba dvacet. Řeknu vám něco jiného. Mlha nejistoty kolem GWS může zakrývat ještě jiné věci. Pokud se u někoho z těch, kdo byli v Zálivu - jako například Dan, Michael nebo Steve objevily neobvyklé příznaky, považují dnes lékaři za samozřejmé připisovat je GWS." Mark pátravě hleděl na její tvář. "Takže na GWS je možná nejnebezpečnější to, že může maskovat jiné nemoci?" "Přesně tak. Příznaky, které se projeví u Dana, Michaela a Steva jsou skutečně unikátní. Pokud vím, žádný jiný postižený GWS takové neměl. Rota Michaela Ringwalda se nacházela na pravém křídle hlavního voje britských sil, jejichž vojáci byli očkováni scimitarem. Michael žádné takové očkování nedostal." Mark roztržitě přikývl. „z toho se dá vyvodit, že pokud bychom věděli, proti čemu bylo vlastně Inoculation Scimitar vyvinuto, byli bychom blíž odpovědi, co vyvolalo Danovo, Michaelovo a Stevovo onemocnění." Odmlčel se. „Ale Dan a Steve v žádném hlavním voji britských sil nebyli - seděli společně se mnou v iráckém vězení." „A kde se to vězení nacházelo?" Bezradně pokrčil rameny. "To nevím. Když nás tam vezli, leželi jsme na podlaze nákladáku obličejem dolů a navíc jsme měli přes hlavu přetažený pytel. Podobně, když jsme odtamtud odjížděli. Mohlo to být na kterémkoliv místě v Iráku. Nikdo z nás neví, kde jsme vlastně byli, nebo alespoň..." Zarazil se, chvíli přemýšlel a pak se zvedl. „Pojďme, potřebuji si někam zavolat." Při odchodu se ohlédl zpět. Oba byznysmeni byli zabráněni do živého hovoru a ani nezvedli hlavy. V autě sáhl po telefonu. „Prosím štáb... to je Dexy? Tady je Mark. Poslyš, Dexy, neměl bys dnes odpoledne na mě čas? Potřeboval bych s tebou o něčem mluvit... víš, o tom, o čem jsme spolu hovořili na sjezdu. Jistě... ano, znám to tam. Takže v šest hodin. Ahoj." "Co se děje?" zeptala se Natalie, jakmile zavěsil. "Mluvil jsem s někým, s kým se potřebuju setkat." Čekal, až se v proudu vozidel objeví mezera, do níž by se mohl zařadit.

"Nevadilo by vám, kdybychom vyjížděku po anglickém venkovu rozšířili o Hereford? Pokud byste neměla nic proti tomu, mohli bychom někde zůstat na noc a do Londýna se vrátit zítra."

150

151

Pohlédl na ni a všiml si, že lehce zčervenala. Vzápětí ukázala na silnici. "Promiňte, ale vždycky mě znervózňuje, když jedeme sedmdesát mil za hodinu a řidič se mi dívá do očí." Obrátil tedy pozornost na cestu před sebou a prudce vybočil, aby předjel nákladní auto. "Tak co říkáte mému návrhu?" "Nejde to. Je mi líto, ale musím být dnes večer zpátky v Londýně. Zítra ráno začíná konference a já musím předtím odevzdat svůj příspěvek. Opravdu je mi líto." "I mně." Přeradil rychlost. "Nevadilo by vám tedy, kdybych vás vysadil v Exeteru nebo v Bristolu? Odtud to jsou do Londýna vlakem jen dvě hodiny." Vyjel na vrchol stoupání a rozhlédl se kolem - dole v údolí se střídala pestrá políčka, menší hájky a roztroušené vesnice. "Nevím jak vy, ale kdyby mi teď někdo řekl, že už v životě neuvidím žádnou poušť, vůbec bych se nezlobil." „znám ten pocit. Za poslední dva roky jsem strávila víc času v Iráku než doma v Americe." "Jak se vlastně připravujete na kontrolu nějakého objektu?" "Chcete to opravdu vědět, nebo se ptáte jen tak, abychom měli o čem mluvit?" Usmál se. „Řekněme z obou důvodů." "V tom případě vám nabídnu nezkrácenou verzi. Hledání jehly GWS v kupě sena je v porovnání s tím, o co se pokoušíme my, hračka. Bakteriální jedy jako anthrax a botulotoxin se dají ve zmrazeném stavu usušit a dát do plechovky od sušeného mléka nebo do pytlíku z umělé hmoty. S tím, že by byly uskladněny v kontejnerech označených nápisem zbraně CBW*), prosíme zneškodnit, jaksi nemůžeme počítat. Pracujeme ve skupinách po deseti až patnácti lidech, z nichž třetina pouze monitoruje situaci a stará se o naši ochranu před možným zamořením. Všichni zbývající členové týmu mají nějakou specializaci - jsou mezi nimi chemici, biologové, odborníci na chemické technologie a výrobní procesy, akademici i vyslovení teoretici.

Odborníci na technologické procesy nám třeba řeknou, že ur-

čitá konkrétní odstředivka se může využít pro výrobu sarinu. výrobní specialisté mohou zase odhadnout, jaké množství se ho může vyprodukovat za týden, a teoretici pak vypočítají množství prekurzoru pro výrobu tohoto množství. To pak můžeme porovnat s množstvím prekurzoru, které Irák již roky dováží." „zadržte na chvíli. Co je to prekurzor?" "Copak vy jste neměli ve škole chemii? Prekurzor je základní chemický preparát pro výrobu - v tomto případě zbraní." Odmlčela se. "Dokumentace bývá samozřejmě ukrytá nebo zfalšovaná, a když jdeme po stopách jednotlivých zásilek, může nás to zavést do celého světa, včetně Spojených států." Vrhla na něho rychlý pohled. "Nechci se dotknout vašeho národního citění, ale právě Británie je tou zemí, která nepřímou naučila Irák vyrábět to, co se teď pracně snažíme zničit." Opět se odmlčela, ale marně čekala, že se na hrozenou návnadu chytí. "Vím, že němečtí nacisté původně vyráběli nervově paralytické látky z organofosfátů," řekl Mark.

Přikývla. "To je pravda, je to stejná výchozí surovina jako při výrobě insekticidů. Na konci druhé světové války tým amerických, britských a sovětských vyšetřovatelů prohledal celou říši a shromáždil veškeré vědecké a technologické materiály, které se jim podařilo vynést na světlo. Hlavně Britové měli štěstí - pokud se to tak dá říct - protože se jim podařilo nalézt nepoškozené dokumenty o pokusech s nervově paralytickým plynem, které prováděl na věznicích koncentračního tábora v Natzweilleru profesor Karl Wimmer.

Wimmera pak vypátrali a zatklí a od té doby o něm nikdy nikdo neslyšel." Opět na něho pohlédla, aby viděla, jak se tváří.

"Navzdory zvěrstvům, která Wimmer spáchal, nikdy nestanul před žádným válečným tribunálem, takže buď se mu

podařilo uprchnout, nebo mu někdo vystavil nové osobní dokumenty a převezl ho do Porton Downu, aby Británie mohla využít jeho poznatků. Vím, že se vám to nemusí líbit, ale je to nejpravděpodobnější vysvětlení, které mě napadá. Británie se tenkrát rozhodla, že jejím odstrašujícím prostředkem číslo jedna budou chemické zbraně. Postavila tedy obrovské továrny, v nichž se produkovalo padesát tun sarinu týdně. Bylo

*) Chemical and Biological Warfare = chemický a biologický boj;

pozn. překl.

152

153

ho takové množství - konkrétně devět tisíc tun ročně - že stačilo pokrýt odhadované potřeby RAF v případě totální války.

V průběhu roku 1960 se však strategické úvahy posunuly poněkud jinam, protože za základní odstrašující prostředek se začaly považovat jaderné zbraně. Přestože se tedy v Porton Downu stále pokračovalo ve výzkumu a vývoji chemických zbraní, výroba nervově paralytických látek byla ukončena. Mark měl problémy, aby se v její vzrušující blízkosti soustředil na to, co říká, a s trochu přehnaným zdůrazněním únavy zívá.

„Díky za lekci z historie, ale co to všechno má společného s Irákem?“ Pohlédla na něho s předstíranou upjatostí.

„Právě se k tomu dostávám. K procesu uzavírání výrobních chemických provozů byli přizváni i zahraniční pozorovatelé. Problém ovšem spočívá v tom, že když někomu ukážete, jak se výroba zastavuje, zároveň ho naučíte, jak ji rozjet.

Mezi zahraničními pozorovateli byl i jugoslávský generál Vladimír Vojvodič, který se pak čistě náhodou stal hlavou jugoslávského vojenského programu výroby chemických zbraní. Dva měsíce po svém návratu z Británie začaly práce na výstavbě chemické továrny v Potoci nedaleko Mostaru. Jugoslávie si také vy_ dělala jisté množství valut výstavbou stejných továren v Iráku a Libyi.

Samozřejmě že jak jednou máte továrnu, potřebujete také základní chemikálie pro výrobu nervových plynů. I tady projevila Británie nebyvalou ochotu pomoci. V roce 1983 bylo v Británii vydáno povolení vyvézt do Iráku patnáct tun metylfosfordichloridu, to je množství, které stačí pro výrobu deseti tun sarinu. "Cože?" Mark nevěděl, jestli vykřikl spíš z nedůvěry, nebo z rozhořčení.

„Nedělejte, že vás to tak šokuje, Marku. Tak už to v dnešním světě chodí. Ostatně nebylo by správné házet všechnu vinu na Brity, protože pokud by metylfosfordichlorid neprodali do Iráku oni, přetrhlo by se horlivostí tucet dalších zemí v čele se starými dobrými Spojenými státy, aby podobný obchod uzavřely ony.

Americká vláda také vydala povolení, na základě kterého se do Iráku v období let 1985 až 1989 prodaly toxické látky jako anthrax a botulotoxin - právě včas pro válku v Zálivu. Tyto látky se daly zušlechtit nebo vykultivovat tak, aby se na nich mohl založit program biologických zbraní. V Iráku jsme až dosud našli patnáct tisíc litrů anthraxu dodaného Británií a Spojenými státy.

Irák tvrdil, že ho potřebuje k vědeckým výzkumům na zvířatech.

Takto se k Iráku chovaly prakticky všechny členské státy Rady bezpečnosti Spojených národů a seznam společností, které na těchto obchodech participovaly, by se četl jako detektivka." Mark zakroutil hlavou. "Pořád nemohu uvěřit, že něco takového britská vláda připustila." "Proč vás to tak pohoršuje? Ostatně vaši letci školili irácké piloty ještě pár let před vypuknutím války v Zálivu." "To je něco jiného." "Možná. Ale řekněte mi, věděl jste, že vaši lidé školili také Saddámovy vyšetřovatele?" Mark mlčel, protože si vzpomněl na pedektní angličtinu svých vězňů a na elektrické obušky vyrobené v Británii, které používali.

"V každém případě tohle už je historie, jak jste sám řekl. Naším úkolem je teď vysledovat každý mikrogram a mililitr těchto látek a zjistit, co se nimi stalo. Ověřujeme si to, co víme ze svých výzkumů, a porovnáváme to s tím, co nám řeknou Iráčané.

Neustále tedy s nimi hrajeme hru na schovávanou a skládáme dohromady i ty nejnepatrnější a nejbezvýznamnější vypadající útržky informací, abychom dostali celkový obraz. Spousta pátracích prací se provádí v New Yorku v sedmáctém podlaží sekretariátu Spojených národů." Odmlčela se, protože právě zastavovali před nádražím.

"Monitorujeme také, kteří vědci se zúčastňují kterých seminářů, a sledujeme minulost mnoha dosud neznámých lidí, kteří se s nimi dostávají do styku. Jedním z největších odborníků iráckého vývoje zbraní založených na užití anthraxu je žena s dvojím občanstvím. Má syrského otce, a když cestuje do zahraničí, používá syrský pas. Neměli jsme o ní tušení, dokud se nezaregistrovala na vědeckém sympoziu a nepředstavila se jako odbornice přes anthrax." "Na sympoziu v Las Vegas?" "Vidím, že se rychle učíte." Vystoupila z vozu. "Takže se uvidíme v Londýně."

154

155

1(apito[a devátá

Mark si uvědomil, že vidí Dexyho poprvé rozpačitého. "Už od návratu ze Zálivu byl nemocný. Někdy se mi zdálo, že to snad ani není on. Vždycky to byl superklidáš, dokonale se ovládal, ale po Zálivu se začal na každého bezdůvodně utrhnout a nedalo se s ním vydržet. Pokud to šlo, vždycky jsme to nějak urovnali, ale pak dal přes hubu jednomu důstojníkovi." Dexy zakroutil hlavou.

"Právě jsme probírali jakýsi cvičný úkol. Rupert trochu machroval, ale nebylo to nic, na co bychom nebyli zvyklí. Jenže Raz se najednou přestal krotit, začal na něj řvát, a než jsme stačili něco udělat, poslal ho k zemi. Dokonce si na to pak ani nevzpomínal.

Okamžitě ho suspendovali.

Pak jsme byli tři měsíce v džungli, a když jsme se vrátili, už jsem ho skoro nepoznal. V životě bych nevěřil, že to s člověkem může jít z kopce tak rychle. Čtyři nebo pět let byl mezi námi a nějak se to moc nezhoršovalo - i když ani

nezlepšovalo - a pak najednou vypadal jako v posledním stadiu AIDS." „A neměl opravdu AIDS?" „Nebud' blázen. To se ví, že neměl AIDS. Měl syndrom války v Zálivu." "To řekl doktor?" zeptal se Mark.

"Samozřejmě že ne." "Tak jak si tím můžeš být tak jistý?" "Protože do Zálivu šel naprosto zdravý - patřil u pluku k těm nejzdravějším s nejlepší kondičkou, a to už je zatraceně co říct.

Když se vrátil, nebyl schopen uběhnout ani sto yardů, aniž by si vykašlal plíce." Zaváhal. "Řeknu ti, že mezi mými lidmi jsou další čtyři, kteří mají stejné příznaky. Stěžují si na bolesti v kloubech, pořád se cítí unavení, pozorují na sobě ztrátu paměti, bolí je hlava a stejně jako Raz jsou popudliví a občas se nedá předvídat, jak se zachovají. Pět z dvanácti lidí z mé čety, to je zatracená nepřízeň osudu, nemyslíš?" Pohlédl na Stumpse. Nastala pauza.

"Já jsem jeden z těch čtyř," řekl Stumps.

"Panebože, Stumps, promiň," vyblekotal Mark, neschopen najít vhodnější slova. Chvilí všichni tři mlčeli.

"Dan a Steve měli ještě další typické příznaky," řekl konečně Mark. „Nafialovělé boláky na hrudi a břichu." "Takové?" Stumps si rozeplnul několik knoflíků u košile. Mark přikývl.

Mark zastavil u mostu. Siluety města Herefordu dominovala katedrála ozářená silnými reflektory. Saracenská hlava byla na druhé straně řeky. Prošel kolem skupinky turistů stojících na terase a vstoupil dovnitř.

U baru seděli dva podsadití chlapi, oba v modrých džínsech, kostkované košili a v bombardéřské vestě. Mark se pro sebe usmál. Muži od SAS sice vždy neodpovídali obecné představě hromotluků vysokých sedm stop, ale když člověk věděl, po čem se má dívat, poznal je na míli daleko.

Dexyho stisk ruky byl stejně pevný jako vždy. "Vzal jsem s sebou také Stumpse." Bližšího vysvětlení se Mark nedočkal.

Stumps se usmál a na pozdrav na něho vycenil kostrbatou řadu zubů, za které si vysloužil svou přezdívku*). Chvilí mluvili o všem možném a potom Dexy našel stůl, kde se mohli v klidu posadit. "Tak co máš na srdci, kamaráde? Přece jsi nejel takovou dálku, abys nám koupil pivo." Mark zavrtěl hlavou. "Potřebuju jistou informaci." Stumps zvedl obočí.

"Vzpomínáš si na Dana?" „Na toho pilota chinooku?" zeptal se Dexy. "Samozřejmě." „Navštívil jsem ho v Las Vegas. Je na kolečkovém křesle.

Umírá na GWS - nebo něco takového." "Chudák." "Steve je také špatný. Neprošel roční prohlídkou. Má tytéž příznaky jako Dan." „A co chceš od nás?" "Chci se dovědět víc o Razovi."

*) Stump = pahýl nebo úlomek zubu; pozn. překl.

156

157

„Raz měl totéž," řekl Stumps. "Co o tom víš?" „Nejsem si jistý." Mark se odmlčel. "Ty jsi v Zálivu nebyl v Dexyho hlídce, že?" „Ne." Stumps zaváhal.

"Tak to řekni, Stumps," ozval se Dexy. "Vždyť už je to šest roků." „Byl jsem přidělen k padesáté č~é chemické četě jako _" Vrhel rychlý pohled na Dexyho. "Vlastně není třeba, abys věděl, co jsem tam měl dělat, ale padesátá čtvrtá vyrazela na sever a na východ směrem k As Salmanu přes Al Badiyah Al Janubiyah _ to je v Jižní poušti - aby odřízla Iráčanům možnost ústupu z Kuvajtu. Jedné noci - dobře si to datum pamatuju kvůli tomu, co se stalo _" "Nebylo to dvacátého čtvrtého února?" přerušil ho Mark.

"Jak to víš?" „Pak ti to řeknu. Nejdříve to dopověz." „Bylo to asi dvě hodiny před úsvitem. Zůstali jsme celou noc vzhůru, poslouchali pokračující nálety a čekali, až dostaneme rozkaz k postupu vpřed. Iráčané prakticky ničím neodpovídali, snad jen ojedinělými střelami Scud.

Nesměj se, ale právě jsem byl na latrině a sral jsem, když varovný signál ohlásil další Scud. Protože předtím už bylo několik planých poplachů, rozhodl jsem se v klidu dokončit to, co jsem měl rozdělané. Najednou něco děsně bouchlo přímo před naším postavením, ne dál než půl míle od nás. Zahlédl jsem dva obrovské záblesky bezprostředně za sebou a v jejich světle jsem uviděl, že tam roste žlutohnědý mrak. Pak se všechno zase ztratilo ve tmě. O pár vteřin později se rozhoukaly všechny chemické poplachu, které jsme měli. Vyrazil jsem z haj zlu jako Linford Christie ze startovních bloků. V táboře nastala hrozná panika. Chlapi lezli jeden přes druhého, aby se dostali ke svým NBC, a celou dobu přitom houkaly alarmy.

Ostatní čtyři dostaly rozkaz okamžitě vyrazit dopředu. Řekli jim, aby se ničím nezdržovali a nechali všechny osobní věci na místě. V táboře to bylo jako na Marii Celestě - na stole jídlo, otevřené kufry a časopisy. Zmizeli ve tmě a nás nechali tam, kde jsme byli.

Dal jsem dohromady skupinu, která měla provést testy na zbytkové plyny. Udělali jsme spoustu testů s použitím chemických detekčních vozů NAIADS, CAMS a FOX - já sám jsem udělal čtyři. Všechny byly pozitivní." Odmlčel se a sledoval Markův výraz. "Vím, o čem mluvím. Jsem absolvent chemického učiliště Jagerkaserne v Německu. Na detekci toho, co jsem zjistil, jsem měl dost znalostí i vybavení. Byl to nervové paruly.

tický plyn." "Věřím ti," řekl Mark. "Věřím." Stumps s uspokojením přikývl. "Za dvacet minut nám řekli, t.l~ šlo o falešný alarm, a vyhlásili konec poplachu, jenže za dalších pár minut jsme už zase měli NBC Black - nejvyšší pohotovost vyhlášenou jen tehdy, když jsou detekovány chemické bojové látky.

Následujících osm hodin jsme trčeli v oblecích NBC. Chvilí potom, co byl vyhlášen konec poplachu, se bez jakéhokoliv upozornění objevil neoznačený vrtulník Blackhawk a přistál. Kde ~ vzali tu se vzali chlapi v pracovních pouštních uniformách bez jakéhokoliv označení - žádná jména, žádné hodnosti, prostě nic, jen štítek, na kterém byl žlutý škorpión. Veliteli čtyři řekli, aby SI:!

na nic neptal, pak dva vlezli do našeho vozu a zabavili všechny naše vzorky, výpisy z počítače a všechny testovací

přístroje. Ne.

řekli vůbec proč, řekli jen předejte nám to. Všechnu naši ochran.

nou výstroj sebrali a vyměnili nám ji zajinou.

Potom, když jsme dostali rozkaz k postupu, museli jsme nechat všechny osobní věci na místě. Nikdy jsme se už pro ně nesměli vrátit. Při postupu jsme nenarazili na žádný skutečný odpor.

por - iráčtí vojáci buďto uprchli, nebo byli mrtví. Viděli jsme spoustu mrtvých těl. Naše bojové vrtulníky a A desítky SJCI ostřelovaly prchající irácké kolony, ale nemyslím, že do nich pól.

lilí jako šilenci, aby bylo mrtvých tolik. Připadalo mi to jako vpád do města duchů.

Když jsme měli přestávky, abychom se přeskupili, upozornil nás velitel, že to, co se stalo během předešlé noci, bylo prohlášené.

no za přísně tajné - UK Eyes Alpha. Řekl nám, že výbuch byl jen aerodynamický třesk při překročení zvukové bariéry. K Md.

němu incidentu nedošlo, žádné chemické látky indikované lilí byly, všechny testy byly chybné, chemičtí odborníci, včetně mě, se mylili.

158

159

Zeptal jsem se, co způsobilo falešné alarmy, když všechny testy byly chybné. Dostal jsem seznam možných příčin. Divil by ses, co tam všechno bylo - nespálené palivo ze startujících letadel, kouř z dieselmotorů, cigaretový kouř, a dokonce i lak na vlasy, který používají zdravotní sestry. Vůbec jim nevadilo, že nejbližší sestra byla několik mil od místa, kde jsme měřili." Mark se naklonil dopředu. „A co tedy opravdu způsobilo ty alarmy?" Stumps roztáhl ruce. "Co myslíš? Nejlepší detekční přístroje ze všech měli Češi. Hlásili nám tolik podezřelých chemických událostí, že jsme dostali příkaz, abychom jakýmkoliv dalším hlášením od nich nevěnovali pozornost." Odmčel se. "Chceš vědět, co je na tom opravdu děsivé? Nejlepší detekční přístroje, které jsme měli k dispozici my, dokázaly zaznamenat jenom některé typy nervově paralytických plynů, a to v koncentracích tisíckrát vyšších, než je úroveň, při níž začínají být nebezpečné. Navíc jsme neměli žádné detektory biologických prostředků. Kdyby na nás hodili nějaké biologické zvířátko, nikdo by nic nevěděl." "To mi nějak nesedí," ozval se Mark. "Jestliže došlo k chemickému útoku, proč by to, sakra, generalita tutlala a naopak toho nevyužila k propagandě proti Iráku?" "To mě také," řekl Stumps. „Ale udělali to, co udělali, a přitom ještě lajdácky. Měřicí přístroje NBC od osmdesátých procent jednotek, které se zúčastnily bojů, zabavili, to ano, ale když někteří lidé ze sto prvního leteckého pluku dostávali vyznamenání, bylo v rozkaze uvedeno, že je to za statečnost při likvidaci následků chemických útoků - těch útoků, ke kterým nikdy nedošlo."

Rozkašlal se a v jeho hrudi zachrastilo jako ve starých hodinách. "Všichni mají plné prdele strachu, to je pravý důvod toho tudání. Už tak je to dost velké zvířátko, ale nejhorší je, že tím vším ještě chrání toho parchanta v Bagdádu."

Stumps bouchl pěstí do stolu, až ze sklenic vystříklo pivo. Hněvem mu na chvíli zčervenaly tváře.

"Jaká očkování jsi dostal?" zeptal se Mark po chvíli ticha.

„žádná. Všichni pěšáci se poslušně seřadili do fronty, ale já jsem řekl, že nic nechci. Ten anthrax je takové zvířátko, že najakémsi skotském ostrově, který byl před půlstoletím zamořen, se

ještě ani dnes nemůžeš volně pohybovat. Řekl jsem jim, že to si do ruky píchnout nedám a aby si to strčili do prdele!"

"Víš něco o očkovacím séru, které se jmenuje Inoculation Scimitar?" Stumps zavrtěl hlavou. "Nikdo neví, k čemu to všechno bylo."

Viděl jsem třeba na krabičkách napsáno Pouze pro jednotky v první linii, ale Američané měli také své jednotky v první linii, a nic jim nedávali. Nikdy jsem nevzal ani tabletu NAPS. Spočítal jsem si, že je bezpečnější spoolehnout se, že na nás Iráčané nic nehodí. Je to ironie, že? Jediné, co jsem opravdu použil, bylo COMBO Pen. Na té latrině jsem samozřejmě žádné NBC neměl, takže když začaly houkat alarmy, vytáhl jsem COMBO a vrazil si to do stehna. Řeknu ti, že to bolelo jako čert." Odmčel se. "Pamatuješ si, jak nám vždycky říkali, že si COMBO máme píchat, jen když jsme opravdu zasaženi nervovým plynem, protože kdybychom nebyli, mohlo by se nám po něm u dělat hrozně zle?" Mark přikývl.

"No vidíš, a mně vůbec nic nebylo." Stumps vytáhl z kapsy pomačkanou krabičku cigaret a nabídl Markovi. Ten natáhl ruku, ale vzápětí se zarazil. "Díky, ale nevezmu si. Už nekouřím." Stumps si zapálil a usmál se. "Řekl bych, že to není tak dlouho, co jsi toho nechal." Mark zavrtěl hlavou. "To se jen tak zdá." "Takže..." Stumps vyfoukl oblak kouře a opřel se dozadu. "Jsi z toho teď chytřejší?" „Moc ne," přiznal Mark. "Připadám si, jako kdybych se pokoušel přebrodit tekoucí písek. Každá odpověď jako by vyvolávala další a další otázky." "Pokud bychom pro tebe mohli ještě něco udělat, ozvi se." Mark se obrátil k Dexymu. "Mám ještě poslední otázku. Kde nás vlastně v tom Iráku drželi?" Dexy na něho pohlédl a zašklebil se. "Tak ti nevím, Marku."

Podle mě ty nejsi typ pro akce pomsty. Proč to nenecháš lidem, kteří se v tom vyznají?" "Prosím tě, Dexy. Myslím to vážně." „Dobře. Bylo to asi padesát mil severovýchodně od hranice

160

161

s Kuvětem. Pár mil severně od místa, které se jmenuje As Salman." Dexy se na Marka podíval, jako by chtěl proniknout do jeho myšlenek, a pak vrhl rychlý pohled na Stumpse. "Nevím, jak se to jeví tobě, kamaráde, ale já mám dojem, že tady Biggles se chystá udělat nějakou zatracenou hloupost." Nastalo dlouhé ticho.

"Tak jak to je?" řekl Dexy.

„Musím se dostat někam, kde se dozvím ty pravé odpovědi." "Tedy do As Salmanu?" "Tam ještě ne." Mark ztlumil hlas. "Zatím jen do Porton Downu." „A nechceš mi říct jak?" "Ještě to nemám rozmyšlené. Víím jen, že se tam musím dostat." Dexy zavrtěl hlavou. "Radil bych ti, aby ses držel létání a toho svého fotografování. V tom jsi dobrý. Pokud se potřebuješ někam vloupat, nech to na mně." "Jenže ty v tomhle nejedeš, Dexy." "Už jedu," řekl a plácl Stumpse po

rameni. "Poslyš, pokud se na to vrhneš, aniž by ses v takových věcech vyznal a měl potřebné vybavení, jsi předem ztracený. Proboha, uvědom si, že mluvíme o Porton Downu. Nemusejí tě zastřelit, dokonce ti nemusejí nechat ani stopu po vpichu na rameni.

Když se má taková věc dělat pořádně, je třeba nejdříve provést pozorování - ve dne i v noci, po obvodu i v cílovém místě. Musí se to provádět dostatečně dlouho, aby si člověk udělal dokonalý přehled o strážních procedurách. Je třeba vědět, které zámky je třeba překonat, které alarmy a bezpečnostní systémy vyřadit z funkce a která strážní směna je ve službě. Musíš je sledovat tak dlouho, abys znal jejich slabiny. Kontrolují dveře potom, co je zavřou, nebo je nechají jen tak zabouchnout? Hlídkují pořád po stejné trase a ve stejných intervalech, nebo je mění? Když se strážný potřebuje vyčurát, dělá to vždy na stejném místě? Má přitom pušku na rameni, nebo siji opře o strom?

Když máš ve všem jasno, vybereš si náradí ajdeš na to." Zazubil se. "Dej mi týden a já ti zjistím, co chceš... pokud se to dá zjistit."

"Dexy, začíná to být pro mě příliš důležité, přitom příští pondělí letím do Kuvajtu," řekl Mark. "Nemám na to týden. Potřebuju pomoc hned teď." "Tak proč tu, sakra, dřepíme v hospodě?" řekl Dexy.

Zpět do Londýna se dostal až někdy po půlnoci. Vstoupil do svého bytu, tiše za sebou zavřel dveře a zůstal bez hnutí stát. Zatímco čekal, až oči přivyknou tmě, napínal uši, jestli nezaslechne nějaký zvuk. Na stropě mihotala nezřetelná hra světélků odražených až sem od hladiny řeky. Konečně rozsvítil. Nemohl říct, že by něco nebylo na svém místě, přesto se ho opět zmocnil pocit, že zde někdo byl. Poprvé od doby, kdy se sem nastěhoval, zamkl před spaním oba zámky. Druhý den vstal časně ráno. Ze zrcadla v koupelně na něho hleděla tvář, v níž chyběla dřívější domyšlivá sebejistota. Udělal si snídani a při jídle pozoroval řadu říčních čtunů razících si cestu proti proudu. Stále ho cosi znepokojovalo, nějaká zpola zapomenutá událost, o které tušil, že má velký význam. Ať se však snažil sebevíc, nedařilo se mu ji zachytit a vyvolat z hlubin podvědomí na povrch.

Náhle vstal, nechal talíř i šálek od kávy na stole a vyšel ven k autu.

Plevel na zahradce před Stevovým domem povyrostl a upevnil svou vládu. Mark zamířil po cestičce ke dveřím.

Zazvonil a připravil si křečovitý úsměv.

Po chvíli se ozvaly šoupavé kroky. Dveře se maličko pootevřely, ale vzápětí se otevřely úplně. Jenny na něho hleděla, jako by ho viděla poprvé v životě.

Úsměv na jeho tváři splaskl. "Omlouvám se, že přicházím..." Zmlkl.

Jennina tvář zůstávala bez výrazu. ° krok ustoupila, aby mohl projít do haly.

"Jak se daří Matthewovi?" Stále nereagovala.

"Jenny, co je?" Zavřela dveře. „Matthew zemřel," řekla bezbarvým Wasem.

"Dnes v noci. Řekli nám, že na zápal plic." Svaly na dolní čelisti

162

163

se jí napjaly, jak se snažila potlačit slzy. Zavrtěla hlavou a zamířila do kuchyně.

Šel za ní. Stála opřená a přiborník. "Kde je Steve?" „Nahoře. Doktor mu dal prášky na uklidnění." Začala nervózními, chaotickými pohyby srovnávat nádoby.

Hleděl na ni a zoufale se snažil najít slova útěchy. "Jenny-" Téměř neznatelně kývla hlavou. Vzápětí zvedla ruku a zůstala bez hnutí stát, jako by čekala, že se něco ozve.

"Mohl bych vám s něčím..." Jeho hlas opět zanikl v tichu.

"Ne, s ničím." Zazněl zvonek. "Půjdu otevřít," řekl rychle. Na prahu stál majitel pohřebního ústavu s nachystanou grimasou střízlivého profesionálního smutku.

Mark ho zavedl do kuchyně. "Jenny, chceš, abych s tebou zůstal?" Zavadila o něho pohledem, ale vzápětí se opět odvrátila. "Není třeba. Díky. Za chvíli přijdou moji rodiče." Majitel pohřebního ústavu stál diskrétně stranou a připomínal vrchního sluhu čekajícího vedle stolu. Mark i Jenny na něho pohlédli, jako by ho chtěli požádat, aby je zbavil ticha, které je oba dusilo. Muž si odkašlal. "Nemohl bych požádat o šálek čaje, paní Aldersonová ?" Otočila se k dřezu a snažila se ztratit ve zvuku tekoucí vody a drnění konvice.

Mark k ní zezadu přistoupil. Když jí přitiskl rty na tvář, cítil, jak ztuhla. „Kdybys cokoli potřebovala, Jenny, stačí zavolat." Ještě chvíli váhal, pak ustoupil zpět. "Později se ozvu." Přikývl.

Najejí tváří byl prázdný, nepřítomný výraz.

Tiše zavřel domovní dveře. Cestou k autu zahlédl, že po chodníku spěchají její rodiče. Doufal, že ho nepoznají. Nevěděl, co by řekl. Neměl pro ně žádnou útěchu. Prošli kolem, aniž na něho pohlédli. Jejich bledé, vystrašené tváře se upíraly k domu na konci ulice. Na schodu před dveřmi si vyměnili pár slova potom zmizeli uvnitř.

Mark se vrátil do Londýna, zaparkoval na Bayswater Road a hodinu se procházel po Hyde Parku. Byl tak pohroužený do svých myšlenek, že sotva vnímal své okolí a nakonec zjistil, že se ocitl až u břehu jezera Serpentine. Mezi stromy se honila skupin-

ka dětí. Dva chlapci pobíhali s malými letadélky a hráli si na leteckou bitvu. Chvilí se zastavil a pozoroval je, pak se vydal dál.

Když se vrátil do Coldchurchu, přelétl pohledem desku, na níž se vyvěšovaly denní rozkazy. Musel číst dvakrát, než objevil to, co chtěl. "Hledají se dobrovolníci pro spolupráci na výzkumu chemických a biologických látek v zařízení ministerstva obrany v Porton Downu. Ti, co se přihlásí, dostanou zvláštní příplatek ve výši třinácti liber denně a navíc získají dodatečný nárok na volno.

Příští termín náboru dobrovolníků je 5. května 1997." Mark si uvědomil, že pátého května je zítra - šest dnů před odletem eskadry do Kuvajtu.

Postával na chodbě, dokud se neobjevil praporčík Ron Stamper. Stamper sloužil poslední rok své kariéry, ale jeho

odhodlání nekompromisně prosazovat i ty nejméně důležité předpisy, které v Air Force platí, nijak neochabovalo. Krácel po chodbě, jako by byl na cvičáku - strnulé držení těla, uniforma v dokonalém pořádku, nablýskané boty. Mark ho zastavil, pět minut s ním řečnil o normách disciplíny mezi letci a pak jakoby mimochodem pohlédl na vývěsní tabuli.

"Na to přece nemohou nikoho nalákat, co myslíte, pane Stampere?" Stamper se podíval na tabuli. "Máte pravdu, moc se jich nehlásí." Mrkl na Marka. "Posíláme tam dobrovolníky, pane, ale mezi námi, tak docela dobrovolně tam nejdou." Mark dělал, že nechápe.

"Někdy se jim musí trochu pomoci v rozhodování. Vezměte si třeba Smitha z vašeho pozemního personálu. Minulý týden si odskočil z noční služby do hospody zahrát si se svou partou šipky.

Tak jsem mu dal vybrat: buď tři měsíce strážní služby, nebo týden v Porton Downu." „A pro co se rozhodl?" Stamper roztáhl v úsměvu. "Samozřejmě pro týden dovolené ve Wiltshiru." Mark ho ještě chvíli nechal mluvit a pak pohlédl na hodinky.

"Už musím jít, pane Stampere. Za chvíli mám briefing." Sledoval, jak Stamper mizí v jídelně pro seržanty, pak rychle vyšel ven a spěchal k hangárům. Noela Smitha našel ponořeného po lokty v motoru tornáda.

164

165

li!

Mark vystoupil na žebříček a nakoukl do motoru. "Jak se máte, Noeli?" Jeho pohled se na chvíli zastavil u služebního průkazu připnutého na technické pracovní kombinéze.

Smith na něho upřel podezřívavý pohled. „Řekl bych, že by to mohlo být lepší, pane. Když to vezmu po pracovní stránce, máme v tuhle chvíli z třiceti letounů dva bojeschopné. A po té osobní _ měl jsem jet na pár dní pryč, ale teď to budu muset zrušit, takže přijdu o zálohu, kterou jsem už zaplatil. Fýrer mě načapal, jak jsem se na dvě hodinky zdejchnul ze služby." "Stamper?" „Kdo jiný?" Mark čekal, až mu Smith poví svou strastiplnou historii sám.

"Poslyšte, Noeli, nemohu vám nic zaručit, ale kdybyste chtěl, tak bych se Stamperem promluvil. Třeba vám ještě dá šanci." "Opravdu, pane?" Smithova tvář se na okamžik rozzářila.

„Ale to on nikdy neudělá." Napodobil Stamperův nosový tón.

"To tu vůbec nemusím být praporčíkem, jestliže dovolím vojáčkům, kterým ještě teče mlíko po bradě, porušovat vojenské řády. 'Ten snad dá k raportu i svou ženu, když mu zapomene zasalutovat. ' "Je to bez záruky, ale zkusím to. Ještě tu dovolenou nerušte." Sotva Mark vyšel z hangáru, naškrábal si na kus papíru řadu čísel.

O půl hodiny později našel Smitha, jak stále ještě pracuje na letadle. "Tak se něčeho podržte. Mluvil jsem s Herr Hitlerem a podařilo se mi ho obměkčit. Tu svou dovolenou budete mít." Smith vykřikl radostí a seskočil z křídla letounu, aby mu potřásl rukou.

„Mám však jednu podmínku." "Jakou?" Smith okamžitě nasadil podezřívavý výraz.

„Že to nikde nebudete rozhlašovat. Nejdříve nechtěl ani slyšet, prý by se o něm říkalo, že je měkkota. Pak jsem ho ale přesvědčil, že když opustíte základnu, jako že si jdete dát gábl do Porton Downu, a pak místo toho odjedete na dovolenou, nikdo si ničeho nevšimne. Říkal, že pokud se někdo dozví, že vás pustil, nechá vás vykastrovat, takže o tom ve vlastním zájmu před nikým nemluvte - ani před ním. A když se vás zeptá, jak jste se měl

v Porton Downu, řekněte mu, že to tam bylo lepší než na dovolené. " "Spolehněte se, pane. A díky. Máte u mě pivo." Mark zamířil ke kanceláři, v níž seděla administrativní pracovnice Sandra a třídila hromadu pošty pro eskadru. Sandra byla štíhlá, atraktivní dívka a Mark si s ní občas zaflirtoval.

Když vstoupil, zvedla hlavu a usmála se. "Dobrý den, pane Huntore. Jak se máte?" Ani civilní zaměstnanci nesměli oslovovat důstojníky jejich křestními jmény, a už vůbec ne, když byli v uniformě - ačkoliv pokud člověk věřil řečem vedeným v místnosti pro osádky, musela jich už Sandra vidět hodně bez uniformy.

"Výborně, Sandro. A co vy?" zeptal se Mark.

"Ujde to, pane. Až na tu kocovinu. Víte, včera jsme měly s kamarádkami babský večírek." "Něco divokého?" "Já a divoký večírek, pane kapitáne?" Oba se zasmáli. O Sandře se rozhodně nedalo říct, že by vůči mužům cítila zábrany, a pokud v sobě měla dvě nebo tři sklenky, byla klidně schopna stáhnout kalhoty vicemarášlovi letectva na slavnostní přehlídce v neděli před Dnem příměří.

"Tak co pro vás mohu udělat, pane? Něco služebního, nebo něco pro potěšení?" "Obávám se, že služebního.

Zapomněl jsem doma náprsní tašku a v ní svůj průkaz. Nemůžete mi vystavit náhradní?" Chvilí předstírala, že o tom přemýšlí, a pak sáhla pro blok formulářů. "No dobře, ale bude vás to něco stát." Začala vyplňovat kolonky, a jak se na to soustředila, vystrčila mezi rty jazyk. "Barva očí..." Dlouho na něho hleděla, než se rozhodla. "Tmavě hnědá. Barva vlasů..." Pozvedla obočí. "Mám napsat tmavě hnědá, nebo šedivá? Tak a teď potřebuju vaše služební číslo, datum narození a krevní skupinu... Dobře. Hned to nechám podepsat." Trochu mu zkřížila plán, když se zvedla ve spojovacích dveřích. Za pár vteřin však byla zpět a postrčila formulář před něj. „A teď vy." Rozmáchlým gestem přidal svůj podpis a vytrhl formulář z bloku.

166

167

„Ale to je moje práce," řekla.

"Oh, promiňte, chtěl jsem vám jen ušetřit námahu, když se nacházíte v tak... delikátním stavu." Poslal jí rukou polibek a otočil se k odchodu.

"Co kdybyste mě dnes večer pozval na sklenku?" ozvalo se za ním. "To je jediný lék, který mi na kocovinu účinkuje."

"V tom případě je mi velice líto, že vás musím nechat trpět.

Co tak někdy jindy?" V autě oba listy formulářů oddělil - ten spodní, který vytrhl zároveň s horním, vyplněným, byl prázdný. Sáh do kapsy a vytáhl kousek papíru, na kterém měl poznamenána čísla, a opsal je do prázdného formuláře. Potom vyplnil zbytek a nakonec napodobil velitělv klikyhák. Ještě jednou formulář zkontroloval, pak ho pečlivě složil a zasunul do náprsní tašky.

1 (apito {a desátá

Našel místo k zaparkování asi sto yardů od svého domu, ale ještě než vystoupil, všiml si, že před vchodem postává několik mužů v tmavých oblecích. Dva z nich pocházeli sem a tam a k uchu měli přitisknuté mobilní telefony. Náhle vyšel z budovy další muž v modrých džínsech, teniskách a větrovce a připojil se k nim. Způsob, jakým si potahoval manžety rukávů, prozrazoval, že na tenhle druh oblečení není příliš zvyklý. Mohlo mu být něco přes třicet, měl řidnoucí vlasy pískové barvy a pronikavé modré oči. Mark měl pocit, že ho už někde viděl, ale nemoW ho nikam zařadit. Muž si vyměnil pár slov s ostatními, potom přešel ulici a zmizel v tmavé limuzíně.

Když jel kolem, Mark se za volantem sehnul dolů. Pak chvíli počkal, opět nastartoval a odjel. Zamířil na východ a nezastavil dříve, dokud nedorazil k pobřeží. Vyjel ze silnice a zaparkoval čelem ke břehu. V dálce před ním se rýsovala šedá čára Wadiny Severního moře.

Náhle se ozval telefon. Polekaně sebou trhl.

"Takže jste to přežil?" "Cože?" Zatočila se mu Wava. "Natalie, jak víte, že..?" "Co jak vím? Mluvím o Herefordu." „Ach tak. Ne. Vlastně... chtěl jsem říct ano." "Co je s vámi?" "Nic. Omlouvám se. Jsem jen trochu zmatený. Stalo se pár věcí. Chtěl bych se s vámi setkat. Máte čas?" „Mám. Po šesté večer."

Přesně v šest ji naložil před hotelem a potom vyjeli směrem k West Endu. "Myslel jsem, že bychom si mohli něco vypít v Co-

168

169

vent Gardenu a pak zajít na večeři do čínské čtvrti. Máte něco proti tomu?" "To zní skvěle. Ale něco se stalo, že?" Měl pocit, jako by v jejím hlase zaslechl falešný tón.

"Spousta věcí." Hleděl před sebe na ucpanou ulici. "Matthew - Stevův malý chlapec - včera v noci zemřel." "To je mi líto." „Mně také." Odmlčel se. "Jsem pevně rozhodnutý udělat všechno, aby jeho smrt nezůstala jen pouhou položkou ve statistice. Musím zjistit, proč zemřel." "Marku, bude trvat dlouho, nám všem, než porozumíme GWS _ " "O to se nepokouším. Měla jste pravdu, je tu ještě něco jiného, něco, co GWS skrývá. Chci vědět, co je Inoculation Scimitar, a také co se stalo v As Salmanu." Přestože se mu chvěl hlas, jeho pohled byl pevný. "Jeden z kamarádů, s nimiž jsem se setkal v Herefordu, mi vyprávělo explozi, ke které došlo v jeho sektoru v noci při zahájení pozemní ofenzivy do Iráku." Řekl jí vše, co se dověděl od Stumpse. Když skončil, její tvář zůstala zachmuřená.

"Máte pravdu, zřejmě existuje snaha věci ututlat, ale na to, abyste to vysvětlil, nepotřebujete irácký chemický útok. Pokud by britská vláda musela přiznat, že preventivní očkování a tablety NAPS způsobily stovky případů onemocnění, defektů novorozenců a úmrtí, šly by náhrady do miliard. Proč se nepokusit zamést to pod koberec?" "Vy tomu chemickému útoku nevěříte?" "To jsem neřekla. Irák už něco podobného udělal v minulosti několikrát a určitě měl - a do jisté míry stále má - kapacity k výrobě chemických bojových prostředků. Ale pokud by Iráčané opravdu provedli chemický útok, myslím v plném měřítku, jaký by měla koalice zájem to tajit? Zvláště když hrozila, že v případě, použije-li Irák chemické zbraně, svrhne na jedno z Saddámových měst atomovou bombu." Odmlčela se. „Ale počkat. Jestliže opravdu šlo o chemický útok, potom Saddám ví, že řeči o nukleární odvetě byly jen prázdnou hrozbou. Kdyby to zjistili i další diktátoři a teroristé po celém světě, udělalo by to díru v západní obranné doktríně založené právě na jaderné hrozbě. Obávám se, že se dostáváte do velmi nebezpečných vod, Marku." "Pouze pokud je to pravda. Zatím vím jen to, že k něčemu došlo. Když mi Stumps řekl, že odmítl všechny injekce a nebral tablety NAPS, začal jsem uvažovat. Ani zajatci zneužívání Iráčany jako lidské štíty nebrali tablety NAPS a spousta z nich nedostala žádná očkování, a přesto osm z dvaceti má již dnes GWS... nebo jiné zdravotní problémy." Držel ji za paži a jeho prsty se čím dál víc svíraly. "Copak to nechápete? Oba, Michael i Larry, mi řekli, že nejvíc zasažené jednotky v celém tom divadle odehrávajícím se v Zálivu měly kolem dvaceti procent obětí. Procento onemocnění mezi válečnými zajatci a příslušníky oddílů SAS v sektoru kolem As Salmanu je nejméně dvojnásobné." Stále pochybovala. "Možná ano, ale zbraně, které nepřátelské vojáky zabíjejí až pět let po skončení války, nejsou žádné zbraně.

Proč je tedy tajit?" "To nevím. Existují dvě místa, kde bych na to mohl najít odpověď: As Salman~" „Který leží padesát mil uvnitř Iráku." "Nebo Porton Down." "Do kterého není přístup o nic lehčí než do As Salmanu." „Ne tak docela. Já se tam teď chystám." "Cože?" „zúčastním se jako dobrovolník jedné z těch sešlostí, na kterých se platí třináct liber denně." „Kdy?" „zítra se koná nový příjem a našťestí - pokud se to tak dá říct - vypadl jeden člověk." "Proč?" Mark se usmál. "Pro plné rozvinutí stačí vědět pouze kdo a kam." "Mluvím vážně, Marku. Co, k čertu, myslíte, že děláte?" "Už jsem vám to řekl. Pokouším se zjistit pravdu o vakcíně s názvem Inoculation Scimitar. Všechno, co mi řekl Dan, Michael, Larry a nakonec i vy, ukazuje stejným směrem - do Porton Downu. " "Panebože, když vy se do něčeho dáte, tak se do toho dáte." Odmlčela se. „Marku, Porton Down je jedním z nejstřeženějších

170

171

výzkumných pracovišť na světě. Nepředstavujte si, že se tam budete moci potulovat tak dlouho, až najdete, co potřebujete. Na to zapomeňte. Když jsem tam pracovala, pokaždé, jakmile jsem šla na toaletu, mě málem svlékli do naha a prohledali." "Natalie, možná to zní absurdně, ale věřte mi, že vím, co dělám. Nikdy jsem sice v Porton Downu nebyl, ale vím, kdy se stavěl, a vsadím se, že to tam vypadá stejně jako ve všech ostatních britských vojenských objektech. Vůbec nepochybuji, že je to soubor cihlových, jedno nebo dvoupodlažních budov se střechami, kterými zatéká, tlejícími okenními rámy a vrzajícími podlahami. Laboratoře jsou zřejmě novější, ale administrativní bloky musí být jako z

minulého století." Usmál se, protože z výrazu její tváře poznal, že má pravdu.

"Něco vám řeknu. Všechny naše základny jsou přísně tajné – v některých jsou dokonce uloženy atomové zbraně. Obvod je obvykle střežen neprodyšně, ale uvnitř mohu hravě projít, kamkoliv chci, stačí mi k tomu služební průkaz a ovzduší naprosté důvěry.

Jednou na základně v Německu jsem šel do atomového bunkru a místo služebního průkazu jsem ukázal hotelovou kartu." „A co?" "Strážný mi zasalutoval." "Dobře. Přijímám, že jste schopen chodit po vodě, ale co až se dostanete přes stráž? Nemůžete přece prohledat všechny budovy. Vždyť jsou jich stovky." Usmál se. "Správně. To mi řeknete vy, kde mám hledat." Vyvalila na něho oči. "Jak jste, proboha, přišel na to, že to vím zrovna já?"

"Pracovala jste s Davidem Isaacsem dva roky, takže musíte vědět, kde jsou laboratoře a kde se archivuje dokumentace." „A vy se nechystáte vloupat do laboratoří?" "Samozřejmě že ne, tam je to příliš nebezpečné. Chci proniknout do kanceláří a prohlédnout si některé složky s dokumenty." „A myslíte si, že to bude hračka?" „Zřejmě ne, ale venku před bránou se nic nedozvím. Nemám svazek univerzálních klíčů ani jsem neměl ve škole jedničky z vloupání, ale znám někoho, kdo se v těchto věcech vyzná." Odmlčel se a dodal už měkčím tónem: "Natalie, musím to alespoň zkusit."

Zaparkoval a pěšky se vydali směrem ke Covent Gardenu, Marka se však cestou opět zmocnil neklid. Ohlédl se přes rameno, ale nic znepokojivého nezaznamenal. Po několika krocích vmanévroval Natalii do dveří jakéhosi obchodu a odtud nenápadně sledoval tváře lidí na chodníku.

Vrhla rychlý pohled kolem. "Také jsem se dívala, ale nezdá se mi, že by nás někdo sledoval." "To nemůžete vědět jistě," odpověděl s pohledem stále těkajícím po kolemjdoucích. "Zkoušeli dostat vás v Los Angeles, tak proč by se o to neměli pokusit tady?" Přikývla. "Později si o tom promluvíme, ale teď bychom se měli uklidnit." Znovu se vydali podél Long Acre. Mark se znovu začal otáčet, ale Natalie mu stiskla paži. "Neohlížejte se. Snažte se spíš využít odrazů ve výkladních skříních a zrcátek aut." Vrhla na ni překvapený pohled, ale zařídil se podle její rady.

Natalie zabočila ke knihkupectví, ve vchodu se zastavila a podržela dveře muži vstupujícímu za nimi. Nenápadně si ho prohlédla a pak se vrátila na chodník. Ještě dvakrát zahrnula ke dveřím nějakého obchodu, ukazovala cosi Markovi ve výkladní skříně a živě mu něco říkala, její oči však stále sledovaly ulici.

"Myslím, že dnes je vzduch čistý," řekla nakonec. „Ale můžeme udělat ještě něco, abychom měli absolutní jistotu."

Nasměrovala ho do stanice podzemní dráhy. Počkali, až se dveře výtahu začaly zavírat, a teprve pak rychle vstoupili dovnitř.

Když dojeli dolů, chvíli otáleli, dokud ostatní cestující nezmizeli v chodbě vedoucí k nástupišti, pak se vrátili a týmž výtahem vyjeli nahoru.

Vrátili se kousek zpátky po Long Acre a vstoupili do vinárny.

Natalie objednala láhev a posadila se k rohovému stolu tak, aby viděla na vstupní dveře. "Tak a teď si můžeme v klidu promluvit," řekla, když mu nalávala jeho sklenku. "Stalo se něco, nebo máte jen takový neurčitý pocit?" "Nic konkrétního se nestalo, jen jsem měl několikrát pocit, že v mém bytě někdo byl. Může to však být výsledek paranoidní psychózy." "Něco vám v bytě chybělo?" "To ne, ale pár předmětů nezůstalo přesně tak, jak jsem je ne-

172

173

chal. A dnes jsem měl návštěvu. Před domem, kde bydlím, postávali nějakí chlapi." Mark si dolil, ale Natalie zavrtěla hlavou a zakryla svou sklenku dlaní. Pak se zhluboka nadechla. „Až se vrátíte z Porton Downu, budu už v Iráku. Chtěla jsem vám říct, abyste byl na sebe opatrný." Jeho obličej se protáhl zklamáním. „Myslel jsem, že odjíždíte až příští týden." Chvilí zaváhala. "Původně to tak bylo naplánované, ale řekli jsme si, že když vyrazíme o pár dní dříve, trochu tím soupeře zmateme." "V tom případě bychom si mohli činu koupit ve stánku a udělat si večer u mě doma. Mám v lednici láhev šampaňského." Dopila sklenku a chvíli o tom přemýšlela. "To by nemuselo být špatné. Alespoň byste mi ukázal své fotografické království." Sledovala, jak se marně pokouší skrýt svou radost. "A co tak nechat jídlo plavat?" Došli k autu a on vytáhl klíče. "Nevadilo by vám, kdybyste řídila? Vypil jsem skoro celou láhev sám."

1 (apitoCa jedenáctá

Jakmile nechali West End za sebou a vjeli do téměř neobydleného City, začala hustota dopravy slábnout. Natalie přišlápla plynový pedál, přiblížila se k vozu jedoucímu před nimi a čekala, až ho bude moci předjet. Vrhla rychlý pohled do zrcátka. Za nimi jel těsně nalepený vauxhall cavalier. Jeho řidič blikal světly a zuřivě na ni gestikuloval, aby mu udělala místo. Ignorovala ho a on ji za to odměnil nepřetržitým zuřivým troubením.

"Co mu, proboha, je?" ozval se Mark.

„Kdo to má vědět? Třeba tróubí na někoho jiného." Dala směrovku a zajela ke kraji vozovky, ale vauxhallje předjel a nacpal se předně tak divoce, že musela prudce přibrzdit, aby zabránila střetu. Za nimi znovu zazněl vztekly tón houkačky. Řidič vauxhallu zahrozil pěstí, vztyčil dva prsty a dál jim blokoval cestu.

Natalie zpomalila a očima hledala dopravní značení.

"Promiňte," řekl Mark. "Nejsem zvyklý dělat navigátora. Na příští odbočce se dejte doprava a pokračujte po žluté ciWové cestě." Ukázal na maják Canary Wharf nápadně vystupující nad siluetou města.

Silnice před nimi byla dobře osvětlená a prakticky prázdná.

Vauxhall zpomalil a ukázal směrovkou doprava. Natalie vybočila poněkud doleva a nasměrovala vůz do mezery na vnitřní straně.

Vauxhall náhle změnil směr a stáhl se zpět. Natalie zaklela, prudce přibrzдила a uhodila na klakson.

"To stačí," ozval se Mark. „zastavte, já už si to s tím parchantem vyřídím." Srovnala audi po krátkém smyku a zastavila několik palců za vauxhallem. Vtom se za nimi ozvalo zaskřípění pneumatik násled-

174

175

dované prudkým nárazem. Natalie byla vržena dopředu, ale vzápětí se jí bezpečnostní pás zakousl do ramen a strhl ji zpět.

Hlavou narazila na opěrku. Mark si již odepnul bezpečnostní pás a sahal po klice, vtom však Natalie vrhla pohled do zpětného zrcátka. Kjejich autu přibíhali dva mohutní chlapi.

"Marku! Ne!" vykřikla a v okamžiku, kdy neznámí gangsteři sahalí z obou stran po klice, stiskla knoflík centrálního zamykání.

Ještě si stačila všimnout, že oba muži mají v rukou kladiva s rozštěpeným nosem. Jeden z nich stačil praštit do bočního okénka, ale to už Natalie vyrazila dopředu.

Audi se sice se skřípěním plechů odtrhlo od vozu za nimi, ale prostor vpředu stále blokoval vauxhall. V okamžiku, kdy do něho prudce vrazila, měla už zařazenou zpátečku.

Mark zvedl ruku před obličej, ale nárazu čelem do předního skla nezabránil. Zatmělo se mu před očima a vzápětí ucítil v koutku pravého oka krev. Uvědomil si, že Natalie couvá. Hrál po klice a zapřel se nohama o přístrojovou desku.

Natalie se znovu prudce rozjela, aby si prorazila cestu ven z pasti. Náraz odhodil vauxhall o několik stop dopředu. Opět couvla, pak stočila volant, zařadila rychlost a sešlápla plynový pedál až na podlahu.

Mark se otočil a hlásil, co se děje za nimi. "Nasedají do auta.

Rozjíždějí se." Utěl si krev stékající z čela do oka. "Už jsou za vauxhallem." Držela plynový pedál sešlápnutý až k podlaze a zvyšovala rychlost, náhle se však vůz začal smýkat a stáčet na stranu. Pravá přední pneumatika byla prázdná, dokonce bylo slyšet, jak její cáry pleskají o vozovku. Bojovala s volantem a snažila se udržet vůz na silnici. Několik set yardů vpředu se silnice ostře stáčela doleva. Kolem sebe viděla zář reflektorů blížících se zezadu.

Vrhla rychlý pohled do zpětného zrcátka.

„Připravte se, musíme vyskočit!“ „Cože?“ „Udělejte to!“ Přestože pravé kolo vydávalo děsivé zvuky, znovu sešlápla plynový pedál až na podlahu. Vůz vibroval tak, že měla problém udržet volant v rukou. Její pohled rychle přeskakoval ze zpětného zrcátka k silnici vpředu a zase zpět. Ještě asi vteřinu držela volant v klidu, pak jí prudce otočila a celou svou silou zabrala za ruční brzdu.

Audi se téměř na místě otočilo, vzápětí se kolem nich přehnali jejich pronásledovatelé. Bylo slyšet, že prudce brzdí. V protisměru se náhle objevil jiný vůz. Za čelním sklem bylo vidět bílý, vyděšený řidičův obličej.

Natalie vyskočila ještě dříve, než se audi definitivně zastavilo, a rozběhla se k druhému vozu. Vskočila na sedadlo vedle řidiče a vzápětí dopadl Mark dozadu za ni.

Mírně obtloustlý muž ve středních letech ztuhl. Jeho tvář vyjadřovala zděšení kombinované s naprostým úžasem. "Chtějí nás zabít. Jedte!" vykřikla Natalie.

Muž sebou trhl, jako by ho štípl sršeň. Zařadil rychlost a vůz vyrazil dopředu. „Kam?“ „Kamkoliv. Ale rychle!“ Mark se otočil dozadu. Auto jejich pronásledovatelů stálo napříč silnice a blokovalo jeden jízdní pruh. Zůstalo tak ještě několik vteřin, pak se otočilo na opačnou stranu a zmizelo ve tmě.

"Ještě není konec," ozvala se Natalie. "Takový útok se neorganizuje jen se dvěma vozy." Mark se znovu otočil a sledoval situaci za zadním okénkem.

Vzadu se opět objevily reflektory, ale nedalo se posoudit, jestli to jsou opět bandité, nebo někdo, kdo tu jen náhodně projíždí.

Rychle se blížili k City a řidič se chystal odbočit.

„Kam jedete?“ zeptala se Natalie.

„Na policejní stanici.“ "To není třeba." Přinutila se do úsměvu. "Stačí, když nás vyložíte někde, kde seženeme taxi nebo odkud můžeme jít na metro." „Ale když vás chtěli zabít, musíte to přece ohlásit na policii.“ Zavrtěla hlavou. "Ne, na žádnou policii se nepůjde." V okamžiku, kdy zastavil před křižovatkou na červenou, uviděla nedaleko stanici podzemní dráhy. „Jdeme," křikla na Marka, prudce otevřela dveře a vyskočila ven.

„Haló!“ Přeběhli ulici a zmizeli ve vchodu do stanice. Proběhli turnikety, a aniž dbali na protesty dozorcího zřízence, hnali se k pohyblivému schodišti.

„Kam?“ křikl Mark.

176

177

"Na tom nezáleží. Kamkoliv." Když zaslechli hukot příjíždějícího vlaku, seběhli zbývající část eskalátoru na nástupiště a naskočili do prázdného vagonu v čele soupravy.

Dokud se nezavřely dveře a vlak se nerozjel, nespustil Mark oči z eskalátorů. Teprve pak se obrátil k Natalii a prudce ji stiskl v objetí. Zaúpěla a jemně se z jeho sevření vymanila, on ji však ani teď nepustil a držel ji za ramena. Byla smrtelně bledá, v koutku úst měla malou ranku a na tváři modrající podlitinu.

"Jste v pořádku?" zeptal se.

„Až na naražená žebra. Vy ale nevypadáte moc dobře.“ Když se dotkla zkrvavené boule na jeho čele, sykl bolestí. Objal ji kolem ramen a oba klesli na sedadlo. Chvilí mlčeli.

Vlak začal brzdit před vjezdem do další stanice. "Co budeme dělat?" zeptal se.

„Dnes večer?“ Myslím, že bychom se neměli vracet do vašeho bytu - ani ke mně do hotelu. Vůbec jsme se nechovali paranoidně - někdo se nás opravdu snaží dostat.“ „A kdo?“ "Vyberte si: CIA, MI6 nebo Iráčané. Možná si myslí, že víte něco důležitého, a možná to tak opravdu je, jen si to neuvědomujete." "Moc rád bych věděl, kdo ti chlapi byli."

Otočil se k ní.

Chvilí se na sebe dívali, pak se k němu naklonila a dlouze ho políbila. OdrWi se od sebe, až vlak zastavil a dovnitř vtrWo několik rozjařených mladíků. Jednomu z nich neušla boule na Markově čele.

"Vsaď se, že teď už bude sekat dobrotu," šťouchl mladík do druhého a kývl Wavou směrem k nim.
„Kam tedy půjdeme?" zeptal se Mark, když vystoupili. "Nebo strávíme noc na Circle Line?" "To nechám na tobě," odpověděla. "Ty jsi tady doma. Pojďme najít něco, kde nás nikdo nezná." "Vím o jednom podniku v Bayswateru," řekl. "Co je to? Hotel?" Přikývl. "Čistý, levný, anonymní."

Queensway byla plná lidí, ale když zahýbali do Moscow

Road, nikdo jim nevěnoval pozornost. Mark si stále nemohl odpustit, aby se vždy po několika krocích neoWédl. V jednom okamžiku v-1 Natalii kolem pasu, ale vzápětí za sebou zaslechl kroky. Znovu se ohlédl. Na konci ulice se objevily dvě postavy.

Sevřel ji ještě pevněji a přidal do kroku.

"Teď už nás nikdo sledovat nemůže," řekla.

Kroky za jejich zády se přibližovaly. Mark se už už chystal dát do běhu, když si všiml, že oba muži zmizeli v jasné osvětleném vchodu do jakési hospody.

Ve tmě před nimi zářila kupole chrámu řecké ortodoxní církve.

Prošli kolem něho na tiché náměstí lemované platany, jejichž kmeny se ve světle pouličních lamp jevily úplně bílé. Bylo тихо, pouze z dálky doléhal tlumený hluk dopravy na Bayswater Road.

Hotel stál uprostřed řady georgiánských domů. Mark se zastavil před vchodem a oWédl se směrem, odkud přišli. Ulice byla prázdná. Recepční si je s profesionální lhostejností zapsala nejevila sebemenší údiv ani nad tím, že nemají žádná zavazadla, ani nad jejich potlučenými tvářemi. „Dva jednolůžkové, nebo jeden dvoulůžkový?" zeptala se.

Mark zaváhal.

„Dvoulůžkový," řekla ryce Natalie. "Někde v zadní části a ve vyšším poschodí." Napsala do registračního formuláře vymyšlenou adresu i jméno a zaplatila předem v hotovosti.

"Budete si přát ranní noviny?" „Ne, díky, ale potřebujeme v šest hodin vzbudit." "Tak brzy?" ozval se Mark.

Přikývla. "Musíme do práce." Vyjeli do čtvrtého podlaží. Výťah byl tak úzký, že se v něm vzájemně dotýkali. Potom, když šli chodbou ke svému pokoji, vzala ho Natalie za ruku.

Mark zamkl, pověsil na dveře řetěz a otočil se k ní. Měla svlečený kabátek a stála u stolu s balíčkem sušenek v ruce.

„Máš hlad?" Usmála se a položila sušenky na stůl. "Jestli ano, tak pojď ke mně." Stáli uprostřed místnosti a tiskli se k sobě, jako by je právě vytáhli ze ztroskotané lodi. Natalie držela jeho tvář v dlaních, dívala se na něho, potom zavřela oči a hledala jeho rty.

178

179

Pomalou mu špičkami prstů přejížděla po krku a vnímala, jak se jeho napětí uvolňuje. Pak mu svlékla z ramen sako, rozeplula několik knoflíků košile a její ruka přešla po jeho nahé hrudi. Na okamžik se stáhla zpět, s lehkým úsměvem pohrávajícím jí v koutcích úst mu zahákla prsty za opasek a pomalu si ho přitáhla k sobě. Cítila, že jeho tělo reaguje, slyšela, jak se mu zrychluje dech. Jeho pohled se rozostřoval.

Vklouzl rukou pod její tričko, chvíli zkoumal taje jejího měkkého těla, pak jí tričko stáhl přes Wavu a nechal ho viset na zápěstí jejích rukou, aby mohl líbat její krk a řadra. Klesli na lůžko. Když se jejich nahá těla poprvé dotkla, zasténal rozkoší. Jeho ruka se při něžném hlazení sunula dolů, až se zabořila mezi její stehna.

Cítila, že do ní vklouzl. Zavřela oči, dlouze vydechla, a jak ji držel za zápěstí a tiskl k lůžku, obepnula nohama jeho tělo. Pak se prohnula do oblouku, přetočila ho pod sebe a převzala iniciativu. Pohybovali se a naráželi na sebe v prudkém vzdušném dychtivé a neovladatelné vášně. Náhle zaklonila hlavu a tlumeně vykřikla. Potom zůstali ležet propleteni ve vzájemném objetí a jejich chvějící se těla se pomalu uklidňovala.

Mark jí odhrnul z čela vlhké vlasy a jazykem chutnal její sláný pot. Po chvíli se zvedl na lokti, aby se na ni mohl dívat.

"Natalie _" Položila mu prst na rty a umlčela ho. "Já vím. Teď ne." Později ho pozorovala, když spal. Nejdříve se pohnul a otočil se, pak se uklidnil a znovu upadl do hlubokého spánku. Dívala se na jeho tvář a zdálo se jí, jako by o několik let omládl. Ještě dlouho ho pozorovala, než si i ona lehla a usnula.

"Myslím, že ano, ale jistotu můžeš získat jen sám v sobě." Zůstali tiše stát vedle sebe a drželi se kolem ramen.

Pak ho políbila a vyvinula se z jeho sevření. Natáhl se po ní, ale ona zakroutila hlavou. "Musíme jít." Usmál se. "My?"

Do nástupu do Portonu mám ještě pár hodin času. " „Má smysl přemlouvat tě, abys tam nejel?" "Má smysl přemlouvat tě, abys nejela do Iráku?" Když opouštěli hotel, zastavila se ve foyer u telefonního automatu. "Larsi, to jsem já... Ano... je krátce po šesté. Včera večer jsem zase měla problémy. Podobné jako v Los Angeles. Samozřejmě. Můžeš na mě počkat na obvyklém místě a přivést s sebou někoho na ochranu? Díky, máš to u mě. Jsi učiněný norský princ. " Zasmála se. „Ne, ať se změním v ropuchu, jestli jsem to udělala."

Když vystupovali z taxi, čekal Lars se čtyřmi mohutnými muži na schodech před budovou Broadcasting House.

"BBC?" zeptal se Mark.

Usmála se. "Dovedeš si představit bezpečnější místo pro schůzku? Žádný špión na světě si nedovolí praštit tě před pár tisíci novinářů." Mark kývl na pozdrav vojákům v uniformách UN a potřásl si rukou s Larsem. Nor si ho změřil ostrým pohledem a v jeho očích se objevil nepřátelský výraz. Otočil se k Natalii. "Musíme jít." "Já vím. Ještě minutku."

"Ten chlap je ženatý, že?" poznamenal Mark.

"Chceš říct, že je to poznat na první pohled?" "Jistě. Neví, jestli mi má rovnou jednu vrazit, nebo na mě jen zasyčet, že mě zabije, pokud ti zkrívím vlas na hlavě." "Má o mě starost." Ohlédl se přes rameno a zvedla ruku. "Už jdu, Larsi." Vzala Marka za ruku. „Dej na sebe pozor. A nepouštěj se do hovorů s neznámými lidmi." Pokusila se usmát, ale on si všiml, že se jí zachvěl ret. Než znovu promluvila, musela polknout. "Buď opatrný... prosím tě." "To se budeme tak We loučit?"

Když se probudila, zjistila, že je v posteli sama. Posadila se a rozhlédla se po pokoji. Mark stál u okna, jeho siluetu

rámovalo jasné sluneční světlo.

Omotala si kolem těla pokrývku, přistoupila k němu a oba pozorovali prázdnou ulici. "Je tam klid?" Přikývl a jednou rukou ji objal. "Jen kdyby to tak zůstalo. Připadám si, jako bych se díval přes okraj propasti. Jednám správně, Natalie?"

180

181

"Jinak to nejde." "Vždyť se můžeš vrátit až za několik měsíců. Nemohu se s tebou vidět někde tam venku?" "To ještě nevím." Všimla si jeho zklamaného výrazu. „Rozuměj, pokud se dostanu do Kuvajtu, bude to samozřejmě možné." Tentokrát se jí úsměv podařil. "Bylo by to lepší, než kdyby ses pokoušel najít mě v Iráku. Pochybuji, že by tě vítali zpět s otevřenou náručí." Mark jí sevřel ruku. „zavolám ti." Napsala mu na kousek papíru telefonní číslo. "Je to Bagdád, hotel Canal. Všechny naše hovory budou samozřejmě nahrávané." Ještě chvíli na něho hleděla, pak vzala jeho tvář do dlaní a políbila ho. Když se odtáhla a jemně ho pohládila po bradě, oči jí zářily zvláštním jasnem. Otočila se a odcházela.

1 (apito {a dvanáctá

Ke svému bytu se blížil jako zloděj. Nejdříve zazvonil u postranních dveří na správce domu. „zapomněl jsem si klíče, můžete mě pustit?" Muž si prohlédl žlutnoucí modřinu na jeho čele a pomalu přikývl.

Když mu správce otevíral dveře bytu, zůstal Mark na posledním schodě. Uvnitř bylo vše tak, jak to nechal při odchodu. Všiml si, že svítí indikace hovoru na záznamníku. Na okamžik zaváhal, ale pak stiskl tlačítko přehrávání.

„Marku." K jeho zklamání to nebyla Natalie, chvíli mu však trvalo, než poznal Jennin neživý, mdlý hlas. "Matthewův pohřeb bude v pátek ve dvě hodiny odpoledne ve farním kostele v Avedonu. Byli bychom rádi, kdybys na něm pronesl oraci - nebo jak se to říká." Přešel k oknu a dlouho hleděl na řeku, na tmavou vodu stoupající v přílivu k betonové ochranné zdi doku.

Zvedl telefon a zavolal Coldchurchu. „Prosím jednadvacátou eskadru... Mitch? Ahoj, tady je Mark. Je něco nového?" „Kromě toho, že letíme do Kuvajtu, nic. Proč se ptáš? Hodláš odjet z Anglie?" "Ne, jen se ohlašuju - jak by to měl dělat každý svědomitý pilot." "To máš asi špatné číslo, protože u nás žádní svědomití piloti nejsou." "Vážně, Mitchi, kdyby-" "Vážně, k žádným změnám nedošlo. Všichni jsme nažhavení a připraveni vyrazit." "Dobře, takže se uvidíme v pondělí." Zavěsil. Vytáhl svůj vak, ale pak ho zase vrátil zpátky. Měl

182

183

šest dní na to, aby se pokusil najít odpověď, a pomyšlení na to, co se chystá udělat, ho strašilo víc, než byl ochotný si přiznat. Zastavil se a vzpomněl si na Dana, Steva, Matthewa a také na svého otce.

Ohlásil odcizení svého vozu a pak se vydal do stanice Waterloo. Vzal si taxík a spleť starých silnic vedoucích přes mírnou pahorkatinu dojel do Salisbury. Pár mil před městem řidič zastavil, aby se podíval do mapy, pak odbočil na úzkou silnici lemovanou stromořadím, která se vinula mezi pastvisky.

Všude kolem se pásly ovce s jehňaty. Ze záplavy polních květin na mezích a u živých plotů se zvedaly mraky motýlů a jejich křídla se mihotala v jasném slunečním světle. Cesta stoupala.

Kolem vzlétali skřivani a vzápětí se zcela ztráceli v nekonečných prostorách oblohy jako drobné nepostřehnutelné tečky.

Náhle se u silnice objevil ukazatel: Porton Down, zařízení chemického a biologického výzkumu ministerstva obrany. Objekt podléhá režimu utajení podle zákona o utajovaných skutečnostech.

Na vrcholu stoupání se napříč krajinou táhl vysoký plot z pletiva a ostnatého drátu, který zřejmě nedávno ještě zdvojnásobil a zesílil. Po trávníku na kraji silnice hopkal králík. Jakmile se auto přiblížilo, na okamžik se přikrčil k zemi, vzápětí vyskočil a proklouzl pod drátem nataženým mezi dvěma stožáry obloukových světel. Vůbec nebral ohled na tabuli s varovným upozorněním, že mezi oběma ploty prochází ozbrojená stráž se psy.

Silnice se táhla několik set yardů podél plotu. V místě, kde se odkláněla pryč, se objevil hlavní vchod tvořený dvěma bránami za sebou, mezi nimiž stál strážní domek. Vjezd do objektu blokovala betonová svodidla, před kterými muselo každé auto zpomalit a proplést se jimi. Prostor byl zároveň snímán kamerami uzavřeného televizního okruhu. Ve střílnách betonových bunkrů umístěných po obou stranách vjezdu bylo vidět temné tváře a Mark zaregistroval záblesk lesklého kovu. Řidič taxíku zvedl obočí. Zpomalil a dál jel téměř krokem.

Z domku vyšel strážný s pistolí u boku. Vystoupil před vnější bránu, která se právě zavírala. Dva další strážní prohlédli pomocí zrcátek podvozek vozu a pak ukázali řidiči, aby otevřel zavazadlový prostor a kryt motoru.

Mark podal strážnému náhradní potvrzení o svém služebním průkazu. "Jsem ohlášen." Snažil se dívat jinam. Strážný obracel formulář v ruku. "Proč nemáte normální služební průkaz?" „ztratil jsem ho, když jsem pomáhal svému kamarádovi loučit se se svobodou." Muž v údivu mlaskl jazykem a zmizel s formulářem ve strážním domku. Mark zaslechl, že do mikrofónu vysílácky odříkává Smithovo jméno, hodnost a služební číslo. Za chvíli opět vyšel ven. "V pořádku. Nechcete, abych vám sehnal šňůrku a pověsil vám tenhle papír na krk... abyste ho náhodou taky neztratil?"

"Ne, ale mohl byste mi dát svého vel-" Mark se zarazil, protože si uvědomil, že tady je jen vojín, a ne žádný důstojník.

Seržant chvíli čekal. "Myslím, že uděláte nejlíp, když odsud zmizíte, vojíne letče Smitha." Mark mlčel a seržant se samolibě zašklebil. Pak ukázal směrem ke skupince vozů na asfaltovém parkovišti vzdáleném asi padesát yardů. "Jestli se odtud dokážete vymotat, aniž se ztratíte, dočkáte se formálnějšího přivítání." Mark vystoupil a vzal si své příruční zavazadlo. Došel k parkovišti, kam právě přijížděl minibus. Řidič na něho kývl, ať nastoupí. Mark otevřel tašku, aby mu ukázal její obsah, ale on do ní jen zběžně nakoukl a mávl rukou.

Mlčky projeli napříč městečkem. Silnice se stočila směrem ke skupince kasárenských baráků a obytných domů pro strážné s rodinami oddělených dalším drátěným plotem. Malé hřiště s barevnými houpačkami a skluzavkami bylo prázdné.

Mark si vzpomněl na víkend, který strávil v Lake District*). Když při procházce po širokém a pustém pobřeží

odvrátil pohled od stříbřitých vln jezera, uviděl přímo na břehu temné obrysy sellatielské továrny na zpracování jaderného odpadu. Pracovala v něm asi polovina místních průřeschných lidí, a přestože byl horký letní den, ani tam si tenkrát v písku nehrálo jediné dítě.

Za posledními obytnými objekty se táhla zvlněná travnatá pahorkatina. Strážní věže přehlížely řadu střelnic s množstvím černobílých terčů. Tmavá zem byla rozryta krátery od granátů.

*) Jezerní oblast v severozápadní Anglii; pozn. překl.

184

185

V místech, kde byla vrchní vrstva země odhrnutá, běhalo se křídové podloží. Mark uviděl červenou vlajku a po chvíli se ozvala dělostřelecká salva. Vzápětí se v dále zvedly gejzíry hlíny po explozích.

Dál za střelnicemi se za clonou bříz a ostružin rýsovaly jakési zpola zřícené budovy obehnané zrezivělým plotem. Pouze tabule s varovným nápisem se zdála nová. Byla příliš daleko, aby se nápis na ní dal přečíst. "Co to tam je?" zeptal se Mark.

Řidič pohléd, kam Mark ukazoval. "Sklad yperitu," řekl. "Za druhé světové války tam v olověných kontejnerech skladovali kapalný yperit. Na konci války ho pak spálili nebo zakopali, ale vegetace to svinstvo znovu ze země vytáhla. Když se někdo škrábne o křoviska, která tam rostou, naskočí mu puchýře. Ti nahoře však říkají, že pokud se neporuší vrchní vrstva zeminy, je to tu dostatečně bezpečné." Cesta se přehoupala přes vrchol kopce a začala klesat směrem k shluku budov velikosti menšího městečka. Minuli řadu zchátralých cihlových bloků, které se svou ponurou, účelovou architekturou ničím nelišily od podobných zařízení ve všech ostatních vojenských základnách. Zde byly však tyto budovy promíchané s mnohem méně obvyklými stavbami.

Nad bludištěm úzkých cestiček mezi vysokými cihlovými zdmi se tyčila betonová věž bez oken a proti zakřivené železné rampě čnící k obloze stál nízký železobetonový kryt s jediným kulatým oknem. Kus dál uprostřed rozlehlého prázdného prostoru se za trojitým plotem vyjímá jiný beztvář betonový blok podobný sarkofágu. Mark pohléd, ten mu však tentokrát žádné vysvětlení neposkytl.

O několik set yardů dál řidič zabrzdil. Cestu blokoval odtahový VŮZ, který nakládal poškozené auto se skříňovou korbou. Nebylo nijak označené, zato se ježilo všemi možnými anténami a čidly. Řidič minibusu vytáhl cigarety. Mark si pomyslel, že by mu jedna cigaretka pomohla uklidnit nervy, ale řidič mu nenabídl - pouze si zapálil, dlouze potáhl a zmačkanou krabičku hodil na podlahu.

Při čekání si Mark všiml malého objektu stojícího uprostřed pole. "Co je to? Kadibudka?" zeptal se.

Řidič se jen zběžně usmál.

U železných dveří podivného objektu stál muž v civilu a hledal na svazku klíč. Po chvíli dveře otevřel, a než je za sebou stačil zavřít, zahlédl Mark zářivkové světlo a schody vedoucí dolů do země.

Odtahový vůz vycouval a rozjel se. Vyjeli za ním, a než odbočil do ohrazeného prostoru, kde už parkovalo několik stejných aut, museli dýchat hustý kouř valící se z jeho výfuku.

Konečně dojeli ke křižovatce s kruhovým objezdem a Mark si náhle uvědomil, že právě tím, jak je běžná a ničím výjimečná, ho zneklidňuje víc než míle ostnatého drátu. Nedaleko stála vysoká administrativní budova obklopená udržovanými travnatými plochami. Všechna její okna měla stažené rolety. Stranou od silnice za administrativní budovou se uprostřed vlastního oploceného prostoru vyjímala obrovská šedá betonová stavba s nenápadným označením CI. Jediným prvkem, který narušoval její monolitní plášť, byly dveře umístěné pod úrovní okolního terénu, navíc po obou stranách chráněné masivními betonovými bariérami proti účinkům tlakové vlny. Minibus zpomalil a zastavil.

"To We je nové, že?" Řidič se ohlédl přes rameno. „Museli to postavit, protože oba baráky, které tím nahradili, pocházely ještě z doby první světové války.“ „Kdy to monstrum postavili?“ „V oni.“ „A k čemu to slouží?“ Obdařil Marka krátkým chladným pohledem. "Poslyš, kamaráde, nech si ode mě poradit: hled' si odbýt to, kvůli čemu jsi sem přijel, a pak co nejrychleji zmiz. To je nejlepší, co můžeš udělat." Odvedl Marka dovnitř. Z jasného slunečního světla se rázem ocitli v nočním přití. U vchodu byla podobná předsíň jako v betonovém objektu pro přípravu pilotů v Coldchurchu. Jediný rozdíl spočíval v tom, že pokud nebyl vyhlášený stav ohrožení, byl kryt v Coldchurchu otevřený a nikdo ho nestřežil, zatímco zde byl uzavřený a za okénkem z tmavého skla bylo vidět ozbrojeného strážného. Mark znovu vytáhl formulář nahrazující služební průkaz.

"Vstupte do předsíně," vyzval ho slabý hlas z reproduktoru interkomu.

186

187

Postoupil dopředu. Za ním se ozvalo klapnutí a vzápětí zaslechl tlumené vrčení. Ohlédl se a přes tlusté sklo uviděl, že minibus odjíždí.

Chvilí byl klid a ozývalo se pouze hučení sacích ventilátorů.

Pak se otevřely vnitřní dveře a Mark ucítil závan vzduchu vhněného pod tlakem. Věděl, že se tak děje proto, aby jakákoliv výměna vzduchu probíhala pouze směrem ven, nikdy ne dovnitř. To ho však příliš neuklidnilo.

Před ním se objevila upravená mladá žena v bílé plášti. "Vojín letec Smith? Vítám vás v Porton Downu." Krátce se na něho usmála a pohlédla na hodinky. "V jedenáct začne schůzka, na které vám profesor Leary vysvětlí vše, co souvisí s testy, při nichž nám budete pomáhat. Ale protože zbývá ještě několik minut času, dovolu mi, abych vám ukázala jídelnu a ubytování." Kývla na strážného, který je opět pustil přes předsíň, a vedla Marka za roh a přes cestu směrem k dvoupodlažní cihlové budově. Odemkla dveře a ustoupila stranou. Na všech dveřích uvnitř visely tabule upozorňující na zákaz vstupu nepovolaným osobám.

"Ostatní jsou už zde," řekla. "Obávám se však, že jste tady jediný zástupce RAF. Musím říct, že z Air Force k nám příliš

mnoho dobrovolníků nepřichází." Zavedla ho do jídelny v přízemí, kde už sedělo pět jiných mužů. Ti na něho lhostejně pohlédli a opět se vrátili k rozečteným novinám a časopisům.

Na vývěsní tabuli bylo další bezpečnostní varování, karikatura žvanivých úst a naslouchajících uší. Visel tam rovněž rozpis zápasů portondownského kriketového týmu a plakát na koncert pořádaný společností Gilbert and Sullivan. "Jídelna je otevřena od sedmi do devatenácti hodin," řekla žena. "Mimo tuto dobu budete mít k dispozici prodejní automat na chodbě. Pokud vás nebudeme potřebovat, můžete se volně pohybovat po budově - je zde televizní místnost i malá tělocvična.

K dispozici je vám i bar ve společenském klubu na konci bloku.

Za denního světla se můžete procházet v bezprostředním okolí těchto budov, ale nesmíte vstupovat do prostor označených zákazovými tabulemi ani vycházet ven po setmění bez doprovodu." "Předpokládám, že venkovní dveře jsou na noc zamknuté. Co

máme udělat, pokud dojde k požáru? Čekat před nimi a modlit se, že někdo přijde a odemkne nám dříve, než se uškvaříme?" Ženin výraz se nezměnil. "Jsou zde požární dveře s tyčemi na jejich rozbití," řekla. „Ale to je opravdu jen pro případ skutečné nouze. Při poškození požárních dveří se okamžitě spustí poplachová siréna." Ložnice se nacházely v prvním poschodí. Byla to řada malých pokojíků s dveřmi do dlouhé chodby, každý vybavený postelí, nočním stolem, šatní skříní a židlí. "Všiml jsem si, že dveře nemají zámky," poznamenal Mark, když položil tašku na postel.

"Pojďme teď za ostatními," řekla žena. "Profesor Leary by už měl být připraven, aby se vám představil."

„Příjemný den, pánové," zahlaholil Leary, když krácel do čela malé zasedací místnosti. "Všichni, kteří jste sem vstoupili, vzdejte se všech svých nadějí." Profesor Leary byl zachovalý muž s širokou, růžovou tváří, jemuž zřejmě nechybělo moc do šedesátky. Měl pronikavý hlas a ve svém tvídovém saku a tlustých keprových kalhotách vypadal spíš jako hajný než vědec. Jeho smích byl ještě ostřejší než tón jeho hlasu.

Leary se rozhlédl po přítomných. "Musím konstatovat, že je to příjemná změna přivítat zde příslušníka RAF," řekl.

"Nemáme příliš mnoho dobrovolníků z tak vysokých kruhů." Vyslal k zbývajícím pěti mužům konspirativní úsměv, aby je uklidnil, ale ti na něho hleděli otráveně a s ledovým výrazem. Na všech bylo vidět, že už by to nejraději měli za sebou. Leary se obrátil k Markovi.

"Můžete mi říct, co vás přimělo, abyste k nám přijel?" Mark si poposedl a v duchu zauvažoval, co může Leary vědět o okolnostech, za kterých se z provinilců stávají dobrovolníci.

"Já... máme u eskadry praporčíka s velkým přesvědčovacím talentem." Jeden z vojáků se zahihňal. "Navíc jsem viděl film o nasazení chemických zbraní proti iráckým Kurdům a řekl jsem si, že bych mohl pomoci dobré věci." Learyho úsměv na okamžik ztuhl. „Prohlašuji, že nikdo z vás nebude ničemu podobnému vystaven," řekl. "Jste tady proto, abyste nám pomohli při výzkumu ochranných prostředků a protilátek proti chemickým a biologickým zbraním. Začneme běžnou

188

189

lékařskou prohlídkou. A nemusíte mít sebemenší obavy," dodal opět už žoviálním tónem. „za dvacet let mého působení v tomto ústavu se ještě nikomu, s kým spolupracuji, nic nestalo." "Tos myslel vážně s těma Kurdama?" zeptal se Marka jeden z vojáků, když čekali na lékařskou prohlídku. Měl boxerský nos a tak krátce sestřižené tmavé vlasy, že dělал dojem, jako by ho předtým hodinami ostříhali dohola.

"Rekl jsem to jen tak, abych na něho zapůsobil. A co ty? Také dobrovolník?" Zavrtěl hlavou. „Podal jsem si žádost, abych mohl chodit do kursu, který potřebuju k povýšení. Odmítli mě, ale řekli, že když si odbudu tady ten turnus, znovu to posoudí." Rozhlédl se kolem sebe. „Divil bych se, že by sem šel někdo opravdu sám od sebe. Dva z těch, s kterými jsem dopoledne mluvil, říkali, že jim vy_ hrožovali Falklandama, pokud se sem dobrovolně nepřihlásí." Natáhl k Markovi ruku. „Mimochodem, já jsem Rob." „Ma -" V posledním okamžiku se Zarazil. "Noel." Rob na něho hleděl, jako by ho něco mátl. "Terry, Micku." Kývl na další dva dobrovolníky. "Tohle je Noel." Lékařská prohlídka se příliš nelišila od těch, které se provádějí před nástupem do základního výcviku. "Nějaké zdravotní problémy? Oči dobré?" Zdravotník se ani neobtěžoval zvednout pohled od papírů ležících před ním na stole. Vzal od Marka potvrzení o jeho služebním průkazu, zběžně se na ně podíval a už chtěl pokračovat s dalším mužem, náhle se však zarazil, znovu se zadíval na formulář a potom na obrazovku počítače.

Markovi se prudce rozbušilo srdce.

„Doktore Reichmane," zavolal zdravotník. "Podívejte se na to." Doktor pohlédl na obrazovku, stáhl obočí a změřil si Marka.

"Tady něco nehraje. Jak jste vysoký?" Mark zaváhal a rychle se snažil vybavit si Noelovu postavu.

Pak ze své skutečné výšky srazil dva palce. „Myslím, že asi pět stop deset." "Tady ale je pět stop osm. A také váhu máte mnohem vyšší než při poslední prohlídce." Mark mlčel.

Reichman na něho chvíli hleděl a pak se obrátil k zdravotníkovi.

vi. "Zřejmě nějaké zmatky. Opravte jeho záznam podle toho, co vám řekne." Reichman se vrátil ke svému stolu na druhém konci místnosti, ale Mark stále cítil jeho zkoumavý pohled. Když zdravotníkovi diktoval výšku, váhu a věk, přestal si už hrát na Noela a řekl mu své vlastní údaje.

"To se mi ani nechce věřit," mumlal pro sebe zdravotník. "Jediné, co ve vašem případě souhlasí, je pohlaví - alespoň doufám. Jste přece žena, ne?" Mark se přinutil k úsměvu.

"Podrobnější prohlídku jsem viděl i v márnici." Když přecházeli do další místnosti, přitočil se k němu Rob a zeptal se:

"Proč se s tebou tak dlouho vybavovali?" Mark jen pokrčil rameny.

Profesor Leary už na ně čekal obklopený několika asistenty v bílých pláštích. "Prvnímu testu, který podstoupíte, říkáme test záplat. Hledáme nejvhodnější kombinaci gumových a syntetických materiálů pro výrobu ochranných

oděvů. Každému z vás připevníme na paži tři různé záplaty a ponecháme je tam dvacet čtyři hodiny. Dnes na vás budeme rovněž zkoušet protilátku a pak dostanete volno, abyste mohli okusit bohatého nočního života města Porton Downu." Rozdělili je a Mark se najednou ocitl v malé místnůstce s kovovým stolem a židlí, která připomínala elektrické křeslo. V jedné stěně bylo pozorovací okénko a těžké zapuštěné dveře s uzavíracím kolem uprostřed, jako by to byl průlez do ponorky.

Čtyři asistenti připoutali Marka pásy do křesla a přiložili mu k paži tři čtverce z černé gumy velikosti jednoho čtverečního palce. Na ty pak nanесли z tří různých ampulek jakousi kapalinu.

Mark cítil, že se mu zrychluje tep, a na čele mu vyvstal pot. „Ničeho se nebojte," řekl jeden z bílých plášťů.

"Koncentrace je skutečně nepatrná, neublížila by ani myši." Mark ucítil bodnutí v druhé paži a uviděl jiného asistenta, jak vytahuje jehlu. "To je protilátka," řekl muž. Markovi se vybavilo Dexyho varování: "Nemusejí ti nechat ani stopu po vpichu na ra-

."

mem..

Asistenti v bílých pláštích jeden po druhém odešli a dveře se s bouchnutím zavřely. Za okamžik se však asistenti objevili za

190

191

pozorovacím okénkem a Mark uslyšel hlas z reproduktoru. "Test začíná, dýchejte nonnálně." Ozvalo se lehké zasyčení a vzápětí ucítil, že se mu stahuje hrdlo i hrud'. Ústa, rty a tvář mu znecitlivěly, jako by dostal anestetickou injekci. Začal bojovat o dech. Uvědomil si, že se ho zmocňuje první nával paniky.

Tváře v pozorovacím okénku zůstávaly netečné. Mark viděl, že se ústa asistentů pohybují, ale nic neslyšel. Jeden z mužů za okénkem se střídavě díval na něho a na stopky v ruce a psal si poznámky. Ostatní ho pouze pozorovali. Po chvíli jeden z asistentů cosi řekl a bylo vidět, že ostatní se smějí.

Snažil se zachovat klid a dýchat pomalu a pravidelně, ale jeho plíce nebyly schopné nabrat dostatek kyslíku. Náhle uslyšel hluk ventilátoru a ucítil prudký závan čerstvého vzduchu. Pak se otevřely dveře.

Odvedli ho a tým bílých plášťů ho podrobil novému, tentokrát mnohem důkladnějšímu vyšetření. Zvláště pečlivě zkoumali zorničky a hrud'. Odebrali mu také vzorky krve a potom ho poslali zpět do ubytovacího bloku. .

Ostatní dobrovolníky našel v jídelně, kde si vzájemně vyměňovali dojmy. Všichni byli bledí, měli rudé oči a stále jako by se nemohli pořádně nadechnout.

"Co to bylo za svinstvo?" zeptal se Mick. "Myslel jsem, že je po mně." „Raději se neptej," řekl Terry. "Některé věci je lepší nevědět." Rob se ohlédl na Marka. "Dostals nejdřív injekci?" Přikývl. „Řekli mi, že je to protilátka." "Jáji taky dostal, ale tihle dva nedostali nic, jen na ně pustili to svinstvo." Mark s nimi ještě pár minut poseděl, pak pohlédl na hodinky a vstal. "Chci se trochu nadýchat čerstvého vzduchu." Obloha byla zatažená a chladný větřík vířil prach na kraji cesty. Přitáhl si kabát těsněji k tělu a zůstal stát před budovou označenou jako CI. Za plotem byl šikmý betonový nájezd k nákladové rampě. Na jedné její straně stály prázdné kovové klece a jakési kontejnery, vedle řada kovových nádob na odpadky. Mark jich napočítal víc než třicet. Vítr k němu donesl zápach hnijícího masa.

Skupina mužů v modrých pracovních kombinézách vyprazdňovala pomocí zvedacího zařízení nádoby na odpadky na korbu nákladního auta. Další kontejnery natřené ostře žlutou barvou odváželi za roh směrem k nízké budově, nad níž se zdvihal do výšky kovový komín.

Mark věděl, že C jednička byla postavená až později, kdy zde už Natalie nebyla, ale zaregistroval jiné objekty, které mu popisovala. Poznal například dvouposchod'ovou administrativní budovu, pod níž ještě mělo být suterénní podlaží s rozsáhlým archivem portonských dokumentů označených nižším stupněm utajení.

Z jedné budovy do druhé přecházely v obou směrech skupinky lidí. Mark pomalu zamířil přes cestu k administrativnímu bloku.

Občas zaregistroval, že na něho někteří místní lidé pozorně pohlédli, ale vzápětí se opět zadívali jinam. Rovněž si všiml, že pokud spolu někteří mluví, v jeho blízkosti okamžitě ztichnou a pokračují v hovoru, až se vzdálí.

Zastavil se před administrativním blokem, zhluboka se nadechl, aby ~e uklidnil, a vstoupil dovnitř. Ocítl se před dvojitým schodištěm, od něhož se na obě strany táhla chodba. Kromě tlumených hlasů a cvakání klávesnic počítačů, které občas proniklo přes dveře kanceláří, byla vstupní hala tichá a prázdná.

Pohlédl na dřevěnou desku visící na zdi, na níž bylo vyřezávaným písmem vyvedeno portondownské motto: Základem naší práce je diskrétnost. Podíval se na náčrtek, který mu dala Natalie, a zamířil do chodby po levé straně.

Hned zraje se otevřely dveře a v nich se objevil muž v uniformě. Když Marka uviděl, zůstal stát a evidentně se ho chystal zeptat, co tady pohledává. "Dobré odpoledne, pane," předešel ho Mark a usmál se na něho.

Muž zaváhal a potom pozdrav opětoval.

Mark kráčet dál, jako by tu byl doma. Snažil se nezpomalovat a neotáčet se, dokud nezaslechl, že se kroky za jeho zády vzdalují.

Zastavil se před čtvrtými dveřmi od konce chodby. Na štítku stálo: ředitel dr. B. W. Livesey. Mark zaklepal a vstoupil. U velkého stolu postaveného před zamřížovaným oknem seděla asi padesátiletá žena. Měla obarvené černé vlasy a tmavé

192

193

šaty. U zdi po její pravé ruce stála řada šedých kovových registračních skříní, nalevo pak byly otevřené spojovací dveře do vedlejší kanceláře. Mark slyšel, že tam nějaký muž hovoří do telefonu. Stěny, koberec i záclony v místnosti byly laděny do šedého odstínu a žena se snažila změkčit vojenskou strohost svého pracovního prostředí tím, že si na

stůl postavila kytici květin ajakousi rodinnou fotografii.

Jakmile Mark vstoupil, zvedla hlavu od práce. "Přejete si něco? Mohu vám s něčím pomoci?" Nasadil ten nejklukovštější úsměv, jaký svedl. "Doufám, že mi můžete pomoci. Jsem zde jako dobrovolník na provádění testů v laboratořích a rád bych, kdybyste mi mohla udělat menší laskavost. Víte, před pár lety zde u vás pracovala jedna moje přítelkyně, vědecká pracovnice ze Spojených států. Jmenuje se Kennedyová, doktorka Natalie Kennedyová. Ztratil jsem s ní spojení, a tak mě napadlo, že tady možná ještě pořád pracuje, a pokud ne, že bych od vás mohl získat alespoň její adresu." Odmíchl se.

"Vím, že máte zřejmě hodně práce..." "Je mi líto, ale nesdílujeme informace ani o bývalých, ani o současných zaměstnancích." Usmála se, ale vzápětí se zatvářila ustaraně. "Všiml jste si přece, jaké motto zde platí." I on se na ni usmál a snažil se zachytit její pohled. "Samozřejmě, chápu, že je to nutné, ale mně jde pouze o -" Naklonil se k ní a ztlumil hlas. „Abych se přiznal... vím, že vám mohu důvěřovat. Byli jsme s Natalií tak trochu zamilovaní, jenže pak jsem musel se svou eskadrou narychlo odletět do ciziny a nestačil jsem se s ní rozloučit." Bezmocně pokrčil rameny. "Samozřejmě že jsem se jí pokoušel psát, ale nikdy na moje dopisy neodpověděla, a já teď nevím, jestli proto, že mě nechce vidět, nebo už odjela z Anglie a myslí si, že jsem před ní utekl." Žena položila pero, vrhla opatrný pohled ke dveřím do vedlejší kanceláře, lehce se začervenala a ztlumila hlas. "Opravdu bych to neměla dělat a žádnou adresu vám skutečně dát nemohu, ale mohu pro vás udělat alespoň to, že se podívám do evidence našich zaměstnanců. Jsem si jistá, že vaše přítelkyně už u nás nepracuje - víte, zakládám si na tom, že znám všechny naše stálé zaměstnance, i když je jich několik set - ale možná, že máme její adresu -"

„A mohla byste jí třeba můj dopis poslat?" vskočil jí Mark do řeči. „Ani nevíte, jak bych vám byl vděčný." Opět se začervenala, vrhla další nervózní pohled ke dveřím do vedlejší kanceláře a vstala. "Řícal jste Natalie Kennedyová?" Přistoupila k jedné z registračních skříní a začala v ní hledat.

Mark využil situace, kdy k němu byla obrácená zády, a nenápadně prozkoumal vstupní dveře i jejich rám. Pak nahlédl i do vedlejší kanceláře. Ředitel byl k němu otočený z profilu a stále ještě mluvil do telefonu. Ve chvíli, kdy se žena obrátila s žlutohnědou 'složkou' v ruce, stál už Mark zase ve stejné pozici jako předtím.

"Jak jsem předpokládala, slečna Kennedyová už u nás nepracuje. Měla zde smlouvu pouze na přechodnou dobu. Podle našich záznamů se pak vrátila do Spojených států." Mark se zatvářil přiměřeně schlíple. „Ale mám tady její kontaktní adresu," dodala sekretářka a usmála se na něho. "Pokud byste ji chtěl napsat, dejte svůj dopis do obálky s mým jménem - jsem Dorothy Jacksonová - a já už za řídím, aby byl odeslán." Mark se usmál. „Ani nevíte, jak jsem vám vděčný. Opravdu." Otevřel dveře a ohlédl se přes rameno. "Na shledanou, Dorothy.

A ještě jednou děkuji." Venku znovu přejel pohledem rámy dveří, jestli někde neuvidí stopy po zamontovaném dveřním kontaktu, a pak se vydal chodbou zpět. V okamžiku, kdy se zastavil před hlavním vchodem, ucítil na rameni něčí ruku. Trhl sebou a prudce se otočil.

„Na tvém místě bych si vzal něco na nervy." Mark se chabě usmál. "Promiň, Robe, byl jsem zamyšlený." „Kam máš namířeno?" "Celkem nikam. Jen se tak procházím." „Nebude ti vadit, když se k tobě přidám?" Protože z prostoru za budovou označenou jako CI bylo slyšet hluk těžkých stavebních strojů, vydali se tam. Cestou minuli další strážní hlídku na obchůzce. Došli na konec cesty a Rob tiše hvízdal. Před nimi se rozkládalo staveniště, na kterém by se dalo postavit několik městských bloků. Místo bylo kolem dokola ohrazené a uvnitř v menším oploceném prostoru stála řada mobilních stavebních buněk.

"Jediné, co tu ještě chybí, je gestapo," poznamenal Mark.

194

195

Rob ukázal na ozbrojenou stráž u vchodu. "Gestapo máš tamhle." Prostorem se nesl rachot příklepových kladiva po nosné ocelové konstrukci vyrůstající uprostřed staveniště šplhali montéři.

Vztyčovali další ocelové nosníky s takovou rychlostí, že je jeřáby ani nestačily dopravovat na místo. Stavební mistr reguloval pohyb domíchávačů betonu a posílal je tam, kde bylo právě třeba mával přítomnými rukama jako dispečer na palubě mateřské letadlové lodi. Jakmile se z domíchávačů vyvalila šedivá betonová kaše, vrhla se na ni armáda mužů a rozhrnovala ji do ocelového armovacího roštu, který pokrýval plochu velikosti dvou fotbalových hřišť.

"Kamaráde, tady to frčí," poznamenal Rob. Podíval se na hodinky. „A všichni to táhnou přesčas." Ve vjezdu na staveniště se objevil land rover, dojel k nim a zastavil. "Co tady děláte? Ukažte nám své dokumenty." "Omlouváme se. Nevěděli jsme, že sem už nemůžeme," řekl Mark. "Jsme dobrovolníci v programu testování. Jen se tady tak procházíme." Hlídku zkontrolovala jejich průkazy. "Vraťte se, odkud jste přišli. Sem je vstup zakázán." Land rover čekal, až se otočí a zamíří zpět.

však o něho nejevili zájem a po chvíli se i se svými sklenkami přemístili ke stolu.

Náhle bouchly dveře a do místnosti vešel Leary. Přistoupil k baru, dal si pivo a rozhlédl se. Nikdo na něho nezareagoval.

Mark zíral před sebe na láhve seřazené na barové polici, ale koutkem oka zachytil, že se Leary pohnul směrem k němu. „Á, pan Smith, jestli se nemýlím. Jak hodnotíte dnešní testy?" "Jako velice nepříjemné." "Bohužel, to předpokládáme," konstatoval Leary. "O to v celé té zatracené věci jde." „A to jsem byl, myslím, ještě jedním z těch šťastných, kterým dali nejdříve injekci s protilátkou. Pro chudáky, kteří ji nedostali, to muselo být ještě nepříjemnější." "Víte, některým, jimž jsme řekli, že dostávají protilátku, jsme ve skutečnosti píchli placebo." Mark jeho úsměv neopětoval. "Provádíte své testy neustále, nebo jen tehdy, když se objeví nějaká nová chemická nebo biologická zbraň?" Leary zaváhal. "Na to vám, bohužel, nemohu odpovědět. Pochopte, nemíním to osobně." Sestavoval věty jako vědecké nástroje a vylučoval z nich vše, co nebylo podstatné.

"Jistě." Mark sáhl po své sklenici.

"Profesore Leary, objevili jsme něco velice -" Oba se otočili.

K baru mířil doktor Reichman, pořád ještě ve svém bílém plášti. Jakmile uviděl Marka, zarazil se v půli věty. "Mohl bych s vámi mluvit o samotě, profesore?" Reichman s Learym se odebrali na druhý konec místnosti.

Mark se tvářil neutrálně a upíjel své pivo, ale přitom napínal uši, jestli se k němu nedonese něco z toho, o čem ti dva mluví. Samozřejmě že neslyšel nic, přesto měl dojem, že se v jejich rozhovoru ozvalo slovo "Coldchurch". Nenápadně se rozhlédl po baru a všiml si, že oči obou mužů jsou upřené k němu.

Po chvíli se Leary vrátil, aby dopil svou sklenku. "Je mi líto, že nemůžeme v rozmluvě pokračovat, ale vyšlo najevo... Zkrátka musím teď odejít. Jistě se ještě uvidíme." Spěchal za Reichmanem, který zatím vzrušeně hovořil s jakýmsi jiným mužem.

Rob se vrátil do ubytovacího bloku, ale Mark se rozhodl, že se ještě podívá do baru společenského klubu. Před klubem chvíli postál a pozoroval zapadající slunce, které barvilo oblohu na západě do ruda. Pak otevřel dveře a nakoukl dovnitř.

Vypadalo to tam jako na pohřební hostině. Stoly jako by byly schválně rozmístěné daleko od sebe, takže mezi nimi zůstávala spousta prázdného prostoru. Sem tam sedělo pár lidí, kteří spolu většinou polohlasně hovořili nebo mlčky zírali na televizní obrazovku blikající v rohu nad barem. Znovu se opakovalo to, co už Mark znal - jakmile se k některému stolu přiblížil, hovor se zadrhl a obnovil se až potom, co se opět dostatečně vzdálil. Posadil se u baru a objednal si pivo.

Dva muži sedící vedle na něho lhostejně pohlédli a pokračovali v běžné konverzaci o ničem. Mark se chvíli snažil navázat s nimi pohledem kontakt a dát se do hovoru, aby nějak ubil čas, muži

196

197

1(apitoCa třináctá

dopředu na jeho místo a nabídl Reichmanovi svou paži. Ten ani nehnul brvou a dal mu injekci. Zbývající pak píchl Terrymu.

Marka znovu zamrazilo, když uviděl, že zdravotníci vybírají z hromady obleky NBC. Zatímco ostatní si s brbláním a stěžováním začali oblékat nepohodlnou výstroj, on stále otálel. Náhle ucítil, že ho někdo zezadu postrčil.

"Vy také, Bigglesie. Tady u nás tomu neuniknete." Za ním stál seržant, který ho kontroloval při příjezdu u hlavní brány.

Mark na sebe začal natahovat oblek NBC. Navlékl si kapuci a ucítil odporný pach gumy a ztuhlého potu. "To je nemůžete vyčistit?" "Co se vám nezdá, Bigglesie? Nejste zvyklý na trochu poctivého potu?" Mark zkontroloval indikační pásky na rameni a několikrát se zkusmo nadechl a vydechl. Uslyšel cvaknutí respirátoru a z filtru ucítil pach aktivního uhlí.

Šest dobrovolníků stálo vedle sebe jako figurky z reklamy firmy Michelin. Zdravotníci jim zkontrolovali těsnění a pak si i oni navlékli ochranné obleky.

"Dobré ráno, pánové." Mark i přes zkreslení způsobené respirátorem poznal Learyho hlas. "Ukol pro dnešní den.

Chceme, abyste uběhli míli s plnou výstrojí NBC. Každý, kdo to dokáže za méně než čtyři minuty, dostane volný lístek na příští olympiádu." Odvedli je k místu startu a potom písknutím poslali na trať.

Bylo téměř nemožné běžet v tak nerovném terénu a Mark byl rád, že se mu dařilo klopýtat rychlostí odpovídající běžné chůzi. Kolem nich začaly dunět exploze a nad hlavami jim létala ostrá munice. Každý nečekaný výbuch způsobil, že Markovi divoce poskočilo srdce, začal chraptivě sípat, na čele mu vyvstal pot a zamlžil průzory masky.

Když měli za sebou asi polovinu vzdálenosti, vyšlehla před nimi další exploze. Z místa výbuchu se vyvalil hustý žlutošedý mlžný závoj, který zůstal v bezvětrí viset ve vzduchu. Mark se zapotácel a zastavil se. Za ním se ozvaly výkřiky, pískání a také několik nových výbuchů. Slyšel, že kdosi křičí: "Pokračujte! Pokračujte! Vpřed!" Mrak odporně žlutavého plynu se pomalu valil k nim. Mark se zhluboka nadechl, sklonil hlavu a začal klopýtat vpřed. Opět, „Hergot, Noeli, ještě s tebou pořádně nezačali, a už vypadáš jako poloviční mrtvola." Mark se přinutil k úsměvu. "Jaká je snídaně?" "Moc masná a málo teplá, ale celkem snesitelná - pokud ovšem použiješ hodně protilátek," řekl Rob a sáhl po lahvičce s kečupem.

"Já asi zůstanu u topinky a kávy," prohlásil Mark.

"Jak myslíš. Ono to vyjde nastejno, až nám Leary a jeho hoši dají další přiděl toho svého svinstva." „Kdy začíná první test?" "V půl desáté. Pojď tam tak, jak jsi." Sotva Mark dojedl, zastavilo před budovou nákladní auto.

"To je pro nás," řekl Rob a dopil svůj šálek.

Ostatní se už .tróusilf ven, ale Mark stále otálel, a než vykročil ven na sluneční světlo, opatrně se rozhlédl kolem. Learyho ani Reichmana nikde neviděl, to však jeho obavy nerozptýlilo. Řidič jim řekl, aby si vylezli na korbu nákladáku, a potom je odvezl na jednu z mnoha střelnic.

Ve skupince mužů, která tam už čekala, byl i Reichman. Mark zachytil jeho pohled. Po několika vteřinách Reichman uhnul a obrátil se ke stolku s lékařskými nástroji. "Vyhrňte si levý rukáv." Mark cítil, že jím projelo mrazení. Natáhl krk, aby viděl, co leží na stolku: bylo tam šest na pohled stejných injekčních stříkaček. Postavil se na konec fronty. Muži před ním dostali injekci do nadloktí. Zbývaly dvě stříkačky. Ve chvíli, kdy Reichman zvedl jednu z nich, poklepal Mark na rameno Terrymu, který stál před ním. "Máš rozvázanou tkaničku, kamaráde." Terry pohlédl dolů. "Ne, to je jen _" ale Mark už postoupil

198

199

jako předchozího dne, ucítil, že se mu stahuje hrdlo a hrud' a škrábe ho dech. Tentokrát se mu však navíc zatmělo před očima.

Uběhl ještě několik kroků, pak zpomalil a nakonec znovu zůstal stát. Viděl, že i ostatní se zastavili. Někteří klesli na

kolena a Mark uslyšel, že Rob zvrací do masky. Terry se po několika dalších krocích zapotácel, chytil se za hrdlo a padl k zemi. Seděli přikrčení na bobku nebo leželi na zemi neschopní pohnout se z místa. Jedovatý mrak se postupně rozptyloval. Nikdo se jim nepokusil pomoci.

Po několika minutách se Mark namáhavě zvedl. "Robe, jsi v pořádku, kamaráde?" Chvilí bylo ticho, pak se ozval chraplavý hlas. "Budu, až mi stáhnou z hlavy tu posranou kuklu. Nějakej blbec mi do ní nablíl." "Dokončete běh! Dokončete běh!" ozvalo se z reproduktoru uvnitř masky.

Rob se vyhrabal na nohy. "Jednou v noci se sem vrátím a toho parchanta zabiju, ale předtím ho donutím, aby si to zkusil sám.

A bez NBC." I ostatní se už namáhavě zvedli, jenom Terry zůstal ležet na zemi. "Potřebuje pomoc," vykřikl Mark.

"Dokončete běh," odpověděl hlas z reproduktoru.

Na konci střelnice na ně čekalo nákladní auto. Mark se o ně vyčerpaně opřel. Těžce oddychoval, z očí a nosu mu tekli sliz.

Rob klečel vedle něho, kašlal a opět zvrátil. Potom začal zápolit s kuklou ochranného obleku, z jejíhož komunikačního zařízení se neustále ozývaly výtky.

"Stav chemického a biologického ohrožení stále trvá. Nemanipulujte s NBC, dokud nebude vyhlášen konec poplachu."

Po několika minutách začal mít Mark pocit, že pálení v plicích pomalu ustupuje. Narovnal se a pohlédl zpět ke střelnici. Zkusil zatřást hlavou ze strany na stranu, aby se zbavil bodání v očích, a pak se podíval na testovací pásky na svém ochranném obleku.

Byly jasně červené.

Terry stále ležel na zemi. Z dálky se k němu pomalu blížila skupina zdravotníků s nosítky. Všichni měli oblečeno NBC a neustále se zastavovali a kontrolovali stupeň zamoření vzduchu.

Jakmile Mark viděl, že Terryho nakládají, obešel auto a pohlédl přes vrchol kopce na druhou stranu. Strnul a dlouze hleděl, jako by nevěřil svým očím. O kus dál louka náhle končila a za ní se táhla šedá asfaltová plocha plná boulí, vypálených míst a střepin skla. V pozadí bylo vidět řady polorozbořených řadových domků a rozpadávajících se obytných bloků s popraskanými a vlhkostí poznamenanými fasádami. Některá okna a dveře byly zatlučené prkny, jiné zase zdobily stopy po kulkách nebo černé šmouhy od ohně. V uličkách mezi domy stály vraky vypálených aut. Vedle něho se objevil Rob. "Něco podobného je i na našich střelnicích," poznamenal. "U nás se to využívá k výcviku pouličního boje, ale na co to, k čertu, potřebují tihle šílení vědci?" "Předpokládám, že na to, aby si vyzkoušeli, jaké množství slzného plynu je třeba k vyklizení obytného bloku nebo celého sídliště," řekl Mark. "I když je mi jasné, že tady zkoušejí daleko horší svinstvo než slzný plyn." "To mi povídej. Ještě teď to cítím." Markův pohled se posunul dál. Za belfastskou kulisou se táhly další testovací prostory. Rozeznal známé hrby železobetonových leteckých hangárů porostlých trávou, vedle pak bunkry, ventilační komíny, sklady bomb, kulometná hnízda, a dokonce i bludiště zákopů.

Zdravotníci se pomalu blížili k nim. Tělo na nosítkách se nehýbalo, pouze paže visící po straně dolů se kývaly. Rob se jim rozběhl naproti, ale dva strážní mu zastoupili cestu a odtáhli ho pryč.

Po louce k nim kodrcala polní ambulance a zanechávala za sebou v trávě hluboké koleje. Dojela ke skupince zdravotníků s nosítky, otočila se a zastavila předkem dolů z kopce. Zdravotníci naložili Terryho dovnitř a ambulance se znovu rozjela. Po chvilí vůz zapnul sirénu.

Jakmile je přivezli zpět do budovy CI, okamžitě začali s procedurami chemické očisty a dekontaminace. Muži, kteří je prováděli, měli stále oblečenou ochrannou výstroj. Použité obleky NBC poprašovali valchářskou hlinkou a zamořené věci skládali do kovových beden, které pak odnášeli pryč. Nakonec je úplně

200

201

nahé prohnali řadou vzduchových komor, kde je ofukovali tryskajícím proudem vzduchu, který současně odsávali ventilátory hučícími jako turbíny.

Mark měl stále ještě rozmazané vidění. Když vystoupil z obyčejné sprchy, která byla poslední procedurou očisty, podíval se na sebe do zrcadla. Zřetelně jeho oči byly stažené do nepatrných bodů.

V šatně chytil Rob jednoho ze zdravotníků a přitlačil ho ke stěně. "Co se stalo s Terryem? Kde je?" "Nevím. Klid, bude v pořádku." Mark vzal Roba za paži. "Nech ho. To je jen poskok." Jeden z dobrovolníků vzdychal a protíral si oči.

"Jaký to má, do prdele, smysl navlékat se do NBC a dýchat přes respirátor, když ten sajrajt tím vším stejně proniká?" „Kamaráde, seš ve vojenském zařízení," řekl Rob. "Tady se neměš ptát, jaký má to nebo ono smysl." Lékařská prohlídka, která následovala, byla ještě důkladnější než včera a Mark stěží potlačoval netrpělivost. Nakonec vstal a prohlásil, že musí odejít.

"Jak to myslíte, že musíte odejít? Odejdete, až vám to dovolíme." „Dělá se mi špatně. Potřebuju na čerstvý vzduch."

Zdravotník si hlasitě povzdychl. "Dobře, dobře. Ale do oběda se nikam daleko nevzdalujte, protože vám musím ještě jednou změřit tlak." Náhle se otevřely dveře a objevil se Leary. Všichni ztichli.

Profesor si odkašlal. "Po tom, co se dnes přihodilo, musíme udělat bezpečnostní opatření. S tím souvisí, že s okamžitou platností zastavujeme testovací program. Další testy se už konat nebudou." Odmlčel se.

"Co se stalo Terryemu?" zeptal se Mark.

„Incident stále ještě vyhodnocujeme." „Ale je v pořádku?" "Je mi líto, ale o tom s vámi nemohu diskutovat." Leary přešel k oknu a zůstal stát zády k nim. „Muj asistent vám dá telefonní číslo, abyste mohli zavolat, pokud by se vyskytly nějaké další problémy - dodávám, že je to krajně nepravděpodobné. Nemusím vám, doufám, připomínat, že naše práce pod-

léhá zákonu o utajovaných skutečnostech. Nesmíte mluvit s nikým o ničem, co souvisí s vaším zdejším pobytem. To se

vztahuje i na vašeho civilního lékaře. Jak jsem řekl, pokud se vám budou některé zdravotní problémy vracet - a opět zdůrazňuji, že je to krajně nepravděpodobné - naši lékaři vám budou vždy k dispozici." Obrátil se do místnosti. Na jeho tváři byl chladný, neosobní výraz. "Na shledanou."

Mark si rychle sbalil své věci a objednal si taxík, který ho odvezl na nádraží v Salisbury. Tam si koupil lístek do Londýna, zavolal z telefonního automatu a pul hodiny čekal na nástupišti.

Když se ujistil, že ho nikdo nesleduje, vytratil se postranními uličkami a zapadl do starobylé hospudky z hrázdného zdiva.

Sedl si zády ke zdi, aby viděl na dveře.

Asi po deseti minutách se objevil Dexy. Tvář měl zarostlou několikadenním strništěm, vlasy rozcuchané a oblečení zamazané od bláta. Když si sedal ke stolu proti Markovi, hospodský po něm hodil nepřítivým pohledem.

"Tak co?" kývl hlavou Dexy.

"Myslím, že to, co potřebuju, je v kanceláři ředitele. Už se tam ale vrátit nemohu, protože zbytek testovacího programu zrušili." Dexy pokrčil rameny. "Nic se neděje." Mark zaváhal. "Je tu možná jeden problém. Vím, že mají podezření, že nejsem ten, za koho jsem se vydával." "S tím si nedělej těžkou hlavu. Žádnou schůzku si s nimi sjednávat nebudeme. Teď bych ale něco menšího zakousl." Zatímco Dexy do sebe házel jídlo jako vyhladovělý vlk, Mark zrekapituloval, co všechno viděl v Porton Downu. Dexy ho pozorně sledoval a jen občas ho přerušil, aby si ujasnil některé podrobnosti.

"Co zámky? Vsadím se, že všude mají dozické. Na všech vojenských základnách je to stejné, veškerá bezpečnostní opatření jsou soustředěná v obvodu objektu. Jakmile se dostaneš dovnitř, setkáš se už jen s dozickými zámky." "Potom je Porton výjimkou," řekl Mark. "Na obou dveřních křídlech mají zámky se závorou." "To jen něco jiného. Z toho je vidět, že tam přechovávají něco, na čem jim záleží. Jsou tam dveře normální velikosti? A co dveřní kontakty?"

202

203

Dexy si nasadil brýle pro noční vidění a dal Markovi znamení, aby udělal totéž. Ozval se tichý elektronický zvuk a před Markovým očima naskočily známé zelené skvrny. Chvilí počkali, až se jejich zrak přizpůsobí, a pak vyrazili dolů z kopce.

Zapadající slunce zbarvilo oblohu nad obzorem do krvavě rudého odstínu a večerní chór ptactva utichl. Sestoupili do zalesněného údolí a začali šplhat do protější stráně. Občas se ozvalo volání kohoutka tetřívka nebo naříkavé ovčí zabečení, ale jinak bylo ticho.

Dvakrát využili můstku přes potok, aby pod ním překročili cestu, která křížila jejich postup. Dexy se pohyboval od jednoho úkrytu ke druhému, využíval stromů, skalisek, keřů a zastíněných míst. I když Mark věděl, kde asi je, přesto ho chvílemi zcela ztrácel z dohledu.

Než dorazili na okraj hájku zakrsklých borovic, byla už tma. Za lesíkem byla silnice a obvodový plot. Ze strážního domku u brány napravo vycházelo světlo a na plotě se mihotaly ostrůvky žlutavé záře výbojkových světel.

Dexy prohlédl okraj silnice, až našel znamení, které tam umístil už dříve. „Půjdu první. Jakmile se zastavím, půjdeš za mnou.“

Budeš se držet v mých stopách a budeš dělat přesně to, co já. Až budeme podlézat drát, měj nos hned za mou botou, tak okamžitě poznáš, kdy jsem se zastavil." Dexy se posunul dopředu a zkoumal pohledem plot. Pak, zřejmě spokojen, kývl na Marka a vyrazil příkřeň přes cestu. Doběhl k plotu a zmizel. Mark si olízl suché rty, vrhl krátký pohled směrem k bráně a vyběhl za ním. Na druhé straně se vrhl k zemi.

Rychle oddychoval.

Dexy přesklípl kleštěmi spodní drát a začal se plazit dopředu.

Batoch strkal před sebou. Plížil se tak tiše, že zvuky jeho pohybů se téměř ztrácely v lehkém šumu větru. Mark chvíli čekal a pak se pustil za ním. Před plotem se zhluboka nadechl, sklonil hlavu a začal se plazit. Na chvíli strnul a zatajil dech, když ho pramen drátu škrábl na zádech. Vzápětí narazil hlavou na podrážku Dexyho boty.

Dexy lehce mlaskl jazykem, aby na sebe upoutal jeho pozornost. Mark zvedl oči a uviděl, že ukazuje na malý obdélníkový tvar velikosti krabičky od zápalek upevněný na drátě nad jeho

hlavou. "Čidlo, které snímá vibrace," zašeptal Dexy. "Drž hlavu dole, nebo jsme v prdeli." Trvalo jim půl hodiny, než překonali deset yardů. Vpředu se ozvalo další cvaknutí - Dexy přestípl spodní drát vnitřního plotu. Proplazili se dovnitř a zastavili se, aby mohl Dexy prozkoumat terén vpředu.

Nezřetelná čára králíčí stezky stále zářila v zorném poli Markových brýlí jako světle zelená stopa, ale po obou stranách se rýsovaly sytě zelené kontury sloupků mikrovlnného poplachového systému.

Opět se přitiskl k zemi a následoval Dexyho. Při pomyšlení, že by mohl přerušit kontrolní paprsek, se mu vzadu na krku ježily vlasy. Otočil hlavu na stranu, aby ji mohl ještě těsněji přitisknout k zemi, a nekonečně pomalu se plížil vpřed, dokud se neocíl mimo nebezpečnou zónu. Uviděl Dexyho, jak před ním příkřeň zkoumá, kudy půjdou dál.

Jejich postup přes travnaté pahorky se zdál zoufale pomalý.

Mark měl neustále dojem, že jsou odevšad vidět. Ani v nejhlubším stínu neměl pocit bezpečí a při každém nečekaném pohybu nebo zvuku se mu prudce rozbušilo srdce a na čele vyvstal pot.

Zorným polem jeho brýlí se míhali jako zelené jiskry netopýři lovící noční můry. Znovu se přitiskl těsně k zemi, protože v živém plotu cosi zašustilo. Chvilí bez hnutí ležel. Šustění se opakovalo a vzápětí uviděl jakýsi kulatý tvar pokrytý bodlinami. Ježek hrabající v listí. Mark cítil, že má nervy napnuté k prasknutí. Znovu sebou prudce trhl, když vpředu před ním přeletěla jako duch sova.

Ve chvíli, kdy se přiblížili k vrcholu menšího terénního zlomu, přitiskl se Dexy k zemi. Mark se pátravě zahleděl do tmy a teprve nyní uviděl obrys hranatého tvaru, o něco tmavšího než noční obloha. Land rover. Když se podíval ještě pozorněji, rozeznal za předním sklem dvě světlé tváře.

Dexy před ním ukázal doprava a oba se začali plazit po břiše kolem vozu. Mark se odstrkával lokty a špičkami nohou a stopu za stopou se posouval dopředu. Cítil, že mu naskakuje husí kůže, a čekal, kdy se ozve ostrá výzva Stůjte! Náhle ucukl a zastavil se, protože ho do tváře píchl bodlák. Hned ale pokračoval v plížení, aby neztratil z dohledu temný tvar Dexyho těla. Opatrně se

206

207

ohlédl, ale land rover stál tichý a nic se v něm nehýbalo. Začínal cítit bolest ve svazech namáhaných nezvyklými pohyby, přinutil se však lézt dál, dokud se nedostali do úkrytu nízkého křoví. Zastavil se, aby nabral dech, ale protože Dexy už zase pokračoval, musel si pospíšet, aby ho neztratil.

Náhle uviděl dole pod svahem velký temný tvar nějaké budovy. Opatrně ji začali obcházet. Vtom se do ticha ozval štěkot. Po chvíli se otevřely dveře a tmu prořízl pruh světla. Mark klesl k zemi a zůstal bez hnutí ležet. V osvětlených dveřích se rýsovala silueta psa, který se zdviženým čumákem větil vzduch. Pes zavrčel a znovu začal štěkat. Mark zaslechl mezi štěkotem kovové cvaknutí. Koutkem oka zahlédl, že Dexy svírá v pěsti bojový nůž.

Náhle psa kdosi okřikl. Pes sice ještě jednou nebo dvakrát vzdorně štěkl, ale pak definitivně zmlkl. Bylo vidět, že někdo přešel přes dvůr a vyzkoušel vrata hospodářského stavení. Po chvíli se dveře domu opět zavřely.

Mark povolil zadržovaný dech. Ještě chvíli nehybně leželi, pak se obrátili a přikrčení se vydali zpět do svahu, odkud přišli.

Když dům obcházeli podruhé, drželi se po větru, a navíc ve vzdálenosti dobrých čtyř set yardů.

Byla téměř půlnoc, než spatřili obrysy budovy CI. Její bílé zdi se nyní ve světle hvězd jeví jako světle šedé. Mark se posunul do jakési prohlubně k Dexymu, který se tam krčil ve stínu malého keřku.

Dexy pohlédl napravo a pak strnul. Nevydal sebenepatrnější zvuk, ale způsob, jakým stiskl Markovu paži, byl víc než výmluvný. Mark poWědl směrem, kam se Dexy díval, ale v prvním okamžiku neviděl nic znepokojivého. Náhle ve tmě zaznamenal pohyb a zpozoroval strážného. Stál vpravo necelých dvacet stop od nich.

Dexy naznačil nepatrným gestem pohyb zpátky a doleva.

Mark začal vylézat z prohlubně nohama napřed, oči upřené na tmavou postavu strážného. Popolezl několik yardů, náhle však pod jeho nohou praskla větvička.

Přitiskl se tváří k zemi a zůstal ležet. Strážný se otočil, pohnul se směrem k nim a zastavil se dva kroky od místa, kde leželi. Byl tak blízko, že Mark ucítil lehký závan vůně jeho vody po holení.

Každý úder srdce zněl jak zaburácení hromu. Mark pootevřel jedno oko a uviděl, že jeho dech se v chladném nočním vzduchu sráží a pokrývá stvolý trávy vlhkostí podobnou jemné rose. Postava strážného se temně rýsovala proti obloze - byl tak blízko, že se zdálo nemožné, aby Marka ležícího u svých nohou neviděl.

Strážný stál a zíral do tmy. Vteřiny ubíhaly. Pak se ozvalo zakašlání, strážný si odplivl a otočil se pryč.

Mark po milimetrech zvedal hlavu. Strážný nyní stál zády k němu a hleděl po svahu dolů směrem k CI. Hlaven jeho pušky mířila dolů.

Mark se obrátil a začal se sunout zpět. Vždy, než přemístil váhu těla, prohmatl pečlivě prsty zem před sebou, aby odstranil větvičky nebo cokoli, co by ho mohlo prozradit. Doplazil se k nízkému balvanu, zalezl za něj a čekal.

Vůbec neslyšel, jak se k němu Dexy dostal. Prostě náhle ležel ve tmě vedle jeho lokte. Ještě chvíli počkali a pak se vydali dolů směrem k administrativní budově. O pár minut později se už ukrývali mezi keři několik stop od vstupních dveří.

"Teď počkáme na strážného," zašeptal Dexy. Pohlédl na hodinky. "Měl by tu být za čtyřicet minut." Mark se ještě víc přikrčil do stínu a pohodlně se uvelebil. Noční chlad mu postupně pronikal do kostí, proto musel vždy po několika minutách nepatrně změnit polohu, aby si uvolnil údy a nedostal křeče. Po každém zvuku, který se lišil od šumění větru, ztuhl a jeho oči začaly tékat od jednoho stínu ke druhému. Dexy vedle něho zůstával nehybný.

Právě ve chvíli, kdy se Mark opět chystal změnit polohu, zaslechl zvuk kroků blížících se po šterkované cestičce. Za okamžik se objevil kužel světla baterky - strážný pomalu kráčel ke vchodu do budovy. Ozvalo se chrastění klíčů, dveře se otevřely a vzápětí s bouchnutím opět zavřely.

Dexy rycWe obhlédl okolí a chvíli napjatě naslouchal. Pak vytáhl z batohu malý proužek tmavě obarveného molitanu, vyrazil ke vchodu a připíchl proužek molitanu na rám tak, aby zůstal viset dolů asi palec pod horní úroveň dveří.

O pár vteřin později se už opět krčil vedle Marka. Oba čekali, až strážný projde budovu, a sledovali, jak se chodbami pohybuje mihotavé světlo jeho svítilny. Po několika minutách se hlavní

208

209

dveře opět otevřely. Strážný zůstal na okamžik stát na prahu, potom pustil dveře, aby se samy zavřely, a vykročil po cestě pryč.

Sotva minutu po jeho odchodu se Dexy zvedl. "Počkej tady," řekl a zmizel, aniž čekal na odpověď.

Za chvíli Mark uviděl jeho siluetu proti dveřím. Dexy se zastavil, chvíli naslouchal a pak dal Markovi znamení. Uzký pruh světla se na chvíli rozšířil; Dexy uvolnil dveře a sejmul proužek molitanu z rámu. Vzápětí se oba ocitli uvnitř. Mark přitáhl dveře a zámek zaklapl. "Jak to teď bude s poplašným zařízením?" zeptal se.

„Na panelu poplašného systému bude svítit pouze indikace, že dveře byly odemknuty a opět zamknuty, což znamená, že strážný vešel dovnitř, zkontroloval objekt a zase odešel. Pojd'me. Které dveře?" Dexy přiložil k rámu automobilový zvedák a začal opatrně točit klikou. Po chvíli rám zapraskal. Dexy zkusil, jestli se dveře dají otevřít, a potom přidal ještě několik otáček. Ze zámku se ozvalo cvaknutí uvolněné petlice a dveře se otevřely. Mark se pro sebe usmál - netrvalo to déle než dvě minuty. Dexy se sehnul pod vzpříčený zvedák a vkročil do kanceláře.

"Co s tím?" ukázal Mark na zvedák. "Co když se strážný vrátí?" "Doufejme, že ne. Vrací se sem každou hodinu, takže

máme nejméně padesát minut času. To by mělo stačit." Ředitelova kancelář byla zcela jiná než místnost, v níž úřadovala jeho osobní sekretářka. Na stěnách vyložených dřevem visely fotografie důležitých osobností, které Porton Down navštívily, a byl tu dokonce i zarámovaný dopis samotného ministerského předsedy. Premiér v něm řediteli a jeho ústavu děkoval za "herkulovské úsilí", s nímž se věnují své práci. Dále v dopise stálo:

Příspěvek Porton Downu k zachování míru v zemích Jejího Veličenstva a ochraně zájmů jejích národů bude náležitě zhodnocen teprve tehdy, až historie napíše celý příběh naší éry.

Po kolenou podlezli pod zamřížovaným oknem do vzdáleného rohu kanceláře, kde u zdi vedle baru z mahagonového dřeva stála registrační skříň. Byla zamknutá. Mark se opět pro sebe usmál.

Kdyby nebyla zamknutá, nemělo by cenu ji otvírat. Odsunuli skříň od zdi, otočili směrem k oknu a pak se za ni přikrčili. Dexy vyvrtal v rohu malou díru, potom vytáhl pákové kleště, které použil na přestřížení drátů plotu, a začal jimi stříhat plech zadní desky, jako by to byl obyčejný karton.

Dvakrát se Markovi zdálo, že zaslechl nějaký Wuk, a položil Dexymu ruku na rameno, aby ho varoval. Dexy přestal pracovat, chvíli napjatě naslouchal, ale pokaždé zavrtěl hlavou. "To byl jen vítr," řekl a pokračoval v práci.

Prostříhl zadní čelo skřínky po obou stranách odshora dolů, pak odstříhl horní okraj a odcWípnutý plech ohnul. Začali s horní přihrádkou, vytahovali jednotlivé složky a kladli je na sebe na zem.

Mark vzal z ředitelova stolu malou lampičku a postavil ji na zem za registrační skříňku. Přehodil přes ni svou blůzu, takže vrhala jen úzký pruh světla, a dal se do prohlížení. Otevíral jednu složku po druhé, vždy prohlédl obsah a opět dokumenty vrátil do původního stavu.

Většina materiálů z první přihrádky se týkala nejrůznějších jednání, jak uchránit Porton Down od důsledků škrtů v rozpočtu ministerstva obrany. Mark rychle dokončil jejich prohlídku.

Dvě další přihrádky obsahovaly zprávy a vyhodnocení testů látek, které zde byly označovány pouze písmeny nebo číselnými kódy. Tuto skupinu dokumentů už Mark procházel pečlivěji a zvláště dával pozor na vše, co by nějak mohlo souviset se Zálivem. Nic takového však nenašel.

Měl proWédnutou asi polovinu dokumentů ze spodní přihrádky, když se dostal k tlusté složce označené písmeny "Vw". Přelétl první stránku a začal chvatně listovat dál. Náhle mu před očima vyskočila dvě slova. Vrátil se zpět a podíval se pozorněji: Inoculation Scimitar. Sáh po fotoaparátu.

"Tady ne," řekl Dexy. "Na chodbě." Mark vzal složku, došel po kolenou na chodbu a zavřel za sebou dveře.

Fotografoval jednu stránku po druhé a blesk jeho aparátu blikal jako metronom.

Když skončil, vrátil se do kanceláře a oba naskládali všechny složky do přihrádek registrační skříně tak, jak byly původně. Dexy pak narovnal odcWípnutý plech a na několika místech ho přilepil sekundovým lepidlem. Nakonec přisunuli registrační skříň zpátky ke zdi. Při pečlivější prohlídce zadní stěny skřínky by se

210

211

jistě přišlo na to, že je poškozená, ale pokud by skříňku někdo neodsunul od zdi nebo nevytáhl všechny složky, neměl šanci poznat, že s ní někdo něco dělal.

"Všechno na původním místě? Tak jdeme." Dexy zavřel dveře a uvolnil zvedák. Dveřní rám povolil a vrátil se do původní polohy. Jediným znamením, které po Dexyho zákroku zůstalo, byla nepatrně popraskaná barva.

Vrátili se chodbou do vstupní haly. Dexy se opatrně rozhlédl a dal Markovi znamení, aby ho následoval. Vedl ho ke schodišti do prvního poschodí. Pátý a dvanáctý schod zapraskal.

"Nestoupej na ně, až půjdeme dolů." Zůstali stát na odpočívadle na vrcholu schodiště. „Každý strážný má své zvyky - tenhle nejdříve zkontroloval přízemí, takže až se vrátí, bude postupovat stejně." "A co když ne?" "Bude, na to vezmi jed... ale kdyby ne, museli bychom ho umlčet a pak odtud rychle vypadnout." Na šterkové cestě se ozvaly kroky. Dole zachrastily klíče a dveře se otevřely. Oba se stáhli do stínu.

Strážný zamířil ke schodišti. Mark strnul. Pak ale strážný schodiště minul, zabočil do chodby a začal kontrolovat kanceláře v přízemí. Po chvíli bouchly dveře pánské toalety a kroky na chodbě se začaly vzdalovat.

"Jdeme," zašeptal Dexy.

Opatrně sešli dolů, přeběhli vstupní halu -a vklouzli na pánskou toaletu. Asi za minutu se strážný vrátil a zmizel v prvním poschodí.

Dexy pootevřel na šterbinu dveře a čekal. Kroky nahoře se opět přiblížily ke schodišti. Mark přes Dexyho rameno uviděl, že strážný sestupuje dolů a jde směrem k východu. V okamžiku, kdy otevíral vstupní dveře, přeběhl Dexy jako duch halu a přitiskl se ke zdi vedle nich. Pak bleskově vytáhl proužek molitanu a vsunul ho do dveří ve výši zámku. Dveře za strážným zabouchly.

Jakmile kroky strážného utichly, dal Dexy Markovi znamení.

Nejdříve opatrně vykoul do tmy, pak oba vyklouzli ven a dveře za sebou tiše zaklaply.

Byla klidná, bezměsíčná noc a tmu nerušilo ani pár hvězd, které se občas objevily v ostrůvcích protrhané oblačnosti. Markovi

ani Dexymu to však nevadilo, protože brýle pro noční vidění jim umožňovaly najít bezpečně cestu kolem setmělých budov do úkrytu stromů.

Stoupali opět do stráně. Mark cítil, že se v něm začíná uvolňovat nahromaděné napětí. Šel za Dexym a musel obdivovat způsob, jakým jeho kamarád postupoval dopředu: tiše, bez zbytečně rychlých pohybů, které by mohly upoutat pozornost, s využitím každého stínu k úkrytu.

Kolem druhé hodiny ranní dorazili k obvodovému plotu. Dexy přeběhl úsek otevřeného prostoru a v úkrytu čekal na Marka. Ten se přikrčený rozběhl, ale vzápětí ho zastavil ostrý povel: "Stát!

Vojenská policie!" Ztuhl a zůstal stát. V zorném poli brýlí se napravo objevil muž. Lesk hlavně jeho pušky se mihotal

jako zelené ohničky.

"Ruce nad hlavu!" Mark pomalu vstal. S očima upřenými na černé ústí hlavně roztáhl ruce od těla a zvedl je. Strážný držel jednou rukou zbraň namířenou na Markovu hrud' a druhou sáhl za klopou své blůzy pro mikrofon vysílačky.

Ještě než se ho však dotkl, přiškrkně hekl a zhroutil se k zemi.

Temná Dexyho postava se nad ním ještě vteřinu tyčila, ale pak se rozběhla k plotu. Mark vyrazil za ním. Klesl vedle něho do úkrytu a chraptivě oddychoval.

Dexy na něho krátce pohlédl. „zatím se nic neděje. Máme dvacet až třicet minut času, než zjistí, že se se strážným něco stalo. Klid, zvládneme to." Dexy opatrně postupoval podél plotu, až došel k místu, kde měl své znamení. Tam si lehl na zem a po králičí stezce se proplazil pod mikrovlnnými čidly a dál za první úroveň obvodového plotu. Vysunul hlavu a ramena do otevřeného prostoru. Zdálo se, že i noční vzduch je na druhé straně čistší a voňavější.

Mark se pozvedl, ale ucítil, že se jeho blůza vzadu zachytila o drát. Znovu se mu rozbušilo srdce strachem. Přetočil se na bok a sáhl dozadu, aby se vyprostil. Tápajícími prsty nahnatal malou kovovou krabičku. Pustil čidlo snímání vibrací, jako by se spálil, ale už bylo pozdě. Ve strážním domku se náhle rozsvítila všechna světla a ozval se hluk.

"Dělej!" křikl na něho Dexy. "Musíme pryč!"

212

213

Mark se trhnutím osvobodil a oba vyrazili přes silnici ke skupince stromů.

"Dokážeš si najít úkryt?" Mark zaváhal.

"Počkej na mě u mostu na silnici dole v údolí. Jestli se do dvaceti minut neobjevím, běž dál sám." V okamžiku, kdy se Mark chystal vyběhnout, chytil ho Dexy za paži. "Počkej!" Mark zaslechl hluk motoru a v zorném poli jeho brýlí zazářily reflektory. Po silnici přijížděly dva rover. Auto prudce zastavilo nedaleko nich.

Bouchly dveře, potom zaznělo dupání těžký bot a výkřik:

"Tady je přerušený drát!" Chvilí nato zazněla siréna.

"Běž!"

Mark stál jako přimrazený a Dexy ho musel postrčit do zad.

BVV"

" ez.

Mark se prodíral křovím ze svahu dolů. Po chvíli zvolnil a několikrát se zastavil, aby se zaposlouchal, jestli ho někdo nepronásleduje.

Konečně se k němu doneslo šumění vody a zakrátko uviděl silnici vedoucí údolím. Postupoval podél ní, až dorazil k vysokému jednoobloukovému mostu přes řeku. Prodral se do úkrytu v hustém houští blízko vody a sedl si na zem, aby tu počkal.

Sotva se však jeho dech začal zklidňovat, zaslechl zdálky štěkot psů a opět se mu rozbušilo srdce. Podíval se na hodinky. Od chvíle, kdy opustil Dexyho, uběhlo deset minut. Odhadl, že pokud bude čekat dalších deset minut, mohou ho psi objevit.

Zvedl se a pomalu se chystal vyrazit pryč, náhle však za sebou zaslechl slabé zašustění. Ze tmy se vynořil Dexy.

„Mají psy." "Vím," řekl Dexy. "Narafičil jsem na ně falešnou stopu. Ale stejně sebou musíme hodit." Dexy přebrodivl na druhou stranu řeky a chystal se vylézt na břeh.

Mark ho chytil za ruku. "Neměli bychom jít chvíli vodou, aby psi ztratili naši stopu?" "To nemá cenu. Tyhle metody fungují jen ve filmech." Když Mark přesto váhal, vytáhl ho Dexy nahoru. „Podívej, stopařských nebo útočných psů se nebojím. My teď polezeme přímo do kopce. Jejich vodiči nebudou mít příliš chuť jít za námi, protože nevědí, co je nahoře čeká. V takové situaci obvykle předstírají, že psi ztratili stopu, a odvolají je. Pokud by ale za námi opravdu psy poslali, poradil bych si s nimi." V dále ozářil noční oblohu záblesk výbuchu. "To je ta moje falešná stopa," řekl Dexy. „Pojďme." Nasadil takové tempo, že mu Mark sotva stačil. Dexy se často zastavoval a pokaždé, když čekal, až ho Mark dojde, pátravě prohlížel údolí pod sebou. Neustále Marka pobízel k rychlejšímu postupu.

Konečně vylezli na vrchol stoupání. Dexy našel batoh, který tam ukryl předtím, než vyrazili. Potom pokračovali znovu dolů z opačné strany kopce.

Jejich vůz stál samotný na parkovišti u setmělé hospody. Dexy vyjel ještě dříve, než Mark stačil zavřít dveře. Za jízdy pak podal Markovi balíček papírových kapesníků. "Svlékni si maskovací výstroj a sundej si z hlavy tu maškarádu. Až se oblékneš do civilu, převezmeš řízení a převléknu se zase já. Kdybychom narazili na silniční kontrolu, nech mluvit mě." Otevřel příhrádku na rukavice a zapnul ukryté rádio, pomocí něhož začal odposlouchávat policejní ftekvence. Několikrát na základě jejich hlášení změnil směr, aby se vyhnul kontrole.

Drželi se na vedlejších silnicích, dokud nepodjeli pod dálnici.

Dexyho soustředění povolilo, teprve až byli čtyřicet mil od Porton Downu. Obrátil se na Marka a jeho tvář se roztáhla do širokého úsměvu. „Ale musím ti říct, kamaráde, že u výběrové komise bys nikdy neprošel." "Panebože, Dexy." Mark pozvedl třesoucí se ruce. „zrovna teď bych neprošel ani u lékařské prohlídky." Dexyho úsměv se poněkud stáhl. „zato jsi prošel bodem, za kterým už není možný návrat zpět." Mark neodpověděl, pouze hleděl před sebe na silnici.

214

215

l(apito{a čtrnáctá

Mark vytáhl z police atlas a našel v něm mapu Iráku. Souřadnice ukazovaly na místo ležící pár mil jižně od As Salmanu. Zpráva byla velice stručná: Čas: čtyři hodiny sedmnáct minut - zaregistrována raketa Scud. Čas: čtyři hodiny osmnáct

minut - výbuch hlavice s náloží. Čas: čtyři hodiny čtyřicet minut postup jednotky vpřed.

Mark seděl bez hnutí a zíral na kopii, pak ji odsunul a sáhl po dalším dokumentu. Ten byl označen slovy: Pouze pro orgány UK*), což vyjadřovalo nejvyšší míru utajení, která vylučovala dokonce i Američany. Byla to zpráva o vyhodnocení nehody rozepsaná na dvaceti stranách, ve které byly podrobně uvedené koncentrace a rozsah rozptylu látky označené pouze iniciálami Vw.

Počty mrtvých a zasažených byly zachycené ve dvou sloupcích nadepsaných Inoculation Scimitar (IS) a Kontrolní skupina.

Z údajů bylo zřejmé, že počet vojáků, u kterých se projevila nemoc ze zasažení, klesal se vzdáleností od bodu G označujícího epicentrum výbuchu. Na následující straně pak byla čísla z tabulky zobrazena graficky. V oblasti do jedné míle od epicentra dosahovala míra postižených kontrolní skupiny až devadesáti procent, z nichž plných sedmdesát procent zemřelo. Procento mrtvých pak výrazně klesalo se vzdáleností od epicentra. Byl zde však zachycen ještě jeden faktor - Inoculation Scimitar. Účinek očkování se zdál neuvěřitelný. Nemoc ze zasažení se projevila pouze u deseti procent očkovaných vojáků, a to i v oblasti nejvyšší koncentrace jedovaté látky.

Mark procházel věcný a střízlivý výčet nemocných a mrtvých.

Elaborát obsahoval rovněž pitevní protokoly, zprávy o rozborech lidských i zvířecích tkání, látek oděvů a ochranné výstroje. Ze všeho bylo zřejmé, že drtivá většina postižených pocházela z řad iráckých vojáků. Marka zaujala poznámka pod čarou. Stálo v ní:

Do svého bytu se vrátil až pozdě odpoledne. Zkoumavým pohledem se rozhlédl. Vše pokrývala tenká vrstva prachu. Nezpozoroval, že by bylo s něčím hnuto. Na záznamníku svítil hovor. "Ahoj, Marku. Posílám ti pozdrav z Bagdádu. Je tady horko jako v pekle." Nataliin hlas téměř zanikal v šumu poruch. "Doufám, že jsi v pořádku. Chtěla jsem ti jen říct -" Odmlčela se. "Jen abys na sebe dal pozor." Mark vypnul přehrávací zařízení. Zamkl dveře, zašoupl obě závary a stáhl rolety. Pak odněkud vyhrabal konzervu s fazolemi a pár starých sucharů. Sotva dojedl, zavřel se ve fotokomoře.

Po dvou hodinách vyšel ven s první várkou fotokopií. Asi hodinu se je snažil studovat, ale zprávy byly formulované tak odborně a nesrozumitelně, že měl co dělat, aby pochopil základní smysl textu.

Jediným dokumentem napsaným srozumitelnou angličtinou byl výstřížek z amerických novin. Mark v něm četl: Typ mykoplasmy, který jsme identifikovali, je zcela vzácný a téměř s jistotou lze konstatovat, že se nevyskytuje v přirozené formě. Obsahuje jeden gen viru HIV-I, ale pouze jeden...

Mark si vzpomněl, že článek už četl v knihovně v Colindale.

Ke zprávě kdosi poznamenal jediné slovo: Akce? Jinou rukou pak bylo připojeno: Předat skupině w k vyhodnocení.

Mark přečetl článek ještě jednou a pak ho odložil na stůl.

Přinesl si z komory zbývající fotokopie a začal je pročítat. Občas si udělal pár poznámek. Nakonec se vrátil ke dvěma dokumentům.

Prvním byla zpráva o mimořádné události, k níž došlo v Iráku u jednotky prvního sledu. Událost se stala 24. února 1991 a místo, kde k ní došlo, bylo označeno pouze souřadnicemi na mapě.

K tomu, aby mohl být proveden reálný odhad dlouhodobých důsledků zasažení nízkými koncentracemi plynu Vw, chybí statistické údaje. Na základě srovnatelných studií se však dá očekávat, že v období pěti až deseti let bude dvacet *) United Kingdom = Spojené království; pozn. překl.

216

217

až čtyřicet procent zasažených nízkou koncentrací trpět projevy únavy a vyčerpání. Procento nemocných a popsané symptomy by se neměly výrazně lišit od normálních reakcí na očkování a jiná preventivní opatření.

zajatec. Marka napadlo, jak je možné, že on nemoci ze zamoření unikl, zatímco Dan a Steve jí podlehl.

Napadla ho však ještě další otázka. Proč byli očkovaní pouze příslušníci britských oddílů v první linii ofenzivy, když Saddám mohl svou zbraň shodit na kterémkoliv místě válčisti? Co Američané? Uvažoval také, co to je, co ho ve zprávě o incidentu neustále znepokojuje.

Z úvah ho vyrušil hlas v telefonním sluchátku. "Hotel Canal." Přes šum atmosférických poruch bylo s těžší rozumět.

"Prosím Natalii Kennedyovou." Přemýšlel, kolik dalších lidí jeho hovor odposlouchává.

"Okamžik. " Dlouho bylo ticho, pak se ozval mužský hlas se silným cizím přízvukem. "Natalie Kennedyová zde není."

"Musím s ní nutně mluvit. Jak se s ní mohu spojit?" "Lituji, ale takovou informaci vám neposkytnu. Mohuji pouze předat váš vzkaz, to je vše." Mark sevřel pevněji sluchátko. "Je to velice důležité." „Lituji, pane." "Vyříd'te jí tedy..." Hledal vhodná slova. "Řekněte jí, aby se určitě spojila s Markem, než se vydá do -" opět zaváhal. "Tam, kam hodlá jít. Řekněte, že je ohrožen její život." Položil sluchátko a zahleděl se ven do tmy.

Z kuchyně si přinesl zápalky a začal fotokopie jednu po druhé pálit. Držel každý papír tak dlouho, až ho plamen téměř celý strávil, pak ho pustil a sledoval, jak se zbylý plápolající rožek spirálovitě snáší na špinavou hladinu vody v doku. Jakmile ve tmě zmizel poslední zuhelnatělý papírek, zavřel okno a rozsvítil.

Ve spánku se mu vrátily jeho staré noční můry - znovu viděl svého otce s bledou propadlou tváří sedícího bezmocně v kolečkovém křesle. Otcova tvář se náhle proměnila v Matthewův znetvořený obličejček vykukující z úkrytu matčiny náruče na svět, který ho tak krutě zradil. Pak ruce, které dítě držely, náhle vzplály plamenem a zčernaly, ale nebyly to ruce Jenniny, nýbrž Nataliiny. Mark ji viděl ležet mrtvou v písku pouště, s ústy zkřivenými v tichém výkřiku. Její neživé oči na něho vyčítavě civěly.

Prudce se posadil a ještě chvíli bojoval s hrůzným snem. Byl

Mark si protřel oči. Na poslední straně byl dodatek nadepsaný slovem Dezinfkace. Stálo zde:

Použití prostředku omezujícího rozptyl na úzkou oblast kolem epicentra vede k tomu, že úroveň zamoření převyšuje hranici 500 ppm. V této zóně pak už nelze provést účinné odmoření, kterým by bylo možné obnovit život. Oblast si do

určité míry vytváří své vlastní ochranné mechanismy, ale doporučuje se považovat ji nejméně po dobu deseti let za vysoce toxickou - to znamená označenou jako kategorie w. Ochrana pomocí prostředků NBC je nejistá.

Mark přestal číst. Uvědomil si, že jediné, co bude mít Natalie v As Salmanu k dispozici, je oblek NBC. Odložil poslední stránku a přitáhl si telefon. Nebyl si jistý, co jí veřejnou telefonní linkou řekne, pokud se mu s ní podaří spojit, ale musel něco udělat a nějakji varovat.

Po mnoha pokusech se konečně dostal až do Bagdádu. Zatímco čekal na spojení, nutil se uvažovat. Nepochyboval, že v okolí As Salmanu vybuchla irácká chemická bomba. Ještě před válkou v Zálivu varovaly západní mocnosti Saddáma, že pokud použije chemické zbraně, provedou odvetný útok jadernými zbraněmi.

Když ale potom opravdu došlo k chemickému útoku, svou hrozbu neuskutečnily.

Chemický výbuch způsobil obrovskou pohromu především v řadách samotných iráckých vojáků, zatímco britské oddíly, které postupovaly v první linii pozemní ofenzivy, vyvázly pouze s minimálními ztrátami.

Stumps a Michael patřili k těm, kteří nebyli očkovaní a nacházeli se v takové vzdálenosti od epicentra, že je zasáhla nízká úroveň zamoření. Mírný jihozápadní vítr, jak uváděly zprávy, zřejmě hnal toxický mrak přímo k vězení, kde Iráčané drželi své válečné

218

219

promočený potem a srdce mu divoce bušilo. Prostěradlo leželo zmuchlané na zemi. Vstal, zapnul televizi na kanále, který už nevysílal, a opět si lehl. Obrazovka šuměla jako bílé moře a přehlušovala duchy neustále se snažící vplížit do jeho vědomí.

Avedonský kostel stál na mírném návrší, oddělený od městečka říčkou. Mark přešel přes starý klenutý most pro chodce, postavený z téhož světlehnědého cotswoldského kamene jako kostel, a zastavil se u hrbitovní brány. Za ním stál u okraje silnice pohřební vůz a Mark slyšel, jak majitel pohřebního ústavu udílí pokyny nosičům. Vykročil na širokou cestu vydlážděnou kameny ze starých neudržovaných hrobů. Před vchodem do kostela stáli tři muži v uniformě RAF a kouřili poslední cigaretu před vstupem dovnitř.

"Marku!" kývl na něho James Edwards. Představil ho druhým dvěma, z nichž se vyklubali štábní důstojníci z Londýna, kteří měli nést vlajku, a pak ho vzal stranou. "Kde jste, k čertu, byl?" "Já? Byl jsem... pryč. Musel jsem si před odletem do Kuvajtu něco zařídit." "Jste u Air Force dost dlouho, abyste věděl, že nikdy nesmíte nikam zmizet, aniž nahlásíte, jak se s vámi lze spojit. Telefon ve vašem bytě nikdo nebral, mobil jste měl pořád vypnutý-" "Omlouvám se, šéfe. Můj mobil zůstal v autě, které mi kdosi ukradl a pak s ním havaroval." "To je možné, Marku, ale uvědomte si, že jsme jednotka rychlého nasazení. Pokud byste byl nezhvěstný ještě dalších čtyřiašest hodin, bylo by už pozdě." Mark čekal. "Na co?" "Na odlet do Kuvajtu." „Ale do pondělí je přece-" "Vše se o čtyřicet osm hodin urychlilo. Neptejte se mě proč.

Prostě nám to včera ráno ohlásili. V Iráku se něco děje." "Omlouvám se, šéfe. Už se to nestane." Edwards, zřejmě spokojený, přikývl. "Dobře, dobře, už toho nechme. Abych řekl pravdu, nejste jediný. Jeden chlap z pozemního personálu byl jako dobrovolník v Porton Downu. Ale musím říct, že bylo lepší, když tam šel on, a ne já." Mark ani nehlesl.

"Jakmile to včera začalo, telefonovali jsme do Portonu, aby ho poslali zpět, ale oni ho už mezitím propustili," pokračoval Edwards. "Volali jsme mu tedy domu, ale jeho tchyně nám řekla, že je na dovolené ve Španělsku. Až se mu uráčí přiletět za námi do Kuvajtu, bude mít co vysvětlovat." Edwards odvedl Marka zpět k oběma štábním důstojníkům.

„Promiňte, museli jsme vyřídit jisté záležitosti týkající se eskadry. Tady Mark bude mít smuteční proslov. Otec zemřelého dítěte s ním roky létá jako navigátor." "Je to smutná věc, velice smutná věc," pokýval hlavou starší z obou mužů, plukovník letectva. "Jenže dnes si už na podobné tragédie v Air Force zvykáme, že? Bohužel, i to je součást života, i když zatraceně hořká." Mark si ho s odporem prohlédl. Podbradek mu visel přes límec, pleť na tváři připomínala pepřené hovězí a baňatý nos byl posetý flíčky prozrazujícími náruživého konzumenta džinu. Marka napadlo, že to nejhořejší, co tenhle člověk v poslední době zakusil, bylo, když si dal včera k večeři pivo.

"Tohle je ale trochu jiná věc než smrt posádky bojového letadla, nemyslíte? Těžko považovat za normální, aby se naše ženy a děti ocitly pod nepřátelskou palbou." "Obávám se, že tak docela nechápu, co tím chcete-" "Marku -" Ignoroval Edwardsovo varování. "Potom mi dovozte, abych se vyjádřil jasněji: měl jsem na mysli syndrom války v Zálivu."

Plukovníkovi se vrátil na tvář úsměv. "Nic takového neexistuje, kapitáne. Existují pouze ulejšáci, kteří si myslí, že naši způsob, jak lehce přijít k penězům." "Úm. Brzy však zjistí, že se zatraceně zmýlili." Mark zaťal pěsti. Edwards pokročil dopředu, aby se pokusil zabránit incidentu, ale Mark bledý hněvem se už otočil a odcházel pryč.

Kostel byl zaplněn stěží ze čtvrtiny. Steve s Jenninou rodinou se v lavici tiskli k sobě, jako by jim bylo zima. Kromě nich byla v kostele už jen hrstka místních lidí, několik příslušníků eskadry a štábní důstojníci.

Do kostela přinesli malou rakev z borového dřeva ozdobenou na víku věnečkem z bílých lilí. Smuteční shromáždění zazpívalo

220

221

chvalozpěv, který táhl farářův pronikavý tenor. Jakmile dozněl poslední tón, nahlédl farář do svých poznámek a začal svou neobratnou řeč.

"Je smutné, že jsem neměl možnost poznat Matthewa nebo jeho rodiče, Steva a Janet, před tragédií, která je postihla." Ozvalo se několikrát nervózní zakašlání a jeden nebo dva lidé se podívali na Jenny, farář však pokračoval dál, aniž by tušil, že něco popletl. "Nyní před vás předstoupí Mark Hunter, který měl možnost sdílet s pozůstalými rodiči jejich nejsmutnější, ale i nejšťastnější dny, a řekne několik slovo příliš krátkém životě zemřelého Matthewa Aldersona." Mark vstal a kráčel k pultu, na němž ležela bible. Jeho kroky zněly dutě na starých dlažebních kamenech. Farář mu ukázal ke

schůdkům na kazatelnu, ale Mark zavrtěl hlavou a zůstal stát uprostřed hlavní lodi zády k oltáři. Krátce pohlédl na Steva a Jenny, kteří se na něho nervózně usmáli, aby mu dodali odvalu.

„Ani já jsem Matthewa Aldersona nepoznal, přestože vím, jak moc chtěli mít Steve s Jenny dítě. Veškerá jejich láska však nestačila, aby zachránil Matthewův sotva započatý život. Jeho smrt je tragédií, ale bohužel ne poslední. Nikdy jsem nepoznal malého Matthewa, ale znám velice dobře jeho otce. Steve Alderson je můj přítel. Byl vůdčím duchem mně i ostatním válečným vězňům drženým v Iráku. Riskoval život, aby mě zachránil, ale nikdy o tom nemluvil, nikdy nechtěl, abych mu projevoval vděk. Mučení iráckých vyšetřovatelů ho nedokázalo zlomit ani fyzicky, ani duševně. Teprve nyní ho zlomila nemoc, která oficiálně neexistuje, přestože si právě v těchto dnech vzala život jeho jediného dítěte.

Podobně jako Matthewova smrt ani Stevova nemoc nebude vysvětlena, dokud nebudou přinuceni povědět pravdu ti, kteří předstírají, že syndrom války v Zálivu je výmysl." Pohlédl významně na plukovníka. "Spiknutí mlčení vrhá hanbu na nás všechny." Farář už chvíli nervózně šustil svými poznámkami, a jakmile se Mark odmlčel, odkašlal si a udělal krok dopředu, Mark ho však nebral na vědomí.

"Veteráni války v Zálivu chtějí jen to, aby Británie dodržela tu

část smlouvy, která ji zavazuje chránit postižené a jejich rodiny, jako oni chránili nás. Postižení syndromem války v Zálivu nežadají o milodary, nejsou to podvodníci švindlující s podporou v nezaměstnanosti ani neplatiči daní, jsou to slušní občané, kteří nechtějí nic víc, než dovědět se, jaká nemoc je sužuje a jak ji lze léčit. Generalita na ministerstvu obrany doufá, že pokud se bude řešení problému dostatečně dlouho vyhýbat, vyřeší se sám. Pak už budou všichni, kteří jsou nyní nemocní, mrtví - stejně jako Matthew Alderson. A mrtvý nezpochybňuje oficiální verzi události, neprotestuje proti ní, nepožaduje invalidní důchod ani se nedomáhá odškodnění." Po skončení obřadu přistoupil k Markovi Steve a stiskl mu ruku, štábní důstojníci však na Marka pohlíželi s neskrývaným hněvem.

Truchlíci přešli rozbahněnou cestičkou ke hrobu vzadu za kostelem, kde byl na kopeček čerstvě vykopané hlíny položený kus umělého trávniku.

Začalo drobně pršet a lehká mlha, která s deštěm klesala k zemi, halila stromy a tlumila zvuky doléhající sem ze světa za hrbitovní zdí. Farář zanotoval pohřební zpěv a najednou se zdálo, jako by všechno znělo silněji než obvykle: skřípot a vrzání lan, pomoci nichž zřizenci spouštěli rakev, sklapnutí modlitební knihy i duté zvuky prvních hrstí hlíny dopadajících na malou rakev.

Jenny odstoupila od hrobu, vrhla na Marka smutný, rezignovaný úsměv a podpíraná Stevem odcházela.

Mark chvíli postál nad hrobem, aniž vnímal, že prší.

Dům Stevových rodičů se nacházel až na druhém konci městečka. Oba stáli na prahu připravení pozdravit smuteční hosty, jak žádá starý anglický zvyk, ale tváře měly stažené do sebe a do svého smutku.

Steve už byl v jídelně a roznášel čaj a pohoštění. Mark k němu přistoupil a vzal ho na chvíli stranou. "Vím, že na to není vhodná chvíle, ale je to naposledy, co tě vidím před odletem do Kuvajtu. Potřebuju si s tebou promluvit o Iráku, o noci, kdy došlo k bombardování vězení. Potřebuju přesně vědět, co se tenkrát stalo." Steve na něho nechápavě pohlédl.

"Vždyť jsi tam přece sám byl."

li

222

223

"Já vím, ale něco mi zřejmě ušlo, něco důležitého." Odmlčel se. "Neptal bych se tě, zvláště ne teď a tady, kdybych to nepovažoval za životně důležité." "Počkej, až všichni odejdou, a pak si o tom promluvíme." Sotva se zavřely dveře za posledním z hostů, odložil Steve masku sebeovládání a s viditelnou úlevou přistoupil k Jenny, která seděla na pohovce a hleděla na podlahu. Když se k ní posadil a vzal ji kolem pasu, trhla sebou.

Pak se obrátil k Markovi - jeho tvář byla vpadlá, poznamenaná přestálým utrpením. "Tak co chceš vědět?" "Řekni mi přesně, na co si vzpomínáš z té noci." Steve začal váhavě hovořit. Mark zavřel oči a promítal si v mysli události, k nimž došlo před šesti léty. Viděl sám sebe, jak leží ve tmě své cely, slyšel děsivé skučení bomb, díval se na popraskané zdi a cítil mučivou bolest v kotníku. Před očima se mu znovu objevily trosky vězení, ohnivá dráha rakety Scud na noční obloze, exploze a vzdouvající se žlutý mrak. Už Steva ani neposlouchal. MoW by stopu scudu vyfotografovat, kdyby to bylo možné. Ale k explozi přece došlo o několik mil dál na jihovýchod.

"Ten výbuch. To nebyl scud." Steve se zarazil. „A co to tedy bylo?" "Nevím. Na to se právě pokouším najít odpověď." „Ale má to něco společného tady s tím?" Vyhrnul si košili a ukázal nafialovělé puchýře.

Mark přikývl. "Sakra, jsem do toho všeho tak ponořený, že jsem se ani nezeptal, jak se cítíš." "Podobně jako Dan, i když u mě to ještě nedošlo tak daleko.

Mám hrozný strach, Marku. Nevím, co se mnou bude." „Pořád máš Jenny, to je nejdůležitější." "Neměl bych ji za zlé, kdyby ode mě odešla." Odmlčel se.

"Jenže pokud by to udělala, asi bych to už dál..." Mark nebyl schopný říct jediné slovo. Stál a tiskl svému příteli ruku.

"Jakmile budeme v Kuvajtu, zavolám ti." Pohlédl do jeho tváře poznamenané bolestí. „A Steve, omlouvám se ti - za všechno." Obrátil se k odchodu dříve, než Steve stačil zpozorovat slzy v jeho očích.

1 (apito {a patnáctá

Briefing byl v sedm hodin ráno. Mark přijel do Brize Nortonu o půl hodiny dříve, ale Mitch už tam na něho čekal.

"Chceš slyšet dřív dobrou zprávu, nebo špatnou?" „začni tou špatnou." "Moudrá volba. Žádné dobré zprávy nejsou.

Ta méně špatná je, že jsem tvým novým navigátorem, a ta horší, že se po tobě shání šéf." "Už mi dal kapky včera na pohrou." "Viš, vypadá to, že si půjdeš pro další." Sotva briefing skončil, objevil se na prahu Edwards. "Přijďte za mnou do kanceláře. Okamžitě." Seděl za stolem. „zavřete dveře." Ukázal na židli a zapálil si cigaretu. Mark potlačil nutkání sáhnout po krabičce a vzít si také.

Edwards na něho chvíli zamyšleně hleděl přes clonu kouře. "Dvě hodiny jsem musel poslouchat dva nažhavené štábní důstojníky a pár dalších úředních šimlů z ministerstva obrany. Myslím, že jsme dali British Telecomu pěkně vydělat. Ti z nich, kteří vám nechťejí rovnou setnout hlavu, požadují, abyste byl alespoň vykastrován. Máte zatracené štěstí, že na tom včerejším pohrou nebyl nikdo z tisku, jinak byste byl ještě v horším průseru. I tak mi bylo řečeno, abych vám znepříjemnil kariéru, jak jen mohu. A pokud bych přišel s něčím, na základě čeho by se vaše kariéra dala rázně ukončit, asi bych si tím značně vyspravil své vlastní pošramocené vyhlídky." Obešel stůl a posadil se na jeho okraj. "Samozřejmě že nic takového neudělám. Plukovník Sykes je patolízal prvního řádu a já si myslím, že to, co udělal, je hanba až na půdu. Bohužel to nemohu říct veřejně, protože pak bychom si mohli začít hledat práci

224

225

oba. Chci jen, abyste věděl, že stojím stoprocentně za vámi a že vás budu držet, jak jen to půjde." Mark pocítil nával úlevy.

„Plukovník mi také řekl, abych vás vyřadil ze stavu těch, které беру do Kuvajtu. Naštěstí se mi ho podařilo přesvědčit, že Kuvajt je spíš oběť než výsada, takže můžete letět s námi. Ostatně myslím, že Kuvajt je pro vás v tuto chvíli asi nejbezpečnější místo." Odmlčel se. "Doufám, že už nemáte v plánu nějaké další kousky, nebo snad ano?" "Přál bych si, abych měl. Zatím jsem Stevovi a Jenny ani těm dalším moc nepomohl, ale nevím, co bych mohl dělat jiného." „Nejlepší by bylo, kdyby syndromem války v Zálivu onemocněl třeba de la Billière nebo Norman Schwarzkopf. Vsadím se, že pak už by úředníci z ministerstva obrany existenci nemoci nepopírali." Když Mark vstal a chystal se odejít, Edwards ho zarazil.

"Udělejte mi laskavost, Marku. Až se vrátíte do místnosti pro osádky, řekněte mládencům, že jsem vám dal takové kapky jako nikdy jindy." Odmlčel se. "Nechcete mi říct ještě něco? Tohle je poprvé, co se od války vracíte do Iráku, že?" Mark mlčel.

"Vím, že jste si v poslední době moc klidu neužil - ta nehoda s Bobbym, Stevova nemoc a teď smrt jeho syna, ale pořád mám pocit, že je tu ještě cosi jiného... Pokud chcete, klidně řekněte, že mi po tom nic není." Mark zaváhal a znejistěl. „No dobře, kdybyste si chtěl promluvit, víte, kde mě najdete." "Já... Máte pravdu, šéfe. Je tu ještě něco." Mark se náhle rozhodl. "Slyšel jste někdy o něčem, co se jmenuje Inoculation Scimitar?" "Nevzpomínám si." "Je to vakcína, kterou dostávali britští vojáci v jednotkách nasazených do první linie ofenzivy v Zálivu, ale pouze v jednom úseku fronty blízko místa, které se jmenuje As Salman. Nikdo jiný ji nedostal, dokonce ani Američané ne.

Předtím, dvacátého čtvrtého února ráno, tam došlo k podezřelému chemickému incidentu. Všechny alarmy houkaly a systémy NAIADS a CAMS registrovaly chemický útok. Později operátoři umřekli, že šlo o planý poplach. Pak přijeli vojáci v pracovních uniformách bez označení a všechny výsledky testů, obleky NBC a další vybavení sebrali a nahradili novým.

U jistého počtu vojáků se později objevily velice specifické příznaky, zcela odlišné od těch, které mají ostatní postižení GWS. Všichni tito muži se nacházeli v úseky fronty, o kterém mluvím, a nebyli chráněni očkovací vakcínou, kterou znám pod označením Inoculation Scimitar. Pokud víme, nikdo z těch, kteří byli očkováni, později neonemocněl." "Koho myslíte tím víme?" "To je... to byl jen takový slovní obrat." Edwards jeho výmluvu přešel. "Dobře, nechápu ale, jakou to všechno má souvislost se Stevem." „zminěný frontový úsek se nacházel nedaleko místa, kde byl Steve vězněn. Steve, já a ostatní váleční zajatci. Steve má tytéž příznaky, o nichž jsem mluvil, a stejně tak americký pilot chinooku, který tam s námi byl." Edwards se zamyslel a klepal si přitom perem o zuby. "Takže vy se domníváte, že mohlo jít o irácký chemický útok, který generalita z nějakého duvodu tutlá?" "To je jedna možnost, i když je tu i jiná." Edwards se na Marka podíval, jako by ho chtěl prohlédnout skrz naskrz. "Odkud tohle všechno víte?" "Částečně od někoho, kdo působí v inspekčním týmu UNSCOM v Iráku." „A částečně?" Mark zavrtěl hlavou. "To vám, šéfe, bohužel nemohu říct." "Můžete mi věřit, Marku." Chvilí čekal, ale Mark neodpověděl. "Takže... co jiného vlastně děláte, kromě toho, že přivádíte štábní důstojníky do stavu nepřítelosti?" "Pokouším se zjistit, co se stalo té noci v As Salmanu a proti čemu byl vyvinut preparát Inoculation Scimitar. Zatím ovšem bez valného úspěchu." Edwards chvíli mlčel. "Jedna věc by šla zařadit bez větších problémů, i když nevím, jestli by to po tolika letech k něčemu vedlo." "Co myslíte?" "Těžko bychom získali satelitní snímky oblasti kolem toho va-

226

227

šeho As Salmanu, aniž bychom vzbudili podezření. Ale na tornádech hlídkujících v bezletových zónách jsou přece kamery. Mohl bych zařadit, aby trasa vašeho prvního letu vedla nad As Salmanem. Uvidíme, jestli tam něco je." Na prahu Marka něco přimělo, aby se otočil. Zdálo se, jako by Edwards hleděl nepřítomně kamsi za něho. Rychle se mu však vrátil úsměv.

"To nepůjde, musíte se zařadit do fronty. První si s ním chce popovídat šéf." "Keve, tohle je opravdu hrozně důležité. Řekněte mu, že s ním v každém případě musím mluvit první já, a zvláště předtím, než naklope k šéfovi." Kev na něho zvědavě pohlédl. "Mám mu říct, o co se jedná?" "Ne, to mu řeknu sám." Mark otevřel těžké dveře do převlékárny. Závan chladného vzduchu z klimatizační jednotky způsobil, že mu na ruku naskočila husí kůže. Prošel chodbou do místnosti pro osádky, kde se představil skupince kuvajtských důstojníků. Náhle uviděl muže, který seděl v koutě a četl noviny. "Sharife, jsi to ty?" Sharif al Said zvedl hlavu a jeho tvář se roztáhla do širokého úsměvu.

Mark si s ním potřásl rukou. "Vůbec ses nezměnil." Nebyla to tak docela pravda, protože od doby, kdy spolu sloužili v jedné eskadře, Kuvajťanovy černé vlasy a knír prokvetly šedivými nitkami a také mu očividně přibýlo pár liber na váze. "Samozřejmě kromě tady toho," dodal Mark a poklepal na nárameníky Sharifovy uniformy. "Major letectva, gratuluju." "Měl jsem zkrátka štěstí," řekl Sharif. Luskal prsty na Pákistánce za barovým pultem. „Kávu pro mého přítele." Káva byla silná a sladká jako melasa, ale Markji vypil, mlaskl uznale rty a s úsměvem přijal povinný druhý šálek.

Oba spolu chvíli nezávazně konverzovali a potom se Sharif naklonil dopředu. "Vím, kamaráde, co s tebou dělali ve středisku vyšetřování. Můžeš jen doufat, že budeš mít příležitost jim to oplatit. Teď jsi ale v Kuvajtu a můj dům je pro tebe otevřený.

Můžeš dnes přijít a povečeřet s mojí rodinou?" Mark věděl, že takové pozvání nelze odmítnout. "Máš zítra letět? Pak budeme jíst dřív. Prosím tě. Pomohl jsi naší zemi vyhrát válku a teď jsi znovu tady. Neodpírej mi tu trochu radosti, že tě mohu pohostit." Mark se usmál a děkovně kývl hlavou. „Bude mi velkým potěšením. " "Teď se asi chystáš vybalovat. Budu tě čekat v pět hodin odpoledne." .

Mark pohlédl na hodinky. "Sharife, můžeš mi ukázat, kde je tady komunikační místnost? Čekám od někoho zprávu." Ali al Salemléží přesně na západ od Kuvajtu City. Když zde byl Mark naposledy, byla obloha černá jako uprostřed noci a nad městem visel příkrov hustého kouře z hořících ropných polí.

To, co zde Kuvajťané za šest let udělali, změnilo město k nepoznání. Ohně byly dávno uhašené a poškozené vrty zajištěné, miliony tun kontaminovaného písku shrnuté pomocí silničních grejderů a odvezené daleko do pouště a bombami poškozené budovy na pobřeží buď opravené, nebo zbořené.

Nad východní částí města se sice stále ještě tyčily stavební jeřáby, ale rekonstrukce letecké základny už byla hotová. Souběžné ranveje byly nyní delší a přibýly i nové betonové plochy parkovišť pro letadla. Po obvodu základny se ježily odpalovací posty raket Patriot namířených na sever. Z holých, křovisky porostlých ploch mezi spleť pojižďecích drah vyčnívaly kopečky železobetonových hangárů a v poušti za obvodovým plotem byly rozmístěny mohutné protitankové zátarasy.

Mark vystoupil z letadla do dusivého horka. Košili měl okamžitě promočenou potem a na chvíli ho ovládl pocit, že v hustém, vlhkém vzduchu se nedá dýchat. Rozhlédl se kolem sebe a uviděl, že nad jedním z tornád seřazených na čáře se sklání příslušník pozemního personálu jednadvacáté eskadry. "Keve!" křikl na něho.

Za odklopeným inspekčním krytem se objevila tvář zamazaná od oleje. „Ano, pane?" "Je tu už Noel?" "Co s tím chlapem všichni máte? Shání se po něm polovina eskadry." Setřel si z čela pot. "Ne, ještě nedorazil. Už se prý objevil doma, ale sem má přiletět až pozítří." "Můžete mu vyřídit, že rovnou od schůdků má jít za mnou?"

i:

228

229

Šli tmavou chodbou. Mark vždy krátce nahlédl do kanceláří, které míjeli. V jedné seděl Edwards a telefonoval. Když uviděl Marka, usmál se a zvedl ruku na pozdrav.

Komunikační místnost byla na konci chodby dole pod strmým schodištěm. Sharif vytáhl svazek klíčů a odemkl dveře. Místnost s holými betonovými zdmi bez oken byla osvětlena ostrým zářivkovým světlem. Na rozdíl od Coldchurchu zde bylo všechno - počítače, faxy, telefony, rádiová pojítka i komunikační zařízení zajištěná proti odposlechu - zbrusu nové a obsluhované pouze muži. Když vstoupili, několik jich zvedlo hlavu.

Sharif jim řekl cosi arabsky a pak se obrátil k Markovi. "Nic tady pro tebe nemají." Mark se zatvářil zmateně. "Budou muset zavolat na naši základnu. " "Samozřejmě." Sharif znovu promluvil s jedním z operátorů a potom ukázal ke stolu. "Řekl jsem jim, aby ti byli k dispozici.

Teď mě však omluv. Musím zavolat ženě a oznámit jí, že budeme mít vzácného hosta." Jakmile se za ním zavřely dveře, sáhl Mark po telefonu a vy_ tiskl číslo. Po dlouhé odmlce se ozval mužský hlas. "Hotel Canal. " "Prosím Natalii Kennedyovou." "Slečna Kennedyová zde není." „Ale v Bagdádu je, ne?" "Lituji, ale nemám informace, kde se zdržuje." "Jmenuji se Mark Hunter. Před dvěma dny jsem pro ni u vás nechal důležitý vzkaz. Potřebuji s ní velice nutně mluvit." "Lituji, slečna Kennedyová zde není. Mohu pro vás udělat jediné to, že jí předám váš vzkaz." Mark se zhluboka nadechl. „Pokud slečna Kennedyová odjela pryč, musíte mít instrukce, jak s ní navázat kontakt. Prosím vás, spojte se hned teď s ní a s jejím souhlasem mě pak na ni přepojte..." Opřel si sluchátko o hrud' a pohlédl na Kuvajťany. Všichni byli k němu otočení zády. Bubnoval prsty do stolu a čekal, ale na lince se dlouho nic neozývalo.

„Pan Hunter? Zkusím vás spojit." Chvíli slyšel jen klapání přepojovačů, pak kovové zadrnění a vzápětí ženský hlas. "To je Mark?" V tu chvíli se otevřely dveře a do komunikační místnosti vstoupil Edwards. "Marku, jste tady? Marku?" Edwards už byl na doslech. Mark horečně uvažoval. "Steve?

Ne, slib mi to. Nedělej nic, dokud se neuvidíme. Rozumíš mi?

Vůbec nic." Natalie ihned zpozoměla. "Nemůžeš mluvit, že?" "Přesně tak," řekl a zatoužil se jí dotknout. "Je tu teď vedle mě šéf. Jsme v Ali al Salemu. Řekl by ti totéž co já. Jistě. Dobře." Chtěl udržet spojení, jen aby mohl slyšet její hlas, ale Edwards stál přímo nad ním. Položil tedy sluchátko a obrátil se k němu. "Vím, že to nemáte rád, ale myslím jsem, že by vám to nevadilo. Steve je na dně, nemohu ho nechat, aby udělal nějakou hloupost." Odmíchl se. "Hm... potřebujete mě k něčemu?" „Ani ne," řekl Edwards. "Jen jsem vám chtěl oznámit, že jsem dohodl trasu vašeho zítřejšího letu." Když se Mark vracel přes letiště, přehrával si v mysli krátký rozhovor s Natalií. Dalo se těžko soudit, jestli pochopila, že jeho varování se vztahuje k As Salmanu.

Odpoledne bylo vyplněné řadou briefingů. Mark se musel přinutit, aby se odpoutal od As Salmanu a soustředil myšlenky k realitě přípravy na bojový let. Snažil se rovněž nemyslet na svou poslední bojovou misi nad Irákem a na to, co by mohl zítřejší den přinést.

Ubytovací blok Kuvajťané postavili až po skončení války, takže byl pro Marka nový. Jeho pokoj byl chladný a vzdušný, s mrainorovou podlahou, tlustými vnějšími zdmi a žaluziemi chránícími před horkem. Patřil k němu i balkon s výhledem na centrální otevřený prostor, kterému dominoval vysoký vodotrysk obklopený palmami. Mark hodil vak do kouta, lehl si na postel a zavřel oči.

Sharif zaparkoval svůj mercedes v zóně zákazu parkování kousek od staré čtvrti Kuvajtu City a vedl Marka uličkou

plnou lidí směrem k tržišti. Ze všech stran je obklopovala záplava jasných barev, nezvyklých vůní a výkřiků, kterými se trhovci snažili

230

231

upoutat pozornost davů proudících bez ustání kolem. Na stolech, stupních starých schodů nebo jen tak na zemi ležely balíky látek, hromady potravin a koření - šafránu, čili, kurkumy, kardamomu a mnoha dalších, která Mark ani nedovedl pojmenovat. Pach hořícího dřevěného uhlí se mísil s vůněmi kávy, pražených mandlí a cukrářských výrobků s nemožně sladkými růžovými polevami.

Kovotepci tepali přímo před očima lidí své měděné misky a stranou od nich seděly v prachu na zkřížených nohou staré ženy, usrkávaly z maličkých pohárků kávu a pokuřovaly své vodní dýmky. Za stánky řezníků v zakrvácených zástěrách, kteří házeli na stoly kusy masa pokryté hejny much, měly kozy.

Rodina Sharifa al Saida bydlela v přízemí sešlého domu v úzké uličce kousek za tržištěm. Sharif zaklepal na dveře, aby oznámil jejich příchod, a potom zavedl Marka přes dům do příjemně stinného dvora. Uprostřed zurčel vodotrysk, což je v zemi, kde má každá kapka vody svou cenu, průkaznější znak společenského postavení než Sharifův mercedes.

Oba muži se posadili k nízkému stolu a Sharifova žena s jeho sestrou jim na podnosech servírovaly jídlo. Mark se přizpůsobil svému hostiteli a jedl stejně jako on holýma rukama. Obě ženy seděly s pohledy sklopenými stranou, celou dobu mlčely, a dokud muži neskončili, jídla se ani nedotkly. Když pak jiné ženy přinesly kávu, zvedly se, zmizely v domě a nechaly oba muže o samotě.

Mark požádal svého hostitele, jestli si může zatelefonovat do Bagdádu. Třikrát vytočil číslo hotelu Canal, ale ani v jednom případě se nikdo neohlásil.

"Vážený příteli, doufám že jsi nepřiletěl do Kuvajtu v očekávání nějakých akcí," řekl Sharif, když se Mark vrátil. Nabídl mu cigaretu a sám si pak zapálil zlatým zapalovačem. „zdá se, že v těchto dnech nemá ani Saddám Husajn chuť k nějakým provokacím." Mark byl poněkud zmaten. „j.e by tu byl takový klid? Myslel jsem, že existuje nějaký důvod k tomu, aby nás sem poslali o dva dny dříve." Sharif se zatvářil rozpačitě. "Mýlíš se. Tady už celé měsíce nedošlo k sebemenšímu incidentu." V tichu, které nastalo, Mark slyšel zurčení tenkého praménku vody ve fontánce a cvrlikání ptáčka v kleci, na kterou dopadal úzký pruh přímého slunečního světla.

Poté, co ho Sharif zavezl zpátky na základnu, si Mark sedl s láhví vína k tichému stolu v rohu klubu a hleděl do zdi.

Něco tu muselo být, něco, co spojuje Danovu, Stevovu a Matthewovu nemoc se smrtí Luthera Younga a Davida Isaacse. Jaká však může být souvislost mezi válečným vězněm prchajícím iráckou pouští a bývalým portondownským vědcem sraženým autem na ulici v Devonu? Mark si uvědomil, že pokud na tuto otázku nezíská odpověď v As Salmanu, nemá představu, co bude dělat.

Z úvah ho vyrušil Mitch. "Jdu spát. Neprosed' tu celou noc.

Nechci, abys zítra někde nad Irákem usnul." "Buď bez obav. Nemám zájem zopakovat si pěší túru po Jižní poušti. "

Mitch na něho krátce pohlédl. "Doufám, že jsi v psychické formě. Nemáš se zítřejškem nějaké problémy, že ne?" Mark se přinutil k úsměvu. "Žádné, které bych nezvládl." Dopil poslední sklenku a vstal. "V kolik hodin je budíček?"

"Můžeme si poležet. V půl čtvrté." Mark obrátil oči v sloup. "Takže snídaně ve čtyři, pokud na ni bude mít člověk chuť."

Když se ráno objevil v jídelně, pořádal už Mitch talíř smažených vajec. Mark se obsloužil trochou vloček s mlékem a toastem a sedl si proti němu. "Vidím, že dáváš přednost nízkocholesterolové snídani," poznamenal k Mitchovi.

"Dal bych si i slaninu a klobásu, pokud by tady něco takového měli. " Mark se usmál. „Kdybys byl Saúd, zasloužil by sis zmrskat jen při pouhém pomyslení na slaninu." "Kdybys byl Saúd, byla by to ta nejmenší starost, kterou bych měl." Mark pohlédl na hodinky, pak si vzal ještě jeden toast a dolil si kávu. "Pohni. Já to dojím cestou. Briefingje za pět minut." Zbývajících šest posádek už sedělo v přednáškové místnosti.

Briefing zahájil velitel eskadry. „Dobré ráno všem. Já jen zrekapituluji informace ze včerejšího briefingu. Cílem dnešních letů je

232

233

provést průzkum kontrolované oblasti a ukázat naši přítomnost v bezletové zóně na jih od třicáté druhé rovnoběžky.

Budete provádět fotorekognoskaci šiitských táborů a pohybů iráckých vojsko Pravidla pro použití zbraní: žádost o povolení zásahu se směřuje na AWACS. Jeho volací jméno je Shepherd. Pokud budete kontaktovat COC*), jeho volací jméno je Storm." Odměl se.

"Jestliže vás zaměří ze země, asi oceníte, že CAP**) provádějí i americké F šestnáctky vybavené systémem HARM, které mají trvalé povolení k zásahu proti raketovým základnám vyvíjejícím bojovou činnost.

Letoun, který vstupuje do nepřátelského vzdušného prostoru nebo ho opouští, musí použít předem určenou bránu a sestupový koridor. Vy budete používat Gate 3 a Drop 4 ve dvaceti tisících stopách. Změna je povolena pouze v případech nouze a musíte ji konzultovat s AWACSem.

Poletíte s odjištěnými zbraňovými systémy, s klamnými světlicemi i staniolovými pásy. Dbejte však na to, abyste je zajistili pokaždé, jakmile se budete vracet k tankeru, jehož volací jméno je Shell, nebo když budete opouštět kontrolovanou zónu. Diverzemi budou základny AI Jaber a AI Qaysumah, takže si hlídejte, abyste na ně měli dost paliva.

A ještě jedna věc. Nepoletíte ve dvojicích, jak bylo obvyklé, ale každý letoun zvlášť." Pousmál se. "Ano, to je další opatření, k němuž nás dohnala ekonomická nutnost. Očekávám tedy od vás neustálou zvýšenou ostražitost. Nebudete mít vedle sebe nikoho, kdo by vás kryl, mějte tedy oči i vzaďu na hlavě. Start je v šest nula nula. Teď jsou čtyři třicet pět... přesně! To je vše.

Hodně štěstí." Na chvíli se odmlčel. "Následuje zpravodajský briefing." Zpravodajská důstojnice vstala a srovnala si své poznámky.

"Co se týče rozmístění raketových základen, nemáme hlášené žádné změny. Ty, jejichž polohu známe, jsou na vašich mapách zakreslené modrými a červenými kruhy vyznačujícími jejich efektivní dosah; červené kruhy platí pro mobilní raketomety.

Existují dohady, že Iráčané mohli obnovit raketovou základnu Ar Ruiaytha, ale nemáme to potvrzené. Jsou hlášené pohyby vojsk po silnici severně od An Nasiriyahu, jinak je všude klid. Jsou to už víc než čtyři týdny, kdy irácký radar naposledy zaměřil letoun v kontrolované zóně, ale radím vám, abyste na to nespoležali a neslevovali z pozornosti. Dosavadní zkušenosti se Saddámem říkají, že si libuje v nepředvídaných akcích." Skončila a posadila se.

"Meteorologický briefing." "Já to mám jednoduché, a proto budu nejstručnější ze všech," slíbil muž s velšským přízvukem. "V celé oblasti vysoký tlak, žádná oblačnost, nanejvýš místy lehký mlžný závoj. Vítr mírný, proměnlivý. Přeji vám příjemný den." „zásady pro přežití." Vstal podsaditý pilot. "Slovo pro dnešní den je rattlesnake, písmeno dne v jako victor, číslo dne sedmáct. Jako obvykle bude hlavním problémem horko - samozřejmě kromě iráckých raket. Před letem sihleďte doplnit tekutiny; za letu je pak lepší loknout si z čurací láhve než připustit dehydrataci. Pokud byste se museli vystřelít, pamatujte na hlavní zásady, jak zabránit ztrátě tekutin: stín a klid. Nebudte na přímém slunci a nepohybujte se.

Pokud to bude nutné, přesunujte se v noci, kdy vám pohyb navíc pomůže udržet tělesnou teplotu. Když jsem u tohoto bodu, troufám si říct, že pokud by vás postihla smůla a opravdu jste se museli katapultovat, jsme do dvou hodin u vás. Někaké otázky?" Jedinou reakcí, které se dočkal, bylo šoupání bot. Všichni se zvedli a zamířili do převlékárny. Oblečení do výstroje pak procházeli kolem stolu, kde každý dostal kódovou tabulku, pistoli se střelivem a svazek amerických dolarů na eventuální podplacení místních lidí v případě, že by se ocitl bez pomoci na nepřátelském území.

Vyšli přes hangár ven do dusného, horkého rána. Mark vrhl pohled ke svému tornádu. V paprscích vycházejícího slunce zářilo jeho růžové maskovací zbarvení. Na závěsníku viselo nově upevněné pouzdro s kamerou, ale Markův pohled spíš upoutaly zbraně zavěšené pod trupem.

Na plochu letiště s nimi vyšlo také několik mužů pozemní obsluhy. Mark pustil Mitche dopředu a počkal na Kevina, který šel

*) Combat Operation Centre = bojový operační štáb; pozn. překl.

**) Combat Air Patro I = bojová vzdušná hlídka; pozn. překl.

234

235

několik kroků za ním. "Keve, nezapomeňte, co jsem vám řekl.

Kdyby přiletěl dřív, než se vrátím-" "Já vím, já vím. Zabalím ho do balícího papíru a strčím vám ho pod postel." Na jejich letounu stále ještě pracovali dva technici, ale když Mark přišel blíž, zaklapli inspekční kryt a odcházeli.

"Co je to za chlapy, Keve? Někdo nový u eskadry?" "Nemám tušení. Ale od jednadvacáté nejsou." Mark se za nimi rozběhl. "Haló, vy dva!" Oba muži se zastavili a dívali se na něho.

"Co jste, sakra, zač?" zeptal se Mark.

Pohlédli jeden na druhého. "Co asi? Myslíte, že členové královského baletu?" "Nedělejte ze mě blbce. Od jednadvacáté eskadry nejste. Co jste s tím letounem dělali?" "Prováděli na můj příkaz jisté úpravy," řekl Edwards, který k nim přicházel. "To je v pořádku, chlapi. Díky." Oba muži zasalutovali a odešli. "Promiňte, Marku," obrátil se k němu Edwards. "Měl jsem vám o tom říct. Jsou dočasně přiděleni k zdejší kuvajtské eskadře." Ztišil hlas. "Podařilo se mi sehnat novinku, kterou používají Američané - nový film s vysokým rozlišením.

Je schopný zachytit mnohem podrobnější detaily. Myslel jsem, že kvůli diskretnosti bude lepší, když ho do kamery nasadí spíš oni než naši lidé. Rozumějte, pro případ, že by to někdo později hodlal zkoumat. Film bude do dvou hodin po vašem návratu zpracován. Zastávejte se kolem poledne v mé kanceláři a podíváme se na ten váš As Salman. Hodně štěstí nahoře." Mark zkontroloval letoun, podepsal jeho převzetí, pak vyšplhal po žebříčku do kokpitu a zapnul se. Pot z něho jen lil. Nyní čekal už jen na to, až Mitch nahraje letová data do palubního počítače.

Jakmile Mitch prohlásil, že je hotov, Mark odrecitoval předstartovní kontroly a zahájil proces spouštění dvou mohutných motorů. Ranní klid a ticho smetla bouře, která propukla v jediné vteřině a bez varování. Hučící proud horkého vzduchu zvířil oblak prachu a písku a rozfoukl ho po letišti.

Mark zkontroloval údaje na přístrojích. Během několika vteřin

stoupla teplota motorů na čtyři sta stupňů Celsia. Zazněla varovná siréna. Potom zaklapl zámek překrytu kabiny a hřmění motorů se ~rázem ztišilo.

Mark cítil, že kolem něho cirkuluje chladnější vzduch. Požádal věž o povolení vyjet na pojižděcí dráhu, poté dal zvednutým palcem pravé ruky znamení seržantovi pozemního personálu, který zasalutoval, ustoupil zpět a zakryl si uši. Letoun se pomalu rozjel.

Po chvíli na pojižděcí dráze zastavili a čekali, až v oblaku kouře a prachu odstartuje kuvajtská F šestnáctka a zamíří směrem k Zálivu.

Potom Mark posunul páky škrticích klapek dopředu a najel s tornádem na startovací dráhu. Přestože kabinou proudil vzduch z klimatizační jednotky, měl rukavice promočené potem. Po závěrečných kontrolách prováděných v součinnosti s Mitchem vytočil otáčky motorů. Z trysek vyšlehl modrozlutý plamen a letounem otfásala divoká zadržovaná síla. Konečně uvolnil brzdy a posunul na doraz páky ovládání škrticích klapek. Tornádo se prudce katapultovalo dopředu. Síla přetížení vrazila Marka do sedačky. Očima si hlídal varovný panel a poslouchal Mitchova hlášení o zvyšující se rychlosti.

„žádná nouzová signalizace. Vzlet." Přitáhl knipl. Nos letounu se zvedl a o zlomek vteřiny později se od ranveje odlepila

i kola hlavního podvozku.

„zatahuju podvozek... a klapky." Krátkým pohledem zachytil východní panorama Kuvajtu City, v němž vycházející slunce zbarvovalo bílé budovy narůžovo, naklonil letoun k západu a stoupal vzhůru k bezoblačné obloze.

Jakmile dosáhl dvou set padesáti uzlů, nastavil Mark páky škrticích klapek a zapnul rádio. "Shepherde, tady Shark 2-1, Gate 3, Drop 4, ohlášena mise do sektoru Modrá 3." "Rozumím, Sharku, tady Shepherd. Potvrzují Gate 3, Drop 4." Hlas přicházející přes praskot atmosférických poruch ze saúdského AWACSu neomylně prozrazoval anglickou soukromou střední školu. "Pro váš let žádná změna, Sharku 2-1. Rocket 2-2 opouští zónu v jedna-čtyři-nula." Matk potvrdil příjem, namířil nos letounu k severu a poprvé

236

237

po šesti letech překročil hranici iráckého vzdušného prostoru.

Sáhl pod sedačku a dotkl se rukojeti odpalovací páky. Byla to nesmyslná pověra, přesto v ni věřila většina pilotů.

Symbole vlastních radarů sledujících je ze Saúdské Arábie, Kuvajtu a lodí Spojených států v Zálivu mizely jeden po druhém a obrazovka zůstala téměř prázdná. Poté, co Mark naklonil letoun a navedl ho na letovou dráhu dvacet mil pod třicátou druhou rovnoběžkou, začaly však na ní vyskakovat značky nepřátelských cílů, každá provázená krátkým varovným tónem.

Mitch doplňoval nové cíle komentářem: SAM 3 na čtyřech hodinách, mimo dosah; protiletcká baterie na dvou hodinách, mimo dosah; SAM 3 na jedné hodině, na hranici efektivního dosahu.

Po pár týdnech každodenních hlídkových letů by se to všechno změnilo v monotónní rutinu, ale v tuto chvíli Mark cítil vrcholné napětí a neúnavně pátral pohledem po obloze i po zemi jako paprsek majáku. I v Mitchově hlase bylo patrné napětí.

Když proletěli kolem oblouku iráckých letišť jižně a západně od Basry, rozsvítil se varovný radar jako vánoční stromček. Na žádném z těchto letišť v posledních šesti letech nepřistál ani z něho neodstartoval jediný vojenský letoun, ale letouny samotné, včetně obranných systémů, zůstávaly v pohotovosti.

Kdesi daleko vpředu Mark zahlédl lesk vodní hladiny. Průplav protínal krajinu, jako by byl narýsovaný podle pravítka.

Za Shatt al Arabu bylo vidět naftové nádrže a vrtne věže a směrem k Basře si razily cestu těžké lodi s palubními nástavbami. Mark opět naklonil letoun, aby dodržel bezpečný odstup od hranice iráckého vzdušného prostoru.

Na stromech i střechách domů bylo občas vidět malé tečky čapích hnízd a nízké slunce kouznilo nádherné pohledy na kopule a minarety Basry. V přístavu, kdysi tak rušném a přeplněném, nyní kotvilo sotva pár lodí, ale rozsáhlé palmové háje obklopující město vypadaly naprosto stejně, jak si je Mark pamatoval. Na severu od Basry se jejich pás, místy širší než tři míle, táhl kolem Shatt al Arabu.

Jakmile nechali Basm za sebou, Mark se zhluboka nadechl a sklonil tornádo k sestupu nízko nad zem. Vzduchový vír za tryskami jejich stroje zacloumal vějířovitými listy posledních

datlových palem a pak už letěli nad pustou, bažinatou krajinou porostlou trsy rákosí dosahujícího výšky až dvacetí stop.

Příslušníci arabských kmenů žijících v močálech nechávali sekání rákosí a se zacloněnými očima sledovali letoun, který svištěl jako blesk nad jejich hlavami. Jinde zase bylo v rákosí vidět stádo tmavých buvolích hr"betů a na písčitých ostrůvcích vystupujících z vody shluky bídných chatrčí.

"Do prdele," ulevil si Mitch a ukázala dolů na pustou pláň vyschlého bahna a prachu. "Podívej se na to, tady musí být v období sucha peklo." "To je Saddámův nový kanál. Když poznal, že místní arabské kmeny neovládne, vysušil jim alespoň močály." Před šesti lety tvořily močály na sever od Basry obrovský trojúhelník a pokrývaly tisíce čtverečních mil země mezi řekami Tigris a Eufrat. Samotné jezero Hammar bylo padesát mil dlouhé.

Nyní se tato oblast divoce rostoucího rákosí a jezírek proměnila v izolované ostrůvky těžko obdělávatelných bažin obklopených rozsáhlými plochami bahna vysušeného sluncem. Džungle zničených rákosových plantáží a kostry opuštěných chatrčí trčely ze země jako naplavené dříví po ústupu divoké vody. I ze vzduchu viděli rozpraskaný povrch půdy v místech, kde se čokoládově zbarvené bahno změnilo v šedivý prach.

Západní břeh Eufratu byl hranicí náhlého přechodu do kamenité pouště, která se před nimi táhla daleko k horizontu.

Letěli dál podél třicáté druhé rovnoběžky.

Na obrazovce varovného radaru začaly opět vyskakovat značky indikující raketové základny a baterie protiletadlového dělostřelectva. Zatím však nepozorovali žádnou vzdušnou aktivitu ani pohyb pozemních vojenských, jen pár toulajících se stád koz a velbloudů a sem tam nějaké auto kodrcající po prašné silnici.

Akustické signály varovného radaru se začínaly monotónně opakovat a vědomí ohrožení s každým takovým planým poplachem sláblo.

Poté, co absolvovali tankování pohonných hmot u vzdušného tankem, Mark pocítil, že v něm napětí pomalu ustupuje.

Právě když nad pustinou Jižní pouště prolétávali úsek směřující na východ a nacházeli se asi padesát mil od As Salmanu, ozvalo se rádio.

238

239

"Sharku 2-1, tady Shepherd. Máme problémy a vracíme se na základnu. Nahradi nás Magic 2-1. Oukončete svou misii."

"Rozumím, Shepherd." "Co se jim mohlo stát?" zeptal se Mitch, jakmile Mark ukončil spojení.

"Určitě něco vážného. Zřejmě jim došel porcovaný čaj." Tornádo dunělo nízko nad pouští. Vpředu se v horkém vzduchu chvěla kontura obzoru, na němž se náhle objevilo město duchů - nepravidelné seskupení polorozbořených budov obehnaných zprohýbaným a místy protrženým plotem z ostnatého drátu.

Z písku trčel k obloze betonový sloup, kdysi součást Saddáмова triumfálního oblouku.

"Krucí, Mitchi! To je to místo! Podívej se, tady nás za války drželi. A kousek odtud najihje-" Kabinou zazněla siréna a na panelu výstrah se rozsvítily všechny indikace. Mark ucítil, že letoun sebou prudce trhl a nos se sklonil dolů.

„Do prdele! Hydraulika je v řiti!" Sáhl po rádiu. „Mayday!

May _ " Vypnul rádio a znovu ho zapnul, ale známý šum a praskot nenaskočil. "Rádio nefunguje!" "To je v prdeli," rozhodl situaci Mitch. "Musíme ven." Letoun se znovu prudce otřásl. Mark zabral za knipl, ale nos se ještě víc sklonil k zemi. "Do prdele! Nejde s tím nic dělat, Mitchi. Ani záložní hydraulika nefunguje." "Musíme ven!" V Mitchově hlase zazněla panika. Neovládaný letoun se opět prudce propadl.

"Ne!" Mark strnule zíral na kamenitou poušť zaplňující celý přední výhled.

"Na co čekáš!" Když Mark stále váhal, rozhodl se Mitch za něho. „Katapult' VI" az.

Nastala krátká pauza, v níž měl Mark pocit, že se mu zastavilo srdce. Pak se ozval hukot raketového motoru. Ve chvíli, kdy se nad ním otevřel padák, uviděl tornádo řítící se k zemi. Předtím, než letoun narazil do písku, vyšlehl zpod jeho křídel záblesk.

Vzápětí Marka zasáhla tlaková vlna výbuchu a rozhoupala ho na padáku jako bezmocnou loutku.

Zmateně zíral na ohnivou kouli. Věděl, že zbraňové systémy nebyly odjištěny. V tu chvíli si vzpomněl na Edwardsovy podivné techniky.

K vědomí ho probudilo tiché praskání, jako když se do plechové misky sypou zrnka rýže. Ještě chvíli ležel bez hnutí a s očima zavřenýma. V pálivém slunečním žáru mu po tváři a po krku stékaly stružky potu. Převalil se na bok a obrátil se obličejem k zemi, aby unikl oslepujícímu světlu. Cítil, že mu z boku, paže a ramene vystřeluje bolest. Zasténal a pootevřel oči. Tiché praskání se ozývalo dál a on si uvědomil, že jsou to zrnka písku hnaná větrem proti průzoru jeho letecké přilby.

Pozvedl se na lokti, ale poušť mu před očima plavala a houpala se. Zůstal ležet, dokud nával nevolnosti nepřešel, pak se znovu pozvedl a rozhlédl se kolem.

Zlý sen, který ho šest let pronásledoval, se vrátil: pustá poušť, písek, červená skaliska a hořící trosky tornáda. Jediný rozdíl byl v tom, že místo v temnotě chladné pouštní noci se nyní odehrával v záři oslepujícího slunce.

Posadil se, stále ještě omámený, a sundal si přilbu. Horkem mu začalo bušit v hlavě. Protřel si oči, aby se mu vyjasnil pohled a mohl najít nějaký stín, nic takového však v blízkém okolí neviděl. Slunce už stálo vysoko na obloze.

Náhle zaslechl tiché zasténání. Kousek napravo od něho ležel v písku Mitch. Jeho noha trčela v nepřírozeném úhlu od těla.

"Mitchi! Mitchi!" Namáhavě se postavil na nohy a nejistým krokem zamířil k němu. Nohavice Mitchovy kombinézy byla v místě stehna nasáklá krví. "To bude dobré, Mitchi." Otevřel balíček s vybavením pro nouzové přežití.

Poklekl vedle zraněného, sejmul mu přilbu a podložil mu hlavu jeho vlastní rukou. Pak mu přiložil ke rtům láhev s vodou. Mitch na okamžik otevřel oči, ale vzápětí je opět zavřel.

"Musím s tebou trochu pohnout, abych se ti mohl podívat na nohu." Když Mitche převalil na bok a pokusil se nohu narovnat, ucítil, jak o sebe zlomené kosti zaskřípaly.

Mitch vykřikl, až mu na čele naběhly žíly.

"Do prdele, promiň." Mark vytáhl z malé lékárníčky ampuli morfia a injekční stříkačku. Píchl Mitchovi morfium a potom mu podložil hlavu soupravou pro přežití.

240

241

.....

Snažil se najít něco, čím by zraněného zastínil. Napadlo ho, že by se k tomu dala použít nouzová příkrývka, ale když ji zkoušel nad Mitchem upevňovat, vytrhl mu ji vítr z rukou a bílou plachtu z tenkého kevlaru odvál pryč. Vítr nepřinášel žádnou úlevu, byl to jen horký proud vzduchu, který jim vrhal písek do tváří a vysušoval je.

Mark se posadil vedle Mitche a čekal, až zabere morfium. "Ta záhada na hydraulice nám zachránila život. Kdybychom zůstali v letounu o deset vteřin déle, už bychom to měli za sebou." Z Mitchových úst se ozvalo jen otupělé zamumlání. Po chvíli bylo patrné, že bolest ustoupila a vystřídala ji morfiiová euforie. Mark upevnil k zlomené noze pružné fixační dlahy.

Stále uvažoval, jak Mitche uchránit před vysilujícím sluncem.

Zkusil nad ním roztáhnout krabici z umělé hmoty, v níž byl balíček pro přežití, a navršit na ni hromádku písku, aby ji vítr neodfoukl. Záhy však zjistil, že to nemá smysl, a své marné úsilí vzdal.

„Mitchi? Slyšíš mě? Půjdu se podívat kousek kolem, jestli nenajdu nějaký úkryt. Musíme do stínu. Nechám ti tu trochu vody.

Za pár minut budu zpátky." Mitch se jen zahihňal.

Směrem na východ a na jih se až k obzoru táhly pásy suchých křovisek. Na západě se plochá poušť zvedala do příkrého svahu, ale Mark nedokázal odhadnout, jestli je svah vzdálený dvě míle, nebo dvacet mil.

Rozdělil vodu a tři čtvrtiny zásoby nechal Mitchovi. Nechal u něho také všechno jídlo. Zbývající věci z balíčku pro nouzové přežití sbalil do batohu a hodil si ho přes rameno. Pak si ještě přetáhl leteckou kombinézu přes hlavu a ramena a vydal se směrem na západ.

Terén byl nerovný, neustále tedy klopýtal, a protože poušť měla v těchto místech zvlněný profil, za chvíli ztratil Mitche z dohledu. Zastavil se u sežehnutého a zprohýbaného plechu ležícího v písku. Byl to kus utrženého křídla tornáda. Po chvíli pokračoval dál. Překročil několik mělkých vyschlých řečišť táhnoucích se od jihozápadu směrem k severovýchodu, ale žádné nebylo tak hluboké nebo nemělo tak strmý břeh, aby poskytlo alespoň trochu stínu.

Šel asi dvacet minut a celou dobu, co se ploužil přes široké rozlohy holých skal a pískem vyplněných prohlubní, do něho bušilo žhavé slunce. Svah, k němuž směřoval, se vpředu chvěl jako fata morgána a nezdál se o nic blíž, než když

se vydal na pochod.

To je k zešílení, pomyslel si. Napil se a pak si láhev s vodou odtrhl od úst. Vrat' se, nebo si najdi jakýkoliv kousek stínu a počkej do tmy, říkal si. Pokud v tom slunci půjdeš dál, zemřete oba.

Cestou zpět zpozoroval v písečné pláni jakýsi pohyb. V dálce uviděl postavu a vítr k němu donesl cinkání zvonků. Z horkého oparu se postupně vynořilo stádo koz. Muž byl k Markovi natočený bokem. Stál na nepatrně vyvýšeném místě a díval se směrem, kde ležel Mitch. Markovi se zatajil dech, protože v jeho ruku zahlédl pušku s dlouhou hlavní. Hleděl na muže a nevěděl, jestli má vykřiknout, nebo se ukrýt.

Náhle zaslechl jiný zvuk, který se ozýval nad cinkáním zvonků. Zprvu byl tichý, ale postupně narůstal do hrozivého hučení.

Na jihu cosi zablesklo a po několika vteřinách Mark uviděl řadu aut mířících k nim. Za auty se táhla vlečka prachu unášená větrem pryč.

Rozběhl se k troskám letounu, pak se však zarazil, přikrčil se k zemi a pozoroval, co se bude dít.

Kolona se rychle blížila k místu, kde stál muž s puškou. Vozidla se rozjela do šířky a zastavila se v kruhu kolem muže. Řidiči vypnuli motory a do ticha se ozvalo bouchání dveří. Od aut se odlepily postavy v pláštích s kapucí. Muž pustil pušku. Vzápětí zarachotilo staccato výstřelů a muž se zhroutil k zemi.

Mark se přitiskl do písku mezi pár suchých keřů. Vojáci mu zmizeli z dohledu, ale bylo jasné, že jdou k místu, kde ležel Mitch. Nastalo dlouhé ticho, které náhle přervaly nelidské výkřiky bolesti. Mark si uvědomil, že něco tak hrozného slyšel naposledy před šesti léty, když ležel ve své cele v iráckém vězení a poslouchal zvuky, které k němu doléhaly z vyšetřovací místnosti.

Křik ještě několik minut pokračoval a potom zmlkl. Ticho však bylo ještě nesnesitelnější. Pak se ozval poslední mučivý výkřik, který ukončila až dávka výstřelů.

Mark otočil hlavu a zoufale hledal nějaký úkryt, kolem však byl jen písek, kameny a suché křoví. Náhle mu padlo do oka pokroucené křídlo tornáda. Přitiskl se k zemi, uvázal si rukávy le-

242

243

tecké kombinézy kolem kotníků nohou a začal se plazit směrem k troskám. Nutil se pohybovat pomalu a s nejvyšší opatrností, přestože měl pocit, že každý coul vzdálenosti slibuje kulku do zad.

Mezi střední částí křídla a zemí byla malá mezera. Mark se ohlédl a ujistil se, že kombinéza, kterou za sebou táhl, spolu s větrem zahladily v písku jeho stopu. Pak začal rýt rukama do písku a rozšiřovat mezeru pod křídlem. Modlil se, aby vrstva písku pod povrchem nebyla tmavší, jako kdysi na pláži, když si hrál jako dítě. Hloubil díru tak dlouho, dokud nenarazil na skálu, pak se otočil na záda a začal se do ní soukat.

Byl asi uprostřed, náhle však ucítil, že se zachytil kombinézou za ostrou hranu roztrženého plechu. Trhl sebou, ale uvolnit se mu nepodařilo. Začal sebou zmítat a kroutit se jako housenka nabodnutá na trn, dokud kombinézu neroztrhl. Sunul se dál, ale potrháný plech ho stále chytal jako dravčí spár. Konečně byl v prohlubni. Přitáhl batoh a začal na sebe přihrmovat písek, až nakonec nechal jen malý otvor na dýchání. Neměl tušení, jestli za ním zůstaly nějaké stopy. Pod křídlem bylo horko k zadušení a na ramenou a patách, kterými se dotkl plechu, měl spálená místa. Zdálo se mu, že leží celé hodiny. Kromě slabého náznaku světla nic neviděl a slyšel pouze vlastní sípavý dech.

Náhle se bez jakéhokoliv varování ozvala tlumená rána, jako by někdo kopl botou do plechu nad ním. Cítil, jak se křídlo pod vahou těla ohnulo a přitisklo mu hrud'. Téměř nemohl vydechnout. Zaslechl škrtnout zápalku, pak se ozvala kletba a znovu škrtla zápaJka. Ležel ochromen, cítil váhu muže, která ho tlačila ke skále, a slyšel šoupání jeho bot po plechu křídla.

Minuty ubíhaly nekonečně pomalu. Náhle vojákovy boty opět zaskřípaly a Mark ucítil, že tlak na prsou se uvolnil. Voják seskočil, ale křídlo se přitom zhouplo a porušilo pečlivě navršenou vrstvu písku na Markově tváři, takže otvůrek pro dýchání se zvětšil na velikost pěsti.

Několik palců od jeho tváře dopadl nedopalek cigarety. Mark ucítil, že mu do očí vniká kouř, horší však bylo, že ho kouř začal dráždit ke kýchnutí. Pokrčil nos a vši silou zaťal zuby, až měl pocit, že mu praskne čelist. Přitiskl tvář na stranu do kamínků a vy-

užil bolesti, aby potlačil svědění, dokud vojáková bota špačka nezašlápla.

Nyní se ozval nový zvuk: nejdříve šum a praskot poruch vysílačky následovaný nesrozumitelným hlukem, potom šoupání bot.

Přijelo auto. Brzdy zaskřípaly a Mark koutkem oka uviděl, že voják zmizel v oblaku prachu.

Sotva se auto rozjelo, vypustil Mark dlouho zadržovaný dech a ještě chvíli zhluboka oddychoval. Po celém těle se chvěl, dokonce botami drkotal do spodního plechu křídla. Konečně se mu začal dech zklidňovat.

Cítil sucho v ústech a jazyk se mu lepil na patro. Krátce naslouchal, jestli se neozvou ještě nějaké zvuky, ale žízeň byla tak nesnesitelná, že už to déle nevydržel. Převalil se na bok, jak jen mu to stísněný prostor dovolil, a zalovil v batohu. Konečně si přiložil láhev k ústům. Voda byla teplá a chutnala po kovu, ale Mark pil stejně dychtivě, jako by ji nabral ve studánce. Protože nemohl láhev pořádně naklonit, vytekla mu pramének drahocenné tekutiny kolem koutků úst do písku. Po několika locích se přinutil přestat pít, aby mu ještě něco zbylo, i když to málo, co vypil, pocit žízně ještě umocnilo.

Pak položil hlavu do písku a zavřel oči.

244

245

:J(apitoCa šestnáctá

prutu se ve vysoké rychlosti mohl utřepat a vzadu za nimi zůstával ve vzduchu viset oblak prachu.

Asi o hodinu později zastavili a brány základny v Ali al Salemu. "Díky bohu, že už jsme tady," prohlásil Lars. "Nevím, jaké máš priority ty, ale pro mě je teď nejdůležitější něco sníst. Snídal jsem tak brzy, že si už na to vzpomínám jen černobíle." "Podívej, tady se něco děje," poznamenala Natalie.

Po silnici kolem obvodu základny se valila nákladní auta, tanky a obrněné vozy, na obloze rachotily vrtulníky a od ranvejí bylo slyšet startující letouny.

"Co se tady děje?" křikla na strážného.

Voják se otočil, ale neodpověděl. Jeho kolega, který před chvílí s někým mluvil vysílačkou, zastrčil přístroj do pouzdra na opasku a výmluvným gestem jím ukázal, aby uvolnili cestu.

"Proboha, co je to?" žasl Lars. "Je už dost špatné, že se musíme nechat buzerovat od Iráčanů, ale Kuvajťané jsou snad na naší straně." Strážný se na něho zle podíval, sundal z ramene pušku a opakoval své předchozí gesto hlavní.

"Udělej, co ukazuje, Larsi," řekla Natalie a položila mu ruku na rameno, aby ho uklidnila.

Rudý vztekem zařadil zpátečku a vycouval na šterkovaný okraj.

„Mám dojem, že nejsme první, koho sem vyšoupli. Podívej se na tu spoustu nedopalků kolem," poznamenala Natalie. Strážní zvedli závoru a opřeli se do těžké železné brány. Jakmile ji otevřeli, vyjely ven první obrněné vozy a zamířily na sever.

"Jsou to vztekli psi, tihle Angláni," mumlal Lars.

V dále se ozvaly exploze a na obloze se objevily sloupky černého dýmu.

"Tohle nevypadá na cvičení," řekla Natalie. „Mám pocit, že k těm výbuchům dochází na irácké straně." Sáhla po vysílačce.

Po delším čekání se ozval její velitel. "Co se děje?" zeptala se.

"Nevíš, co Britové vyvádějí?" "Jak to myslíš?" "Jsme v Ali al Salemu, kousek za kuvajtskou hranicí. Vypadá to tady, jako by si Britové zinscenovali s610invazi do Iráku. Obr-

Natalie s úsměvem sledovala příslušníky irácké pohraniční stráže, kteří obcházeli landcruiser, kopali do pneumatik a proklepávali každý čtvereční cou! karoserie.

Její společník na ni upřel podezíravý pohled. "Nevím, co je ti k smíchu. Že na tomhle zatraceném přechodu stojíme už dobré dvě hodiny?" Její úsměv se ještě rozšířil. "Promiň, Larsi, představovala jsem si, jak se bude Mark tvářit, až se před ním objevím." "On neví, že za ním jedeš?" „Nemá tušení." „Doufejme tedy, že ho nepřistihneš v posteli s nějakým arabským sluhou." „Myslím, že se příliš necháváš unášet dojmy z Lawrence v Arábii." "Opravdu si myslíš, že jeho telefonát něco znamenal?" "Sám jsi to slyšel. Je jasné, že s ním v místnosti někdo byl, proto nemohl říct, co chtěl. Něco ví." Lars našpulil ret. "Co by tak mohl vědět?" "Byl v místě, kde mohl získat odpovědi na otázky, které nás už nějakou dobu znepokojují." Jeden z Iráčanů, venkovan v špatně padnoucí uniformě, jim neochotně podal pasy a výjezdní dokumenty a pokynul svým kolegům, aby zvedli závoru.

Lars s teatrálním povzdechem zasedl za volant a přejel na druhou stranu hranice. Cesta, zprvu jen o málo lepší než ta prašná na irácké straně, se zakrátko změnila v hladkou šterkovanou silnici.

Pohraničník o pár set yardů dál jejich dokumenty sotva otevřel a mávnutím ruky je poslal dál. Lars šlápl na plyn a rozjel se směrem na východ. Trojúhelník s označením UN vlající na anténním

246

247

něné vozy a vrtulníky míří na sever, letadla útočí na cile uvnitř Iráku..." „0 čem to, prosím tě, mluvíš? VN nedalo k žádné vojenské akci souhlas. Poslyš, jestli je to tak, jak říkáš, spoj se s velitelem základny a vyslov mu co nejrezolutnější protest. A hlavně zjisti, co, sakra, vyvádějí. Já si promluví s New Yorkem a pokusím se získat nějaké instrukce." Jakmile vyjela z brány poslední vozidla konvoje, kterými byly těžce obrněné buldozery, strážný ledabyle mávl rukou a nechal závoru zvednutou. Lars projel dovnitř a přes zaťaté zuby cedil norské kletby. Zajel přímo k nízkému betonovému bloku bez oken, v němž sídlilo velitelství.

Natalie vystoupila, ale musela nejméně deset minut čekat v horku, než se kuvajtský strážný u vchodu dovolal britského velitele.

Když ji konečně dovolil projít do vstupní haly připomínající vnitřek hrobky, zjistila, že tam na ni čeká velitelův pobočník. "Je mi líto, ale velitel není přítomen," řekl. "Mohu se zeptat, co vás sem přivádí?" V jejím hlase se ozvala chladná zuřivost. "Velitel sil VN, jehož pravomoci podléhají všichni britští důstojníci v regionu, by rád znal důvod, který vedl britské síly k zahájení vojenské akce na iráckém území bez mandátu VN, a dokonce aniž o tom velení sil VN předem informovaly." "Obávám se, že nejsem oprávněn diskutovat s vámi o operačních záležitostech," řekl pobočník s pohledem upřeným na zed' za její hlavou. "Veliteli sil VN mohou pouze navrhnout, aby celou záležitost projednal příslušnou cestou." "Já vám řeknu, co by bylo příslušné," řekla Natalie a uchopila ho za ruku. "Kdybyste teď hned vytáhl svého velitele na světlo, aby mně - řádně akreditovanému zplnomocněnci VN - vysvětlil, do čeho se pustil. Jestli se pokouší rozpoutat další válku v Zálivu, pak je na dobré cestě." Pustila pobočnickovu ruku.

„A teď mi řekněte, kde je." "Počkejte zde." Pobočník rychle zmizel uvnitř budovy, ale za pár minut byl zpátky. "V tuto chvíli vás opravdu nemůžeme přijmout." Když viděl, že se Natalie chystá vybuchnout, zvedl ruku. „Ale pokud by vám nevadilo počkat v důstojnické jídelně,

pokusil by se najít čas, aby s vámi mohl během hodiny promluvit." "To mi nestačí." "Obávám se, že bude muset."

Trhnutím setřásla jeho ruku, kterou se ji snažil nasměrovat k východu, vyšla ven a práskla za sebou dveřmi.

"Tak co?" zeptal se Lars.

"Máme počkat v jídelně." Jeho tvář se roztáhla do úsměvu. "Konečně rozumný návrh." V jídelně stál americký major a hovořil se skupinkou Kuvajťanů. "Co se tam venku děje?" zeptala se ho Natalie bez úvodu.

"To je i pro mě záhada," řekl Američan. "Normálně Britům trvá tři týdny, než si opatří povolení k otevření kantýny, a

ted' během třiceti minut zorganizovali totální odvetný útok kvůli jednomu sestřelenému letadlu. Dělá to téměř dojem, jako by na to čekali." Za ní se ozvalo zakašlání. "Slečna Kennedyová? Jsem James Edwards, velitel dvacáté první eskadry." Srdečně se na ni usmál.

"Omlouvám se, že jste na mě musela čekat, ale doufám, že vám alespoň budu moci odpovědět na vaše otázky. Myslím, že bychom mohli jít někam, kde není tolik lidí." Zavedl ji do prázdné postranní místnosti a zavřel dveře. Vybídl ji, aby se posadila do křesla, ale ona zavrtěla hlavou a zůstala stát.

"Nejdříve mi dovolu, abych vás seznámil se situací," začal Edwards. "Dnes ráno byl nad jižním Irákem sestřelen britský letoun. Okamžitě jsme zahájili akci, jejímž cílem je vypátrat a zničit iráckou raketovou základnu, která je za incident zodpovědná.

Operace byla povolena z nejvyšších míst britského velení. Má omezený rozsah a skončí, až bude dosaženo stanoveného cíle.

Pak se naše síly opět stáhnou." "Nemáte však povolení od VN. Vaše akce je v rozporu s mezinárodním právem."

"Mezinárodní právo nepopírá právo na legitimní sebeobranu.

Dnes ráno byli zabiti dva naši letci." Její oči se rozšířily. "Kteří letci?" "Ještě nebyli uvědoměni nejbližší příbuzní, ale _" Zaváhal.

"Posaďte se, prosím."

248

249

Opět zavrtěla hlavou. "Kteří letci?" opakovala otázku. Její hlas zněl tiše, ale o to naléhavěji.

"Je mi velice líto. Kapitáni letectva Mark Hunter a Mitch Thomson. " Z tváře jí zmizela všechna barva. Lehce zakolísala a opřela se o hranu stolu.

„Nedovedete si představit, jak je mi líto, že vám musím říkat právě tohle. Vím, že jste byli s Markem přátelé." .

Nedala na sobě znát, že jeho poznámku zaregistrovala. "Mohli se katapultovat. Jak víte, že jsou mrtví?" "Poslední, co jsme zaslechli v rádiu, byl výbuch. Stopa na radaru okamžitě zmizela. Měli jsme v té oblasti i další letadla a jejich posádky ohlásily, že neviděly žádné padáky. Radiomaják, který se po katapultáži automaticky zapíná, nebyl aktivován a posádka sestřeleného letadla s námi nenavázala žádné jiné rádiové spojení. Obávám se, že skutečně není žádný důvod domnívat se, že někdo z těch dvou sestřelení přežil." Natalie mlčela, pouze křečovitě svírala hranu stolu. Zdálo se jí, jako by k ní jeho hlas doléhal z dlouhého temného tunelu. "Opravdu je mi to velice líto." Odmíchl se. "Nechcete trochu vody?" Zavrtěla hlavou a dál se dívala na své ruce. Konečně se napřímila a zvedla hlavu. "Nenechal tady něco pro mě? Někáký vzkaz nebo zprávu?" "Bohužel, ne." Chvilí čekal. "Pokud vám mohu nějak po-

.

mocl...

"Ne. Chci být chvíli sama." "Chápu, ale mějte mou nabídku na paměti. Počítám se mezi Markovy přátele a vím, jak na vás myslel. Opravdu je mi to velice, velice líto." Přikývla a spěšně opustila místnost. Lars hloubal nad šálkem kávy a plátkem dortu. "Odjíždíme," oznámila stručně.

"Chvilíčku, Natalie. Tohle je také důležité." Ohlédl se. Na druhé straně místnosti stál Edwards a hovořil s nějakým jiným důstojníkem. Přesto nespustil oči z ní.

„Ne, Larsi. Musíme okamžitě odjet." Z tónu jejího hlasu poznal, že se stalo něco vážného. Okamžitě vstal. "Co Mark?"

„J rtvý"

,em .

Během dvou hodin jízdy zpět do An Nasiriyahu neřekla téměř slovo, pouze sledovala monotónní krajinu ubíhající podél cesty.

Ignorovala také všechny Larsovy pokusy navázat hovor. Jakmile dorazili, šla přímo do své kanceláře a zavřela za sebou.

Pracovala pozdě do noci, ale v sedm hodin ráno už seděla opět za svým stolem.

Lars se objevil až kolem deváté. "Jak se cítíš? Jsi v pořádku?" Přikývla, aniž zvedla hlavu od papírů.

Položil jí ruku na rameno. "Vypadáš, jako bys toho moc nenaspala. " "Je pro mě lepší, když pracuju." "Tu inspekci můžeme o pár dní odložit. Ostatně nevím, kolik toho tam pro nás zůstane, až se odtamtud Britové stáhnou.

A abych byl upřímný, ani mi není jasné, proč tam vůbec máme jet. Od chvíle, kdy jsme oblast začali monitorovat, nezaznamenali jsme v ní sebemenší známky nějakých iráckých aktivit. Pokud tam v minulosti něco dělali, dnes už toho sto procentně nechali." Nataliin výraz kolem úst byl neústupnost sama. "Inspekce proběhne tak, jak jsme ji naplánovali. Chci vědět přesně, co se tam dělo a proč si dávali tolik záležet, aby nás od toho místa drželi dál." Otočila se k mapě visící na zdi za jejími zády. Doufala, že si Lars nevšiml jejich zarudlých očí. "Briefing bude ve dvanáct třicet. Potřebujeme poslední satelitní snímky."

Když vcházeli do konferenční místnosti, jeden z techniků ještě rozkládal na stůl poslední fotografie.

„Kdy byly pořízeny?" zeptala se Natalie.

"Včera dopoledne. Přesně v jedenáct deset. Byla peděktní viditelnost. Poznala byste z nich, na kterou stranu si Iráčané češou vlasy - kdyby se tam nějakí vyskytovali. Mám snímky téhle oblasti na stole každý den už třetí měsíc, a ať je prohlížím jak prohlížím, nikdy jsem za tím drátěným plotem nikoho nezaregistroval. Zato tady něco je." Vzal jeden ze snímků. "Objevíli jsme to včera. Podle mě by to mohl být ten sestřelený britský letoun." Natalie už sahala pro zvětšovací sklo. "Jak víte, že jde o nový objekt? Mohou to být trosky letounu sestřeleného v době války."

250

251

"To není problém dokázat." Přistoupil ke skřínce, kde se archivovaly staré snímky. Chvilí se přehraboval v zásuvce,

pak vytáhl jiný snímek a podal jí ho. „Podívejte se, tentýž sektor: ZA -14 71.

Pořízeno před dvěma týdny. Tady žádné trosky nejsou." Vrátila se k prvnímu snímku a znovu si prohlížela každý detail pod zvětšovací sklem.

„Natalie, musíme pokračovat," ozval se Lars.

Roztržitě přikývla a obrátila se k technikovi. "Můžete mi to zvětšit?" Překvapeně na ni pohlédl, ale vzal snímek a odešel s ním ke kopírce.

Lars se naklonil nad zvětšeninou spolu s ní. Letoun byl zdemolovaný, navíc sežehnutý ohněm a chyběla obě křídla, ale přední část kolem kokpitu se zdála relativně nepoškozená. Trup byl převrácený na stranu a dalo se na něm rozpoznat označení. "Zdá se, že jeto skutečně britský znak." Lars přikývl. .

Sklonila se ještě blíže a potom pohlédla na Larse. „Podívej se tady na to." Sledoval její prst, kterým ukazovala na dvě tenké bílé čárky.

Její oči zaplály vzrušením. "To jsou přece vodící koleje vy_ střelovací sedačky, Larsi." Jemně se dotkl její paže.

"Nesnaž se zbytečně oživovat naděje.

To nic nedokazuje. Mohly se oddělit po nárazu letounu na zem." „Ale v kokpitu žádná těla nevidím. Museli se katapultovat." "I ta mohla být vyhozena při nárazu." Když se od něho chtěla odvrátit, vzal ji za ruku. "Je mrtvý, Natalie. Smíř se s tím." Nevšímal si ho. „zvětšete to ještě víc," řekla technikovi.

"A zvětšete také snímky okolí." Nervózně přecházela před kopírkou. Pak rychle prohlédla nové snímky a čtyři z nich odložila stranou. Totéž už chtěla udělat s pátým, náhle si však všimla malé tmavé skvrny téměř v rohu.

Opět se sklonila se zvětšovací sklem. Po chvíli se narovнала a v její tváři se objevil vítězoslavný výraz.

Nyni si snímek prohlédl i Lars. V rohu, zpola pohr"beno v písku, bylo něco, nějaký tvar tvořený pravidelnými světlymi a šedými pruhy. Po jedné straně se táhla struktura tenkých čar svírajících vzájemně pravý úhel.

"Podle mě je to padák," prohlásila Natalie s úsměvem. "A podívej se tady kousek napravo. Tady, ten hranatý předmět.

Nouzový balíček pro přežití." Lars pozvedl ruku. "To pořád nedokazuje, že je Mark živý." "Ten padák se nezahrabal sám." „Mohl ho zavát vítr." Její úsměv se nezměnil. "Pitomost, Larsi. Chceš říct, že i tu krabici otevřel vítr?" "To zase mohl udělat nějaký beduín." Natalie ho už neposlouchala. "Nevidím tu však žádná těla...

ledaže tady..." ukázala na rozmazaný obrys tmavého tvaru zpola skrytého za otevřenou krabicí. "Co myslíš, že je tohle?" Znovu se podívala na snímek, pak si zapsala souřadnice místa, kde ležel havarovaný letoun, a obrátila se ke dveřím.

252

253

1 (apitofa seámmáctá

Náhle ho napadlo, že s mrtvým tělem není něco v pořádku. Trvalo mu hodnou chvíli, než si to uvědomil. Ať se na Středním východě hnul kamkoliv, všude ho provázela hejna much -lezly po krvavých kusech masa na řeznických stolech, ale také se rojily kolem očí žebrajících dětí, s nimiž bylo možné se setkat na každém rohu. Tady však neviděl ani jedinou.

Krabice, kterou se pokoušel zastínit Mitchovi hlavu, ležela o několik stop dál prázdná, ale jeho vlastní nouzový balíček byl stále tam, kam dopadl.

Na obzoru se objevil třičtvrtinový měsíc. Mark měl náhle pocit, že v jeho měkkém světle je na něho ze všech stran vidět.

Rychle došel ke krabici s nouzovým balíčkem, odepnul přezku a už už chtěl odklopit víko, ale zarazil se a o několik kroků ustoupil.

Vrátil se zpět na vyvýšeninu k tělu pasáka koz. Stáhl muži z jednoho ramene plášť, pak tělo obrátil na druhou stranu a uvolnil zbytek. Začal vetchou látku trhat na pruhy.

Za chvíli měl střapaté lano dlouhé asi třicet stop, které jedním koncem uvázal k rukojeti krabice s nouzovým balíčkem. Opatrně lano odvinul na celou jeho délku, zalehl za pasákovo tělo a přitiskl se do písku.

Jakmile lanem trhl, ozval se masivní výbuch. K obloze vyšlehl ohnivý jazyk a nad hlavou mu zasvištěly šrapnely.

Vyskočil na nohy. Hrál po láhvi s vodou z kozí kůže ležící vedle mrtvého těla, ale vzápětí se zarazil. Pohlédl k obloze na hvězdy. Chvilí uvažoval a pak se rozhodl. Vydal se na sever.

Šel asi hodinu a najednou uviděl vpředu na horizontu sotva patrnou temnou linku. Postupoval dál pomalu a neustále zkoumal pohledem okolí na obou stranách.

Po pár minutách se zastavil u vysokého drátěného plotu zakončeného šroubovitými závity kol ostnatého drátu. Na plotě visela řada varovných tabulí, ale všechny byly obrácené směrem ven, takže viděl jen část arabského nápisu z jedné, která byla ohnutá směrem k němu.

Chvilí na plot hleděl, potom klesl na kolena a začal holýma rukama hrabat v písku. Dostal se jen několik palců pod povrch a náhle jeho prsty narazily na cosi ostrého. Odhrabal písek kolem a zjistil, že drátěný plot je zahnutý několik stop pod povrchem.

Mark se probudil, ale když se chtěl narovnat, narazil hlavou na něco tvrdého. Bolest mu připomněla, kde je. Nejdříve vnímal jen tmou, pak ale začal rozeznávat slabou zář hvězd na úzkém proužku oblohy.

Vyprostil ruku a začal opatrně odhrabávat písek. Po každém pohybu na chvíli ustal a poslouchal. Asi po deseti minutách se odhrabal natolik, že se mohl pozvednout a otočit hlavu do úzké mezery.

Na jedné straně nebylo vidět nic. Namáhavě otočil hlavu na druhou stranu. Do krku se mu zaryl okraj plechu. Ani tady nebylo vidět nic. Nabral zhluboka dech a začal se vysouvat ven. Náhle ucítil, že ho do nohy chytla křeč. Znovu zabral dlaněmi i lokty, potlačil bolest a konečně nohu zpod křídla vyprostil. Převalil se na bok a uchopil špičku boty, aby křeč v noze uvolnil. Bolest ustoupila. Chvilí ležel bez hnutí a poslouchal, pak se vyhrabal na všechny čtyři a pohledem

pátral ve tmě, jestli se někde něco nepohne. Věřil vzduch jako prériní pes. Nakonec vstal, několikrát se zhluboka nadechl a také se trochu napil. Po chvíli se vydal k místu, kde opustil Mitche. Vždy po několika opatrných krocích se zastavil a poslouchal. Trvalo mu téměř hodinu, než se dostal k pasákovi koz. Muž ležel tváří k zemi. Mark jeho tělo špičkou boty obrátil. Uprostřed Arabovy tváře zely dvě díry po kulkách. Zadní část lebky byla utržená. Mark vykročil dolů ze svahu. Mitch ležel s očima otevřenými, jako by hleděl na oblohu, ústa měl zkřivená do posledního výkřiku a písek kolem jeho hlavy se černal krví. Mark mu chvějící se rukou stáhl víčka. Pak se posadil na nedaleký skalní výstupek a dlouho seděl bez hnutí.

254

255

Po krátké úvaze dospěl k názoru, že nemá smysl pokoušet se ho dál podhrabávat. Najednou si vzpomněl na pasáka koz. Někde musí být díra. Chvilí přemýšlel a poté se vydal podél plotu. Ušel několik set yardů a náhle ve tmě uviděl zář a uslyšel hluk motoru. Otočil se a naslepo se rozběhl pryč, zpět do pustiny skal, k jedinému místu, kde si myslel, že může najít úkryt. Běžel, až měl pocit, že mu prasknou plíce, pak klesl do písku a ležel bez hnutí. Krev mu bušila ve spáncích tak hlasitě, že přehlušoval jakýkoliv zvuk pronásledování.

:(apito {a osmnáctá

Za svítání vyjel z An Nasiriyahu konvoj čtyř landcruiserů bledě modré barvy, s bílým znakem VN na dveřích.

Natalie se ohlédla a uviděla starý známý zaprášený mercedes.

"Naši chlapi vyrazí s námi. Připravte se na dalších pár dnů vykrucování, obstrukcí a zastrašování." „Ale totéž můžeme čekat od Britů," poznamenal Lars. "Dovedeš si představit, jak se na to budou Iráčané tvářit?" Natalie se zazubila.

Po půlhodině konvoj zpomalil a odbočil k jihu směrem k As Salmanu, na cestu mířící přímo do srdce Jižní pouště. "To je zvláštní," poznamenal po chvíli Lars, když pohlédl do zpětného zrcátka. "Náš doprovod to vzdal." Natalie se otočila a podívala se zadním okénkem. Mercedes zůstal stát u odbočky, pak se obrátil a rozjel se zpět. "To je opravdu zvláštní. Vždyť dříve nás vůbec nespustili z dohledu," poznamenala. "Co se děje?" "Nevím. Bud' už je uvítací výbor na místě, nebo usoudili, že tam nic nemůžeme najít." Krátce na ni pohlédl. „Anebo ví něco, co my nevíme." Podívala se dopředu. Kromě několika černých beduínských stanů nebylo v pouštní pustině nic, co by prozrazovalo přítomnost lidí. Projeli kolem velblouda přivázaného nedaleko cesty. Zvíře na ně vycenilo zuby, ale vzápětí zmizelo v oblaku prachu, který se za nimi táhl.

O několik mil dál dojeli k místu, kde se silnice rozvětvovala.

Natalie se podívala do mapy, pak si zkontrolovala polohu na GPS *) a ukázala napravo. Pokračovali po úzké a nerovné silnici

*) GlobalPositioning System receiver - přijímač celosvětového systému indikace zeměpisné polohy; pozn. překl.

256

257

připomínající spíš polní cestu. Toyota drkotala přes výmoly, projela místem, kde uprostřed jízdní dráhy rostlo několik zakrslých keřů. a, a celou cestu za sebou vířila jemný navátý písek.

"Nezdá se, že by tudy v poslední době někdo jel," poznamenal Lars. „A to je přitom jediná silnice, která tam vede."

Odmíchl se.

"No tak, Natalie, přiznej si, že se tam kodrcáme zbytečně." Zavrtěla hlavou. „Něco tam je. Jsem si tím jistá." Několik stop vysoký hřeben, který nějakou dobu kopírovali, se vytratil a cesta se stočila na jihovýchod směrem k tenké černé čáře chvějící se v horkém vzduchu. Jednotvárná horizontální linie plotu byla přerušena pouze v místě, kde se tyčila vysoká železná brána. Natalie pohlédla tla kola ostatního drátu a na tabule rozmístěné vždy po několika stech yardech. Přestože nápisy byly arabské, symbol lebky nad nimi byl víc než výmluvný.

Konvoj zastavil před bránou. Natalie vystoupila a svolala celý tým „zdá se, že tentokrát se nám do toho Iráčané nehodlají plést.

Může to znamenat, že tady není nic, co bychom mohli odhalit, nebo už to sami zničili. Jako vždy, pracujte tiše, klidně a metodicky, neohlížejte se na případné obstrukce a provokace, a hlavně dbejte na bezpečnost. A teď si vezmeme ochranné obleky a dáme se do toho."

Všichni si navlékli obleky NBC, vzájemně si je zkontrolovali, přezkoušeli utěsnění a dýchací masky.

Když ji vedoucí tým ukázali zdviženým palcem, že jsou připraveni, kývla na Larse, který vytáhl zpod sedadla landcruiseru pákové nůžky na železo. Přistoupil k bráně, přeštípl zajišťovací řetěz a otevřel ji.

Do skřipotu závěsů zahřměly motory. Odkudsi se přímo proti nim vyřítily dva velké terénní automobily, ze kterých vyskákali vojáci v černých oblecích NBC. Vojáci postupovali proti nim, pouze dva z nich zůstali vzadu na postech obsluhy dvou těžkých kulometů.

„Říkala 'jsi, že tentokrát se nám do toho Iráčané nebudou plést," poznamenal Lars.

Natalie přivřela oči a zavrtěla hlavou. "Tohle nejsou Iráčané, to jsou Britové." Vystoupila dopředu, aby jim vyšla vstříc.

"Co tady chcete? Toto je oblast, do které platí zákaz vstupu," zahuhlal důstojník přes respirátor.

"Naopak," odpověděla Natalie. "Tato oblast byla určena pro inspekci týmu VNSCOM. Nikdo nemá právo bránit řádně akreditovaným osobám s pověřením VN v plnění jejich úkolů ve shodě s rezolucí Rady bezpečnosti číslo 987."

"Komplex, ve kterém jste chtěli provést inspekci, byl zničen." Znělo to, jako by mluvil robot. "V tomto prostoru se bez vyzvání střelí. Nikdo do něho nesmí vstoupit ani ho opustit, dokud nebude dokončena jeho asanace." "Ušetřete mě eufemismů," řekla Natalie.

Mužova tvář nebyla vidět, protože v průzoru jeho masky se zrcadlila poušť, ale v jeho odpovědi bylo nepřátelství a hněv. "Tak vám to řeknu na rovinu. Dokud nebudeme mít jistotu, že jsme našli a zničili všechny irácké mobilní raketomety a ostatní vojenská zařízení v této oblasti, nikoho sem nepustíme. Můžete se otočit a mazat zpátky do Bagdádu nebo odkud jste přijeli." Natalie se nepohnula z místa. "Naším úkolem je najít a zlikvidovat irácké zbraně hromadného ničení, tedy zbraně, které mohou být použity i proti britským vojákům. Proč nám v tom bráníte?" "Řekl jsem vám všechny důvody, které potřebujete vědět.

Znovu vám opakuji, nasedněte do svých aut a opusťte tuto oblast.

Na každého, kdo se pokusí jít dál, bude zahájena palba." Zírala na něho, jako by nebyla schopna uvěřit. "Na civilní členy inspekčního týmu VN byste se neodvážili střítet." "Dím se rozkazy, které nepřipouštět žádné výjimky." Lars vystoupil dopředu a vzal ji za rameno. "Pojďme, Natalie.

Nemá smysl hádat se s poskokem. Tuhle věc musíme vyřídit na trochu vyšší úrovni." "Ještě okamžik," zavolala, když se voják otočil a chystal se vrátit ke svým lidem. "Máme právo znát vaše jméno, hodnost a služební číslo." Znovu se obrátil k ní. "Máte právo znát hovno. Dávám vám pět minut na to, abyste zmizeli. Pak už vás budeme považovat za nepřítele." Natalie se nechala Larsem odvést zpět, ale vřelo to v ní hněvem. Hned také sáhla po rádiu, které měla u sebe, ale Lars ji zarazil. "Šetři si baterie." Ztišil hlas. „Počkejme, až se dostaneme

258

259

do bezpečné vzdálenosti od těchto kovbojů, kteří střelí od boku. Pak použijeme rádio v autě." Zatímco vojáci zavírali bránu, Lars si svlékl ochranný oblek a otočil auto. Potom se rozjel v čele konvoje zpět k severu, zatímco Natalie ventilovala svůj hněv při rozhovoru se svým nadřízeným.

Když hovor ukončila, ohlédla se za sebe. Plot mezitím zmizel za nízkou terénní vlnou. Znovu se obrátila dopředu a obhlížela terén, kterým projížděla. Náhle uviděla, že cesta se stáčí kolem skalního výstupku.

"Zastav tam, Larsí." "Cože?" "Nediskutuj a udělej, co říkám." Sjel z cesty a ostatní ho následovali. Zastavil a otočil se k ní.

"Co dál?" "Vrátím se." "Nebud' šílená. Vždyť je tam na stráž oddíl vycvičených a po zuby ozbrojených psychopatů. Jejich velitel to řekl jasně: pokud tě objeví, zastřelí tě." "Pak musím dělat všechno, aby mě neobjevili." Usmála se.

Doufala, že v jejích slovech je obsaženo víc sebejistoty, než kolik jí v sobě cítila. "Blufují. Na pracovníka UN se střítet neodváží." „Ale i kdyby ses tam dostala, co bys sama dokázala?" "Mohla bych se dovědět dvě věci: proč Britům tak záleží, abychom tam ani nevstřčili nos, a co se stalo s Markem." „Ale pokud skutečně pád letounu přežil, Britové ho jednou najdou." Pohlédla mu do očí. "Já doufám, že nenajdou." "No dobře, ale i kdyby byl živý, nemůžeš kvůli němu prohledat sto čtverečních mil pouště." "Jestliže je živý, najdu ho na jednom ze tří míst: u trosk jeho letadla, ve vězení, kde ho drželi v době války, nebo v samotném As Salmanu." „A když ne?" Neodpověděla.

„Pokud ses rozhodla tam jít, půjdu s tebou." Položila mu ruku na rameno. "Ne, Larsí. Potřebuju tě venku...

pro případ, že by se něco opravdu stalo."

Bouchl dlaní do volantů. "To je šílenství! Jak si, k čertu, představuješ, že se tam dostaneš? Brána je střežená." Usmála se. "Budu si muset najít jinou cestu." Zarazila ho, než stačil začít s novými námitkami. "Ty se vrátíš s ostatními do An Nasiriyahu." Pohlédla na hodiny v palubní desce. "Dej mi čtyřicet hodin. Jestli se do té doby neozvu, neostýchej se a spoj se s generálním tajemníkem nebo se sedmou obměnou divízi." Ani se nepokusil usmát. "Stál jsem za tebou celou dobu, když jsi naposledy porušila pravidla a našla tu továrnu na výrobu yperitu, ale tohle je něco jiného. Tady jde o obyčejný nerozum." "Venku žádné odpovědi nezískám, Larsí. Když poslechnu kdejakého vojáčka a vrátím se do Bagdádu, nikdy se nedovím, co v tom prostoru je ani proč se to Britové snaží všemožně utajit." Vlídne se na něho usmála. "Slyšela jsem, co jsi říkal, a chápu, proč jsi to říkal, ale prosím tě, nepokoušej se mě dál přesvědčovat. Už jsem se rozhodla." Dlouze si povzdechl. "Dobře, dobře. Ale buď opatrná." Tři vozidla se rozjela k severu a zakrátko zmizela v oblaku prachu. Natalie čekala asi čtvrt hodiny. Pak se obrátila zpět k As Salmanu.

Zastavila krátce před vrcholem terénní vlny. Nikde nebylo vidět žádná vozidla ani vojáky, pouze drátěný plot táhnoucí se do dálky. Rozjela se podél něho a zastavila v místě, které bylo mírně pod úrovní okolního terénu. Potom se dala do práce s pákovými nůžkami. Když prostříhla spodní část pletiva, musela přistavit auto až těsně k plotu, aby ze střechy přeskřípla ostatní drát. V okamžiku, kdy se jí to podařilo, se zkroutený drát vymrštil a bolestivě jí poškrábal ruku. Pot z ní jen lila a trvalo jí dvacet minut, než byla hotová.

Vrátila se do auta a pomalu vjela do otvoru v plotu. Dráty skřípaly po kapotě jako křída po školní tabuli. Jakmile se ocitla uvnitř, vystoupila a otvor v plotu zhruba zamaskovala tím, že prostříženou část pletiva přichytila několika dráty na původní místo. Ostatní drát však nechala viset tak, jak byl, neodvažovala se s ním manipulovat, aby ji ještě víc nezranil.

Než se vrátila do vozu, přetáhla si přes hlavu kapuci obleku NBC a zkontrolovala jeho těsnost. Potom se rozjela k jihu.

Kodr-

260

261

cala po šotolinových úsecích a vybírala si cestu mezi pískovými dunami, aby byl vůz co nejméně vidět.

Před každým vyvýšeným úsekem, který musela překonat, zastavila, pěšky obhlédla situaci a pak ho teprve projela.

Kdykoliv zastavila, zkontrolovala si také pomocí GPS polohu a porovnávala ji se souřadnicemi, které měla poznamenané na jednom z tří útržků z bloku přilepených na palubní desce.

Náhle vpředu před sebou uviděla cosi tmavého a zastavila.

Chvilí seděla bez hnutí a vnímala jen to, jak jí v uších tepe krev.

Pak se vydala pěšky do mírného svahu.

Zastavila se. To tmavé v písku bylo mrtvé tělo sežehnuté do černa sluncem. Bylo téměř nahé a přes hrud' se mu táhlo lano svázané z pruhů látky. Odhodlala se přistoupit o krok blíž, i když ji ochromovala hrůza z toho, co uvidí. Tvář mrtvého byla zohavena výstřely. Stačil jí však krátký pohled na ostrý nos a řídké tmavé vlasy, aby si byla jistá, že to není Mark.

Zhluboka vydechla a narovнала se. Teprve teď, když se odvrátila od mrtvého těla, zahlédla o kus dál trup havarovaného tornáda. Blíž k ní však byl v písku kráter, kolem něhož ležely rozsety cáry a IŮzné úlomky.

Asi padesát yardů od místa, kde stála, leželo další tělo. Už z dálky viděla, že má na sobě leteckou kombinézu. Bože, ať to není Mark! blesklo jí hlavou. Pomalu se blížila k tělu a tiše opakovala svou prosbu.

Mrtvola ležela na zádech s široce rozhozenýma rukama. Na jednom stehně měla velkou černou skvrnu a kolem hlavy kaluž zaschlé krve. Na hrudi byla našitá britská vlajka.

Průzor masky se jí zamlžil slzami. Pohnula se blíž. Slyšela vlastní sípavý dech rezonující respirátorem. Zastavila se nad tělem. Ve tváři, která byla tak zčernalá od slunce, že na ní nebyly patrné žádné rysy, zely dvě díry po kulkách.

Z hrdla se jí vydral přiškrcený vzlyk. Náhle za sebou zaslechla nějaký zvuk a zpola se otočila. Pak už ji zaplavila bolest. Ještě chvíli po nabytí vědomí ležela bez hnutí. Na tváři cítila horký písek. Zasténala a otevřela oči, vzápětí se však musela odvrátit, protože ji oslepovalo prudké slunce. Konečně si uvědomila, že se nad ní někdo sklání.

"Natalie! Slyšíš mě? Natalie!" Zvedla ruku, aby si zaclonila oči. Pomalu začala vnímat tvář spálenou do ruda, s rozpukanými rty. „Marku.“ "Natalie. Už jsem se bál, že jsem tě zabil. Měl jsem tě za jednoho z těch vojáků." Mluvil chraptivým hlasem. "Máš nějakou vodu?" Přikývla. "Tamhle... tam..." Pozvedla se na lokti a chvíli bojovala s návalem nevolnosti. "V autě." "Můžeš vstát?" "Nech mě chvíli, ať se vzpamatuju." Několikrát se zhluboka nadecala a s jeho pomocí se postavila na nohy. Dovedl ji k vozu.

Ukázala na pětigalonové kanystry vzadu za sedadly.

Mark ani nečekal, až se jeho láhev naplní celá, odtrhl ji od kohoutku a začal dychtivě pít. Voda mu stékala z koutků úst po bradě dolů. Ještě dvakrát láhev naplnil a celou ji vypil, než nabídl také jí. Několikrát si usrkla, pak se posadila do stínu a opřela se o dveře.

„A co jídlo? Máš nějaké?" Přikývla. "V chladicím boxu. Vezmi si jen trochu, nebo se ti udělá špatně." Mark však již nedočkavě odtrhával víko krabice.

Posadil se vedle ní a s plnými ústy ji zahrnul přívalem otázek.

"Jak jsi mě našla? Co tady děláš?" "Kolem As Salmanu se to jen rojí britskými vojáky. Dojeli jsme k bráně asi dvacet mil severně odtud, ale nepustili nás dovnitř. Tvrdili, že zničili továrnu, která tady byla, ale já chci vědět, co tady opravdu je a proč se tak snaží, aby nás k tomu nepustili." Odmlčela se. "Tvůj velitel mi řekl, že jsi mrtvý. Řekl, že ses nekatapultoval." Přikývl. Viděla, že ho to nepřekvapilo.

Zvedla hlavu. Slunce už viselo nízko nad vzdálenou konturou hor. Přejela si prsty bouli na hlavě a potom vstala. "Pojď, pojedeme do As Salmanu." Chytil ji za ruku. "Tam nemůžeme. V Porton Downu jsem objevil zprávu, ve které se tvrdí, že As Salmane zamořené chemickými bojovými látkami. Prostředí tam prý může být toxické ještě nejméně deset let." "To nevíš. Mám s sebou jeden oblek NBC navíc." "Nerozuměla jsi mi. Právě proto jsem se tě snažil sehnat. V té

262

263

zprávě je napsáno, že NBC nemusí poskytovat dostatečnou ochranu." Strnula. "Co se v té zprávě přesně říká?"

"Úplně přesně si to nepamatuju. Vím jen, že zpochybňovala účinnost NBC." "Pověz mi všechno, co v ní je." Během jeho líčení se ani nepohnula, zatímco on se usilovně snažil vzpomenout si na každou podrobnost ze složky o látce Vw. Jakmile skončil, Natalie na něho pohlédla. "Před námi je příležitost, kterou musíme využít. Jestli nechceš riskovat, nechám tě tady, ale já tam půjdu." „Pak půjdu s tebou." Z příhrádky za kabinou řidiče vytáhla další oblek NBC.

"Jsem tady už dva dny," řekl Mark. "Pro mě je to trochu pozdě." "Nebyl jsi až tam, kam půjdeme teď." Hlodala v ní obava, že zamoření z komplexu v As Salmanu se mohlo rozšířit na mnohem větší oblast, ale neřekla nic. Pomohla Markovi s obléčením NBC, pak objela tělo mrtvého Araba a vyrazila na opačnou stranu, než na kterou zapadalo slunce. Když zastavila na závětné straně jedné z dun, padal už soumrak. Opět zkontrolovala polohu pomocí GPS. "Jsme jen míli od místa. Dál půjdeme pěšky." Trochu se najedli a vypili tolik vody, kolik mohli. Potom se vydali vpřed. Nohy jim v sypkém písku podjížděly a na každou dunu museli namáhavě vystupovat, zatímco dolů pak opatrně klouzali. Vpředu se na obloze objevila zář světla a po chvíli k nim vítr donesl slabý hukot těžkých dieselových motorů.

Ve chvíli, kdy se plížili k hřebenu velké duny, ozářila oblohu náhlá série explozí. Natalie se při tisku do písku a sklouzla dolů.

Mark chvíli ležel, potom se pomalu vysunul přes okraj.

"Nic se neděje," zašeptal. "Nevím, na co střílejí, ale na nás to není." Doplazila se k němu. Zvedla hlavu a ucítila, že do průzoru její masky žene vítr drobná zrnka písku. Duna se svažovala k okraji široké rovné plochy. Asi půl míle od nich pracovaly dva těžké obrněné buldozery, které v záři světlometů shrnovaly hromady stavebního rumu a trosky do obrovské jámy vyhloubené v písku.

264

.

I

~

Kousek dál napravo se rýsovaly temné a hrozivé kontury tří vrtulníků, vedle nichž navíc stály oba známé velké landrovery s kulomety namířenými proti obloze.

Natalie se převalila na záda a znovu zapnula GPS.

"Já tomu nerozumím," ozval se Mark "Co to dělají? Že by tady Iráčané měli raketovou základnu?" „Ale proč by ji

likvidovali buldozery? Proč ji jednoduše nevyhodili do vzduchu? Pojďme." Vysunula se na vrchol duny a začala klouzat dolů k plošině.

Oba se plížili vpřed. Kolem ležely nesčetné kostry zvířat vybělené sluncem a obnažené větrem. V místě, které vypadalo jako opuštěné tábořiště, byl písek posetý kostmi krys, ptáků, koz, a dokonce narazili i na lidskou kostru. Ze stanových tyčí visely povlávající cary plachet na koncích roztržené větrem. Z písku trčel převržený a sluncem vybělený dřevěný stůl.

Natalie viděla, že se k ní Mark otočil s otázkou v očích, ale v tuto chvíli mu nebyla schopna dát žádnou odpověď. Dorazili k osvětlenému prostoru. Buldozery stále ještě shrnovaly písek a kamení. Zůstali ležet za nízkou návějí písku, která byla posledním možným úkrytem. Ve světlech se pohybovali vojáci ve výstroji NBC. Několik jich hlídalo po obvodu prostoru, ale zbývající se shlukli kolem válcovitých stanů.

"Portonské vložky," zašeptal Mark. "Stany s ochranou NBC." "Vím, my je také používáme." I ona šeptala, přestože hluk silícího větru a pracujících buldozerů pohlcoval všechny zvuky, které se od nich mohly šířit.

"Co teď?" zeptal se Mark.

"Počkáme. Nemohou pracovat celou noc." "I kdyby toho nechali, zůstanou tu hlídky." "Tak tam pojďme hned teď." Kdo si všimne dalších dvou anonymních postav v NBC?" Snažila se dělat ramena, ale Mark si všiml, že se jí zachvěl hlas.

„Ale o co se budeme zajímat?" "O všechno, co se tam tvoji krajané pokoušejí zasypat. Pojďme." Oba vstali. Vitr sílil a ve vzduchu se vznášel slabý závoj písečného prachu, který rozmazával kontury lidí i strojů. Natalie se při

265

chůzi dívala před sebe a odolávala pokušení pohlédnout na vojáka obcházejícího po pravé straně obvodu. Voják však sledoval buldozer, který právě hrnul další hromadu trosk směrem k jámě. Náhle zazněl ohlušující hvizd a Natalie strnula. Mrkla doprava, ale patrolující voják se díval směrem ke stanům. Vzápětí se ozval další hvizd a voják cosi signalizoval řidiči nejbližšího buldozeru. Ten zastavil a vypnul světla. Nyní zastavil i druhý buldozer a vypnul motor, takže ticho rušil už jenom vítr. Oba buldozeristé seskočili na zem a zamířili ke stanům. Když šli kolem strážného, prohodili s ním pár žertovných slov.

Strážný opět něco vykřikl. Natalie pomalu otočila hlavu. Voják se díval přímo na ni a znovu vykřikl: "Deset minut přestávka." Projela jí vlna úlevy. Zvedla ruku na znamení, že rozumí.

Strážný se otočil na druhou stranu a Natalie postrčila Marka do stínu za buldozer.

"To nemůže být jediný strážný," zašeptal Mark.

"Já vím. Pojď za mnou." Vedla ho k okraji jámy.

Písek byl pokrytý kousky kovu. Natalie se sehnula a jeden zvedla. Jeho hrany byly lesklé a ostré. Zvedla několik dalších kousků, otáčela je v rukou a zkoumala ve světle reflektorů. Na jednom bylo cosi napsané. Podívala se blíž a rozeznala písmena a číslice. Chytila Marka za ruku.

"Co je to?" zeptal se.

Než mohla odpovědět, zaslechli přes skučení větru zapraskání vysílačky strážného.

Náhle se vše změnilo. Oba zůstali jako vrostlí do země. Vojáci vyběhli ze stanů, naskákali do aut a vyrazili do vrchu za vrtulníky směrem k místu, kde stál ukrytý landcruiser. Ve tmě divoce poskakovaly kužely světlometů. Další vojáci se rozběhli po obvodu plošiny.

„Pojď za mnou!" Markji chytil za ruku a ukázal směrem k vrtulníkům.

„Ale landcruiser-" „zapomeň na něj. Tohle je naše jediná šance." Klopýtavě se rozběhli. Natalie supěla námahou, protože tiskla k hrudi těžký kus kovu.

"Co blázníš? Zahod' to!" vykřikl Mark, ale neposlechla ho.

266

Mark běžel ke třetí pumě, která byla z pohledu vojáků zakrytá dvěma dalšími vrtulníky.

Ze stínu vedle stroje vystoupila postava. Oba se na místě zastavili. Muž byl k nim otočený z profilu a zíral na zmátek kolem stanů, mohlo však trvat jen zlomek vteřiny, aby svůj pohled stočil k nim.

Mark postrčil Natalii směrem k strážnému. Zamířila k němu volným krokem, zatímco Mark se přikřčil a v podřepu zmizel za vrtulníky.

Voják zaregistroval Natalii a vykřikl výzvu. Zdvihla ruku na pozdrav a pokračovala v chůzi směrem k němu. Hlaveň jeho samopalů se zvedla a ozvalo se cvaknutí odjišťované pojistky. V tu chvíli se voják zlomil v kolenou a padl dopředu.

Mark odhodil kámen, postrčil Natalii do kabiny vrtulníku a vzápětí vskočil za ní. Zabouchl za sebou dveře. Náhle ticho působilo ještě depresivněji než hluk venku. Podíval se na indikační pásy na svém ochranném obleku - byly zbarvené do krvavě červeného odstínu. Zaváhal a vrhl zoufalý pohled na Natalii. Pak začal škubat za kapuci.

„Marku, to nemůžeš! Nevíš, čím je to taďy zamořené." Roztrhl těsnicí šev. „Musím to risknout. Bez toho nemůžu letět." Ukázal na letecké přilby ležící vedle, z nichž vyčnívaly černé okuláry brýlí pro noční vidění. Jednu si nasadil a zapnul brýle.

Ozvalo se tiché vrčení a před očima mu naskočil známý zelený závoj s bílými body světél.

Natalie zvedla ruku ke své kapuci, vzápětí ji však stáhla a nechala druhou přilbu ležet na sedadle. „Přilba" tě nenaučí létat s vrtulníkem," řekla. "To není tornádo." "V základním výcviku jsem absolvoval několik letů s pumami." „Několik?" "To člověk nezapomene. Alespoň doufám." Zapnul baterie. Jakmile se na přístrojovém panelu rozsvítilo zelené světlo, sáhl nad hlavu, kde ve zmeti ovládacích prvků a kruhových ukazatelů našel dvě táhla. Na okamžik zaváhal. Pohlédl ven na temné postavy běžící k nim, pak zaťal zuby a posunul táhla do polohy spouštění motoru. Podíval se na Natalii.

"Teď to přijde. Skrč se na podlahu."

267

V okamžiku, kdy palcem nahmatal tlačítko startéru levého motoru, vyšlehla na západní straně exploze. "Naše auto. Ted' už nám zbývá jen tohle." Stiskl startér. Nad nimi se ozval zvuk spouštěče a vzápětí naskočil levý motor. Mark netrpělivě sledoval otáčky. Jakmile jejich hodnota překročila rysku dvanácti procent, otevřel kohout přívodu paliva k levému motoru. Hluk motoru začal silít, v tu chvíli však už Mark spouštěl pravý motor.

Ukazatel teploty stoupal nahoru. Mark pravou rukou netrpělivě poklepal na páku cyklicky*) a levou ruku měl připravenou na brzdě rotoru. "Volnoběh," zamumlal si pro sebe. Rotor se roztočil a začal rachotit jako větrný mlýn ve vichřici.

Vzápětí posunul táhlo do polohy letový režim a rotor se roztočil rychleji. Kabina se začala houpat. Vzduchový vír zvedl ze země další dávku písečného prachu, Natalii však bylo jasné, že to je před pronásledovateli neuchráněná. Oknem zahlédla tmavou postavu běžící k nim.

Vibrace kabiny s rostoucími otáčkami rotoru klesaly. Mark uvolnil parkovací brzdu, zatlačil cykliku dopředu a současně sešlápl levý směrový pedál, aby se otočil na druhou stranu od ostatních vrtulníků. Stroj poskočil po zemi dopředu.

Náhle zazněly ostré rány. Mark mrkl na dveře - salva kulek rozbila okénko a proletěla střechou. Sáhl na páku kolektivní**) vedle sedačky, ale trhl jí nahoru příliš rychle. Stroj se o několik stop zvedl, ale vzápětí se naklonil dopředu, takže ocas se dostal příliš vysoko. Jakmile začal stroj padat, strhl Mark kolektivní páku opět dolů. Vrtulník se sice srovnal, ale hned nato prudce dopadl zpět na podvozek.

Mark si uvědomil, že do pancéřovaného plechu kabiny bubnují další kulky - jejich pronikavé hvízdání nepřehlušilo ani dunění rotoru.

Znovu zatáhl za kolektiv a stroj se zvedl nahoru. Rychle zatlačil cykliku od sebe. Přes vír prachu a písku zahlédl další vojáky zaklekávající do palebných pozic. Přitáhl kolektivní páku ještě

víc nahoru a ucítil, že vrtulník se houpá a jeho váha už nespočívá na zemi, ale na rotoru. Další kulka udělala v perspexu díru velikou jako pěst.

"Proboha, zvedni to, Marku! Musíme pryč!" vykřikla Natalie.

Cosí zavrčel, ještě víc přitáhl kolektivní páku a cyklickou stáhl zpět. Vrtulník poskočil výš a houpal se ve vzduchu.

Mark znovu posunul cyklickou páku od sebe a ucítil, jak sebou stroj trhl dopředu.

Pohyb vrtulníku připomínal let postřeleného tetřívka a každá korekce, kterou Mark provedl, jako by jeho rozkolísanost ještě zvýšila. Stroj sebou trhal, propadal se a otřásal v poryvech větru.

Nosník ocasního rotoru se otočil a se strašlivým skřípěním zachytil ostruhou hlavní rotor vedlejšího stroje. Ozvalo se děsivé skřípění a zlomené listy se rozletěly do tmy. Natalie se zatajeným dechem čekala, co bude následovat.

Vrtulník se zoufale pomalu probíjel dopředu proti větru. Zdola se ozývaly dávky výstřelů. Kulky bubnovaly do pláště kabiny a hvízдалy kolem - jedna dokonce proletěla podlahou a zasvítila sotva coul od Nataliiny hlavy.

"Sedni si a zapni se!" křikl Mark. "Teď už je to u podlahy nebezpečné." Vrtulník se naklonil na stranu. Mark stroj otočil a naposledy letmo pohlédl dolů. V zorném poli brýlí uviděl záblesk u výfukové roury zbývající nepoškozené pumy.

Stroj startoval. "Jdou po nás!" vykřikl Mark. Snížil kolektiv a poslal vrtulník dolů. Natalie cítila, jak se jí na hrudi

napjaly upínací pásy. Pouští se proti nim hrozivě řítí. Konečně Mark stroj srovnal a rozletěl se nízko nad zemí.

Napjatě hleděl do tmy před sebou. Náhle se vpředu objevilo vyčnívající skalisko zobrazené v zorném poli brýlí jako kompaktní zelený blok. Mark prudce trhl pákou cyklicky a sešlápl pravý směrový pedál až k podlaze. Puma zavravorala jako opilec na cestě z hospody. Listy rotoru minuly skálu o pár coulů.

Mark přizvedl kolektiv a stroj poskočil vzhůru. "Sleduj situaci za námi," vykřikl.

Vítr opět zesílil v kvílející vichřici, jehož poryvy prudce narážely do kabiny. Zelený svět za brýlemi splynul ve víru prachu a písku.

*) Řídicí páka ovládání cyklické změny úhlu nastavení rotorových listů, kterou se řídí dopředný let; pozn. překl.

**) Řídicí páka ovládání kolektivní změny úhlu nastavení rotorových listů, kterou se řídí stoupavý a klesavý let; pozn. překl.

268

269

ku v jednu hmotu. Mark nevnímal nic než úzký tunel zorného pole a ruku svírající řídicí páku.

Náhle Natalie vykřikla a ukázala dozadu. Mark se na zlomek vteřiny odvážil ohlédnout. V zeleném poli se objevil obrys další pumy; vstupní otvory vzduchu v její přídi se černaly jako oči dravce.

Znovu se po W edem upnul k pouštnímu terénu řítícímu se proti nim. Výhled teď byl ještě nezřetelnější než před chvílí.

Mark vrazil táhla škrticích klapek nadoraz dopředu a také cykliku posunul dopředu, aby stroj stlačil ještě víc k zemi.

Ve tmě se rozprskla světlice a kolem se rozlétla sprška zelených jisker. Mark strhl stroj doprava a vzápětí doleva, ale druhý vrtulník se jich držel jako klíště. Z jeho palubních zbraní sršely do tmy výstřely. Byli sevřeni v těsném prostoru omezeném pronásledovateli a nejtvrďší hradbou, jakou si lze představit - zemí ubíhající sotva stopu pod nimi.

Puma za jejich zády rostla a stále víc se k nim přibližovala.

Mark smýkal strojem těsně nad plochým pouštním terénem, i když dobře věděl, že tu neexistuje nic, za čím by se mohli skrýt.

Pronásledovatelé se za nimi drželi jako zlověstný přízrak. Salvy z jejich zbraní bušily do pancéřovaného pláště kabiny a naplňovaly vzduch pachem spáleniny.

Běsnění zvedající se písečné bouře téměř zcela zamlžilo výhled dopředu. Mark náhle snížil výkon na kolektiv a přitáhl cykliku, aby zkrátil vzdálenost obou strojů na minimum. S pohledem upřeným do zelené vířící masy vpředu nahmatal kloubový spínač na páce cyklicky, palcem ho zatlačil dolů a držel.

Celý obsah zásobníku světlic se vychrlil do vzduchového víru za nimi a vzplál v oslepujícím záblesku bílého světla.

Vzápětí, těsně před hřebenem dalšího vyčnívajícího skaliska, strhl Mark stroj doprava. Pilot druhé pumy oslepený

zábleskem neměl šanci zareagovat. V zorném poli Markových brýlí vzplál další záblesk, který se rychle rozplynul v aureolu létajících trosek.

Pach spáleniny zesílil a na panelu před Markem se rozsvítila varovná světla. Jeden z motorů změnil zvuk, snížil otáčky, vzápětí se sice opět chytil, ale jeho chod byl trhaný jako dech umírajícího.

"Musíme přistát!" vykřikl Mark. Znovu snížil kolektiv, ale

bouře zelených skvrn v zorném poli brýlí ještě zhoustla - písečná bouře se blížila k vyvrcholení. Náhle Mark na zlomek vteřiny zachytil poWedem jakési rovnoběžné linie.

Posunul páku cyklinky dopředu a sklonil nos dolů. Strojem znovu začloulal tvrdý nápor vichru. Otáčky motorů zakolísaly, vrtulník se naklonil a nezadržitelně klouzal dolů.

V okamžiku, kdy už byl jen několik stop nad zemí, vypnul Mark motory. Těžký stroj naletěl na drátěný plot, protřhl ho a zabořil se do písečné duny.

Nastalo ticho, v kterém se ozývalo pouze praskání horkého plechu a skučení větru.

Natalie zasténala a pohnula se. Kabinu stále naplňoval pach spáleniny. Mark se ohlédl - z podlahy v zadní části kabiny začínají šlehat plameny. "Musíme okamžitě ven!" vykřikl. „Každou chvíli to může bouchnout. Tam vpravo je jakýsi úkryt." Vylezl na práh nakloněné kabiny, počkal, až byla Natalie venku, a pak seskočil na zem.

Po několika krocích se do nich opřel prudký náraz větru. Mark cítil, že mu jemný písek proniká průzorem letecké přilby. Sklonil hlavu a zavěšený za Natalii klopýtal tmou.

Barák měl v průčelí popraskané zdi, byl prázdný a opuštěný.

Vpotáceli se dovnitř přes vyražené dveře ležící na zemi. Místnost byla zpola zavátá pískem. Doklopýtali do vzdáleného kouta a tam se schoulili. Seděli na zemi, vzájemně se objímali a chvěli se chladem a přestálým šokem.

Mark hleděl mlčky do tmy. I když věděl, že v tuto chvíli při vrcholící písečné bouři je nikdo hledat nebude, trhal sebou při každém nečekaném zvuku, při každém novém zadutí větru. Konečně k smrti unavený zavřel oči.

270

271

1(apito {a devatenáctá

"Nejde to?" zeptal se Mark.

"Nevím. Je to tak na hranici dosahu." Došla ke dveřím a vykoukla ven. Mark se postavil vedle ní. Pohlédla na něho.

"Už jsi tu záhadu rozřešil, Marku?" "Řekl bych, že je to tak, jak jsme si mysleli. Saddám použil navzdory hrozbám koalice o nukleární odvetě chemickou zbraň.

Koalice pak svou hrozbu nesplnila a musela začít celou záležitost tajit, protože jinak by vyšlo najevo, že její odstrašovací strategie není a nikdy nebyla ničím jiným než obrovským blufem. Máme sice jaderné zbraně, ale nikdy je nepoužijeme." "To je dobrá teorie, Marku, ale něco do ní nezapadá. Tohle." Podala mu úlomek pouzdra bomby. Vzal od ní kus kovu a chvíli ho obracel v ruku. "Všiml sis, jak je to označené?" zeptala se.

"Vidím. Latinkou, ne arabským písmem." "To není všechno." Ukázala prstem. "Podívej se tady: Vyrobeno 10/90.

Expedováno 12/90. To je těsně před vypuknutím války v Zálivu. Výrobní číslo PD 798653. Jde o britský výrobek...

z Porton Downu. Víš, co znamená ten žlutý trojúhelník?" "Vím, že bílým se označuje atomová bomba." „A žlutým chemická nebo biologická. To, co se tvoji krajané pokoušejí s tak zoufalým úsilím pohřbit, jsou pozůstatky britských chemických zbraní." .

"Cože? Vždyť my žádné nemáme." Dobře si všimla, že v jeho hlase zazněla nejistota. Neříkala nic, pouze pozorovala měnící se výraz v jeho tváři, jak si postupně uvědomoval obudnost toho, co řekla.

"Pokud vědci v Porton Downu vyvinuli zbraň schopnou zničit veškerý život na zemi, nestačilo jim testovat ji pouze na zvířatech a lidských pokusných králících v jejich střeženém areálu." Mark chvíli mlčel, pak pomalu přikývl. „Potřebovali je vyzkoušet v bojových podmínkách. A kde najít lepší místo než iráckou továrnu na výrobu chemických zbraní?

Pokud by se něco nepodařilo, vina by padla na Iráčany, ne na Brity." Stále na něho Weděla. "Nechali svou novou zbraň vybuchnout a zasaženou oblastí prohnali své vlastní vojáky. Pak zabavili všechny dostupné důkazy: detekční zařízení chemických látek, vzorky kontaminované půdy, písku, textilií a také mrtvá těla zvířecí i lidská - která stačili posbírat. Tohle dělali ti tvoji po-

Probudil se a zjistil, že už je světlo. Pořád ho pálily oči, dýchal chraptivě a s námahou. Posadil se a rozhlédl se kolem sebe.

Natalie ležela vedle něho a spala. Všiml si, že k sobě tiskne kus železa, který včera sebrala zpod radlic buldozerů. Pocítil chuť stáhnout jí kapuci NBC, odhrnout z úst pramen vlasů a políbit ji. Místo toho na ni hleděl přes průzor její masky a vrýval si do mysli každý detail její spící tváře.

Rozhlédl se kolem. Teprve teď viděl, že se ocitli v prázdné betonové cele, jejíž podlaha byla zpola pokryta navátým pískem a zdi popraskané a místy sesuté. Vyraženými dveřmi bylo vidět, že vichr už ustal a vane pouze mírný větřík, který si pohrává s jemným pískem a vytváří v něm vířící kotoučky. Mark vstal, protáhl strnulé tělo a vyšel ze dveří.

Podle výšky slunce nad obzorem usoudil, že může být asi osm hodin ráno. I když bouře už ustala, ve vzduchu zůstával závoj jemného prachu.

Dříve než vystoupil na sluneční světlo, pečlivě obhlédl okolí.

Nikde se nic nehýbalo. Zvedl oči - nad ním se tyčil betonový sloup, na jehož vrcholu seděla kamenná tvář Saddáma Husajna.

Obrátil se a vrátil se dovnitř.

Natalie se už probudila.

"Jsme v objektu, kde nás během války věznili." Přikývla. "Potom jsme pořád příliš blízko As Salmanu. Pokusím se zavolat Larsovi." Vytáhla GPS, odečetla, kde se nacházejí, a zapnula rádio.

"Cobro, tady je Natalie. Cobro, tady je Natalie. Hlásím nouzový signál Code Red, opakuji Code Red. Jsem na 379142 ajuďu pěšky k severu." Jedinou odpověď jí byl šum atmosférických poruch. Zopakovala volání, pak rádio vypnula a s prázdným výrazem ve tváři ho zastrčila do náprsní kapsy.

272

273

divní vojáci v neoznačených unifonnách. Příslušníci oddílů nasazených do prvního sledu pozemní ofenzivy dostali očkování a tablety, které je měly chránit před iráckým chemickým útokem.

Jedno z těch očkování bylo Inoculation Scimitar. Samozřejmě že scimitar ještě nebyl odzkoušený a nevědělo se, jaké může mít případné vedlejší následky, ale byla to jediná známá protilátka proti zbraní, kterou vyvinuli." Pochmurně se usmála. "Důkazy o tom jsi našel sám v portondownských dokumentech. Téměř všichni zasažení iráckí vojáci, kteří nebyli ničím očkovaní, zemřeli, ale ztráty britských vojáků byly přijatelné: deset procent jich zemřelo okamžitě a dalších dvacet až třicet procent během následujících pěti let. To je, řečeno vojenskou mluvou, dobrý výsledek." „Ale jak vysvětlíš, že účinky byly tak rozdílné? Jestliže ta látka dokázala zabít téměř na místě tisíce iráckých vojáků, proč umírají Dan a Steve tak dlouho?" „Možná nešlo jen o jednu látku. Proti Kurdům Saddám obvykle používal jakousi směs chemických prostředků. Předpokládali jsme, že portonský koktajl je vakcína, ale co když to je koktajl chemických a biologických bojových prostředků? Prudce jedovatá chemická látka zabije každého, kdo se nachází v zasažené oblasti. Naproti tomu biologický prostředek - například nějaká modifikace viru AIDS - se může rozšířit na mnohem rozsáhlejší teritorium." Všimla si, že Markovy oči se opět rozšířily hrozným poznáním. "Navíc jeho účinky mohou projít bez povšimnutí, i když v dlouhodobém výhledu nejsou o nic méně fatální." "To by ale nemělo z vojenského hlediska význam." „Ze nemělo? Pokud by se takový prostředek použil v širším rozsahu, ochromil by každého nepřítele, destabilizoval každý režim." Znovu pozvedla stěpinu bomby. "Podívej se sem. Je zde identifikační číslo série, podle něhož se dá zjistit, jaký prostředek bomba obsahovala." Mark pohlédl na kus kovu. "Vw," řekl. "Takhle byl označen spis, který jsem ofotografoval v Porton Downu." Zavrtěla hlavou. "To není w. To je řecké písmeno omega poslední písmeno jejich abecedy, konec všeho. V tvé zemi byla vyvinuta nejničivější zbraň, jakou kdy svět poznal - prostředek V-omega - a ti, co s ní počítají, udělají všechno, aby ji uchovali pro sebe. .

Jedním z nejnebezpečnějších chemických bojových prostředků, které kdy byly vyvinuty, je VX - desetkrát účinnější než nervově paralytické plyny používané německými nacisty. Představ si, kolikrát účinnější musí být V-omega. Úsudek si můžeš udělat z toho, že proniká i běžnými ochrannými prostředky NBC." Mark mlčel. Vzpomněl si, jak ho pályly oči a stahovalo se mu hrdlo a hrud' na stělnici v Porton Downu.

"S tak účinnou látkou se dá určité území bránit tím způsobem, že se jí prostě postříká." Koutky úst se jí stáhly dolů a výraz ve tváři ztvrdl. "Její úloha by však samozřejmě nebyla jen obranná.

Pokud by se nMla účinná protilátka - v tomto případě Inoculation Scimitar - stala by se z V-omegy absolutní útočná zbraň.

Ničila by lidský potenciál nepřítele, ale nechávala by netknuté jeho zbraně, budovy a průmyslová zařízení." Mark stále mlčel a hleděl kamsi mimo ni. Uvědomoval si, že příslušné britské kruhy udělají vše, aby pozůstatky Pouštní bouře zůstaly pohřbené pod zemí. Zhoubné tajemství poznamenalo každého, kdo s ním přišel do styku. Luther Young a David Isaacs byli zabiti a Dan, Steve a Stumps na ně umírali. Jaké mají šance on s Natalií na záchranu svých životů?

Z myšlenek ho vyrušil hluk motorů. Natalie vykoukla skulinou ve zdi. Okamžitě na ní poznal, že to jsou britská auta.

Sáhla pro cosi k opasku a narovnála se.

"Pojďme sami, Natalie. Nečekejme, až nás odsud vytáhnou jako králíky." Vzala ho za ruku a otočila proti sobě. "Lituješ něčeho?" "Jen jednoho." Přitiskl čelo na kapuci jejího NBC a zatoužil přenést se přes propast, která je dělila.

Vyšli ven do oslepujícího světla. Britští vojáci, kteří mezitím obstoupili barák, proti nim okamžitě pozvedli krátké hlavně svých samopalů.

Jejich důstojník pohlédl na Natalii. "Měla jste dát na mé varování. Zachránila byste si život." Natalie vůlí potlačovala slzy. "To vám ale moc nepomůže.

274

275

Ted' už je pozdě pohřbívat důkazy. Zprávu o tom, co se tu děje, jsme odvysílali do sítě. V tuto chvíli už dorazila do New Yorku." "Mýlíte se, zachytili jsme vaše volání. Odvysílali jste pouze signál o pomoc. Máte pravdu pouze v tom, že už je opravdu pozdě." Důstojník k ní přistoupil, vytrhl jí rádio z pouzdra a rozdrtil ho botou.

Natalie po něm mrštila stěpinou bomby. "Doufám, že víte, co to dokazuje? Zneužívají vás, abyste zahlazovali stopy po něčem, co je víc než válečný zločin - je to zločin proti lidskosti." "To není moje starost," řekl důstojník a palcem odjistil zbraň.

"Moje starost je tohle." Mark zavřel oči. Cítil horké slunce pálicí do hlavy, vánek čechrající vlasy v týlu, kapku potu zvolna stékající po tváři... Do nosu mu vníkl slabý závan pachu konzervačního oleje.

Nezaslechl žádný povel, pouze náhlou salvu prudké palby.

Zřetelně slyšel každý jednotlivý výstřel, svist kulek letících vzduchem a jejich náraz do měkkého těla.

Zapotácel se, ale nepadl. Otevřel oči. Důstojník ležel s rozhozenýma rukama několik stop od místa, kde ještě před chvílí stál, a jeho tělo sebou cukalo v smrtelné agonii. O kus dál leželi v písku dva jiní jeho muži. Zbývající stáli jako přimrazení. Za nimi Mark uviděl asi čtyřicet nebo padesát postav v oblecích NBC, někteří přikrčení v palebné pozici.

"Zajistěte zbraň, odhodte je a zvedněte ruce nad hlavu!" ozval se ostrý hlas s americkým přízvukem.

Zbývajícím Britům netrvalo déle než vteřinu, aby zvážili své šance, a vzápětí jejich zbraně dopadly do písku.

Američané se pohnuli dopředu. Za chvíli leželi Britové na zemi tváří dolů a se spoutanýma rukama. Když byl zajištěn poslední z nich, velitel Američanů vytáhl vysílačku a řekl do ní několik slov. Pak se usmál na Natalii.

„Doktorka Kennedyová, pokud se nemýlím." Měl označení majora a hleděl na ni s upřímným, přátelským výrazem. "Jacku! Ale trvalo vám, než jste se sem dostal." "Mám dojem, že jsem přišel právě včas, abych vám zase jednou zachránil kůži. Už to pomalu беру jako normální věc." Mark zíral na totální proměnu situace. "Jak-" „Helikoptérou." "Kontaktovali vás z UN?" Jack zavrtěl hlavou. „zachytili jsme vaše volání - stejně jako Britové - podle toho jsme vás našli. Ale startovali jsme z Dharhany, takže nám to sem trvalo trochu déle." Mark ho sotva poslouchal, protože s úžasem sledoval skupinu neozbrojených mužů v pouštních pracovních uniformách. Neměli na nich ani jméno, ani označení hodnosti nebo jednotky, pouze nášivku se žlutým škorpionem proklátným klikatým bleskem. "Kdo jsou ti chlapi?" Major na Marka chvíli hleděl, pak ale zaslechl z dálky rachot rotorů vrtulníků a otočil se. Nad jižním horizontem se objevilo pět černých ptáků. Jeden mohutný chinook a čtyři po zuby ozbrojené stroje typů Cobra se přiblížily a zůstaly viset nad nimi.

Při přistávání zvířil rotor chinooku novou písečnou bouří a Mark musel zavřít oči a zakrýt si rukama uši. Pilot vypnul motory a nesnesitelný hluk se ztišil.

Jack s přimhouřenýma očima pohlédl na Marka. "Co s ním?" zeptal se Natalie.

"Vezmeme ho s sebou." „Natalie..." Jack zaváhal. "V As Salmanu si o tom pohovoříme." Ještě než vykročili k vrtulníku, Natalie se sehnula a sebrala z písku střepinu z bomby. Těla britských vojáků nechali ležet tam, kde byla.

Jack zachytil Markův tázavý pohled. "Máme s nimi jiný plán." Otočil se k Natalii. "Je váš oblek NBC v pořádku?" Přikývla. "Jako kterýkoliv jiný." Vrtulník vzlétl a zamířil k jihu. Letěli přibližně toutéž trasou jako Mark v bouři, jenže opačným směrem. Když se přiblížili k As Salmanu, uviděl Mark, že buldozery stojí obklopené americkými bojovými vozidly typu Bradley a vozy s vybavením pro detekci chemických bojových látek.

Jakmile se po jejich přistání usadil prach, vylezl Mark ven a rozhlédl se. Několik desítek mužů v oblecích NBC přenášelo z místa na místo krabice a černé pytle. Postavy v NBC se pohybovaly po celém prostoru jako mravenci.

OWédł se a setkal se s Natalií v pevném pohledem. "Už jsi to konečně pochopil? Teď už asi víš, v čem spočívá skutečný zločin, který Britové spáchali - neřekli svým americkým spojencům, co udělali." „Takže tvoji krajané nás nezachránili z pouhé lidumilnosti," řekl Mark. „Jejich tujako much. Ty vzorky také nesbírají pro komisi Spojených národů, že?" Přikývla. „za necelý měsíc rozjede firma Edgewood Arsenal ve Spojených státech výrobu V-omegy - samozřejmě pouze pro obranné účely." V jejím hlase zazněl tón, který u ní ještě neslyšel.

Pohlédl na Jacka. „Takže vše zůstane pěkným malým tajemstvím mezi Británií a Spojenými státy. Jedinou vaší starostí tedy je získat to svinstvo také pro sebe." Jack se zasmál. „Těžko se dá čekat, že s tím poběžíme do UN." Krátce pohlédl na Natalii. „Ostatně polovinu odborníků UN tvoří špioni jedné nebo druhé země. Dovedeš si, kamaráde, představit, co by s takovou zbraní udělal Írán nebo Irák?" Mark zíral na střepinu bomby, kterou držela Natalie pod paží, a polil ho chlad. „Panebože! Ty v tom s nimi jedeš také?" „Všichni si jednou musíme vybrat, na kterou stranu se dát, Marku. Ať to stojí co stojí." „Ale Dan -" Zaťala zuby. „Dan umírá vinou vašich lidí, ne našich." Odmlčela se. „A pokud je nějaká naděje na léčbu, Spojené státy jsou dost schopné, aby ji našly." „Ale to není všechno, že?" Jeho oči se do ní zabodly. „Nemůžeš zvrátit vývoj, Marku. V-omega existuje a nikdo ji už ze světa nesprovodí. Teď už se dá dělat pouze jediné - rozhodnout se, v kterých rukou ji nechat. Já jsem se rozhodla pro tu nejbezpečnější volbu." Zaslechla, jak za ní cvakla odjištěná pojistka zbraně a ohlédla se. „Není třeba, Jacku. Byl v samém centru As Salmanu bez kapuce NBC. Tak jako tak umírá." „To není jisté. Je to už šest let. Povrchová kontaminace je už minimální." „Ale když je povrch narušený..." Ukázala na buldozery.

„Nemohu to riskovat." Chraptivě se zasmál. „Mohl by s tím běžet do Spojených národů." „Jacku, nedělejte to," řekla a pohnula se směrem k němu.

Zavrtěl hlavou. „Nechala jste to dojít moc daleko, Natalie." Odstrčil ji.

Zvedla hlavu a zachytila jeho pohled. Ještě pořád držela v rukou střepinu bomby. Její ústa cosi nezvučně říkala, formulovala slova, která nezazněla. Poslední, co kdy Mark spatřil, byly slzy v jejích očích.

Zarachotila salva výstřelů a kulky odhodily Markovo tělo dozadu. Na zemi sebou ještě několikrát škublo, pak zůstalo nehybně ležet.

Natalii tekly po tvářích proudem slzy. Otočila se a pomalu odcházela.

Doslov

Biografie

Přestože je tato kniha román a její děj vymyšlený, je založený na jistých trpkých pravdách. Navzdory mezinárodním dohodám zakazujícím používání biologických a chemických bojových prostředků některé země nadále vyvíjejí jejich nové verze, které jsou stále toxičtější. Ostatně spoluúčast Západu na iráckém programu vývoje chemických a biologických zbraní je spolehlivě prokázána.

I když zápletky příběhu a jeho hlavní postavy vyšly z mé fantazie, osudy postižených syndromem války v Zálivu jsou pravdivé, založené na otřesných životních příbězích mužů, žen a dětí, z nichž někteří jsou již mrtví a mnozí další trpí hroznými nemocemi a zdravotními problémy.

Výtáčky, zapírání a polopravdy vydávané o syndromu války v Zálivu oficiálními místy jsou v mé knize rovněž zobrazeny přesně. Lhostejnost a nezájem o situaci veteránů války v Zálivu je odrazem nevšímavosti k osudu lidských pokusných králíků, kteří byli v Porton Downu vystaveni chemickým bojovým plynům, a veteránů testů jaderných zbraní po druhé světové válce.

Někteří postižení bojovali desítky let, aby stát uznal příčinu jejich zdravotních problémů a odškodnil je. Pro mnohé je již pozdě, ale už z úcty k jejich památce, a hlavně kvůli těm dosud živým a jejich potomkům musíme něco dělat, aby se dál

neztrácel draho cenný čas.

KNIHY

Adams, James: The New Spies. London 1994 Carter, G.B.: Porton Down: 75 Years of Chemical & Biological Research. HMSO 1992 de la Billière, General Sir Peter: Storm Command. London 1992 Harris, Robert a Paxman, Jeremy: A Higher Form of Killing: The Secret History of Gas and Germ Warfare. London 1982 Hersch, Seymour: Chemical & Biological Warfare: America's Secret Arsenal. London 1968 MacArthur, Brian (ed.): Despatches from the Gulf War. London 1991 Parker, John: The Killing Factory. London 1996 Robinson, Julian Perry: "The Role of CB Weapons", The Problem of Chemical and Biological Warfare. vol. 1, Stockholm International Peace Research Institute 1970 Schwarzkopf, General H. Norman: It Doesn't Take a Hero. London 1993 Smith, Graham: Weapons of the Gulf War. London 1991

ZPRÁVY, REFERÁTY

John Nichol, duben 1997

Abuse of Iraqi Children by Security Forces, Amnesty International 14. března 1989 Arming Iraq: Biological Agent Exports Prior to the Gulf War, statement of Senator Donald W. Riegle, Jnr. 9. února 1994 British position on Chemical Agents in the Persian Gulf, file no.

68360155.94d, US Department of Defense (Ministerstvo obrany USA), Washington 1994 Diagnosis and Treatment Strategies for Chronic Pyridosigmine Poisoning in Gulf War Veterans, Lewis M. Routeledge Phd 5. března 1995